

Forslag

til

Lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.

Kapitel 1

Lovens anvendelsesområde

§ 1. Loven finder anvendelse på administration af Den Europæiske Unions forordninger under den fælles landbrugspolitik om:

- 1) Ordninger, der finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL).
- 2) Den fælles markedsordning for landbrugsvarer.
- 3) Handelsordninger for visse varer fremstillet af landbrugsprodukter.

Stk. 2. Loven finder anvendelse på støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter inden for bevillinger afsat på de årlige finanslove, og som er omfattet af artikel 107-109 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde.

Stk. 3. Loven finder anvendelse på projekter vedrørende udtagning af kulstofrige lavbundsjorder (klima-lavbundsprojekter), som ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri gennemfører.

Kapitel 2

Bemyndigelser til at fastsætte regler om støtteordninger m.v.

§ 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan inden for deres respektive områder fastsætte regler og træffe

de beslutninger, der er nødvendige for anvendelse af Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan inden for deres respektive områder fastsætte regler og træffe de beslutninger, der er nødvendige for anvendelsen af ordninger, som i medfør af Den Europæiske Unions forordninger omfattet af loven er frivilligt for medlemsstaterne at iværksætte.

Stk. 3. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan inden for deres respektive områder fastsætte regler om fravigelse af regler i Den Europæiske Unions forordninger omfattet af loven i det omfang, disse indeholder adgang hertil.

Stk. 4. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan inden for deres respektive områder fastsætte regler om ansøgning om støtte, betingelser for støtte, støtteniveau, beregning af støtte og udbetaling af støtte bevilget efter Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov. Der kan desuden fastsættes regler om administration af støtteordninger, herunder om prioritering, udvælgelse og afslag på ansøgninger, og om regnskab og revision for støtte.

§ 3. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan inden for deres respektive områder fastsætte regler om støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter inden for de bevillinger, der afsættes på de årlige finanslove, og inden for rammen af Den Europæiske Unions statsstøtteregele.

Stk. 2. Ministrene kan inden for deres respektive områder fastsætte regler om ansøgning om støtte, herunder om form, indhold og tidsfrister, betingelser og vilkår for modtagelse af støtte, modtagerkreds, støtteniveau og tilskudsberettigede udgifter, støttekriterier og andre forpligtigelser samt om beregning og udbetaling af støtte. Ministrene kan endvidere inden for deres respektive områder fastsætte regler om administration af støtteordninger, herunder om udvælgelse og prioritering af ansøgninger, afslag på ansøgninger, regnskab og revision for støtte, nedsættelse, bortfald og tilbagebetaling af støtte.

§ 4. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan for de ordninger, der er omfattet af § 1, stk. 1, inden for deres respektive områder, medmindre andet er fastsat i Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov, fastsætte følgende regler om administrative foranstaltninger og sanktioner for overtrædelse af regler eller undla-

delse af opfyldelse af forpligtelser fastsat i denne lov, i regler fastsat i medfør af denne lov eller i regler fastsat i Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov vedrørende ansøgt støtte:

- 1) Reduktion af støtte eller sanktion af støtten med et beløb, der overstiger reduktionen.
- 2) Bortfald af støtte.
- 3) Hel eller delvis tilbagebetaling af uberettiget udbetalt støtte, herunder med krav om tilbagebetaling af et beløb, der overstiger det uberettiget oppebårne beløb.
- 4) Udelukkelse fra at ansøge om støtte i senere perioder end den, hvor overtrædelsen eller undladelsen fandt sted.

§ 5. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at ordninger efter denne lov eller regler fastsat i medfør af denne lov betinges af, at eventuelle forpligtelser om klima, natur og miljøbeskyttelse for ejendommens ejer fastlægges i en tinglyst servitut.

Stk. 2. Servitutten skal respekteres af ejendommens ejer, brugere, panthavere og andre indehavere af begrænsede rettigheder over ejendommen, uanset hvornår en sådan ret over ejendommen er erhvervet.

§ 6. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at lov om indhentning af tilbud på visse offentlige og offentligt støttede kontrakter ikke finder anvendelse for private udbydere af bygge- og anlægsarbejder, som modtager offentlig støtte i henhold til forordninger omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1, og nationale støtteordninger, som er omfattet af § 1, stk. 2, i det omfang størrelsen af den offentlige støtte er fastsat på baggrund af standardomkostninger.

Kapitel 3

Gennemførelse af klima-lavbundsprojekter

§ 7. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan gennemføre projekter vedrørende udtagning af kulstofrige lavbundsjorder (klima-lavbundsprojekter), herunder ved køb af projektarealer, køb af erstatningsarealer, efterfølgende salg af disse samt jordfordeling. Ministeren kan afholde nødvendige anlægsudgifter og yde lodsejerkompensation.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte nærmere regler for ordningen, herunder om krav til projekterne og lodsejerkompensation for værditab af arealerne og for kompensation for øvrige udgifter for lodsejeren knyttet til udtagningen.

Kapitel 4

Særlige oplysningspligter

§ 8. En støttemodtager eller den til enhver tid værende ejer af det areal, der er omfattet af et tilsagn om støtte, skal efter denne lov eller regler fastsat i medfør heraf eller regler i Den Europæiske Unions forordninger omfattet af loven i hele perioden, hvor betingelserne for støtte skal være opfyldt, på forlangende af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder afgive erklæring om, hvorvidt betingelserne for støtte er opfyldt.

Stk. 2. Støttemodtageren eller den til enhver tid værende ejer af det areal, der er omfattet af et tilsagn om støtte, skal i hele perioden, hvor betingelserne for støtte skal være opfyldt, underrette vedkommende minister, inden for hvis område ordningen hører, hvis betingelserne for støtte ikke længere er opfyldt.

§ 9. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal indberette oplysninger om aftaler indgået efter § 13 d i lov om vandforsyning m.v. og om påbud, forbud eller rådighedsindskrænkning, som er udstedt i medfør af §§ 24 og 26 a i lov om miljøbeskyttelse. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om tidsfrister for indberetningen.

§ 10. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at importører, eksportører, støttemodtagere, producenter, handlende, virksomheder, indkøbsfællesskaber samt erhvervs- og brancheorganisationer skal afgive de oplysninger, der er nødvendige for at opfylde indberetningspligten til Europa-Kommissionen i medfør af Den Europæiske Unions forordninger omfattet af loven.

Kapitel 5

Formålsbestemte betalinger m.v.

§ 11. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om hel eller delvis betaling for omkostningerne ved kontrolopgaver, der udføres efter Den Europæiske Unions forordninger omfattet af § 1, stk. 1, nr. 2.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan endvidere fastsætte regler om hel eller delvis betaling for særlige tjenesteydelser, som de kontrollerende myndigheder udfører efter anmodning.

Stk. 3. Betalingsforpligtelser, der er fastsat i regler udstedt i henhold til stk. 1 eller 2, og som ikke betales rettidigt, tillægges, medmindre andet er

fastsat i Den Europæiske Unions forordninger, en årlig rente, der svarer til den fastsatte referencesats i renteloven med tillæg fra forfaldsdagen at regne. Den tillagte rente udgør dog mindst 50 kr. For rykkerbreve betales et gebyr på 100 kr., som reguleres med tilpasningsprocenten i lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 10.

§ 12. Betalingsforpligtelser, der er fastsat ved forordninger omfattet af loven, i denne lov eller i regler udstedt i henhold til denne lov, og som ikke betales rettidigt, tillægges, medmindre andet er fastsat i Den Europæiske Unions forordninger, en årlig rente, der svarer til den fastsatte referencesats i renteloven med tillæg fra forfaldsdagen at regne, jf. dog stk. 2. Rentekrav, der udgør mindre end 50 kr., inddrives dog ikke.

Stk. 2. Ved tilbagebetaling af støtte, der er ydet efter regler fastsat i medfør af denne lovs § 3, tillægges rente. Forrentning skal ske med den i henhold til Den Europæiske Unions statsstøtteregler til enhver tid fastsatte rentesats, der anvendes af Europa-Kommissionen ved tilbagebetaling af statsstøtte. Renter tilskrives med renters rente fra den dato, hvor støtten første gang blev stillet til rådighed for modtageren, og indtil datoen for tilbagebetaling af støtten. Renter, der er påløbet i det foregående år, tilskrives rente hvert efterfølgende år.

Stk. 3. Tilbagebetalingskrav i forbindelse med støtte, der både er finansieret af nationale midler og Den Europæiske Unions midler, forældes i deres helhed efter de regler, der er fastsat i Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov.

Kapitel 6

Kontrol og offentliggørelse af kontrolresultater m.v.

Kontrol

§ 13. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan inden for deres respektive områder fastsætte regler om tilsyn og kontrol med, at loven eller regler fastsat i medfør af denne lov eller Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov, overholdes.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan fastsætte regler om opbevaring af oplysninger med henblik på tilsyn og kontrol med overholdelse af loven eller de i medfør heraf fastsatte regler eller Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov.

§ 14. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan inden for deres respektive områder meddele de forbud og påbud, der er nødvendige for overholdelse af loven eller af regler udstedt i medfør heraf eller bestemmelser i Den Europæiske Unions forordninger omfattet af loven.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan meddele de forbud og påbud, der er nødvendige for overholdelse af forpligtelser fastsat i en tinglyst servitut for ejendommens ejer efter regler udstedt i medfør af § 5, stk. 1, og lov om Landdistriktsfonden, jf. lovbekendtgørelse nr. 114 af 6. februar 2020.

§ 15. Den, der er omfattet af loven eller de i medfør af loven fastsatte regler eller Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov, skal efter anmodning fra ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller indenrigs- og boligministeren, under hvis område ordningen hører, eller den, som den pågældende minister har bemyndiget hertil, give alle oplysninger, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold, som er påkrævet af hensyn til gennemførelse af kontrol.

Stk. 2. Den, der er omfattet af loven eller de i medfør af loven fastsatte regler eller Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov, skal vederlagsfrit yde den pågældende minister, under hvis område ordningen hører, eller den, som ministeren bemyndiger hertil, fornøden bistand ved kontrol, udtagning af prøver, kopiering og udlevering af skriftligt materiale samt udskrifter af elektroniske data.

Stk. 3. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren eller den, som den pågældende minister bemyndiger hertil, kan som led i løsningen af opgaver i henhold til loven, de i medfør af loven fastsatte regler eller Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov, uden at betale vederlag medtage eller udtage prøver af planter, plante-produkter og andre objekter mod kvittering.

§ 16. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren eller den, som den pågældende minister bemyndiger hertil, har inden for deres respektive områder, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme, lokaliteter, transportmidler, recepter, forretningsbøger og papirer m.v., herunder også materiale, der opbevares i elektronisk form, elektroniske data, for at tilvejebringe oplysninger til brug for løsning af kontrolopgaver i henhold til denne lov eller til regler, som er fastsat i medfør af denne lov, eller i henhold til Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov.

Stk. 2. Politiet yder om nødvendigt bistand til gennemførelse af kontrol efter stk. 1. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan inden for deres respektive områder efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler herom.

Stk. 3. Rigsrevisionen, repræsentanter for Europa-Kommissionen, Den Europæiske Revisionsret og lignende personer, der er nødvendige for, at kontrolmyndigheden kan leve op til sine retlige forpligtelser, kan på tilsvarende betingelser og ifølge med ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren eller den, som den pågældende minister bemyndiger hertil, deltage i kontrollen efter stk. 1.

§ 17. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan inden for deres respektive områder hos andre offentlige myndigheder indhente de oplysninger, der er nødvendige for at kontrollere overholdelsen af loven, de i medfør af loven fastsatte regler eller Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov, bl.a. med henblik på registersamkøring og sammenstilling af oplysninger i kontroløjemed, herunder om skatteforhold, eventuelt i elektronisk form.

Offentliggørelse af kontrolresultater

§ 18. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om offentliggørelse med navns nævnelse af resultater samt art og omfang af sanktioner på grundlag af kontrol, som gennemføres i henhold til loven eller regler udstedt i medfør af loven eller af Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov. Ministeren kan herunder fastsætte regler om, at klage ikke har opsættende virkning på offentliggørelsen.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, hvor, på hvilken måde og i hvilken form kontrolresultaterne skal gøres tilgængelige for offentligheden, herunder på hvilke betingelser virksomheder kan fritages for pligten til at gøre kontrolresultater tilgængelige.

Stk. 3. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om formen for og omfanget af offentliggørelse, herunder at offentliggørelse kan ske elektronisk. Ministeren kan bestemme, at visse resultater ikke skal offentliggøres.

Stk. 4. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan bestemme, at offentliggørelse skal ske på grundlag af et elektronisk informationssystem vedrørende kontrolresultater. Ministeren kan på ethvert tidspunkt, herunder periodisk, videregive såvel enkeltstående oplysninger som masseoplysninger fra informationssystemet til en ubestemt kreds af modtagere. Enhver har adgang til at få meddelt oplysninger fra informationssystemet, som enten

har været offentliggjort, eller som skal offentliggøres. Adgangen omfatter såvel enkeltstående oplysninger som masseoplysninger.

Kapitel 7

Digitalisering m.v.

§ 19. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan inden for deres respektive områder fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra henholdsvis Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og Indenrigs- og Boligministeriet om forhold omfattet af denne lov eller regler fastsat i medfør heraf eller af Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan fastsætte regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og den til enhver tid gældende, nationale eID-løsning el.lign.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør heraf er et krav, at et dokument, som er udstedt af andre end ministrene, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 5. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 5. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan fastsætte regler om opfyldelse af underskriftskravet i stk. 4.

§ 20. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at kortværk, som der henvises til i regler fastsat i medfør af denne lov, ikke kundgøres i Lovtidende.

Stk. 2. Ved udnyttelse af bemyndigelsen i stk. 1 fastsætter ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri regler om, hvordan kortværket skal kundgøres, herunder om sikkerhed i forbindelse med kundgørelsen.

Kapitel 8

Lokale aktionsgrupper og udvalg m.v.

§ 21. Indenrigs- og boligministeren nedsætter et indstillingsudvalg, der udvælger og afgiver indstilling om godkendelse af indsendte lokale udviklingsstrategier.

Stk. 2. Indenrigs- og boligministeren kan fastsætte regler om etablering og drift af lokale aktionsgrupper, der kan medvirke til administration af denne lov.

§ 22. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri nedsætter et udvalg med den opgave at rådgive med hensyn til stillingtagen til Den Europæiske Unions landbrugspolitik samt med hensyn til tilrettelæggelse af administrationen heraf.

Stk. 2. Ministeren udnævner til formand for udvalget en repræsentant fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og fastsætter forretningsordenen for udvalget. I forretningsordenen fastlægges udvalgets sammensætning og antallet af repræsentanter for de enkelte organisationer eller grupper af organisationer. Ministeriet varetager sekretariatsopgaver for udvalget.

§ 23. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri nedsætter en overvågningskomité med repræsentanter for de berørte myndigheder, interesseorganisationer, foreninger og partnerskaber til at varetage forordningsbestemte opgaver vedrørende administration af støtteordninger, der er omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1, og som er omfattet af den strategiske plan for dansk implementering af Den Europæiske Unions fælles landbrugspolitik.

Kapitel 9

Delegation og klage m.v.

§ 24. Henlægger ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller indenrigs- og boligministeren deres beføjelser efter loven til en myndighed under det pågældende ministerium, kan ministrene inden for deres respektive områder fastsætte regler om adgangen til at klage over myndighedens afgørelser, herunder om at klage i særlige tilfælde ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedens adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage. Ministrene kan endvidere fastsætte regler om indgivelse af klage, herunder om formkrav til klagen.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan inden for deres respektive områder efter forhandling med vedkommende minister henlægge deres beføjelser efter loven til en anden statslig myndighed eller institution. Ministrene kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over myndighedens eller institutionens afgørelser, herunder om, at klage i særlige tilfælde ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedens eller institu-

tionens adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage. Ministrene kan endvidere fastsætte regler om indgivelse af klager, herunder om formkrav til klagen.

Stk. 3. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan inden for deres respektive områder efter forhandling med vedkommende kommunale organisation henlægge varetagelsen af opgaver vedrørende støtteordninger, der er omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1, og støtteordninger omfattet af § 1, stk. 2, til en kommunal myndighed eller institution. Ministrene kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over den kommunale myndigheds eller institutions afgørelse, herunder om, at klage ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedens eller institutionens adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage. Ministrene kan endvidere fastsætte regler om indgivelse af klager, herunder om formkrav til klagen. De pågældende ministre kan ændre afgørelserne, uden at der foreligger klage. De pågældende ministre bevarer deres fulde instruktionsbeføjelse.

Stk. 4. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at visse afgørelser eller dispositioner i henhold til de forordninger, der er omfattet af § 1, stk. 1, kan træffes af private juridiske personer. Ministeren kan fastsætte regler om adgangen til at klage over disse afgørelser, og om den private juridiske persons adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om indgivelse af klage, herunder om formkrav til klagen. Ministeren kan ændre afgørelserne, uden at der foreligger klage. Ministeren bevarer sin fulde instruktionsbeføjelse.

Stk. 5. Indenrigs- og boligministeren kan henlægge til den lokale aktionsgruppes bestyrelse at træffe afgørelse om at indstille en ansøgning om støtte til godkendelse hos ministeren eller at afvise ansøgningen. Ministeren kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over den lokale aktionsgruppes bestyrelses afgørelser, og om den lokale aktionsgruppes bestyrelses adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om indgivelse af klager, herunder om formkrav til klagen, og at afgørelserne kun kan påklages for så vidt angår retlige spørgsmål. Ministeren kan ændre afgørelserne, uden at der foreligger klage. Ministeren bevarer sin fulde instruktionsbeføjelse.

§ 25. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan inden for deres respektive områder indgå de aftaler, der er nødvendige i forbindelse med administration af ordninger omfattet af denne lov.

§ 26. Kommuner, regioner, andre offentlige myndigheder, offentligretlige organer og offentlige fonde kan deltage i finansieringen af den støtte, som ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder kan yde i medfør af loven i relation til Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL).

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan inden for deres respektive områder fastsætte regler om finansieringen nævnt i stk. 1.

§ 27. Afgørelser truffet i henhold til denne lov eller regler udstedt i medfør heraf eller i henhold til direkte anvendelige bestemmelser i Den Europæiske Unions forordninger kan, hvis ikke andet er fastsat i regler udstedt i medfør af loven, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som behandler sagen i en af nævnets afdelinger, jf. § 3, stk. 1, nr. 1-2 og nr. 4-8, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Afgørelserne kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen, ved anvendelse af digital selvbetjening, jf. dog § 21, stk. 2-4, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter modtagelsen af klagen videresende klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse, de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, og en udtalelse fra myndigheden med dennes bemærkninger til sagen og de klagepunkter, der er anført i klagen.

Kapitel 10

Straf

§ 28. Medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der

- 1) afgiver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger af betydning for afgørelser, der træffes i henhold til denne lov, de i medfør af loven fastsatte regler eller Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov,
- 2) undlader at afgive den erklæring, som den pågældende har pligt til at afgive i henhold til § 8, stk. 1,
- 3) undlader at opfylde underretningspligten i § 8, stk. 2,
- 4) undlader at opfylde en indberetningspligt efter regler fastsat i medfør af § 10,

- 5) undlader at give alle oplysninger eller yde kontrolmyndigheden bistand efter § 15,
- 6) undlader at give kontrolmyndigheden adgang efter § 16, stk. 1,
- 7) overtræder forbud meddelt efter § 14,
- 8) undlader at efterkomme påbud meddelt efter § 14, eller
- 9) handler eller forsøger at handle i strid med vilkår, der er fastsat i en afgørelse, der træffes i henhold til denne lov eller i regler fastsat i medfør heraf.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan inden for deres respektive områder fastsætte regler om straf af bøde for overtrædelse eller forsøg på overtrædelse af bestemmelser i regler fastsat i medfør af loven.

Stk. 3. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan inden for deres respektive områder fastsætte regler om straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser fastsat af Den Europæiske Union i forordninger omfattet af § 1, stk. 1.

Stk. 4. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 29. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri for nærmere angivne sager om overtrædelse af denne lov, regler fastsat i medfør af denne lov og regler i Den Europæiske Unions forordninger omfattet af § 1, stk. 1, der ikke skønnes at medføre højere straf end bøde, i et bødeforlæg kan tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retssag, hvis den, der har begået overtrædelsen, erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden en nærmere angiven frist at betale en bøde som angivet i bødeforelægget.

Stk. 2. Retsplejelovens regler om krav til indholdet af et anklageskrift og om, at en sigtet ikke er forpligtet til at udtale sig, finder tilsvarende anvendelse på sådanne bødeforelæg.

Stk. 3. Vedtages bøden, bortfalder videre forfølgning.

Kapitel 11

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 30. Loven træder i kraft den 1. januar 2023.

Stk. 2. Lov om Landdistriktsfonden, jf. lovbekendtgørelse nr. 114 af 6. februar 2020, ophæves.

Stk. 3. Regler fastsat i medfør af lov om Landdistriktsfonden, jf. stk. 2, og kapitel 1 i landbrugsstøtteleven, jf. lovbekendtgørelse nr. 115 af 6. februar 2020, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af nye regler fastsat i medfør af denne lov.

Stk. 4. Loven finder ikke anvendelse på ansøgninger om støtte indgivet inden lovens ikrafttræden og støtte og tilsagn om støtte, der er meddelt på grundlag af ansøgninger, der er indgivet inden lovens ikrafttræden. For sådanne ansøgninger om støtte og sådan støtte og tilsagn om støtte finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Kapitel 12

Ændringer i anden lovgivning

§ 31. I lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet, som ændret ved § 57 i lov nr. 338 af 2. april 2019, § 27 i lov nr. 58 af 28. januar 2020, § 73 i lov nr. 133 af 25. februar 2020 og § 2 i lov nr. 784 af 4. maj 2021, foretages følgende ændringer:

1. § 19, nr. 5, affattes således:

»5) Klager over afgørelser, der træffes efter de love på fødevare-, landbrugs- og fiskeriets område, som giver klageadgang til nævnet efter bestemmelserne i denne lovs §§ 49-51, 56-62, 71, 72, 75, 77, 79-83, 85, 87-89 og 94 samt dyrevelfærdsloven og lov om aflivning af og midlertidigt forbud mod hold af mink.«

2. I § 19 indsættes som nr. 10:

»10) Klager over afgørelser, der indbringes for nævnet efter § 27 i lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.«

§ 32. I landbrugsstøtteleven, jf. lovbekendtgørelse nr. 115 af 6. februar 2020, foretages følgende ændringer:

1. Lovens *titel* affattes således:

»Lov om produktions- og promilleafgiftsfondene samt Fonden for økologisk landbrug (landbrugsstøtteleven)«.

2. Kapitel 1 ophæves.

3. Overskriften til kapitel 4 affattes således:

»Kapitel 4

Renter, klageadgang og samkøring i kontroløjemed«.

4. § 22, stk. 1, ophæves.

Stk. 2 bliver herefter stk. 1.

5. I § 22, stk. 2, 1. pkt., der bliver stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »Minister-
ren«: »for fødevarer, landbrug og fiskeri«.

6. I § 22 a udgår »de relevante forordningsbestemmelser,«.

7. § 22 b ophæves.

8. § 23 affattes således:

»§ 23. Medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der

- 1) afgiver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger af betydning for afgørelser, der træffes i henhold til denne lov eller de i medfør heraf fastsatte regler, eller i forbindelse med indbetaling eller udbetaling af de midler, der er nævnt i kapitel 2,
- 2) handler i strid med vilkår, der er fastsat i en afgørelse i henhold til denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, eller som forsøger herpå,
- 3) afgiver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger, som den pågældende har pligt til at afgive i henhold til denne lov eller regler fastsat i medfør heraf,
- 4) som bestyrelsesmedlem forsætligt eller som følge af grov uagtsomhed ikke opfylder forpligtelsen i § 8, stk. 5, om forvaltning af midler,
- 5) undlader at efterkomme et påbud meddelt i medfør af § 8, stk. 6,
- 6) undlader at afgive oplysninger efter § 10, stk. 1, der er nødvendige i forbindelse med opkrævning og anvendelse af de midler, der er nævnt i § 6,
- 7) undlader at give kontrolmyndigheden adgang til virksomheden m.v. efter § 10, stk. 4, 1. og 4. pkt., eller
- 8) undlader at udlevere eller indsende materiale eller yde kontrolmyndigheden bistand efter § 10, stk. 4, 5. pkt.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan i regler, der udstedes i medfør af denne lov, fastsætte bødestraf overtrædelse eller forsøg herpå.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.«

9. §§ 24-29 a ophæves.

§ 33. I lov om drift af landbrugsjorder, jf. lovbekendtgørelse nr. 103 af 3. februar 2020, foretages følgende ændringer:

1. I § 4, nr. 4, og § 5, stk. 2, nr. 3, ændres »0,5« til: »1,0«.

2. I § 8 indsættes efter »i særlige tilfælde«: »eller af hensyn til ejeren eller brugeren af arealets overholdelse af forpligtelser for arealbaseret støtte finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget eller Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne«.

§ 34. I lov om fødevarer, jf. lovbekendtgørelse nr. 8 af 6. januar 2022, foretages følgende ændring:

1. I § 45, stk. 4, ændres ”lov om frø, kartofler og planter” til: ”lov om administrationen af den fælles landbrugspolitik m.v.”.

§ 35. I lov om planter og plantesundhed m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1132 af 3. juli 2020 foretages følgende ændring:

1. I § 13 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

”Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om, at betaling for kontrol, der udføres efter lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v., skal opkræves efter stk. 1, når kontrollen indgår som en del af et overordnet kontrolområde omfattet af denne lov.”

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

Kapitel 13

Territorial gyldighed

§ 36. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget
Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
  - 1.1. Lovforslagets baggrund og formål
  - 1.2. Den fælles landbrugspolitik for perioden 2023-2027
2. Lovforslagets hovedpunkter
  - 2.1. Lovens anvendelsesområde
    - 2.1.1. Gældende ret
    - 2.1.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
    - 2.1.3. Den foreslåede ordning
  - 2.2. Hjemmel til at fastsætte regler og træffe beslutninger, der er nødvendige for anvendelsen af Den Europæiske Unions forordninger om ordninger finansieret gennem EGFL og ELFUL
    - 2.2.1. Gældende ret
      - 2.2.1.1. Direkte betalinger
      - 2.2.1.2. Markedsordninger for landbrugsvarer
      - 2.2.1.3. Foranstaltninger til udvikling af landdistrikterne
    - 2.2.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
    - 2.2.3. Den foreslåede ordning
      - 2.2.3.1. Støtteordninger i form af direkte betalinger
      - 2.2.3.2. Støtteordninger i bestemte sektorer
      - 2.2.3.3. Støtteordninger til landdistriktudvikling
      - 2.2.3.4. Oplysningskampagner og salg fremstød for landbrugsprodukter gennemført i det indre marked og i tredjelande
  - 2.3. Anvendelse af Den Europæiske Unions forordninger om den fælles markedsordning for landbrugsvarer
    - 2.3.1. Gældende ret
    - 2.3.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
    - 2.3.3. Den foreslåede ordning
  - 2.4. Den Europæiske Unions forordninger om handelsordninger for visse varer fremstillet af landbrugsprodukter
    - 2.4.1. Gældende ret
    - 2.4.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
    - 2.4.3. Den foreslåede ordning
  - 2.5. Konditionalitet

- 2.5.1. Gældende ret
- 2.5.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
- 2.5.3. Den foreslåede ordning
- 2.6. Støtteordninger inden for landbrugssektoren, skovbrugssektoren og i landdistrikter, der er omfattet af Den Europæiske Unions statsstøtteregler
  - 2.6.1. Gældende ret
  - 2.6.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
  - 2.6.3. Den foreslåede ordning
- 2.7. Gennemførelse af klima-lavbundsprojekter
  - 2.7.1. Gældende ret
  - 2.7.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
  - 2.7.3. Den foreslåede ordning
- 2.8. Lokale aktionsgrupper, udvalg m.v.
  - 2.8.1. Gældende ret
  - 2.8.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
  - 2.8.3. Den foreslåede ordning
- 2.9. Gebyr og rente
  - 2.9.1. Gebyrordninger
    - 2.9.1.1. Gældende ret
    - 2.9.1.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
    - 2.9.1.3. Den foreslåede ordning
  - 2.9.2. Rente
    - 2.9.2.1. Gældende ret
    - 2.9.2.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
    - 2.9.2.3. Den foreslåede ordning
- 2.10. Kontrol m.v.
  - 2.10.1. Regler om tilsyn og kontrol med overholdelse af loven m.v.
    - 2.10.1.1. Gældende ret
    - 2.10.1.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
    - 2.10.1.3. Den foreslåede ordning
  - 2.10.2. Kompetence til at meddele forbud og påbud
    - 2.10.2.1. Gældende ret
    - 2.10.2.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
    - 2.10.2.3. Den foreslåede ordning
  - 2.10.3. Adgang uden retskendelse og politiets bistand i forbindelse hermed
    - 2.10.3.1. Gældende ret
    - 2.10.3.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
    - 2.10.3.3. Den foreslåede ordning
  - 2.10.4. Indberetning af rådighedsindskrænkende tiltag fra kommunerne
    - 2.10.4.1. Gældende ret
    - 2.10.4.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

- 2.10.4.3. Den foreslåede ordning
- 2.10.5. Offentliggørelse af kontrolresultater
  - 2.10.5.1. Gældende ret
  - 2.10.5.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
  - 2.10.5.3. Den foreslåede ordning
- 2.11. Digitalisering
  - 2.11.1. Obligatorisk digital kommunikation
    - 2.11.1.1. Gældende ret
    - 2.11.1.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
    - 2.11.1.3. Den foreslåede ordning
  - 2.11.2. Undtagelse af kundgørelse af kortværk i Lovtidende
    - 2.11.2.1. Gældende ret
      - 2.11.2.1.1. Landbrugsstøtteleven og landdistriktsfondsloven
      - 2.11.2.1.2. Grundloven
      - 2.11.2.1.3. Lovtidendeloven
        - 2.11.2.1.3.1. Etablering af Lovtidende i elektronisk form
        - 2.11.2.1.3.2. Undtagelse fra kundgørelse i Lovtidende
    - 2.11.2.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
    - 2.11.2.3. Den foreslåede ordning
- 2.12. Delegation og klage
  - 2.12.1. Delegation til andre offentlige myndigheder
    - 2.12.1.1. Gældende ret
    - 2.12.1.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
    - 2.12.1.3. Den foreslåede ordning
  - 2.12.2. Delegation til private juridiske personer
    - 2.12.2.1. Gældende ret
    - 2.12.2.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
    - 2.12.2.3. Den Foreslåede ordning
  - 2.12.3. Klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet
    - 2.12.3.1. Gældende ret
    - 2.12.3.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
    - 2.12.3.3. Den foreslåede ordning
- 2.13. Håndhævelse
  - 2.13.1. Administrative foranstaltninger og sanktioner
    - 2.13.1.1. Gældende ret
    - 2.13.1.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
    - 2.13.1.3. Den foreslåede ordning
  - 2.13.2. Håndhævelse af servitutter
    - 2.13.2.1. Gældende ret
    - 2.13.2.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
    - 2.13.2.3. Den foreslåede ordning

- 2.13.3. Straffebestemmelser
  - 2.13.3.1. Gældende ret
  - 2.13.3.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
  - 2.13.3.3. Den foreslåede ordning
    - 2.13.3.3.1 Ansvarssubjekt
    - 2.13.3.3.2. Strafbare forhold
    - 2.13.3.3.3. Vejledende bødeniveauer for de enkelte kategorier af visse strafbare forhold
- 2.13.4. Straf for overtrædelse af administrativt fastsatte bestemmelser og bestemmelser fastsat af Den Europæiske Union i forordninger
  - 2.13.4.1. Gældende ret
  - 2.13.4.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
  - 2.13.4.3. Den foreslåede ordning
- 2.13.5. Administrative bødeforlæg
  - 2.13.5.1. Gældende ret
  - 2.13.5.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
  - 2.13.5.3. Den foreslåede ordning
- 2.14. Ændring af lov om drift af landbrugsjorder
  - 2.14.1. Gældende ret
  - 2.14.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
  - 2.14.3. Den foreslåede ordning
- 3. Konsekvenser for FN's verdensmål
- 4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
  - 4.1. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser
  - 4.2. Digitaliseringsklar lovgivning
- 5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
- 6. Administrative konsekvenser for borgerne
- 7. Klimamæssige konsekvenser
- 8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
- 9. Forholdet til EU-retten
  - 9.1. Støtte fra Den Europæiske Union under den fælles landbrugspolitik
  - 9.2. Særligt om lovforslagets forhold til Den Europæiske Unions statsstøtteregler i TEUF artikel 107-109
- 10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
- 11. Sammenfattende skema

1. Indledning

1.1. Lovforslagets baggrund og formål

Den Europæiske Union har vedtaget en reform af den fælles landbrugspolitik for perioden 2023-2027. Hermed ligger de overordnede rammer for en

ny fælles landbrugspolitik fast. Reformen indebærer en nyordning af den støtte, der finansieres af Den Europæiske Garantifond for Landbruget (herefter EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (herefter ELFUL).

Reformen medfører bl.a., at reguleringen af størstedelen af de ordninger, der finansieres af EGFL, og ordninger, der finansieres af ELFUL, samles i én forordning.

Formålet med lovforslaget er først og fremmest at tilpasse den nationale landbrugsstøtte Lovgivning til forordningsgrundlaget efter reformen af den fælles landbrugspolitik for perioden 2023-2027. Dertil kommer, at forordningsgrundlaget stiller krav om, at der fastsættes supplerende regler i national ret. Lovforslaget skal bidrage til dette.

Lovforslaget vil samle den danske regulering af gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik på støtteområdet i en ny hovedlov.

Desuden skal lovforslaget sikre den fortsatte administration af Den Europæiske Unions forordning om den fælles markedsordning for landbrugsvarer, om handelsordninger for visse varer fremstillet af landbrugsprodukter og om oplysningskampagner og salg fremstød for landbrugsprodukter, der i dag er reguleret af landbrugsstøtteleven.

Lovforslaget skal endvidere skabe hjemmel for ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren til inden for deres respektive områder at fastsætte regler om støtte til landbrugs- og skovbrugssektoren og til landdistrikter, som er omfattet af artikel 107-109 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (herefter TEUF).

Derudover indeholder lovforslaget bestemmelser, der vil gælde tværgående for administrationen af de forordninger, der er omfattet af loven, og statsstøtteordninger etableret i medfør af loven.

Lovforslaget vil generelt understøtte udmøntningen af den politiske aftale om grøn omstilling af dansk landbrug, der er indgået den 4. oktober 2021 mellem regeringen, Venstre, Danske Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance og Kristendemokraterne.

Sigtet med lovforslaget er endvidere at fremtidssikre lovgrundlaget, så det kan give hjemmel til administrationen af den fælles landbrugspolitik i kommende reformperioder.

1.2. Den Europæiske Unions fælles landbrugspolitik for perioden 2023-2027

Målet med reformen af Den Europæiske Unions fælles landbrugspolitik er at fremme en bæredygtig udvikling af landbruget, af fødevareproduktionen og af landdistrikterne. Dette skal ske gennem tre generelle målsætninger om at 1) fremme en intelligent, konkurrencedygtig, modstandsdygtig og diversificeret landbrugssektor og dermed garantere fødevarsikkerheden på lang sigt, 2) støtte og styrke miljøbeskyttelsen, herunder biodiversitet, og klimainsatsen og bidrage til opfyldelsen af Den Europæiske Unions miljø- og klimarelaterede målsætninger, herunder dens forpligtelser i henhold til Parisaftalen og 3) styrke den socioøkonomiske struktur i landdistrikterne. Disse målsætninger suppleres af en tværgående målsætning om at modernisere landbruget og landdistrikterne gennem bl.a. viden, innovation og digitalisering

Hver medlemsstat skal udarbejde en national strategisk plan for landbrugspolitikken for perioden 2023-2027, der omfatter den direkte landbrugsstøtte, støtte til landdistriktsudvikling og støtteordninger i bestemte sektorer. Den strategiske plan skal beskrive de planlagte støtteordninger, samt hvordan de vil bidrage til opnåelse af de fælles EU-mål og andre relevante internationale forpligtelser. Den strategiske plan skal godkendes af Europa-Kommissionen (herefter Kommissionen). De nærmere detaljer i gennemførelsen af støtteordningerne skal således fremadrettet fastlægges på nationalt plan.

Med reformen får medlemsstaterne større fleksibilitet og subsidiaritet til at fastlægge og regulere de enkelte støtteordninger.

Det vurderes på denne baggrund, at reformen har et sådant omfang, at der er behov for en ny samlet regulering af gennemførelsen i dansk ret. Lovforslaget vil derfor afløse størstedelen af landbrugsstøtteloven og hele landdistriktsfondsloven.

I henhold til artikel 288 i TEUF gælder en forordning umiddelbart i hver medlemsstat. Med den nye horisontale forordning og forordningen om støtte til strategiske planer gennemføres en regulering, som har direkte virkning i medlemsstaterne, og som derfor ikke må implementeres i danske retsregler.

Forordningerne under den fælles landbrugspolitik stiller dog i en række tilfælde krav om, at medlemsstaterne fastsætter supplerende regler om forskellige forhold af hensyn til anvendelsen af forordningerne.

Formålet med lovforslaget er således at sikre, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder kan fastsætte de nødvendige supplerende regler af hensyn til administrationen af Den Europæiske Unions forordninger under den fælles landbrugspolitik om:

- Ordninger, der finansieres gennem EGFL og ELFUL.
- Den fælles markedsordning for landbrugsvarer.
- Handelsordninger for visse varer fremstillet af landbrugsprodukter.

Med lovforslaget sikres ligeledes, at ministrene kan fastsætte regler og træffe de beslutninger, der er nødvendige for at kunne anvende de ordninger, som det efter de nævnte forordninger er frivilligt for medlemsstaterne at iværksætte. Desuden sikres, at ministrene kan fastsætte bestemmelser om fravigelse af regler i forordningerne i det omfang, disse indeholder adgang hertil.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Lovens anvendelsesområde

2.1.1. Gældende ret

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri er i landbrugsstøttelovens § 1, stk. 1, bemyndiget til at fastsætte de regler og iværksætte de øvrige foranstaltninger, der er nødvendige for anvendelse her i landet af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om 1) markedsordninger for landbrugsvarer, 2) ordninger for landbrugsvarer omfattet af bilag I til Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (herefter TEUF) uden at være omfattet af en markedsordning, 3) ordninger for varer, ved hvis fremstilling der er anvendt landbrugsvarer, 4) oplysninger om indkomstforhold og driftsøkonomiske forhold i landbruget og 5) foranstaltninger som følge af anvendelsen af særlige omregningskurser inden for den fælles landbrugspolitik.

Landbrugsstøtteloven finder anvendelse på administrationen af

- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013 om fastsættelse af regler for direkte betalinger til landbrugere under støtteordninger inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af Rådets forordning (EF)

nr. 637/2008 og Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 (forordningen om direkte betalinger),

- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 922/72, (EØF) nr. 234/79, (EF) nr. 1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007 (forordningen om den fælles markedsordning),
- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 510/2014 af 16. april 2014 om handelsordninger for visse varer fremstillet af landbrugsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1216/2009 og (EF) nr. 614/2009, og
- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1144/2014 af 22. oktober 2014 om oplysningskampagner og salgsfremstød for landbrugsprodukter gennemført i det indre marked og i tredjelande og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 3/2008 for så vidt angår de oplysnings- og salgsfremmeaktiviteter under ordningen, der administreres af de danske myndigheder med midler gennem EFGL.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren er i landdistriktsfondslovens § 1, stk. 1, bemyndiget til hver for sig inden for deres respektive områder at yde støtte til en række foranstaltninger, der er omfattet af afsnit III i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005 (landdistriktsforordningen), og foranstaltninger omfattet af anden del af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (den generelle forordning).

Efter § 29, stk. 1, i lov om skove, jf. lovbekendtgørelse nr. 315 af 28. marts 2019 (herefter skovloven), er ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri desuden bemyndiget til at give tilskud til de støtteordninger omfattet af landdistriktsforordningen, der vedrører skov, og som ikke er omfattet af landdistriktsfondsloven.

Som det fremgår af bestemmelsen i landdistriktsfondsloven, er støtte til landdistriktsudvikling omfattet af landdistriktsforordningen samt dele af den generelle forordning.

Landbrugsstøtteloven, landdistriktsfondsloven og skovloven finder også anvendelse på administrationen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik (den horisontale forordning).

Støtteordninger omfattet af Den Europæiske Unions statsstøtteregele er løbende blevet etableret i medfør af materielle tekstanmærkninger på finansloven. Som eksempel herpå kan nævnes tekstanmærkning nr. 170 ad 24.23.08 til § 24 på finansloven for finansåret 2022, der bemyndiger ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at yde tilskud i form af kompensation til konstruerede minivådområder. I medfør af tekstanmærkningen kan ministeren fastsætte regler om støtten, herunder om betingelser for støtte, nedsættelse og tilbagebetaling af tilskud.

Der findes lignende tekstanmærkninger i nr. 106 til § 24 på finansloven for finansåret 2022 og nr. 194 og 197 til § 23 på finansloven for finansåret 2022, hvorefter der er etableret særlige støtteordninger i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter, som er omfattet af artikel 107-109 i TEUF.

2.1.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at der er behov for en ny samlet lov på området vedrørende administrationen af den del af den fælles landbrugspolitik, der vedrører ordninger, der finansieres gennem EGFL og ELFUL, den fælles markedsordning for landbrugsvarer og handelsordninger for visse varer fremstillet af landbrugsprodukter. Det skyldes navnlig, at reguleringen af størstedelen af den støtte, der bliver finansieret af EGFL og ELFUL, med reformen af den fælles landbrugspolitik nu bliver samlet i én forordning. Opdelingen mellem støtte finansieret af EGFL, reguleret i landbrugsstøtteloven, og støtte finansieret af ELFUL, reguleret i landdistriktsfondsloven og skovloven, findes derfor ikke hensigtsmæssig.

Videre er det ministeriets opfattelse, at det vil være hensigtsmæssigt, at der i medfør af en ny samlet lov vil kunne fastsættes regler om støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter inden for bevillinger afsat

på de årlige finanslove, og som er omfattet af artikel 107-109 i TEUF. Herefter vil der ikke være behov for materielle tekstanmærkninger optaget på finansloven som hjemmelsgrundlag for sådanne statsstøtteordninger.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås i § 1, stk. 1, at lovforslaget vil finde anvendelse på administration af Den Europæiske Unions forordninger under den fælles landbrugspolitik om ordninger, der finansieres gennem EGFL og ELFUL, den fælles markedsordning for landbrugsvarer og handelsordninger for visse varer fremstillet af landbrugsprodukter.

Den fælles landbrugspolitik finansieret af EGFL og ELFUL bliver ændret med vedtagelsen af følgende tre forordninger for perioden 2023-2027:

- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021 om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1305/2013 og (EU) nr. 1307/2013 (herefter forordningen om støtte til strategiske planer),
- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013 (herefter den nye horisontale forordning), og
- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2117 af 2. december 2021 om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter og (EU) nr. 228/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i Unionens fjernområder (herefter ændringsforordningen).

Disse forordninger og senere forordninger, der måtte afløse de nævnte forordninger, vil således være omfattet af lovens anvendelsesområde.

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 510/2014 af 16. april 2014 om handelsordninger for visse varer fremstillet af landbrugsprodukter

og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1216/2009 og (EF) nr. 614/2009, eller senere forordninger, der måtte afløse den nævnte forordning, vil ligeledes være omfattet af lovens anvendelsesområde.

Det samme vil Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1144/2014 af 22. oktober 2014 om oplysningskampagner og salgsfremstød for landbrugsprodukter gennemført i det indre marked og i tredjelande og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 3/2008 for så vidt angår de oplysnings- og salgsfremmeaktiviteter under ordningen, der administreres af de danske myndigheder med midler gennem EGFL. Lovforslaget vil også finde anvendelse på administrationen af senere forordninger, der måtte afløse den nævnte forordning.

Desuden finder enkelte bestemmelser i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1060 af 24. juni 2021 om fælles bestemmelser for den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond Plus, Samhørighedsfonden, Fonden for Retfærdig Omstilling og Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond og om finansielle regler for nævnte fonde og for Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden, Fonden for Intern Sikkerhed og instrumentet for finansiell støtte til grænseforvaltning og visumpolitik (herefter forordningen om fælles bestemmelser) anvendelse på støtte, der ydes gennem ELFUL. Dermed vil de pågældende bestemmelser eller senere bestemmelser, der måtte afløse disse bestemmelser, også være omfattet af lovens anvendelsesområde.

Europa-Parlamentets og Rådets forordninger om den fælles landbrugspolitik indeholder en række bestemmelser, hvorefter Kommissionen er tillagt kompetence til at udstede delegerede forordninger og gennemførelsesforordninger. Administrationen af sådanne kommissionsforordninger vil ligeledes kunne ske på baggrund af dette lovforslag.

Endvidere vil landdistriktsforordningen, den generelle forordning og den horisontale forordning være omfattet af lovforslagets anvendelsesområde i forhold til administration af de støtteordninger, der indgår i landdistriktsprogrammet 2014-2022, indtil programmets udløb.

Det foreslås i lovforslagets § 1, stk. 2, at lovforslaget også skal finde anvendelse på støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter inden for bevillinger afsat på de årlige finanslove, og som er omfattet af artikel 107-109 i TEUF.

Sådanne støtteordninger forudsætter, udover bevillingsmæssig hjemmel på finansloven til etablering af ordningerne, også Kommissionens godkendelse for iværksættelse eller anvendelse af en gruppefritagelses- eller de minimis-forordning.

Dette medfører, at det vil være muligt for ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder at fastsætte de nødvendige regler om sådanne støtteordninger, herunder de særlige regler og betingelser, der følger af Kommissionens godkendelse eller af forordningerne, som f.eks. særlige begrænsninger i adgangen til at modtage støtte under ordningerne.

Lovforslaget vil i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse i § 1, stk. 3, desuden udgøre grundlaget for, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan gennemføre projekter vedrørende udtagning af kulstofrige lavbundsjorder (klima-lavbundsprojekter), herunder ved bl.a. køb af projektarealer, køb af erstatningsarealer, efterfølgende salg af disse samt jordfordeling, afholdelse af nødvendige anlægsudgifter, ydelse af lodsejerkompensation samt fastsættelse af nærmere regler for ordningen.

2.2. Hjemmel til at fastsætte regler og træffe beslutninger, der er nødvendige for anvendelsen af Den Europæiske Unions forordninger om ordninger finansieret gennem EGFL og ELFUL

2.2.1. Gældende ret

2.2.1.1. Direkte betalinger

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan efter § 1, stk. 1, i landbrugsstøtteleven fastsætte regler og iværksætte de øvrige foranstaltninger, der er nødvendige for anvendelse af Den Europæiske Unions forordning om direkte betalinger. Ministeren kan efter landbrugsstøttelevens § 1, stk. 2, fastsætte regler og iværksætte de foranstaltninger, der er nødvendige for anvendelse af ordninger, som det i medfør af forordningerne er frivilligt for medlemsstaterne at etablere. Ministeren kan efter lovens § 1, stk. 4 og 5, desuden fastsætte regler om supplerende betingelser for udbetaling af støttebeløb og om støttebetingelser m.v. samt regler om reduktion eller bortfald af støtten ved manglende overholdelse af disse betingelser.

Landbrugsstøttelevens § 1, stk. 1, 2, 4 og 5, er bl.a. anvendt til i bekendtgørelsesform at fastsætte regler om støtteordninger vedrørende direkte betalinger i reformperioden 2014-2022.

Der er således i bekendtgørelse nr. 28 af 11. januar 2021 om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v. (grundbetalingsbekendtgørelsen) fastsat regler om grundbetaling, som er støtte, der udbetales på grundlag af landbrugerens støtteberettigede arealer og betalingsrettigheder. I 2003 vedtog Den Europæiske Union en reform af landbrugspolitikken. Reformen indebar bl.a. en omlægning af reglerne om udbetaling af landbrugsstøtte. Det væsentligste element i reformen var den såkaldte afkobling af støtte, hvilket betød, at støtten blev uafhængig af produktionen. Ved reformen, som blev gennemført i Danmark i 2005, blev også begrebet »betalingsrettigheder« indført. Betalingsrettigheder blev tildelt aktive landbrugere, der drev jorden, som enten ejer eller forpagter. En betalingsrettighed giver som udgangspunkt mulighed for at opnå støtte til én hektar landbrugsareal.

Der er endvidere fastsat regler i grundbetalingsbekendtgørelsen om den såkaldte grønne støtte. Det fremgår af forordningen om direkte betalinger, at Danmark skal reservere en del af puljen til direkte betalinger til landbrugsmetoder, der er til gavn for klima og miljø. Den grønne støtte ydes i form af et tillæg til grundbetalingen. Støtten ydes efter artikel 43 i forordningen om direkte betalinger for opfyldelse af krav om afgrødekategorier, permanente græsarealer og miljøfokusområder.

Herudover er der fastsat regler om såkaldt ø-støtte i grundbetalingsbekendtgørelsen. Efter artikel 48 i forordningen om direkte betalinger kan der således ydes betaling til landbrugere, hvis bedrifter helt eller delvist er beliggende i områder med naturbetingede begrænsninger. I Danmark udbetales et årligt tillæg til grundbetalingen for landbrugsarealer, der ligger på særligt udpegede ikke-brofaste øer.

Der er også fastsat regler om betaling til unge landbrugere i grundbetalingsbekendtgørelsen. I henhold til artikel 50 i forordningen om direkte betalinger ydes der en årlig betaling til unge, nyetablerede landbrugere.

Der er endvidere i bekendtgørelse nr. 1689 af 19. november 2020 om slagtepræmie for kvier, tyre og stude fastsat regler om den såkaldte slagtepræmieordning. Der ydes i medfør heraf tilskud til producenter af kvier, tyre og stude ved slagtning på eksportautoriserede slagterier eller godkendte slagtesteder i Danmark eller ved udførsel til slagtning i en anden EU-medlemsstat. Artikel 52 i forordningen om direkte betalinger giver mulighed for at yde såkaldt koblet støtte til en række bestemte sektorer og produktioner. Herved forstås støtte, der ydes som betaling for produktion af landbrugsprodukter. Støtten beregnes pr. hektar eller dyr.

2.2.1.2. Markedsordninger for landbrugsvarer

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan efter § 1, stk. 1, i landbrugsstøtteleven fastsætte regler og iværksætte de øvrige foranstaltninger, der er nødvendige for anvendelse i Danmark af Den Europæiske Unions forordninger om markedsordninger for landbrugsvarer. Der kan bl.a. fastsættes regler om støttebetingelser og om supplerende betingelser for udbetaling af støtten samt regler om reduktion eller bortfald af støtten ved manglende overholdelse af disse betingelser, og der kan etableres ordninger, det er frivilligt for medlemsstaterne at etablere, jf. lovens § 1, stk. 2 og 4-5.

Hjemlen i landbrugsstøttelevens § 1 er anvendt til at fastsætte regler om en række markedsordninger for landbrugsvarer i reformperioden 2014-2022.

Der er således i bekendtgørelse nr. 1098 af 1. juni 2021 om tilskud til producentorganisationer mv. under markedsordninger for frugt og grønt fastsat regler om støtte til frugt- og grøntsagssektoren. Efter artikel 32 i forordningen om den fælles markedsordning kan der ydes støtte til producentorganisationer for frugt og grønt, der opretter driftsfonde på vegne af en medlemskreds af frugt- og grøntsagsavlere. Landbrugsstyrelsen kan anerkende producentorganisationer, der lever op til kravene oplistet i artikel 152 i forordningen om den fælles markedsordning. For frugt og grøntsektorens vedkommende er det efter artikel 159 i forordningen om den fælles markedsordning obligatorisk for medlemsstaterne at anerkende producentorganisationer, der ansøger herom, og som lever op til kravene i artikel 152.

Der er endvidere i bekendtgørelse nr. 439 af 15. marts 2021 om tilskud til støtteforanstaltninger til forbedring af betingelserne for produktion og afsætning af biavlsprodukter fastsat regler om støtte til biavlssektoren. Med hjemmel i artikel 55 i forordningen om den fælles markedsordning kan der ydes støtte til at forbedre de generelle betingelser for produktion og afsætning af biavlsprodukter. Tilskud ydes gennem nationale biavlsprogrammer, som udarbejdes af Landbrugsstyrelsen i samarbejde med repræsentative organisationer inden for biavl. Biavlsprogrammerne gælder for en periode på tre år.

2.2.1.3. Foranstaltninger til udvikling af landdistrikterne

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan efter § 1 i landdistriktsfondsloven yde støtte til landdistriktsudvikling. Ministrene kan efter landdistriktsfondslovens § 2 fastsætte regler om

den støtte, som ministrene kan yde efter loven, herunder om ansøgning om støtte, betingelser for støtte, støtteniveau, beregning af støtte og udbetaling af støtte, om administration af støtteordninger, herunder om prioritering, udvælgelse og afslag på ansøgninger, og om regnskab og revision af støtte. Der kan desuden fastsættes regler om suspension og reduktion af ansøgt støtte og om bortfald og tilbagebetaling af støtte ved manglende overholdelse af betingelser for støtte.

Der er med hjemmel i landdistriktsfondslovens §§ 1 og 2 bl.a. fastsat regler om en række støtteordninger til udvikling af landdistrikterne i reformperioden 2014-2022.

Der er eksempelvis udstedt bekendtgørelse nr. 1323 af 8. september 2020 om tilskud til rydning af tilgroede arealer og forberedelse til afgræsning. Efter artikel 17 i landdistriktsforordningen kan der ydes støtte til investeringer, som forbedrer landbrugsbedriftenes resultater og bæredygtighed, og der kan ydes støtte til ikke-produktive investeringer i forbindelse med opfyldelse af miljø- og klimamål vedrørende landbrug.

Der er endvidere fastsat regler om støtte til pleje af græs- og naturarealer i bekendtgørelse nr. 1076 af 1. juni 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 2261 af 1. december 2021, og til fastholdelse af vådområder i bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 med senere ændringer. Efter artikel 28 i landdistriktsforordningen kan der ydes støtte til miljø- og klimavenligt landbrug. Der kan ydes støtte til forpligtelser, som en landbruger eller anden støttemodtager frivilligt påtager sig, og som går videre end de forpligtelser, som vedkommende allerede er pålagt i medfør af anden lovgivning eller EU-krav.

Der er herudover fastsat regler om støtte til økologisk landbrug i bekendtgørelse nr. 1077 af 1. juni 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 151 af 27. januar 2022. Støtten ydes som arealtilskud til landbrugere, som frivilligt forpligter sig til at overgå til eller opretholde økologiske landbrugsmetoder og metoder som defineret i forordning (EF) nr. 834/2007 (økologiforordningen). Efter artikel 29 i landdistriktsforordningen kan der ydes støtte til økologisk landbrug.

Desuden er der fastsat regler om, at der ydes støtte som kompensation for den kvælstofreducerende indsats, som landbruget skal yde som led i opfyldelsen af vandrammedirektivet, i bekendtgørelse nr. 131 af 26. januar 2022 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2022/2023

m.v. Efter artikel 30 i landdistriktsforordningen kan der ydes støtte til Natura 2000 og betalinger i henhold til vandrammedirektivet.

Der er endvidere fastsat regler om lokaludvikling styret af lokalsamfundet i bekendtgørelse nr. 1835 af 22. december 2015 om oprettelse og drift af lokale aktionsgrupper under hav- og fiskeriudviklingsprogrammet og under landdistriktsprogrammet for perioden 2014-2020 med senere ændringer. Efter landdistriktsforordningen og den generelle forordning ydes der støtte til lokale aktionsgrupper. Der ydes bl.a. støtte til forberedelse af lokale udviklingsstrategier, etablering og drift af lokale aktionsgrupper og til projekter, der indstilles via lokale aktionsgrupper. Det er indenrigs- og boligministeren, der administrerer ordningen for lokale aktionsgrupper.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan i medfør af § 29 i skovloven give tilskud til landdistriktsordninger på skovområdet. Ministeren kan efter skovlovens § 39, stk. 1, nr. 3, som betingelse for tilskud fastsætte, at arealet bliver fredskovspligtigt efter skovlovens § 4, eller at der indgås en aftale efter skovlovens § 18 eller §§ 25-26.

Efter skovlovens § 29, stk. 2, kan der fastsættes nærmere regler om administration af tilskudsmidlerne. Sådanne regler er bl.a. fastsat i bekendtgørelse nr. 1102 af 2. juni 2021 om tilskud til privat skovrejsning.

I henhold til landdistriktsfondslovens § 2, stk. 4, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte regler om, at lov om indhentning af tilbud på visse offentlige og offentligt støttede kontrakter (herefter tilbudsloven) ikke finder anvendelse for private udbydere af bygge- og anlægsarbejder, som modtager offentlig støtte efter denne lov, i det omfang størrelsen af den offentlige støtte er fastsat på baggrund af standardomkostninger. Bemyndigelsen er bl.a. anvendt i bekendtgørelse nr. 653 af 14. april 2021 om tilskud til projekter om etablering af konstruerede minivådområder.

2.2.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer, at de nuværende bemyndigelser i landbrugsstøtteleven, landdistriktsfondsloven og skovloven til at fastsætte regler om støtteordninger m.v. er velfungerende og i hovedtræk bør videreføres. Der vil således blive behov for at kunne fastsætte en række supplerende regler, sådan at støtteordningerne m.v. kan forvaltes og anvendes i praksis.

Forordningen om støtte til strategiske planer giver mulighed for at videreføre en række af de tilskudsordninger under direkte betalinger, dele af den fælles markedsordning for landbrugsvarer og støtte til udvikling af landdistrikterne, som findes i dag. Forordningen samler de tre områder i én forordning.

Det bliver obligatorisk for medlemsstaterne at etablere de støtteordninger med direkte betalinger, der vedrører grundlæggende indkomststøtte med henblik på bæredygtighed (grundbetaling) og betaling for ordninger til gavn for klimaet og miljøet (bio-ordninger). Det bliver ligeledes obligatorisk for medlemsstaterne at etablere en støtteordning, der vedrører supplerende omfordelingsindkomststøtte med henblik på bæredygtighed. Etablering af en sådan ordning kan dog undlades, hvis formålet tilgodeses på anden vis. Det bliver frivilligt at etablere støtteordninger vedrørende supplerende indkomststøtte til unge landbrugere og koblet indkomststøtte. Medlemsstaterne skal dog sikre, at minimum 3 pct. af de afsatte midler til direkte betalinger allokeres til støtteordninger målrettet unge landbrugere. Det kan være i form af supplerende indkomststøtte til unge landbrugere eller en etableringsordning, hvor der ydes støtte til unge landbrugere.

Det bliver endvidere obligatorisk for medlemsstaterne at etablere sektorspecifikke støtteordninger for frugt- og grøntsagssektoren og biavlsektoren. Derudover bliver det frivilligt for medlemsstaterne at etablere støtteordninger til andre sektorer.

Det bliver derudover obligatorisk for medlemsstaterne at etablere støtteordninger til landdistriktsudvikling vedrørende miljø- og klimavenligt landbrug, mens det er frivilligt, om medlemsstaterne vil etablere støtteordninger om naturbetingede og andre områdespecifikke begrænsninger, områdespecifikke ulemper, der følger af visse obligatoriske krav, investeringer, investeringer i kunstvanding, unge landbrugere, nye landbrugere og etablering af virksomheder i landdistrikterne, risikostyringsværktøjer, samarbejde samt videnuudveksling og information. Det bliver desuden obligatorisk for medlemsstaterne at yde støtte til lokaludvikling styret af lokalsamfundet.

Samtidig videreføres forordning (EU) nr. 1144/2014 om oplysningskampanjer og salgsfremstød for landbrugsprodukter, der gennemføres i Den Europæiske Union og uden for Den Europæiske Union.

Lovforslaget skal fungere som en overordnet ramme for Danmarks anvendelse af Den Europæiske Unions forordninger om støtteordninger under den

fælles landbrugspolitik finansieret af EGFL og ELFUL i perioden 2023-2027 og efterfølgende perioder.

Lovforslaget giver på denne baggrund ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren mulighed for inden for deres respektive områder at etablere samtlige støtteordninger, der er omfattet af forordningen om støtte til strategiske planer, samt fastsætte regler og træffe de beslutninger, der er nødvendige for anvendelse af Den Europæiske Unions forordninger om den fælles markedsordning og om oplysningskampagner og salgsfremstød for landbrugsprodukter gennemført i det indre marked og i tredjelande.

Som følge heraf skal der fortsat være hjemmel til, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan etablere støtteordninger med direkte betalinger og støtteordninger i bestemte sektorer samt støtte til oplysningskampagner og salgsfremstød for landbrugsprodukter, der gennemføres i det indre marked og i tredjelande. Det er desuden ministeriets vurdering, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder fortsat skal have hjemmel til at etablere støtteordninger til landdistriktsudvikling.

Det er endvidere Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at der fortsat skal være hjemmel til, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder kan fastsætte regler og iværksætte de foranstaltninger, der er nødvendige for administration af de støtteordninger, som det er frivilligt for medlemsstaten at iværksætte. Ministrene vil kunne fastsætte bestemmelser om fravigelse af regler i forordningerne i det omfang, disse indeholder adgang hertil.

Det er endvidere Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at det fortsat skal være muligt for ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, at fastsætte regler om anvendelse af standardomkostninger, og dermed fravigelse af reglerne i tilbudsloven, da erfaringerne viser, at fejlratene er mindre, samt at den administrative byrde mindskes.

Det foreslås, at bemyndigelsen til at yde støtte til skov i ordninger, der finansieres gennem EGFL og ELFUL, og bemyndigelsen til at fastsætte regler herom indgår i lovforslaget.

I forordningen om støtte til strategiske planer er udgangspunktet, at betalingsrettigheder i relation til at opnå støtte til landbrugsarealer ikke anvendes

fra 2023 og frem. Medlemsstaterne kan imidlertid beholde et system med betalingsrettigheder, hvor værdien af betalingsrettighederne i så fald skal tilnærmes en ens værdi frem mod 2027. Medlemsstaterne kan også beslutte at udfase betalingsrettighederne i perioden 2023-2027.

Af aftalen om grøn omstilling af dansk landbrug af 4. oktober 2021 indgået mellem regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance og Kristendemokraterne fremgår bl.a., at reformen indebærer en ensretning af landbrugsstøtten til arealerne, da betalingsrettighederne afskaffes fra og med 2023. Landbrugsstøtten vil herefter blive ydet pr. støtteberettiget hektar.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer, at afskaffelse af betalingsrettighederne ikke vil udgøre ekspropriation. Landbrugsstøtten ændres kontinuerligt gennem reformer af landbrugspolitikken. Hertil kommer, at støtteordninger generelt vil kunne ændres eller ophøre, ligesom der ikke er afgivet tilsagn om, at betalingsrettighederne ikke på sigt vil kunne afskaffes. Der er tale om en indskrænkelse af en rettighed og ikke et indgreb i en egentlig ejendomsret, hvilket efter ministeriets opfattelse ligeledes taler imod, at afskaffelse af betalingsrettigheder vil udgøre ekspropriation. Om en virksomhed i det enkelte tilfælde rammes så økonomisk intensivt, at der er tale om et konkret ekspropriativt indgreb, må bero på en vurdering af det konkrete forhold. Den endelige afgørelse heraf henhører under domstolene.

Afskaffelse af betalingsrettighederne vil medføre, at bestemmelserne om registrering af pant i betalingsrettigheder i landbrugsstøttelovens § 3 a og § 3 b ikke videreføres med lovforslaget, samt at bekendtgørelse nr. 241 af 23. marts 2018 om registrering af pant i betalingsrettigheder efter grundbetalingsordningen ophører. Når betalingsrettighederne afskaffes, medfører det, at formueaktivet, hvori der er registreret pant, ophører, hvorfor pantet ligeledes ophører.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder får bemyndigelse til at fastsætte regler og træffe de beslutninger, der er nødvendige for anvendelse af Den Europæiske Unions forordninger omfattet af loven. De foreslåede bemyndigelser til ministrene vil blive benyttet til at fastsætte regler om støtteordninger. I det følgende beskrives i hovedtræk de støtteordninger,

som ministrene i medfør af bemyndigelser i lovforslaget umiddelbart forudsættes at fastsætte regler om. Bemyndigelserne vil imidlertid også kunne anvendes til at fastsætte regler om andre støtteordninger, der finansieres gennem EGFL og ELFUL, hvis der senere træffes beslutning herom.

Beskrivelsen tager udgangspunkt i de støtteordninger, som indgår i aftalen om grøn omstilling af dansk landbrug af 4. oktober 2021. Støtteordningerne er beskrevet i Danmarks strategiske plan for 2023-2027.

Yderligere beskrives forordning (EU) nr. 1144/2014 om oplysningskampagner og salgsfremstød for landbrugsprodukter gennemført i Den Europæiske Union og uden for Den Europæiske Union.

Ministrene kan i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 2 fastsætte forskellige regler om de støtteordninger, der er beskrevet i det følgende, herunder om ansøgning om støtte, betingelser for støtte, støtteniveau, beregning af støtte og udbetaling af støtte. Der kan fastsættes regler om administration af støtteordninger, herunder om prioritering, udvælgelse af ansøgninger og afslag på ansøgninger, og om regnskab og revision for støtte bevilget efter loven.

2.2.3.1. Støtteordninger i form af direkte betalinger

Det er hensigten at benytte de foreslåede bemyndigelser til i bekendtgørelsesform at fastsætte regler om grundlæggende indkomststøtte med henblik på bæredygtighed. Medlemsstaterne yder således i henhold til forordningen om støtte til strategiske planer grundlæggende indkomststøtte til landbrugere. Der vil som udgangspunkt skulle foregå landbrugsaktivitet på det støtteberettigede areal. Der vil dog være mulighed for, at der på dele af arealet kan udvikles biotoper og våde områder til gavn for klima, miljø og biodiversitet (den såkaldte "bruttoarealmodel") og fortsat opretholde arealstøtten til arealet.

Efter forordningen om støtte til strategiske planer kan medlemsstaterne omfordele støtte fra større til mindre eller mellemstore bedrifter. Det er ikke hensigten, at der i perioden 2023-2027 i Danmark vil blive gennemført omfordelingsindkomststøtte. Lovforslaget giver dog mulighed for, at der kan fastsættes regler om og etableres en sådan ordning, hvis der senere opstår et ønske herom.

Efter forordningen om støtte til strategiske planer kan der ydes supplerende indkomststøtte til unge landbrugere. Det er ikke hensigten, at der i perioden

2023-2027 i Danmark vil blive ydet supplerende indkomststøtte til unge landbrugere. Lovforslaget giver dog mulighed for, at der kan fastsættes regler om og etableres en sådan ordning, hvis der senere opstår et ønske herom.

Det er hensigten, at de foreslåede bemyndigelser vil blive benyttet til i bekendtgørelsesform at fastsætte regler om de såkaldte bio-ordninger, som er støtteordninger, der er til gavn for klimaet og miljøet, og som supplerer den grundlæggende indkomststøtte. Medlemsstaterne skal yde støtte til landbrugere, der på frivillig basis forpligter sig til på støtteberettigede arealer at anvende en praksis, der er til gavn for klimaet og miljøet. Som udgangspunkt vil der blive fastsat regler om følgende støtteordninger under bio-ordninger: Økologisk arealstøtte, miljø- og klimavenligt græs, ekstensivering med slæt på kulstofrige arealer, ny reguleringsmodel (som afløser målrettet regulering), plantebaseret fødevareproduktion samt bio-ordning for biodiversitet og bæredygtighed. Der vil kunne fastsættes regler om og etableres andre ordninger under bio-ordninger end de nævnte, hvis der senere opstår et ønske herom.

Bio-ordninger er reguleret af forordningen om direkte betalinger. Det vil blive frivilligt for landbrugerne, om de ønsker at deltage i bio-ordninger. De grønne krav bliver i al væsentlighed omfattet af kravene til konditionalitet, jf. afsnit 2.5.

Efter forordningen om støtte til strategiske planer kan der som en del af den direkte støtte ydes koblet indkomststøtte. Det er hensigten, at der bl.a. vil blive fastsat regler om, at der fortsat vil blive ydet koblet støtte i form af slagtepræmie til producenter af kvier, tyre eller stude ved slagtning på eksportautoriserede slagterier eller godkendte slagtesteder i Danmark eller ved udførsel til slagtning i et andet EU-land. Det er endvidere hensigten, at der vil blive fastsat regler om støtte til køer og stivelseskartofler.

2.2.3.2. Støtteordninger i bestemte sektorer

Efter lovforslaget kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri i overensstemmelse med forordningen om støtte til strategiske planer fortsat etablere og fastsætte regler om støtteordninger til frugt- og grøntsagssektoren. Det er hensigten, at bemyndigelsen vil blive anvendt til at fastsætte regler om, at producentorganisationer for frugt og grønt, som opretter en driftsfond, får mulighed for at kunne søge om tilskud til driftsprogrammer, der styrker medlemmernes produktion og afsætning.

Der vil endvidere blive fastsat regler om støtte til biavl. I forordningen om støtte til strategiske planer er støtten til biavlssektoren en næsten uændret videreførelse af den nuværende markedsordning for biavl. Det bliver obligatorisk for medlemsstaterne at etablere sektorspecifik støtte til biavlssektoren.

2.2.3.3. Støtteordninger til landdistriktsudvikling

Det er hensigten, at den foreslåede bemyndigelse benyttes til at fastsætte regler om støtte til pleje af græs- og naturarealer i overensstemmelse med forordningen om støtte til strategiske planer. Formålet er at fremme og fastholde ekstensiv landbrugsmæssig drift med henblik på at beskytte og forbedre biotopforholdene og biodiversiteten på lysåbne natur- og landbrugsarealer. Støtteordningen vil være fokuseret på områder inden for Natura 2000.

Det er endvidere hensigten, at der vil blive fastsat regler om støtte til fastholdelse af kvælstof- og fosforvådområder, lavbundsprojekter og fysiske vandløbsindsatser på landbrugsjorder. Støtten vil blive ydet i form af et engangsbeløb, der kompenserer for indkomsttab og ekstra omkostninger, der er forbundet med, at arealet permanent fastholdes som udtaget fra almindelig landbrugsproduktion.

Desuden er det forventningen, at der vil blive fastsat regler om støtte til Natura 2000 biodiversitetsskov. Det primære formål hermed er at fremme eller bevare biodiversiteten på privatejede skovarealer med naturmæssigt værdifuld skov. Ordningen støtter også aktiviteter på kommunalt ejede Natura 2000-skovområder.

Det forudsættes ydermere, at der vil blive fastsat regler om støtte til landbrugere for arealer på ikke-brofaste øer (ø-støtte). Landbrugsproduktion skal fortsat være rentabel i områder, der af naturbetingede årsager har ekstraordinære udfordringer. Efter forordningen om støtte til strategiske planer kan der således ydes støtte til landbrugere som compensation for ekstraomkostninger og indkomsttab relateret til naturbetingede eller andre område-specifikke begrænsninger.

Det er desuden hensigten, at der vil blive fastsat regler om betalinger for områdespecifikke ulemper, der følger af visse obligatoriske krav. Efter forordningen om støtte til strategiske planer kan der ydes betalinger for områdespecifikke ulemper, som er pålagt begrænsninger som følge af krav, der

udspringer af forpligtelser efter habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet eller vandrammedirektivet.

Efter lovforslaget kan der ydes støtte og fastsættes regler om støtte til investeringer, som er omfattet af forordningen om støtte til strategiske planer. Der kan ydes støtte til materielle og immaterielle investeringer, der bidrager til opfyldelsen af de specifikke målsætninger, der fremgår af forordningens artikel 6. Det er bl.a. hensigten, at der vil blive fastsat regler om støtte til investeringer i miljø- og klimateknologi og grøn bioraffinering. Det er desuden hensigten, at der skal kunne ydes støtte til etablering af forskellige former for vådområder (minivådområder og kvælstof- og fosforvådområder), lavbundsprojekter og fysiske vandløbsindsatser på landbrugsjorder.

Disse ordninger i særdeleshed suppleres af den foreslåede § 6, hvorefter ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at tilbudsloven ikke finder anvendelse for private udbydere af bygge- og anlægsarbejder, som modtager offentlig støtte efter de i lovforslagets § 1, stk. 1, nr. 1, omfattede forordninger eller § 3, i det omfang størrelsen af den offentlige støtte er fastsat på baggrund af standardomkostninger. Det indebærer, at en støttemodtager ikke i alle tilfælde vil skulle sende en bygge- eller anlægsopgave i udbud.

Det er ydermere hensigten, at der vil blive fastsat regler om støtte til skovrejsning samt til rydning og forberedelse til afgræsning i Natura 2000-områder.

Det er endvidere hensigten, at der vil blive fastsat regler om en etableringsordning, hvor der ydes støtte til unge landbrugere, der etablerer en landbrugs- eller gartnerivirksomhed. Efter forordningen om støtte til strategiske planer kan der således ydes støtte til etablering af unge landbrugere, nye landbrugere og etablering af virksomheder i landdistrikterne. Den nuværende ordning under direkte betalinger, hvorefter der ydes femårig indkomststøtte til unge landbrugere, afløses dermed af etableringsordningen.

I medfør af forordningen om støtte til strategiske planer kan der ydes støtte til henholdsvis investeringer i kunstvanding og til risikostyringsværktøjer (f.eks. forsikringsordning mod tørke eller oversvømmelse). Det er ikke hensigten at fastsætte regler om sådanne støtteordninger. Lovforslaget giver imidlertid mulighed for, at der kan fastsættes regler om og etableres sådanne støtteordninger, hvis det på et tidspunkt findes hensigtsmæssigt.

I medfør af forordningen om støtte til strategiske planer kan der ydes støtte til samarbejde, og herunder til at forberede og gennemføre Leaderprogrammet (lokaludvikling styret af lokalsamfundet). Det er hensigten, at den nuværende ordning med tilskud til lokale aktionsgrupper videreføres, og at der fastsættes regler herom. Støtteordningen vil bl.a. omfatte mobilisering af lokale aktører, herunder oprettelse af lokale aktionsgrupper og forberedelse af den lokale udviklingsstrategi, kapacitetsopbygning, kompetenceudvikling, drift af den lokale aktionsgruppe og gennemførelse af projekter under den lokale udviklingsstrategi.

I medfør af forordningen om støtte til strategiske planer kan der ydes støtte til videnudveksling og informationsformidling i forbindelse med landbrug, skovbrug og landdistriktsvirksomheder. Det er ikke hensigten, at der vil blive fastsat regler om støtteordninger om videnudveksling og informationsformidling. Lovforslaget giver dog mulighed for, at der kan fastsættes regler om og etableres en sådan ordning, hvis det på et tidspunkt findes hensigtsmæssigt.

2.2.3.4. Oplysningskampagner og salgsfremstød for landbrugsprodukter gennemført i det indre marked og i tredjelande

I henhold til Den Europæiske Unions forordning om oplysningskampagner og salgsfremstød for landbrugsprodukter gennemført i det indre marked og i tredjelande ydes der støtte til generelle oplysningskampagner og salgsfremstød i Den Europæiske Union og i lande uden for Den Europæiske Union for landbrugsprodukter og deres produktionsmetoder.

I det omfang støtteordningen bliver udlagt til administration hos medlemslandene, er den obligatorisk for medlemslandene.

2.3. Anvendelse af Den Europæiske Unions forordninger om den fælles markedsordning for landbrugsvarer

2.3.1. Gældende ret

Landbrugsstøttelovens § 1 giver ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bemyndigelse til at fastsætte de regler og iværksætte de øvrige foranstaltninger, der er nødvendige for at anvende Den Europæiske Unions forordninger om den fælles markedsordning for landbrugsvarer m.v. under Den Fælles Landbrugspolitik, som er fastlagt i TEUF artikel 38-44.

Bemyndigelsen i landbrugsstøttelovens § 1 er benyttet til at fastsætte detaljerede regler om de pågældende ordninger i en række bekendtgørelser, herunder bekendtgørelse nr. 989 af 26. juni 2020 om import af hampefrø og rå

hamp, og bekendtgørelse nr. 446 af 17. marts 2021 om tilskud til frugt, grønt og mælk til uddeling på skoler og dagtilbud mv. Bekendtgørelserne supplerer Den Europæiske Unions forordningsbestemmelser.

Forordningen om den fælles markedsordning omfatter regler om offentlig intervention og støtte til privat oplagring for forskellige sektorer, f.eks. svinekød, mejeriprodukter, sukker og korn, støtte til skolemælk og skolefrugt, støtte til producentorganisationer i frugt- og grøntsektoren og særlige kriseforanstaltninger. Den fælles markedsordning omfatter også regler for handel med tredjelande, dvs. import og eksport til/fra Den Europæiske Union, handelsnormer for landbrugsprodukter, mulighed for ydelse af eksportstøtte samt regler for undtagelser fra Den Europæiske Unions konkurrenceregler.

2.3.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer, at den gældende bemyndigelse til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri efter landbrugsstøtteleovens § 1 til at fastsætte regler og iværksætte øvrige foranstaltninger, der er nødvendige for anvendelsen her i landet af Den Europæiske Unions forordning om den fælles markedsordning er velfungerende og i det væsentlige bør opretholdes.

Det er ministeriets vurdering, at der skal være hjemmel til, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan gennemføre foranstaltninger og tiltag, der følger af forordningen om den fælles markedsordning for landbrugsvarer.

Flere af foranstaltningerne fra forordningen om den fælles markedsordning, som findes i dag, ønskes videreført, og der er derfor behov for bemyndigelser for ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at kunne fastsætte regler om disse.

Dele af forordningen om den fælles markedsordning er flyttet til forordningen om støtte til strategiske planer. Det gælder støtteordninger, som forudsætter nationale gennemførelsesplaner, som det er tilfældet for producentorganisationer for frugt og grønt, biavl, olivenolie, vin og humle.

Eksportrestitutioner (eksportstøtte) afskaffes, og Kommissionen foreslår en ophævelse af reglerne om eksportstøtte i forlængelse af WTO-ministeraftalen i Nairobi af 15.–19. december 2015 om udfasning af ordningen. Derudover udløb reglerne for produktion og kravene til sukkersektoren ved udgangen af produktionsåret 2016/2017, hvorfor bestemmelserne om sukker

afskaffes i det omfang, de vedrører det nu ophørte system for sukkerkvoter. Produktionen af sukker skal dog fortsat være baseret på aftaler mellem avlerne og sukkerproducenterne.

Forordningen om den fælles markedsordning indeholder støtteordninger, som det er henholdsvis obligatorisk og frivilligt for medlemsstaterne at etablere.

2.3.3. Den foreslåede ordning

De foreslåede bemyndigelser til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri vil blive benyttet til at fastsætte regler om støtteordninger under den fælles markedsordning. Forordningen om den fælles markedsordning viderefører regler under den fælles landbrugspolitik i Den Europæiske Union for bl.a. markedsunderstøttende tiltag som f.eks. opkøb til intervention, muligheden for at yde støtte til privat oplagring, muligheden for særlige kriseforanstaltninger, regler for etablering af producentorganisationer, støtte til skolemælk og skolefrugt og -grønt samt muligheden for ekstraordinære tiltag ved f.eks. tab af forbrugertillid eller dyresygdomme.

Ordningen for støtte til uddeling af skolefrugt og skolemælk videreføres i forordningen om den fælles markedsordning, og bestemmelserne om støtte til uddeling af frugt og grønt og mælk og mejeriprodukter i skoler er ikke væsentligt ændrede. Reglerne om intervention og privat oplagring forbliver uændrede i forordningen om den fælles markedsordning. Bestemmelserne om mulighed for særlige kriseforanstaltninger bliver heller ikke ændret.

Det er hensigten, at de foreslåede bemyndigelser vil blive benyttet til at fastsætte regler om videreførelse af de eksisterende ordninger, der er valgfrie for medlemsstaterne, og som videreføres under Den Europæiske Unions forordninger om den fælles markedsordning.

2.4. Den Europæiske Unions forordninger om handelsordninger for visse varer fremstillet af landbrugsprodukter

2.4.1. Gældende ret

Landbrugsstøtteleovens § 1 giver hjemmel til, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler og træffe de beslutninger, der er nødvendige for anvendelse her i landet af Den Europæiske Unions forordning om handelsordninger for visse varer fremstillet af landbrugsprodukter.

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 510/2014 af 16. april 2014 om handelsordninger for visse varer fremstillet af landbrugsprodukter

fastlægger handelsordningerne for importen af forarbejdede landbrugsprodukter og eksporten af varer uden for bilag I til TEUF samt de landbrugsprodukter, der indgår i disse varer uden for bilag I til TEUF.

For at undgå eller modvirke de skadelige virkninger, som importen af bestemte forarbejdede landbrugsprodukter kan have på balancen på EU-markedet og på den fælles landbrugspolitik's effektivitet, er det muligt at underlægge importen af sådanne produkter en tillægstold.

2.4.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Forordningen om handelsordninger for visse varer fremstillet af landbrugsprodukter bliver ikke ændret i forbindelse med reformperioden 2023-2027 og vil derfor fortsat være gældende, indtil en eventuel revision af ordningen som følge af reformen af Den Europæiske Unions landbrugspolitik, herunder især bortfaldet af eksportstøtte som et kriseinstrument i Den Europæiske Unions landbrugspolitik.

Det er derfor Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at der som hidtil i landbrugsstøtteleven skal være hjemmel til, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler og træffe de beslutninger, der er nødvendige for anvendelse af Den Europæiske Unions forordninger om handelsordninger for visse varer fremstillet af landbrugsprodukter.

2.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler og træffe de beslutninger, der er nødvendige for anvendelse af Den Europæiske Unions forordning om handelsordninger for visse varer fremstillet af landbrugsprodukter.

2.5. Konditionalitet

2.5.1. Gældende ret

Begrebet konditionalitet er på landbrugsområdet et nyt begreb, som samler de gældende regler om krydsoverensstemmelse og i væsentligt omfang de eksisterende grønne krav.

Begrebet ”krydsoverensstemmelse” blev indført i 2003 ved Den Europæiske Unions rådeforordning (EF) nr. 1782/2003 og gennemførelsesbestemmelserne i forordning (EF) nr. 795/2004 og nr. 796/2004 som led i reformen af Den Europæiske Unions fælles landbrugspolitik.

Reglerne om krydsoverensstemmelse gælder for landbrugere, der modtager støtte under direkte betalinger, og for landbrugere, der modtager støtte efter arealordningerne under landdistriktsprogrammet. Landbrugeren skal overholde alle kravene for hele bedriften, hvis landbrugsstøtten skal udbetales i fuldt omfang.

I medfør af landbrugsstøttelovens § 1, stk. 1-4, og § 4, stk. 1 og 5, samt landdistriktsfondslovens § 2, stk. 1, og § 9, stk. 4, udsteder Landbrugsstyrelsen årlige bekendtgørelser om krydsoverensstemmelse, senest bekendtgørelse nr. 2370 af 10. december 2021 om krydsoverensstemmelse for kalenderåret 2022. Princippet for krydsoverensstemmelseskravene er, at udbetalingen af Den Europæiske Unions landbrugsstøtte er koblet til overholdelsen af en række krav om miljø, dyrevelfærd, fødevarer sikkerhed og dyresundhed m.v. med henblik på at sikre en bæredygtig landbrugsproduktion og øge befolkningens tillid til den fælles landbrugspolitik.

Krydsoverensstemmelseskravene består for det første af de såkaldte lovbestemte forvaltningskrav, som er de forordningsbestemmelser og nationale regler, som implementerer de direktivbestemmelser, der er opregnet i bilag II til den horisontale forordning. Det drejer sig om bestemmelser i f.eks. Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle, Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1760/2000 af 17. juli 2000 om indførelse af en ordning for identifikation og registrering af kvæg og om mærkning af oksekød og oksekødsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 820/97. De bestemmelser, der på baggrund af de pågældende artikler nævnt i bilag II er indført eller gengivet i dansk lov eller bekendtgørelse, er grundlaget for de danske krydsoverensstemmelseskrav. Man taler om, at bestemmelserne er ”belagt” med krydsoverensstemmelse.

Kravene består dernæst af de standarder for god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM), som medlemsstaterne i henhold til forordningens artikel 94 skal fastlægge på grundlag af de minimumskrav, der fremgår af forordningens bilag II. Det drejer sig f.eks. om anlæggelse af bræmmer langs søer og vandløb, om beskyttelse af grundvand mod forurening, om bevaring af jordens indhold af organiske stoffer ved passende metoder, herunder forbud

mod afbrænding af stubmarker, undtagen af plantesundhedshensyn og lignende.

Den nuværende gennemførelse af krydsoverensstemmelsesordningen i dansk ret angiver de forordningsbestemmelser og den danske implementering af de relevante direktiver på sektorlovgivningens område, der er krydsoverensstemmelsesbelagt, jf. bilag II til den horisontale forordning. Kravene fremgår af bilag 1 til bekendtgørelsen om krydsoverensstemmelse for kalenderåret 2022, jf. bekendtgørelse nr. 2370 af 10. december 2021.

2.5.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Med overgangen til forordningen om støtte til strategiske planer og den nye horisontale forordning erstattes reglerne om krydsoverensstemmelse og i væsentligt omfang de grønne krav af regler om konditionalitet, der i store træk viderefører den gældende retstilstand. Konditionalitet er obligatorisk at etablere.

Forordningen om støtte til strategiske planer vil medføre 11 lovbestemte forvaltningskrav og 9 GLM-krav.

Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at der fortsat skal være hjemmel til, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler og træffe de beslutninger, der er nødvendige for anvendelse her i landet af reglerne for konditionalitet, herunder særligt implementering af god landbrugs- og miljømæssig stand, der fremgår af forordningsgrundlaget.

2.5.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås i § 2, stk. 1, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler og træffe de beslutninger, der er nødvendige for anvendelsen af Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov. Den foreslåede bestemmelse vil gøre det muligt at sikre den danske udmøntning af reglerne om konditionalitet.

De lovbestemte forvaltningskrav omfatter i perioden 2023-2027 11 krav på områderne vandmiljø, biodiversitet, fødevarerikkerhed, plantebeskyttelsesmidler og dyrevelfærd, jf. bilag III til forordningen om støtte til strategiske planer.

I forhold til standarderne for god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM) fremgår det af forordningen om støtte til strategiske planer, at det er medlemsstaten, der på baggrund af de normer der fremgår af forordningens bilag III, nærmere skal fastlægge disse i den strategiske plan. Af bilag III fremgår, at hovedparten af de eksisterende normer fra krydsoverensstemmelsesordningen videreføres til konditionalitetsordningen. Normerne vil derudover i væsentligt omfang blive suppleret med, hvad der indtil nu har været de såkaldte grønne krav under grundbetalingsordningen, det vil sige opretholdelse af permanente græsarealer, krav om flere afgrødekategorier og kravet om etablering af 5 pct. miljøfokusområder på bedriften. Derudover er der kommet en ny GLM-norm om beskyttelse af kulstofrige jorder.

Standarder for god landbrugs- og miljømæssig stand omfatter i perioden 2023-2027 9 krav på områderne klimaændringer, vandmiljø, jordforbedring og jordbeskyttelse samt biodiversitet, jf. bilag III til forordningen om støtte til strategiske planer.

Antallet og indholdet af standarderne for god landbrugs- og miljømæssig stand ændrer sig fra reformperiode til reformperiode. I kommende forordninger må der således forventes ændringer i standarderne. Bemyndigelsen i § 2, stk. 1, vil også gælde fastsættelse af regler om standarder for god landbrugs- og miljømæssig stand eller tilsvarende basiskrav i kommende reformperioder, samt hvis der vil være ændringer i forhold til reformperioden 2023-2027.

Den foreslåede bemyndigelse giver ministeren mulighed for at fastlægge indholdet af de krav for god landbrugs- og miljømæssig stand, der skal udfylde den gældende forordnings minimumskrav, og hvis manglende overholdelse kan indebære, at støttemodtageren pålægges en administrativ sanktion. Bemyndigelsen muliggør desuden, at standarder kan blive opdateret i takt med ændringer i forordningsgrundlaget.

Den danske strategiske plan for 2023-2027, der er fremsendt til Europa-Kommissionen, indeholder en nærmere beskrivelse af den danske implementering af konditionalitet.

2.6. Støtteordninger inden for landbrugssektoren, skovbrugssektoren og i landdistrikter, der er omfattet af Den Europæiske Unions statsstøttere regler

2.6.1. Gældende ret

Det følger af TEUF artikel 107, stk. 1, at bortset fra de i traktaterne hjemlede undtagelser er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler, under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med det indre marked i det omfang, den påvirker samhandlen mellem medlemsstaterne.

TEUF åbner dog mulighed for at yde statsstøtte til en række politikformål. Med særlig relevans for landbrugs- og skovbrugssektoren er det for det første i TEUF artikel 107, stk. 2, litra b), fastsat, at støtte til at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller andre usædvanlige begivenheder, er forenelig med det indre marked. For det andet kan Kommissionen med hjemmel i TEUF artikel 107, stk. 3, litra c), anse statsstøtte til fremme af den økonomiske udvikling i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter for forenelig med det indre marked, forudsat at den ikke påvirker samhandelsvilkår.

Der henvises i øvrigt til afsnit 9.2.

Støtteordninger omfattet af Den Europæiske Unions statsstøttere regler er løbende blevet etableret i medfør af materielle tekstanmærkninger på finansloven. Som eksempel herpå kan nævnes tekstanmærkning nr. 170 ad 24.23.08 til § 24 på finansloven for finansåret 2022, der bemyndiger ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at yde tilskud i form af kompensation til konstruerede minivådområder. I medfør af tekstanmærkningen kan ministeren fastsætte regler om støtten, herunder om betingelser for støtte, nedsættelse og tilbagebetaling af tilskud.

Der findes lignende tekstanmærkning i nr. 106 til § 24 på finansloven for finansåret 2022, og i nr. 194 og nr. 197 til § 23 på finansloven for finansåret 2022.

2.6.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Statsstøtte til fremme af den økonomiske udvikling i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter indgår som led i den bredere fælles landbrugspolitik. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri finder det derfor hensigtsmæssigt, at der vil kunne fastsættes regler om statsstøtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter, der er omfattet af artikel 107-109 i TEUF med hjemmel i den foreslåede bestemmelse i § 3. Den foreslåede § 3 vil herefter erstatte den hidtidige praksis, hvor der er optaget

materielle tekstanmærkninger på finansloven som hjemmelsgrundlag for sådanne statsstøtteordninger. Etablering af disse ordninger vil dog fortsat fordrer, at der er bevillingsmæssig hjemmel på finansloven til finansiering af de konkrete støtteordninger.

2.6.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås i lovforslagets § 1, stk. 2, at loven også skal finde anvendelse på støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter inden for bevillinger afsat på de årlige finanslove, og som er omfattet af artikel 107-109 i TEUF.

Ved fastlæggelsen af lovens anvendelsesområde i den foreslåede bestemmelse i § 1, stk. 2, anvendes den afgrænsning, der er angivet i Den Europæiske Unions fælles landbrugspolitik, og de specifikke afgrænsninger, der angives af Den Europæiske Unions institutioner i de dokumenter, der udstedes på statsstøtteområdet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

Det foreslås endvidere i lovforslagets § 3, stk. 1, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder kan yde støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter inden for de bevillinger, der afsættes på de årlige finanslove, og inden for rammen af Den Europæiske Unions statsstøttere regler.

I medfør af den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 2, kan der fremover fastsættes regler om støtte inden for landbrugs- eller skovbrugssektoren eller i landdistrikter, der hidtil har været reguleret af regler fastsat i medfør af materielle tekstanmærkninger på finansloven.

Det vil være en forudsætning for udnyttelse af den foreslåede bemyndigelse i lovforslagets § 3, at der er bevillingsmæssig hjemmel på finansloven til finansiering af den pågældende støtteordning. Ligeledes er det en forudsætning, at støtteordningen lovligt kan etableres i henhold til Den Europæiske Unions statsstøttere regler.

Lovforslagets øvrige bestemmelser om bl.a. ministrenes mulighed for at fastsætte regler om administrative sanktioner i § 4, obligatorisk digital kommunikation i § 19, støttemodtagerens oplysnings- og underretningspligt i § 8, om myndighedernes mulighed for at foretage kontrol på stedet i § 16 og om støttemodtagerens pligt til at bistå myndighederne herved i § 15, om

gebyr og rente i §§ 11 og 12, om delegation i § 24 og klage i § 27, om straf i §§ 28 og 29 m.v. vil også finde anvendelse for de støtteordninger, der kan fastsættes regler om i medfør af den foreslåede § 3.

Det er hensigten, at den foreslåede bemyndigelse i § 3 vil blive anvendt af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at fastsætte regler om f.eks. kompensation for tabt indkomst og udgifter i forbindelse med minivådområder, som i dag er reguleret i bekendtgørelse nr. 653 af 14. april 2021 om tilskud til projekter om etablering af konstruerede minivådområder i medfør af tekstanmærkning nr. 170 af 24.23.08 til § 24 på finansloven for finansåret 2022, og som ydes som de minimis-støtte i overensstemmelse med Kommissionens forordning (EU) nr. 1408/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i TEUF på de minimis-støtte i landbrugssektoren.

Der henvises til lovforslagets § 3 og bemærkningerne hertil.

2.7. Gennemførelse af klima-lavbundsprojekter

2.7.1. Gældende ret

Den danske indsats vedrørende kulstofrige lavbundsjorder har hjemmel i tekstanmærkning nr. 194 ad 23.22.02 og nr. 197 ad 23.31.04 på finansloven for finansåret 2022.

Jord, der er rig på kulstof, indeholder en høj mængde tørv. Tørv består af delvis nedbrudte plantedele – organisk materiale, der ikke er endeligt nedbrudt pga. manglende tilgang til ilt. Den manglende adgang til ilt skyldes, at jorderne er vandmættede. Under landbrugsproduktion drænes jorderne, hvilket medfører en iltning af tørvejorden. Når tørvejorden iltes, sker en nedbrydning af det organiske materiale og dermed sker en udledning af drivhusgasser som CO₂ og lattergas. Når der genskabes naturlig hydrologi, og jorden igen bliver permanent eller periodevis vådere, standses CO₂-udledningen, da jorden ikke længere iltes, og nedbrydningen af det organiske materiale bremses.

Efter tekstanmærkning nr. 194 ad 23.22.02 kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri yde tilskud til projekter, der har til formål at udtage kulstofrige lavbundsjorder af landbrugsmæssig drift og gennem afbrydning af dræn, lukning af grøfter m.v. genoprette den naturlige hydrologi på arealet i videst muligt omfang (klima-lavbundsprojekter). Bemyndigelsen er delegeret til Miljøstyrelsen, der yder tilskud til kommuner, private lodsejere og fonde til etablering af vådområder på kulstofrige lavbundsjorder.

Efter tekstanmærkning nr. 197 ad 23.31.04 kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri gennemføre klima-lavbundsprojekter, herunder ved køb af projektarealer, køb af erstatningsarealer, efterfølgende salg af disse samt jordfordeling. Ministeren kan bl.a. afholde nødvendige anlægsudgifter og yde lodsejerkompensation og kan fastsætte nærmere regler om ordningen. Ministerens bemyndigelse efter tekstanmærkning nr. 197, stk. 1, er delegeret til Naturstyrelsen, som gennemfører udtagningsprojekterne i medfør af bekendtgørelse nr. 211 af 8. februar 2022 om udtagning af kulstofrige lavbundsjorder med henblik på genopretning af naturlig hydrologi (klima-lavbundsprojekter). Projekterne gennemføres ved udtagning af flere sammenhængende kulstofrige lavbundsjorder af landbrugsmæssig drift, hvor der bliver genskabt naturlig hydrologi på arealerne ved aktiv vådgøring gennem afbrydning af dræn, lukning af grøfter, genslyngning og/eller hævnning af vandløbsbund m.v. Udvalget af projekterne sker på baggrund af en landsdækkende screening, der foretages af Naturstyrelsen, hvor mulige større projekter identificeres på baggrund af arealernes kortlagte indhold af kulstofrige jorder.

Det er Naturstyrelsen, der afholder udgifterne til projektet, herunder til forundersøgelse, selve projektanlæggelsen, til efterfølgende tinglysning m.v. Støtten under ordningen ydes på denne måde som en kombineret naturalieydelse og som et tilskud i form af økonomisk kompensation til de lodsejere, der deltager i projektet.

Udtagningen medfører en varig kapacitetsnedlæggelse på arealerne, som sikres via en tinglyst servitut om fastholdelse af naturlig hydrologi inden for projektområdet, som vil gælde for såvel den nuværende lodsejer som fremtidige lodsejere.

2.7.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Hensigten med lovforslaget er at skabe en ramme for gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik i Danmark, herunder ved at yde støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter inden for rammerne af de bevillinger, der afsættes på de årlige finanslove, og inden for rammen af Den Europæiske Unions statsstøtteregler.

Det er på denne baggrund hensigten, at indsatsen vedrørende klima-lavbundsprojekter også skal ske med grundlag i lovforslaget. Det gælder dels tilskudsordningen administreret af Miljøstyrelsen, dels Naturstyrelsens gennemførelse af klima-lavbundsprojekter.

Det indebærer, at der dels er behov for en bestemmelse om tilskud, som er foreslået indsat i § 3 om nationalt finansieret støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter, som vil udgøre grundlaget for Miljøstyrelsens tilskudsordning, og dels en bestemmelse om gennemførelse af klima-lavbundsprojekter.

2.7.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås i lovforslagets § 7, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan gennemføre projekter vedrørende udtagning af kulstofrige lavbundsjorder (klima-lavbundsprojekter), herunder ved køb af projektarealer, køb af erstatningsarealer, efterfølgende salg af disse samt jordfordeling. Ministeren kan afholde nødvendige anlægsudgifter og yde lodsejerkompensation.

Det foreslås desuden, at ministeren kan fastsætte nærmere regler for ordningen, herunder om krav til projekterne og lodsejerkompensation for værditab af arealerne og for kompensation for øvrige udgifter for lodsejeren knyttet til udtagningen.

Med den foreslåede bestemmelse er der fortsat grundlag for indsatsen vedrørende udtagning af kulstofrige lavbundsjorder, herunder ved, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan gennemføre klima-lavbundsprojekter. Det er hensigten, at bemyndigelsen til projektgennemførelsen som hidtil vil blive delegeret til Naturstyrelsen under Miljøministeriet, til hvem anlægsmidlerne i henhold til finansloven er bevilget.

Den foreslåede bestemmelse vil således udgøre grundlaget for, at Naturstyrelsen kan gennemføre klima-lavbundsprojekter gennem udtagning af kulstofrige lavbundsjorder af landbrugsmæssig drift. Indsatsen vil ske gennem opkøb og arrondering af ejendomme med det formål at udtage lavbundsjorder, som efterfølgende vådgøres ved grøftelukning, sløjfning af dræn og omlægning af drift, hvorved arealets naturlige hydrologi genoprettes i videst mulige omfang. Styrelsen vil kunne afholde udgifter i forbindelse med forundersøgelse til projekterne, herunder også selvom forundersøgelsen måtte vise, at projektet ikke er realiserbart. Herudover kan styrelsen afholde omkostninger til projektledelse, omkostninger til etablering af vådområdet og udgifter til tinglysning og evt. udgifter i forbindelse med jordfordeling. Det er forventningen, at projektarealerne som udgangspunkt videresælges efter projekternes afslutning med henblik på genanvendelse af midlerne til videre

udtagning af lavbundsjorder. I særlige situationer kan arealer beholdes i offentligt eje, hvis det skønnes, at de herved kan bidrage til opnåelse af væsentlige natur-, miljø- og friluftsmæssige formål af betydning for samfundet.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bevarer den fulde instruktionsbeføjelse over for Naturstyrelsen.

2.8. Lokale aktionsgrupper, udvalg m.v.

2.8.1. Gældende ret

Efter landdistriktsfondslovens § 2, stk. 3, kan indenrigs- og boligministeren fastsætte regler om etablering og drift af lokale aktionsgrupper, der kan medvirke til administration af loven.

Sådanne regler er fastsat i bekendtgørelse nr. 1835 af 22. december 2015 om oprettelse og drift af lokale aktionsgrupper under hav- og fiskeriudviklingsprogrammet og under landdistriktsprogrammet for perioden 2014-2020 med senere ændringer.

Efter landdistriktsfondslovens § 7, stk. 2, nedsætter indenrigs- og boligministeren et indstillingsudvalg, der udvælger og afgiver indstilling om ansøgninger om godkendelse som støtteberettigede lokale aktionsgrupper samt om indsendte lokale udviklingsstrategier.

Ministeren har anvendt bemyndigelsen til at nedsætte et indstillingsudvalg for programperioden 2014-2022 med repræsentation fra regionale og lokale myndigheder, relevante interesseorganisationer, landdistriktsaktører, fiskeriaktører og eksperter på landdistrikts- og fiskeriområdet.

Indstillingsudvalget vurderer de indsendte ansøgninger om godkendelse som tilskudsberettigede lokale aktionsgrupper i forhold til den forventede merværdi for lokaludviklingen, og udvalget vurderer de lokale udviklingsstrategier med vægt på anvendelsen af Leader-metoden på baggrund af en række fastlagte kriterier og afgiver indstilling herom til Bolig- og Planstyrelsen. På grundlag af indstillingerne fra indstillingsudvalget træffer Bolig- og Planstyrelsen afgørelse om godkendelse af de lokale udviklingsstrategier.

Efter landbrugsstøtteleovens § 2 skal ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri nedsætte et udvalg med den opgave at rådgive med hensyn til stilningtagen til Det Europæiske Fællesskabs landbrugspolitik samt med hensyn

til tilrettelæggelse af administrationen heraf. Udvalget skal bestå af 24 af ministeren udnævnte medlemmer.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri udpeger 2 medlemmer, erhvervsministeren 1 medlem, Dansk Industri 2 medlemmer, Dansk Erhverv 2 medlemmer, Landbrug & Fødevarer 7 medlemmer, Dansk Gartneri 4 medlemmer, Brancheudvalget for Frugt og Grønt 1 medlem, Økologisk Landsforening og Øgruppen (Dansk Økologileverandørforening) i fællesskab 1 medlem, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd 1 medlem, Forbrugerrådet 1 medlem, Danmarks Naturfredningsforening 1 medlem og Friluftsrådet 1 medlem til udvalget, jf. landbrugsstøtteleovens § 2, stk. 2.

Efter § 2, stk. 3, kan der møde en stedfortræder for hvert af medlemmerne. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri udnævner en af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris repræsentanter i udvalget til formand for udvalget og fastsætter udvalgets forretningsorden. Udvalgets sekretariatsopgaver varetages af ministeriet.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri har i medfør af § 2 nedsat EU-landbrugsudvalget (§ 2-udvalget) med henblik på at rådgive i forhold til beslutninger om Den Europæiske Unions landbrugspolitik og administrationen heraf. Der afholdes skriftlige høringer eller møder i udvalget forud for rådsmøder (landbrug og fiskeri), hvor der er punkter af landbrugspolitisk interesse på dagsordenen.

Efter § 7, stk. 1, i landdistriktsfondsloven nedsætter ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri et overvågningsudvalg, der skal varetage tilsyns- og opfølgningsfunktioner i forbindelse med administrationen af støtteordninger efter loven.

Ministeren for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i medfør af § 7, stk. 1, nedsat et overvågningsudvalg for landdistriktsprogrammet (Landdistriktsudvalget) for programperioden 2014-2022. Udvalget består af medlemmer fra relevante myndigheder, landbrugs- og miljøorganisationer og foreninger m.v. Formandskabet for udvalget varetages af Landbrugsstyrelsen, der er forvaltningsmyndighed for landdistriktsprogrammet.

Desuden kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder i overensstemmelse med bestemmelsen i landdistriktsfondslovens § 7, stk. 3, nedsætte rådgivende udvalg for støtteordninger efter loven.

Ministeren for fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i medfør af § 7, stk. 3, nedsat et rådgivende udvalg i forbindelse med miljøteknologiordningen i 2016. Udvalget skulle bidrage med vurdering af den årlige miljøeffekt af de indkomne ansøgninger til brug for prioriteringen.

De pågældende ministre kan endvidere efter lovens § 7, stk. 4, inden for deres respektive områder indhente rådgivning hos andre udvalg, der er nedsat i medfør af anden lovgivning, og som har kompetence inden for det relevante område. Denne hjemmel har ikke været anvendt i nævneværdigt omfang i programperioden 2014-2022.

2.8.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Efter forordningen om støtte til strategiske planer er det obligatorisk for medlemsstaterne at etablere en støtteordning vedrørende lokaludvikling styret af lokalsamfundet (LAG-ordning). Indenrigs- og boligministeren skal derfor have bemyndigelse til at fastsætte regler om etablering og drift af lokale aktionsgrupper.

Efter forordningen om fælles bestemmelser er det obligatorisk for den ansvarlige forvaltningsmyndighed at nedsætte et udvalg til at foretage udvælgelsen af lokale udviklingsstrategier. Den nuværende bemyndigelse i landdistriktsfondslovens § 7, stk. 2, hvorefter indenrigs- og boligministeren nedsætter et indstillingsudvalg, der udvælger og afgiver indstilling om ansøgninger om godkendelse som støtteberettigede lokale aktionsgrupper samt om indsendte lokale udviklingsstrategier, bør derfor videreføres for så vidt angår udvælgelse og afgivelse af indstilling om godkendelse af indsendte lokale udviklingsstrategier, men ikke for så vidt angår udvælgelse og afgivelse af indstilling om godkendelse af støtteberettigede lokale aktionsgrupper. Efter artikel 32, stk. 2, i forordningen om fælles bestemmelser skal udvalget alene udvælge lokale udviklingsstrategier.

Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris opfattelse, at det nuværende EU-landbrugsudvalg (§ 2-udvalget), der rådgiver ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri om stillingtagen til Den Europæiske Unions landbrugspolitik og tilrettelæggelse af administrationen heraf, er hensigtsmæssigt og derfor bør videreføres.

Med henblik på at sikre den fornødne fleksibilitet i forhold til sammensætningen af udvalget er det Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris

vurdering, at den udtrykkelige opregning af organisationer m.v., der er repræsenteret i udvalget, ikke bør videreføres i lovforslaget. Desuden kan en udtrykkelig opregning af organisationer være misvisende, fordi organisationer kan skifte navn, fusionere eller deles op. Fremover vil ministeren i stedet fastlægge udvalgets sammensætning og antallet af repræsentanter for de enkelte organisationer eller grupper af organisationer i udvalgets forretningsorden. Dermed kan repræsentationen opdateres løbende.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri finder, at det ikke som hidtil behøver at fremgå af lovbestemmelsen, at der kan møde en stedfortræder for hvert af medlemmerne, og bestemmelsen foreslås derfor ikke videreført. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri finder desuden, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bør have bemyndigelse til at udnævne en repræsentant for ministeriet til formand for udvalget og til at fastsætte udvalgets forretningsorden. Endelig er det ministeriets opfattelse, at bestemmelsen om, at udvalgets sekretariatsopgaver varetages af ministeriet, er hensigtsmæssig og derfor bør videreføres.

Det fremgår af forordningen om støtte til strategiske planer, at hver medlemsstat skal nedsætte en overvågningskomité, der skal overvåge gennemførelsen af den strategiske plan, senest tre måneder efter Kommissionen har underrettet medlemsstaten om godkendelsen af den strategiske plan.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vil derfor nedsætte en overvågningskomité til at varetage de forordningsbestemte opgaver i forbindelse med gennemførelsen af den strategiske plan. Komitéen vil i vidt omfang svare til overvågningsudvalget for landdistriktsprogrammet (Landdistriktsudvalget), der er nedsat for programperioden 2014-2022. Den kommende overvågningskomité for den strategiske plan vil imidlertid have en bredere repræsentation, da udvalget også skal varetage opgaver vedrørende støtteordninger under direkte betalinger og de støtteordninger under den fælles markedsordning, der er omfattet af den strategiske plan.

Fremadrettet er det herudover ikke intentionen at nedsætte rådgivende udvalg ved lov. Det bemærkes i den forbindelse, at det ikke kræver særskilt lovhjemmel at nedsætte udvalg, som alene har en rådgivende funktion.

EU-landbrugsudvalget, der er nedsat i medfør af landbrugsstøttelovens § 2, fastholdes dog i lovforslagets § 22, da kodificering af det pågældende rådgivende udvalg i lovgivningen er en del af en fast praksis på Ministeriet for

Fødevarer, Landbrug og Fiskeri område, jf. også EU-fiskeriudvalget reguleret i § 5 i fiskeriloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 261 af 21. marts 2019 om bekendtgørelse af lov om fiskeri og fiskeopdræt.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri finder endvidere, at det ikke som hidtil i landdistriktsfondslovens § 7, stk. 4, behøver at fremgå af lovforslaget, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder kan indhente rådgivning hos andre udvalg, der er nedsat i medfør af anden lovgivning, og bestemmelsen foreslås derfor ikke videreført.

2.8.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås i § 21, stk. 1, at indenrigs- og boligministeren nedsætter et indstillingsudvalg, der udvælger og afgiver indstilling om ansøgninger om godkendelse af indsendte lokale udviklingsstrategier. Det forudsættes, at udvalget sammensættes af repræsentanter fra f.eks. regionale og lokale myndigheder, relevante interesseorganisationer, landdistriktsaktører og eksperter på området.

Det foreslås i § 21, stk. 2, at indenrigs- og boligministeren kan fastsætte regler om etablering og drift af lokale aktionsgrupper, der kan medvirke til administrationen af loven.

Det foreslås desuden i § 22, stk. 1, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri nedsætter et udvalg med den opgave at rådgive med hensyn til stillingtagen til Det Europæiske Fællesskabs landbrugspolitik samt med hensyn til tilrettelæggelse af administrationen heraf.

Det foreslås i § 22, stk. 2, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri udnævner en repræsentant for Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri til formand for udvalget og fastsætter udvalgets forretningsorden. Det foreslås desuden, at udvalgets sammensætning og antallet af repræsentanter for de enkelte organisationer eller grupper af organisationer fastlægges i udvalgets forretningsorden. Udvalgets sekretariatsopgaver varetages af ministeriet.

Lovforslaget indeholder desuden en bestemmelse om nedsættelse af en overvågningskomité, der skal varetage en række forordningsbestemte opgaver i forbindelse med administration af de støtteordninger, der kan etableres efter de i lovforslagets § 1, stk. 1, nr. 1, omfattede forordninger, og som er

omfattet af den strategiske plan. Overvågningskomitéen vil efter den foreslåede § 23, blive sammensat af repræsentanter for de berørte myndigheder, interesseorganisationer, foreninger og andre relevante parter. Formandskabet for overvågningskomitéen vil blive varetaget af Landbrugsstyrelsen, der er forvaltningsmyndighed for den strategiske plan.

2.9. Gebyr og rente

2.9.1. Gebyrordninger

2.9.1.1. Gældende ret

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan efter landbrugsstøttelovens § 5, stk. 1, fastsætte regler om hel eller delvis betaling af omkostningerne ved administrationen af eksportrestitutionsordningen og ved kontrollen med de i § 1 nævnte forordninger. Derudover kan ministeren i medfør af § 5, stk. 2, fastsætte regler om hel eller delvis betaling for særlige tjenesteydelser, som de kontrollerende myndigheder udfører efter anmodning.

Ministerens bemyndigelser efter landbrugsstøtteloven er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 2641 af 28. december 2021 om betaling for kontrol af fødevarer, foder og levende dyr m.v. og bekendtgørelse nr. 1724 af 26. november 2020 om betaling for plantesundhedskontrol m.v.

Disse bekendtgørelser omfatter regler om hel eller delvis betaling af omkostningerne ved kontrollen af virksomhedernes overholdelse af bestemmelserne om handelsnormer for frugt og grøntsager fastsat i Den Europæiske Unions forordninger om den fælles markedsordning for landbrugsvarer. Handelsnormerne er bl.a. krav til produkternes kvalitet, størrelse, modenhed og mærkning.

Fødevarestyrelsen udfører denne kontrol som en integreret del af kontrollen i medfør af lov om fødevarer. Der er i den forbindelse etableret en praksis for at beregne og opkræve betalingen for kontrollen i henhold til både landbrugsstøtteloven og lov om fødevarer som ét samlet beløb.

For så vidt angår Landbrugsstyrelsens kontrol af virksomhedernes overholdelse af bestemmelserne om handelsnormer for friske frugter og grøntsager udføres denne oftest i forbindelse med eksportkontrol af plantesundheden efter lov om planter og plantesundhed m.v.

Der er i den forbindelse etableret en praksis for at beregne og opkræve betalingen for kontrollen i henhold til både landbrugsstøtteloven og lov om planter og plantesundhed m.v. som ét samlet beløb, når Landbrugsstyrelsen

udfører kontrol efter både lov om planter og plantesundhed m.v. og bestemmelserne om handelsnormer for frugt og grøntsager fastsat i Den Europæiske Unions forordninger om den fælles markedsordning for landbrugsvarer.

Det bemærkes, at når modtagerlandet ikke stiller krav om eksempelvis et plantesundhedscertifikat, udføres der alene en kontrol af overholdelsen af bestemmelserne om handelsnormerne ved en eksportkontrol. Landbrugsstyrelsen opkræver i den forbindelse alene betaling for handelsnormkontrollen. Beregningen og opkrævningen af betalingen vil i den situation være den samme som ved den kombinerede plantesundheds- og handelsnormkontrol.

2.9.1.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer, at det fortsat vil være hensigtsmæssigt, at der på samme måde som hidtil sikres brugerbetaling af kontrol af virksomhedernes overholdelse af bestemmelserne om handelsnormer for friske frugter og grøntsager fastsat i Den Europæiske Unions forordninger om den fælles markedsordning for landbrugsvarer. De eksisterende gebyrordninger bør derfor videreføres.

Endvidere er det ministeriets opfattelse, at det fortsat vil være hensigtsmæssigt i visse tilfælde at samle kontrolbesøg efter flere forskellige regelsæt i ét kontrolbesøg hos virksomheden og opkræve ét samlet gebyr for kontrollen. Dette vil være relevant, når en kontrol efter en lovgivning indgår som en integreret, men mindre del af et overordnet kontrolområde efter anden lovgivning.

Ved eventuelle fremtidige justeringer af gebyrerne skal det endvidere sikres, at der er balance mellem indtægter og omkostninger over en 4-årig periode. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vil i overensstemmelse med Finansministeriets budgetvejledning, afsnit 2.3.1.2, årligt vurdere, om omkostningerne skal reduceres, eller om gebyrsatsen skal justeres for at sikre denne balance.

2.9.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at den hidtidige praksis og omfang for brugerbetaling af kontrol af virksomhedernes overholdelse af bestemmelserne om handelsnormer for friske frugter og grøntsager fastsat i Den Europæiske Unions forordninger om den fælles markedsordning for landbrugsvarer videreføres.

Videre foreslås det, at ministeren for fødevarer, fiskeri og landbrug bemyndiges til at fastsætte regler om, at betaling for omkostningerne ved kontrolopgaver, der udføres efter Den Europæiske Unions forordninger om den fælles markedsordning for landbrugsvarer, kan opkræves alene med hjemmel i enten lov om fødevarer eller lov om planter og plantesundhed m.v., jf. de foreslåede bestemmelser i §§ 34 og 35 om ændring af henholdsvis fødevareloven og lov om planter og plantesundhed m.v. Dette skyldes, at kontrollen med overholdelse af forordningsgrundlaget typisk udgør en naturlig mindre del af et overordnet kontrolområde omfattet af lov om fødevarer eller lov om planter og plantesundhed m.v.

Med den foreslåede bemyndigelse vil den hidtidige praksis kunne videreføres, således at det fortsat vil være muligt at samle kontrollen af handelsnormerne for frugt og grøntsager fastsat af Den Europæiske Union med kontrol inden for fødevarelovens område eller, når det er relevant, i forbindelse med eksportkontrol omfattet af lov om planter og plantesundhed m.v. Videre sikres det, at beregningsgrundlaget for gebyrfastsættelsen i sådanne tilfælde fortsat kan ensrettes, og det sikres, at afregningen overfor virksomhederne alene sker ved to gebyrordninger.

Der henvises til bemærkningerne til § 11, §§ 34 og 35.

2.9.2. Renter

2.9.2.1. Gældende ret

Efter landbrugsstøtteleovens § 20, stk. 2, 1. pkt., jf. stk. 1, 1. pkt., tillægges uretmæssigt modtagne beløb, der ikke tilbagebetales inden udløbet af en frist, der fastsættes af den udbetalende myndighed, en årlig rente svarende til den rente, der er fastsat i henhold til rentelovens § 5, medmindre andet er fastsat ved forordning. Den tillagte rente udgør mindst 50 kr., medmindre andet er fastsat i Den Europæiske Unions forordninger.

Efter landdistriktsfondslovens § 5, stk. 1, 1. pkt., skal støtte, der skal tilbagebetales i medfør af regler, der er fastsat i medfør af landdistriktsfondslovens § 2, stk. 2, tilbagebetales med tillæg af renter. Rentetillægget beregnes, medmindre andet er fastsat ved forordning, fra fristen for betaling fastsat i afgørelsen til støttemodtageren om tilbagebetalingskravet, til tilbagebetaling sker, og med den i renteloven fastsatte referencesats med tillæg. Rente-krav, der udgør under 50 kr., tillægges dog ikke.

Efter skovlovens § 59, nr. 2, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte regler om beregning af renter af beløb, der skal tilbagebetales

efter skovlovens § 57, stk. 1, om tilbagebetaling af tilskud. Der er fastsat rentebestemmelser i medfør af bemyndigelsen i bekendtgørelse nr. 776 af 19. juni 2017 om tilskud til privat urørt skov, bekendtgørelse nr. 955 af 27. juni 2016 om tilskud til offentlig skovrejsning og bekendtgørelse nr. 872 af 27. juni 2016 om tilskud til rådgivning af private skovejere om kortlægning og beskyttelse af fredskov m.v. i internationale naturbeskyttelsesområder.

2.9.2.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Det fremgår af den nye horisontale forordnings artikel 59, stk. 1, litra e, at medlemsstaterne vedtager alle de love og administrative bestemmelser og træffer alle øvrige foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre en effektiv beskyttelse af Unionens finansielle interesser. Retsakterne og foranstaltningerne skal blandt andet tage sigte på inddrivelse af uretmæssige betalinger med renter og om nødvendigt anlæggelse af retlige procedurer i den forbindelse.

Det følger modsætningsvist af forordningens artikel 59, stk. 5, sidste afsnit, at også tilfælde, hvor en uretmæssig betaling skyldes en fejl hos den kompetente myndighed, skal pålægges renter, hvis kravet om tilbagebetaling af den uretmæssige betaling ikke imødekommes rettidigt.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer på denne baggrund, at der fortsat er behov for en bestemmelse om tilskrivning af renter i de situationer, hvor en støttemodtagers betalingsforpligtelser ikke betales rettidigt.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri finder, at modellen for rentetilskrivning efter landbrugsstøtteleovens § 20 og landdistriktsfondslovens § 5, stk. 1, skal videreføres, idet rentetilskrivning er et væsentligt incitament for skyldnere til at tilbagebetale krav rettidigt. Ligeledes følger det af forordningsgrundlaget, at manglende tilbagebetaling skal pålægges renter

2.9.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås med bestemmelsen i § 12, stk. 1, 1. pkt., at betalingsforpligtelser, der er fastsat ved forordninger omfattet af lovens område, i denne lov eller i regler udstedt i henhold til denne lov, og som ikke betales rettidigt, tillægges en årlig rente, der svarer til den fastsatte referencesats i renteloven med tillæg fra forfaldsdagen at regne, jf. dog stk. 2, medmindre andet er fastsat i Den Europæiske Unions forordninger.

De pågældende tilbagebetalingskrav vil efter den foreslåede bestemmelse i stk. 1, 1. pkt., blive tillagt en årlig rente, der svarer til den fastsatte referencesats med det tillæg, der fremgår af § 5, stk. 1, i renteloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 459 af 13. maj 2014. Referencesatsen anses efter renteloven som den officielle udlånsrente, Nationalbanken har fastsat henholdsvis pr. den 1. januar og den 1. juli det pågældende år.

Lovforslagets rentesats tilsigtes bragt på linje med den almindelige rentesats i henhold til renteloven. Rentesatsen bliver dermed variabel, således at den følger renteniveauet på samme måde som renten i henhold til renteloven.

Den foreslåede bestemmelse vil også finde anvendelse på tilbagebetaling af uretmæssigt udbetalte beløb, der skyldes myndighedsfejl. Det indebærer, at uretmæssigt udbetalte beløb, der skyldes myndighedsfejl, er rentebærende ved manglende tilbagebetaling. Se i øvrigt afsnit 2.13.1.1. vedrørende tilbagebetaling af uretmæssigt udbetalt støtte.

De inddrevne rentebeløb tilfalder Den Europæiske Unions landbrugsfonde i de tilfælde, hvor der er tale om tilbagebetaling af EU-tilskud.

Det foreslås endvidere i § 12, stk. 1, 2. pkt., at rentekrav, der udgør mindre end 50 kr., ikke inddrives.

Det foreslås i § 12, stk. 2, at der ved tilbagebetaling af støtte, der er ydet efter regler fastsat i medfør af lovens § 3, tillægges rente. Forrentning skal ske med den i henhold til Den Europæiske Unions statsstøtteregler til enhver tid fastsatte rentesats, der anvendes af Kommissionen ved tilbagebetaling af statsstøtte.

Det foreslås i § 12, stk. 3, at tilbagebetalingskrav i forbindelse med støtte, der både er finansieret af nationale midler og Den Europæiske Unions midler, forældes i deres helhed efter de regler, der er fastsat i Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov. Dette indebærer, at tilbagebetalingskrav forældes efter artikel 3, stk. 1, i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser (svigsforordningen), der bl.a. fastlægger en forældelsesfrist, der som udgangspunkt er fire år fra det tidspunkt, hvor den uregelmæssighed, der ligger til grund for tilbagesøgningskravet, fandt sted.

Ved nationale midler forstås i denne sammenhæng midler, på grundlag af hvilke der har været søgt EU-medfinansiering fra ELFUL eller EGFL i forbindelse med den pågældende støtte. Der kan være tale om midler fra offentlige myndigheder, herunder staten, regioner og kommuner, samt midler fra landbrugets produktions- og promilleafgiftsfonde og Fonden for Økologisk Landbrug.

Der henvises til bemærkningerne til § 12, stk. 1, 2 og 3.

2.10. Kontrol m.v.

2.10.1. Regler om tilsyn og kontrol med overholdelse af loven m.v.

2.10.1.1. Gældende ret

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan ifølge landbrugsstøttelovens § 4, stk. 1, landdistriktsfondslovens § 9, stk. 4, og skovlovens § 59, nr. 1, fastsætte regler om kontrol med overholdelsen af de forordninger m.v., der er omfattet af lovene.

Kontrollen omfatter både administrativ og fysisk kontrol. Ved administrativ kontrol forstås kontrol og sammenstilling af oplysninger, som f.eks. støttemodtageren indberetter i en ansøgning. Den fysiske kontrol kan omfatte kontrol af f.eks. støttemodtagerens arealer eller dokumenter med relation til den udbetalte støtte.

Der er udstedt en række bekendtgørelser, hvori der er fastsat regler om kontrol. I bekendtgørelse nr. 1496 af 29. juni 2021 om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v., som ændret ved bekendtgørelse nr. 1965 af 22. oktober 2021, er det f.eks. fastsat, at der foretages kontrol på stedet af de anmeldte arealer, afgrøder og produkter m.v. Kontrollen sker ved satellitbaseret kontrol og stikprøvekontrol i marken. Efter § 6 i bekendtgørelse nr. 1108 af 11. november 2019 om krydsoverensstemmelse fører Landbrugsstyrelsen og Fødevarestyrelsen kontrol med overholdelse af krydsoverensstemmelseskravene, og Landbrugsstyrelsen kan føre kontrol på enhver bedrift, som er omfattet af en ansøgning om støtte.

Efter landdistriktsfondslovens § 9, stk. 2, skal den, der er støttemodtager efter loven, efter anmodning fra den minister, under hvis område støtteordningen hører, give alle oplysninger, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold, som har betydning for kontrollens gennemførelse, og vederlagsfrit yde den pågældende minister den fornødne bistand ved kontrol, kopiering og udlevering af skriftligt materiale og udskrifter af oplysninger,

som opbevares i elektronisk form. Efter skovlovens § 50, nr. 1, skal ejeren eller brugeren af en ejendom, hvorpå der er skov eller fredskovspligtigt areal, og virksomheder, som får tilskud efter lovens § 31, stk. 1, efter anmodning give de oplysninger om forholdene på ejendommen, der har betydning for lovens administration, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold.

Efter landbrugsstøttelovens § 4, stk. 3, sidste pkt., skal de af loven omfattede virksomheders indehavere og de i virksomhederne beskæftigede personer yde den fornødne vejledning og hjælp ved foretagelse af de eftersyn, som er omtalt i bestemmelsens 1. og 2. pkt., og det materiale, som er omtalt i bestemmelsens 2. pkt., skal på de kontrollerende myndigheders begæring udleveres eller indsendes til de kontrollerende myndigheder.

Ved kontrollen skal myndigheden bl.a. overholde lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, jf. lovbekendtgørelse nr. 1121 af 12. november 2019 (retssikkerhedsloven). Retssikkerhedslovens kapitel 2 og 3 finder efter retssikkerhedslovens § 1 anvendelse ved tvangsindgreb, som foretages af den offentlige forvaltning uden for strafferetsplejen, og som består i husundersøgelse eller undersøgelse eller beslaglæggelse af breve og andre papirer. Det indebærer, at bl.a. reglerne om varsel, bistand, repræsentation og skriftlig information m.v. finder anvendelse. Retssikkerhedsloven finder endvidere anvendelse ved øvrige tvangsindgreb foretaget af den offentlige forvaltning og ved oplysningspligter, der er fastsat i lovgivning m.v.

2.10.1.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Det følger direkte af den horisontale forordning og finansforordningen, at medlemsstaterne skal foretage den nødvendige kontrol med henblik på at sikre Den Europæiske Unions interesser. Det er på den baggrund Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at de eksisterende regler om ministrenes mulighed for at fastsætte regler om kontrol, herunder regler om offentliggørelse af kontrolresultater, og om støttemodtagerens pligt til at bistå kontrolmyndighederne ved kontrollens gennemførelse bør videreføres for at sikre håndhævelse af loven, de i medfør heraf fastsatte regler og Den Europæiske Unions forordninger omfattet af loven.

2.10.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås med § 13, stk. 1, at videreføre gældende ret, således at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren bemyndiges til inden for deres respektive områder at fastsætte regler om tilsyn og kontrol med overholdelsen af loven, de i medfør af loven fastsatte regler og Den Europæiske Unions forordninger omfattet af loven. Da lovforslaget omfatter forordninger om flere forhold end landdistriktsfondsloven, vil der være tale om en udvidelse i forhold til gældende ret for så vidt angår indenrigs- og boligministerens kompetence. Indenrigs- og boligministerens kompetence vil efter den foreslåede bestemmelse omfatte hele forordningsgrundlaget omfattet af lovforslaget. Det er ikke forventningen, at ministeren i første omgang vil udnytte bemyndigelsen til at fastsætte regler om andet end lokaludvikling styret af lokalsamfundet og den støtte, der er medfinansieret af ELFUL, og som ydes til lokale aktionsgrupper.

Kontrollen vil kunne bestå af såvel fysisk som administrativ kontrol. Den fysiske kontrol vil kunne omfatte kontrol af, om konditionalitetsreglerne er overholdt, om støttemodtagerens arealer lever op til støttebetingelserne, kontrol af gødningsregnskaber eller andre dokumenter på bedriften og lign. Støttemodtageren vil kunne være genstand for kontrol som led i en stikprøve, eller der vil kunne rekvireres en kontrol, f.eks. hvis det ved administrativ kontrol vurderes, at der er behov herfor. En administrativ kontrol vil kunne vedrøre indsendte erklæringer eller ansøgninger for at kontrollere, om oplysningerne er korrekte.

I takt med den teknologiske udvikling udvikles løbende nye digitale muligheder, som vil kunne bruges ved kontrol. Det er bl.a. forventningen, at satellitbaseret kontrol vil kunne anvendes i et større omfang og på sigt vil kunne erstatte store dele af den fysiske kontrol, som er tidskrævende for både ansøgere og Landbrugsstyrelsen. Satellitbaseret kontrol vil kunne bidrage til at nedbringe de erhvervsøkonomiske omkostninger og de administrative omkostninger for det offentlige.

Det foreslås desuden i § 13, stk. 2, at ministrene bemyndiges til at fastsætte regler om opbevaring af oplysninger med henblik på tilsyn og kontrol med overholdelsen af loven eller de i medfør heraf fastsatte regler eller Den Europæiske Unions forordninger omfattet af loven.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at ministrene vil kunne fastsætte regler om f.eks. opbevaring af regnskabsoplysninger, herunder at opbevaringen skal ske i et bestemt tidsrum med henblik på, at ministrene i forbin-

delse med tilsyn eller kontrol får adgang til dette. Den foreslåede bestemmelse skal sikre, at grundlaget for tilsyn eller kontrol efter § 13, stk. 1, opbevares i en passende periode.

Det foreslås endvidere i § 15, stk. 1, at den, der er omfattet af lovforslaget eller de i medfør af lovforslaget fastsatte regler eller Den Europæiske Unions forordninger omfattet af lovforslaget, efter anmodning fra ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller indenrigs- og boligministeren, under hvis område ordningen hører, eller den, som den pågældende minister har bemyndiget hertil, skal give alle oplysninger, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold, som er påkrævet af hensyn til gennemførelse af kontrol.

Den, der er omfattet af lovforslaget eller de i medfør af lovforslaget fastsatte regler eller Den Europæiske Unions forordninger omfattet af dette lovforslag, skal efter den foreslåede bestemmelse i § 15, stk. 2, desuden vederlagsfrit yde den pågældende minister, under hvis område ordningen hører, eller den, som den pågældende minister bemyndiger hertil, fornøden bistand ved kontrol, udtagning af prøver, kopiering af skriftligt materiale samt udskrifter af elektroniske data.

Ministrene eller den, ministrene bemyndiger hertil, kan efter den foreslåede bestemmelse i § 15, stk. 3, som led i løsningen af opgaver i henhold til lovforslaget, de i medfør heraf fastsatte regler eller bestemmelser i Den Europæiske Unions forordninger om forhold, der er omfattet af denne lov, uden at betale vederlag medtage eller udtage prøver af planter, planteprodukter og andre objekter mod kvittering. Den foreslåede bestemmelse retter sig til eksempel mod støtteordningen for stivelseskartofler, der er omtalt i den politiske aftale om grøn omstilling af dansk landbrug, der er indgået den 4. oktober 2021 mellem regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance og Kristendemokraterne. Bestemmelsen er dog formuleret bredere med henblik på at kunne rumme kommende støtteordninger, hvor det vil være nødvendigt at medtage prøver for at kontrollere om visse støttebetingelser er overholdt.

De kontrollerende myndigheder skal i forbindelse med udøvelse af deres beføjelser overholde relevante bestemmelser i retssikkerhedsloven, herunder proportionalitetsprincippet i lovens § 2, ligesom de regler, som ministrene kan fastsætte i medfør af de foreslåede bestemmelser, forudsættes udformet på en måde, så disse bestemmelser kan overholdes.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.10.1.1.

2.10.2. Kompetence til at meddele forbud og påbud

2.10.2.1. Gældende ret

Landbrugsstøtteleven og landdistriktsfondsloven indeholder ikke bestemmelser med adgang til at meddele forbud og påbud. Skovloven indeholder i § 51, stk. 2, adgang til at give påbud om lovliggørelse af ulovlige forhold.

2.10.2.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer, at en forsvarlig administration af området forudsætter, at myndighederne er i besiddelse af en række instrumenter, som er egnede til at sikre, at reglerne også efterleves i praksis. Sådanne instrumenter er f.eks. muligheden for at kunne udstede forbud og påbud for dermed at sikre, at reglerne overholdes.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vil desuden ensrette lovgivningen inden for ministerområdet med henblik på at skabe en sammenhængende lovstruktur, idet der i andre af ministeriets love allerede eksisterer bestemmelser, hvorefter der er hjemmel til at udstede forbud og påbud, bl.a. i fødevarerlovens kapitel 13, plantelovens kapitel 2, dyrlægelovens kapitel 9 og lov om hold af dyr, kapitel 12.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer, at den foreslåede hjemmel til at kunne meddele påbud vil kunne blive relevant f.eks. i forbindelse med tilsagn om tilskud til fastholdelse af vådområder, lavbundsområder og fysiske vandløbsindsatser på landbrugsjorder. Det er forventningen, at sådanne tilsagn vil blive gjort betinget af, at de bestemmelser, der skal tinglyses som servitut, overholdes. I tilfælde af overtrædelse af servitutbestemmelserne vil overholdelsen kunne sikres ved, at der udstedes et påbud om f.eks. reetablering af et vådområde, hvis dette er blevet ændret ved genopdyrkning af arealet eller lign.

Karakteren af de enkelte forbud og påbud vil afhænge af den konkrete situation. Der er således efter Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris opfattelse behov for at indføre bestemmelser i lovforslaget, der giver adgang til at meddele de forbud og påbud, der er nødvendige for overholdelse af loven eller af regler udstedt i medfør heraf eller bestemmelser i Den Europæiske Unions forordninger omfattet af loven.

2.10.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås i § 14, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder kan meddele de forbud og påbud, der er nødvendige for overholdelse af loven eller af regler udstedt i medfør heraf eller bestemmelser i Den Europæiske Unions forordninger omfattet af loven.

2.10.3. Adgang uden retskendelse og politiets bistand i forbindelse hermed

2.10.3.1. Gældende ret

Efter landbrugsstøtteleovens § 4, stk. 1, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte regler om overholdelsen af de i § 1 nævnte forordninger, herunder med de af disse forordninger omfattede varer, og med virksomheder, som importerer, fremstiller, forhandler, opbevarer, transporterer, bearbejder eller eksporterer disse varer, eller som udgør et tidligere eller senere led i omsætningskæden vedrørende disse varer og deres bestanddele. Af bestemmelsens stk. 2, 1. pkt., fremgår, at ministeren til enhver tid, såfremt det skønnes nødvendigt, mod behørig legitimation uden retskendelse har adgang til ethvert sted, hvor de i stk. 1 nævnte varer i erhvervsmæssigt øjemed befinder sig, samt til enhver af de i stk. 1 nævnte virksomheder. De kontrollerende myndigheder kan efter § 4, stk. 3, 2. pkt., efterse de i stk. 1 nævnte virksomheders varebeholdninger, forretningsbøger, øvrige regnskabsmateriale, ledsagedokumenter, recepter analysemateriale samt korrespondance m.v., herunder også materiale, der opbevares i elektronisk form.

Ifølge bemærkningerne til bestemmelsen er de af loven omfattede virksomheder ofte landbrugsbedrifter, hvor en opdeling i en forretningsmæssig del og en privat del ikke er mulig. De kontrollerende myndigheders adgang kan derfor ikke begrænses til den forretningsmæssige del af virksomheden/bedriften, jf. Folketingstidende 1998-99, Tillæg A, L 59 som fremsat, side 1674.

Det fremgår af § 9, stk. 1, 1. pkt., i landdistriktsfondsloven, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren hver for sig inden for deres respektive områder mod behørig legitimation uden retskendelse har adgang til offentlig og privat ejendom og lokaliteter, der ejes eller drives af en fysisk eller juridisk person, der er støttemodtager efter loven, for at tilvejebringe oplysninger, der er nødvendige til brug for løsning af opgaver i henhold til loven, regler fastsat i medfør af loven eller regler i Den Europæiske Unions forordninger om forhold omfattet heraf.

Endvidere fremgår det af § 49, stk. 1, i skovloven, at ministeren uden retskendelse mod legitimation har adgang til private og offentlige ejendommers arealer for at udøve sine beføjelser og opgaver efter denne lov eller regler, der er udstedt i medfør af loven.

Ministrene har efter § 9, stk. 1, 2. pkt., i landdistriktsfondsloven og § 56, stk. 1, nr. 1, i skovloven adgang til regnskaber, forretningsbøger, papirer m.v., herunder også materiale, der opbevares i elektronisk form.

For at sikre, at myndighederne kan kontrollere overholdelse af lovene, de i medfør heraf fastsatte regler og relevante EU-regler har myndighederne således til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme, lokaliteter og dokumenter, herunder også materiale, der opbevares i elektronisk form.

De nævnte bestemmelser suppleres af § 4, stk. 2, 2. pkt., i landbrugsstøtteleven, § 9, stk. 3, i landdistriktsfondsloven og § 49, stk. 4, i skovloven, hvorefter politiet om nødvendigt yder bistand til gennemførelse af kontrollen. Dette kan være nødvendigt i situationer, hvor tilsynsmyndigheden ikke kan få adgang til et aflåst lokale, eller ejeren nægter at give adgang. Den pågældende minister kan efter aftale med justitsministeren fastsætte nærmere regler om politiets bistand.

Kontrolmyndigheden har ikke adgang uden retskendelse i de tilfælde, hvor der med rimelig grund foreligger mistanke om en strafbar overtrædelse, herunder om eksempelvis svig med nationale midler og/eller EU-midler. I et sådant tilfælde finder retssikkerhedslovens § 9 anvendelse, hvorefter tvangsindgreb over for den mistænkte med henblik på at tilvejebringe oplysninger om det eller de forhold, som mistanken omfatter, alene kan gennemføres efter reglerne i retsplejeloven om strafferetsplejen.

2.10.3.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at kontrolmyndighedens adgang til virksomhedens bedrift uden retskendelse, eventuelt med politiets bistand, og adgang til at gennemgå virksomhedens dokumenter er hensigtsmæssig og nødvendig for at imødekomme forordningsgrundlagets krav til medlemsstaternes udøvelse af kontrol. Det er derfor ministeriets opfattelse, at en bestemmelse om adgang til at udføre kontrol på stedet bør videreføres. Den foreslåede bestemmelse er nødvendig, da der

gennemføres et stort antal kontroller årligt, hvorfor indhentelse af retskendelse ikke vurderes at være praktisk muligt.

2.10.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås i § 16, stk. 1, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, indenrigs- og boligministeren eller den, som den pågældende minister bemyndiger hertil, inden for deres respektive områder til enhver tid mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til offentlige og private ejendomme, lokaliteter, transportmidler, forretningsbøger og papirer m.v., herunder også materiale, der opbevares i elektronisk form, elektroniske data, for at tilvejebringe oplysninger til brug for løsning af opgaver i henhold til loven eller til regler, som er fastsat i medfør af loven eller i henhold til Den Europæiske Unions forordninger om forhold, der er omfattet af loven.

Den foreslåede bestemmelse svarer indholdsmæssigt til § 4, stk. 2, og stk. 3, 2. pkt., i landbrugsstøtteleven, § 9, stk. 1, i landdistriktsfondsloven og § 49, stk. 1, i skovloven. Bestemmelsen er tilpasset sprogligt, så den svarer til lignende bestemmelser i anden lovgivning på Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris område, jf. bl.a. § 18, stk. 1, i lov om planter og plantesundhed m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1132 af 3. juli 2020.

Den foreslåede bestemmelse skal sikre, at myndighederne effektivt kan kontrollere overholdelsen af loven, de i medfør heraf udstedte regler og Den Europæiske Unions forordninger om forhold omfattet af loven ved, at myndighederne har adgang til offentlige og private ejendomme, lokaliteter, transportmidler og dokumenter uden først at skulle indhente en retskendelse.

Myndighedernes adgang uden retskendelse er nødvendig, fordi der årligt udføres et stort antal kontroller. Dertil kommer, at kontrollen på stedet bør kunne ske uanmeldt og uden forudgående meddelelse til støttemodtageren, hvilket i mange tilfælde vil være en forudsætning for, at formålet med kontrollen kan varetages, således at myndigheden kan få et reelt billede af forholdene på den pågældende bedrift.

Uanmeldt kontrol vil efter omstændighederne være den mest effektive form for kontrol og dermed bedst kunne leve op til de fællesskabsretlige bestemmelser om, at medlemsstaterne effektivt skal kontrollere overholdelsen af betingelserne for støtte. Til brug herfor bør den ansvarlige myndighed være sikret den nødvendige uhindrede adgang samt om nødvendigt ret til at undersøge støttemodtagerens arealer, gennemgå dokumenter og udtage prøver. Myndighedernes adgang omfatter både landbrugsbedrifter og virksomheder

m.v., herunder lokaler og transportmidler, der anvendes som led i virksomheden. Myndighederne kan også gøre sig bekendt med landbrugsbedriftens eller virksomhedens skriftlige materiale, herunder materiale, der opbevares i elektronisk form, i det omfang, det er nødvendigt for at udøve kontrol efter loven og uanset opbevaringssted.

Kontrollen skal gennemføres under iagttagelse af reglerne i retssikkerhedsloven, herunder retssikkerhedslovens § 2, hvorefter tvangsindgreb kun må anvendes, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, og hvis indgrebet står i rimeligt forhold til formålet med indgrebet. De kontrollerende myndigheder skal med andre ord sikre, at fysisk kontrol efter den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 1, er proportionale.

Myndighederne skal i øvrigt overholde andre relevante bestemmelser i retssikkerhedsloven i forbindelse med udøvelse af deres beføjelser.

Der henvises herom til afsnit 2.10.1.1.

Det foreslås desuden i § 16, stk. 2, at politiet om nødvendigt yder bistand til gennemførelse af kontrollen. Ministrene kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler herom. Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at kontrolmyndigheden med bistand fra politiet kan få adgang til private ejendomme, hvis det er nødvendigt for at gennembryde eller fjerne hindringer for at kunne varetage opgaver inden for lovens område. Bestemmelsen forventes kun helt undtagelsesvis at blive bragt i anvendelse.

Den foreslåede bestemmelse svarer til tilsvarende bestemmelser i landbrugsstøtteleven, landdistriktsfondsloven og skovloven.

Det foreslås desuden i § 16, stk. 3, at Rigsrevisionen, repræsentanter for Kommissionen, Den Europæiske Revisionsret og personer med særlig fagkundskab og lignende personer, der er nødvendige for, at kontrolmyndigheden kan leve op til sine retlige forpligtelser, på tilsvarende betingelser og ifølge med ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren eller den, som den pågældende minister bemyndiger hertil, kan deltage i kontrollen efter stk. 1.

Bestemmelsen giver mulighed for, at andre, såsom repræsentanter for Kommissionen og Den Europæiske Unions Revisionsret eller personer med særlig fagkundskab, ifølge med repræsentanter for danske myndigheder kan

deltage i kontrollen. Dette indebærer ikke, at de pågældende kan træffe beslutninger inden for lovens område, da beslutninger af betydning for den enkelte støttemodtager kun kan træffes af dem, som efter lovforslaget eller de i medfør heraf fastsatte regler har en sådan beføjelse. Repræsentanter for tilsynsmyndigheden og bemyndigede personer skal vise nødvendig legitimation til den, der kontrolleres eller en repræsentant for denne.

2.10.4. Indberetning af rådighedsindskrænkende tiltag fra kommunerne

2.10.4.1. Gældende ret

Efter landdistriktsforordningens artikel 28, stk. 3, og 29, stk. 2, kan støtte til miljø- og klimavenligt landbrug og økologisk landbrug kun ydes, hvis der for det pågældende areal ikke allerede er krav, som svarer til de forpligtelser, der ydes tilskud for.

Dette indebærer, at hvis et areal allerede er pålagt rådighedsindskrænkninger i form af eksempelvis forbud mod anvendelse af pesticider, må støtten til miljø- og klimavenligt landbrug og økologisk landbrug ikke også kompensere støttemodtageren for ikke at anvende pesticider. Den del af støtten, der eventuelt kompenserer for pesticidfri drift, skal derfor fratrækkes den samlede støtte.

Af denne grund er f.eks. tilsagn om økologisk arealtilskud for et areal betinget af, at der for arealet ikke ved tilsagnsperiodens begyndelse og med virkning for tilsagnsperioden er forpligtelse til at undlade brug af kemiske pesticider eller forpligtelser, der i hovedsagen svarer hertil. Herudover bliver støtten nedsat for arealer, for hvilke der efter tilsagnsperiodens begyndelse og med virkning inden for det pågældende tilsagnsår er forpligtelse til at undlade brug af kemiske pesticider eller forpligtelser, der i hovedsagen svarer hertil, som følge af pligt, der er pålagt i medfør af anden lovgivning.

Der er en række arealer i Danmark, der i medfør af anden lovgivning er pålagt rådighedsindskrænkninger som eksempelvis forbud mod anvendelse af pesticider eller gødning. Disse arealtyper er derfor udelukket fra at opnå eksempelvis økologisk arealtilskud. Det drejer sig om bl.a. 25 meter beskyttelseszonen omkring vandboringer. Efter § 21 b, stk. 1, i miljøbeskyttelsesloven, jf. lovebekendtgørelse nr. 1218 af 25. november 2019, må der ikke anvendes hverken pesticider eller gødning, eller foretages dyrkning i beskyttelseszonen. Derudover kan der ikke gives tilskud for arealer, som i medfør af andre tilskudsordninger er underlagt pesticidforbud.

Dertil kommer rådighedsindskrænkninger i form af påbud og forbud, som kommunalbestyrelsen kan udstede efter miljøbeskyttelseslovens § 24 for at undgå fare for forurening af bestående eller fremtidige anlæg til indvinding af grundvand eller overfladevand.

Kommunalbestyrelsen kan efter miljøbeskyttelseslovens § 26 a pålægge rådighedsindskrænkninger eller andre foranstaltninger, som er nødvendige for at sikre nuværende eller fremtidige drikkevandsinteresser mod forurening med nitrat eller pesticider.

Efter § 13 d i lov om vandforsyning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1450 af 5. oktober 2020 (vandforsyningsloven) kan en kommunalbestyrelse eller almen vandforsyning derudover for at gennemføre en indsatsplan vedtaget efter vandforsyningslovens § 13 eller § 13 a bl.a. indgå aftaler med ejeren eller indehaveren af andre rettigheder over en ejendom om dyrkningspraksis eller andre restriktioner i arealanvendelsen.

Det er dog ikke alle rådighedsindskrænkninger af denne art med betydning for landbrugsstøtten, som ministeriet har eller får viden om.

Hverken landbrugsstøtte-, landdistriktsfonds- eller skovloven indeholder særlige bestemmelser om kommunalbestyrelses indberetning af oplysninger af betydning for landbrugsstøtten.

Miljøministeren er efter vandforsyningslovens § 13 e bemyndiget til at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal vurdere og indberette til Miljøministeriet om behovet for indsatser til beskyttelse af nuværende og fremtidige drikkevandsinteresser mod fare for forurening fra erhvervsmæssig anvendelse af pesticider i såkaldte boringsnære beskyttelsesområder.

I medfør af bestemmelsen er det i § 3 i bekendtgørelse nr. 1476 af 17. december 2019 om vurdering af boringsnære beskyttelsesområder og indberetning bestemt, at kommunalbestyrelsen skal indberette til Miljøstyrelsen oplysninger om aftaler, der er tilbudte eller indgåede, som omfatter boringsnære beskyttelsesområder, påbud, forbud eller rådighedsindskrænkninger efter miljøbeskyttelseslovens § 24 og 26 a, der er udstedt på arealer i boringsnære beskyttelsesområder og evt. andre indsatser i boringsnære beskyttelsesområder med betydning for beskyttelsen af nuværende og fremtidige drikkevandsinteresser, der er planlagte eller gennemførte. Indberetningen skal i henhold til bekendtgørelsens § 5, stk. 1, foretages digitalt hvert år senest den 1. oktober bl.a. via Danmarks Arealinformation.

2.10.4.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Under det kommende forordningsgrundlag for støtte finansieret af EGFL og ELFUL vil det være et krav, at støtte kun ydes for forpligtelser, der går videre end bl.a. minimumskrav til brug af gødningsstoffer og pesticider samt andre obligatoriske krav under EU-retten.

Landbrugsstyrelsen vil derfor ikke kunne udbetale støtte for arealer pålagt rådighedsindskrænkninger i form af eksempelvis pesticidforbud, hvis den pågældende støtteordning også skal kompensere for, at støttemodtageren ikke anvender pesticider.

Bekendtgørelse nr. 912 af 27. juni 2016 om indsatsplaner, som er udstedt i medfør af vandforsyningsloven, indeholder i § 8 en pligt for kommunalbestyrelsen til at underrette NaturErhvervstyrelsen (nu Landbrugsstyrelsen) om aftaler, som er indgået efter vandforsyningslovens § 13 d. Bestemmelsen vurderes imidlertid ikke at have tilstrækkelig klar hjemmel, og styrelsen modtager ikke indberetning af oplysningerne.

For så vidt angår kommunalbestyrelsens indberetning til Miljøstyrelsen efter bekendtgørelse nr. 1476 af 17. december 2019 om vurdering af boringsnære beskyttelsesområder og indberetning kan Landbrugsstyrelsen indhente disse oplysninger fra Arealinformation. Indberetningspligten er dog som udgangspunkt begrænset til tinglyste aftaler i boringsnære beskyttelsesområder. Beskyttelsesindsatser uden for boringsnære beskyttelsesområder kan indberettes på frivillig basis, og der er derfor ikke sikkerhed for, at samtlige tiltag herom indberettes. Indberetningspligten er endvidere begrænset til aftaler indgået efter den 1. januar 2020, som er datoen for ikrafttrædelse af bekendtgørelse om vurdering af boringsnære beskyttelsesområder og indberetning. Landbrugsstyrelsen er derfor ikke igennem den eksisterende indberetningspligt til Miljøstyrelsen sikret viden om de beskyttelsestiltag, som er iværksat uden for boringsnære beskyttelsesområder. Oplysningerne kan have betydning for landbrugsstøtten, hvis tiltagene er iværksat på et landbrugsareal. Indberetningspligten ophører den 31. december 2022, jf. § 6 i bekendtgørelse nr. 1476 af 17. december 2019.

Støttemodtagerne har oplysningspligt over for Landbrugsstyrelsen og skal af egen drift underrette styrelsen, hvis betingelserne for støtte ikke længere fuldt ud er opfyldt. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis det støtteberettigede

areal er blevet omfattet af et pesticidforbud som følge af et kommunalt påbud, forbud eller rådighedsindskrænkning efter miljøbeskyttelseslovens §§ 24 eller 26 a eller en aftale efter vandforsyningslovens § 13 d.

Det følger af Danmarks EU-retlige forpligtelser, at myndighederne ikke alene bør forlade sig på støttemodtagernes oplysninger, men - i det omfang dette er muligt - krydskontrollere indholdet af disse oplysninger med andre oplysninger, eksempelvis fra andre myndigheder.

Da Landbrugsstyrelsen ikke nødvendigvis modtager dækkende og tilstrækkelig viden fra kommuner og støttemodtagere om rådighedsindskrænkninger med betydning for støtten, er der risiko for, at støtte udbetales uberettiget.

For at undgå denne risiko, er det Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurdering, at der er behov for, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bemyndiges til at kunne fastsætte regler, hvorefter kommuner pålægges at indberette til ministeren, hvis der udstedes rådighedsindskrænkende tiltag af betydning for landbrugsstøtten på landbrugsarealer. Indberetning af sådanne oplysninger direkte fra den enkelte kommune vurderes samlet set at være mindre byrdefuldt, end hvis Landbrugsstyrelsen i hver enkelt tilskudssag skulle høre den pågældende kommune.

2.10.4.3. Den foreslåede ordning

For at undgå risiko for, at der uberettiget udbetales støtte for arealer, foreslås det i lovforslagets § 9, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bemyndiges til at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal indberette oplysninger om aftaler indgået efter vandforsyningslovens § 13 d og om påbud, forbud eller rådighedsindskrænkninger, som er udstedt i medfør af miljøbeskyttelseslovens §§ 24 og 26 a.

Ministerens vil med den foreslåede bestemmelse kunne fastsætte regler om, hvilke oplysninger der skal indberettes, herunder oplysning om indholdet af de pågældende aftaler, påbud, forbud eller rådighedsindskrænkninger, om den geografiske udstrækning af rådighedsindskrænkningen og lignende. Ministeren vil desuden kunne fastsætte regler om tidsfrister for indberetningen, og i medfør af lovforslagets § 19 om, hvilket format indberetningen skal have.

Det er intentionen at pålægge kommunerne årligt at indberette nærmere fastsatte oplysninger, jf. ovenfor, inden en nærmere fastsat frist. Det forventes

dog også, at kommunerne vil kunne foretage en løbende indberetning. Den foreslåede bestemmelse vil desuden kunne anvendes til at fastsætte regler om, at rådighedsindskrænkninger, der er fastsat inden denne lovs ikrafttræden, også skal indberettes, da sådanne rådighedsindskrænkninger vil få betydning for støtte efter loven, regler fastsat i medfør heraf eller Den Europæiske Unions forordninger omfattet af loven. Det vurderes, at den byrde, der herved pålægges kommunerne, er beskeden.

2.10.5. Offentliggørelse af kontrolresultater

2.10.5.1. Gældende ret

Efter landbrugsstøttelovens § 4 a, stk. 1, 1. pkt., er ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bemyndiget til at fastsætte regler om offentliggørelse med navns nævnelse af resultater samt art og omfang af sanktioner på grundlag af kontrol, som gennemføres i henhold til loven eller regler udstedt i medfør af loven. Ministeren kan efter § 4 a, stk. 1, 2. pkt., fastsætte regler om, at klage ikke har opsættende virkning.

Bemyndigelsen i landbrugsstøttelovens § 4 a, stk. 1, 1. pkt., er bl.a. udnyttet ved bekendtgørelse nr. 1397 af 12. december 2019 om fødevarekontrol og offentliggørelse af kontrolresultater. Bekendtgørelsen indeholder reglerne om den såkaldte Smiley-ordning på fødevareområdet, der administreres af Fødevarestyrelsen. Hjemmelen for Smiley-ordningen findes ud over i landbrugsstøtteloven tillige i lov om fødevarer, jf. lovbekendtgørelse nr. 8 af 6. januar 2022 og økologiloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 21 af 4. januar 2017. I medfør af bemyndigelsen i landbrugsstøttelovens § 4 a, stk. 1, 1. pkt., er det fastsat i bekendtgørelsens § 18, at Fødevarestyrelsen offentliggør resultater og sanktioner på baggrund af kontrollen med overholdelsen af fødevarerelovgivningen. Formålet med offentliggørelsen er at give forbrugeren mulighed for at træffe et kvalificeret valg i relation til den pågældende virksomheds håndtering af fødevarer. For at sikre, at resultaterne er så relevante som muligt for forbrugerne, er det i medfør af landbrugsstøttelovens § 4 a, stk. 1, 2. pkt., fastsat i bekendtgørelsens § 29, at kontrolresultaterne, herunder bødestørrelse, offentliggøres inden de administrative klagemuligheder er udtømte, bødeforelægget er endeligt vedtaget, eller der er faldet endelig dom. Hvis et kontrolresultat påklages eller indbringes for domstolene, følger det af praksis, at hvis klageren får medhold ved klageinstansen eller domstolene, bliver det offentliggjorte kontrolresultat efterfølgende korrigeret i overensstemmelse med disse instansers afgørelse.

Efter landbrugsstøttelovens § 4 a, stk. 2, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri endvidere fastsætte regler om, på hvilken måde og i hvilken

form virksomheder skal gøre kontrolresultater efter stk. 1 tilgængelige for offentligheden, herunder på hvilke betingelser virksomheder kan fritages for pligten til at gøre kontrolresultater tilgængelige.

I medfør af bemyndigelsen i landbrugsstøttelovens § 4 a, stk. 2, er der udstedt bekendtgørelse nr. 1397 af 12. december 2019 om fødevarekontrol og offentliggørelse af kontrolresultater. Heri er fastsat regler om, at detailvirksomheder som udgangspunkt skal ophænge Fødevarestyrelsens kontrolrapport i sin helhed ved indgangspartiet til virksomheden umiddelbart efter, at virksomheden har modtaget denne. Det er desuden fastsat, at fødevarevirksomhederne skal offentliggøre kontrolresultaterne på deres hjemmesider og andre digitale platforme, hvor de markedsfører produkter eller aktiviteter omfattet af fødevarelovgivningen. Virksomheder, der er indplaceret i risikogruppe ”ultralav”, er dog fritaget fra såvel pligten til at ophænge kontrolrapporten som pligten til at offentliggøre deres kontrolresultater på deres hjemmesider og andre digitale platforme.

Ministeren er efter landbrugsstøttelovens § 4 a, stk. 3, desuden bemyndiget til at fastsætte regler om formen for og omfanget af offentliggørelse, herunder at offentliggørelse kan ske elektronisk. Ministeren kan bestemme, at visse resultater ikke skal offentliggøres.

Ministeren kan efter landbrugsstøttelovens § 4 a, stk. 4, bestemme, at offentliggørelse skal ske på grundlag af et af ministeren oprettet edb-informationssystem vedrørende kontrolresultater. Ministeren kan på ethvert tidspunkt, herunder periodisk, videregive såvel enkeltstående oplysninger som masseoplysninger fra informationssystemet til en ubestemt kreds af modtagere. Enhver har adgang til fra informationssystemet at få meddelt oplysninger, som enten har været offentliggjort, eller som skal offentliggøres. Adgangen omfatter såvel enkeltstående oplysninger som masseoplysninger.

Der er med hjemmel i landbrugsstøttelovens § 4 a, stk. 3 og 4, udstedt bekendtgørelse nr. 1397 af 12. december 2019 om fødevarekontrol og offentliggørelse af kontrolresultater, hvorefter der under Smiley-ordningen offentliggøres kontrolrapporter på internettet i søgbar form på hjemmesiden find-smiley.dk, jf. § 22, stk. 1, og § 25, stk. 1i.

2.10.5.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri finder det hensigtsmæssigt, særligt af hensyn til Smiley-ordningen, at videreføre offentliggørelsesordninger etableret i medfør af landbrugsstøttelovens § 4 a. Bestemmelsen foreslås dog tilpasset sprogligt, så den svarer til lignende bestemmelser i anden lovgivning på Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris område, jf. f.eks. § 56 i lov om fødevarer, jf. lovbekendtgørelse nr. 999 af 2. juli 2018 og § 19 i lov om planter og plantesundhed m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1132 af 3. juli 2020.

Den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 18 er udformet som en generel hjemmel, der omfatter kontrolresultater på lovens område. Det forudsættes, at muligheden for at offentliggøre oplysninger om sanktioner begrænses til den del af loven, der er forbrugerorienteret og dermed bidrager til relevant forbrugeroplysning for derigennem at understøtte fair konkurrencevilkår – særligt Smiley-ordningen.

Vurderingen af, om bemyndigelsesbestemmelsen skal udnyttes til at etablere en offentliggørelsesordning på et bestemt område, vil ske med udgangspunkt i de kriterier, som er anbefalet i betænkning nr. 1516/2010 om offentlige myndigheders offentliggørelse af kontrolresultater, afgørelser m.v. Disse kriterier fremgår i form af en ”tjekliste” i betænkningens kapitel 4, afsnit 6, som indeholder seks spørgsmål, som det i betænkningen anbefales at gennemgå forud for indførelsen af nye ordninger med systematisk offentliggørelse af oplysninger om kontrolresultater og afgørelser m.v. på internettet i ikke-anonymiseret form.

Som det fremgår af betænkningen, skal der være et konkret behov for, at der sker offentliggørelse på en sådan måde, at navne på fysiske eller juridiske personer fremgår eller kan udledes af det offentliggjorte.

Hvis der under ordningen forventes offentliggjort oplysninger om den enkelte fysiske eller juridiske person, og hvis offentliggørelse i almindelighed må betragtes som værende særligt indgribende, taler dette imod at etablere ordningen.

Der skal desuden være samfundsmæssige hensyn, som taler for at etablere ordningen, og de skal være så tungtvejende, at ordningen – på trods af karakteren af de oplysninger om fysiske og juridiske personer, som forventes offentliggjort under ordningen – bør etableres.

Der skal være klar lovhjemmel til at etablere ordningen, og det skal af bemærkningerne fremgå, hvordan der med den påtænkte ordning vil kunne tænkes at ske fravigelse af persondataloven og de almindelige regler om tavshedspligt. Det skal i den forbindelse understreges, at databeskyttelsesforordningen (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF) og databeskyttelsesloven (lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger) fastlægger de persondataretlige rammer for de offentliggørelsesordninger, som etableres med hjemmel i den foreslåede § 18.

Det bemærkes, at de allerede iværksatte offentliggørelsesordninger for kontrolresultater på områder, herunder Smiley-ordningen, efter Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurdering er i overensstemmelse med disse databeskyttelsesregler. Smiley-ordningen blev forinden iværksættelsen forelagt Datatilsynet til udtalelse.

Sluttelig skal der som led i etablering af en offentliggørelsesordning tages stilling til, hvilke regler der af retssikkerhedsmæssige grunde bør opstilles administrativt for forvaltningsmyndighedernes behandling af sager, som falder ind under den påtænkte offentliggørelsesordning.

Den foreslåede bestemmelse i § 18 er udformet, så de nævnte seks kriterier kan opfyldes.

2.10.5.3. Den foreslåede ordning

Med den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 18, stk. 1, 1. pkt., vil ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kunne fastsætte regler om offentliggørelse med navns nævnelse af resultater samt art og omfang af sanktioner på grundlag af kontrol, som gennemføres i henhold til loven eller regler udstedt i medfør af loven eller af EU's forordninger om forhold, der er omfattet af loven. Ministeren foreslås i lovforslagets § 18, stk. 1, 1. pkt., bemyndiget til at kunne fastsætte regler om, at klage ikke har opsættende virkning på offentliggørelsen.

Samtidig foreslås i § 18, stk. 2, at ministeren bemyndiges til at kunne fastsætte regler om, hvor, på hvilken måde og i hvilken form kontrolresultaterne skal gøres tilgængelige for offentligheden, herunder på hvilke betingelser

virksomheder kan fritages for pligten til at gøre kontrolresultater tilgængelige.

Endvidere vil ministeren efter den foreslåede bestemmelse i § 18, stk. 3, kunne fastsætte regler om formen for og omfanget af offentliggørelse, herunder at offentliggørelse kan ske elektronisk. Ministeren vil kunne bestemme, at visse resultater ikke skal offentliggøres, herunder hvis resultatet kun har begrænset relevans for offentligheden.

Sluttelig foreslås i § 18, stk. 4, at ministeren vil kunne bestemme, at offentliggørelse skal ske på grundlag af et af ministeren oprettet elektronisk informationssystem vedrørende kontrolresultater. Ministeren vil på ethvert tidspunkt, herunder periodisk, kunne videregive såvel enkeltstående oplysninger som masseoplysninger fra informationssystemet til en ubestemt kreds af modtagere. Enhver vil have adgang til fra informationssystemet at få meddelt oplysninger, som enten har været offentliggjort, eller som skal offentliggøres. Adgangen vil omfatte såvel enkeltstående oplysninger som masseoplysninger.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af den gældende ordning fra landbrugsstøtteleven. Dog foreslås bestemmelsen tilpasset sprogligt, så den svarer til lignende bestemmelser i anden lovgivning på Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris område, jf. f.eks. § 56 i lov om fødevarer, jf. lovbekendtgørelse nr. 8 af 6. januar 2022 og § 19 i lov om planter og plantesundhed m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1132 af 3. juli 2020. Samtidig udvides bestemmelsen til at omfatte hele lovforslagets anvendelsesområde.

Det er hensigten, at de allerede eksisterende offentliggørelsesordninger etableret i medfør af landbrugsstøttelevens § 4 a i første omgang bliver videreført i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 18.

2.11. Digitalisering

2.11.1. Obligatorisk digital kommunikation

2.11.1.1. Gældende ret

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter efter landbrugsstøttelevens § 1 a, stk. 1, regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør heraf, skal foregå digitalt mellem ministeriet og virksomhederne. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan fastsætte tilsvarende regler efter bestemmelserne i landdistriktsfondslovens § 6, stk. 1, og skovlovens § 29 a, stk. 1.

Formålet med bestemmelserne er at sikre, at ministrene kan stille krav om, at skriftlig kommunikation med ministerierne som det klare udgangspunkt skal foregå digitalt.

Efter § 1 a, stk. 2, i landbrugsstøtteleven, § 6, stk. 2, i landdistriktsfondsloven og § 29 a, stk. 2, i skovloven kan ministrene fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lign.

Bemyndigelserne er udnyttet til at bestemme, at en stor del af kommunikationen mellem Landbrugsstyrelsen og støttemodtagerne foregår digitalt i Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris ”Tast selv”-system.

Det bemærkes, at kravet om obligatorisk digital kommunikation med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri via ministeriets portalløsninger understøtter hel eller delvis automatisering af dele af Landbrugsstyrelsens sagsbehandling. Sagsbehandlingen af flere støtte- og tilskudsordninger er således allerede automatiserede, således at styrelsen, hvor det er ubetænkeligt, træffer visse afgørelser alene baseret på automatisk behandling, f.eks. tilsagnssagsbehandling på visse ordninger om tilskud til investeringer i fysiske aktiver.

I landbrugsstøttelevens § 1 a, stk. 3, landdistriktsfondslovens § 6, stk. 3, og skovlovens § 29 a, stk. 5, er det bestemt, at en digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for modtageren af meddelelsen. Det svarer til, at et papirbrev anses for at være kommet frem, når det er lagt i adressatens fysiske postkasse. Meddelelsen anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen, uanset om eller hvornår vedkommende gør sig bekendt med indholdet. De pågældende bestemmelser er nødvendige, idet kommunikationen foregår via styrelsens ”Tast selv”-system, hvorfor lov om Digital Post fra offentlige afsendere ikke finder anvendelse.

Efter § 1 a, stk. 4, i landbrugsstøtteleven og § 6, stk. 4, i landdistriktsfondsloven kan dokumenter, som er udstedt af andre end ministrene eller de virksomheder, der er omfattet af landbrugsstøtteleven, udstedes uden personlig underskrift, hvis der i stedet anvendes en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift. Bestemmelserne er indsat, for

at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved personlig underskrift.

Ministrene kan efter § 1 a, stk. 5, i landbrugsstøtteleven og § 6, stk. 5, i landdistriktsfondsloven fastsætte nærmere regler om opfyldelse af underskriftskrav.

2.11.1.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Det fremgår af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi for 2016-2020 "Et stærkere og mere trygt digitalt samfund", at et af målene for udviklingen mod en mere digital offentlig sektor er, at det digitale skal være let, hurtigt og sikre god kvalitet. Initiativerne under den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi indebærer bl.a., at borgere og virksomheder skal tilbydes et bedre overblik over deres sager, og at alle meddelelser fra det offentlige er digitale.

Landbrugsstyrelsen har i sin strategi "Nemt, enkelt og til tiden" et særligt strategisk indsatsområde om "Digitalisering i Centrum". Som led heri er der bl.a. etableret det såkaldte "Tast-selv"-system i 2021, som erstatter det forhenværende. Den nye kundeportal samordner kommunikationen med landbrugerne, og har bl.a. til formål at gøre kommunikationen mellem landbrugerne og Landbrugsstyrelsen mere tydelig og intuitiv. En af målsætningerne under indsatsområdet om "Digitalisering i Centrum" er øget automatiseringsgrad i interne arbejdsgange. Som en udmøntning af denne målsætning er flere støtte- og tilskudsordninger allerede automatiserede således, at Landbrugsstyrelsen i dag, som nævnt under pkt. 2.11.1.1, træffer visse afgørelser alene baseret på automatisk behandling. Det er ministeriets forventning, at omfanget af afgørelser alene baseret på automatisk behandling vil øges over tid, hvis det på andre områder findes ubetænkeligt at træffe afgørelser på fuldt automatiseret grundlag.

Opfyldelse af målsætningerne i den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi og realiseringen af de forudsatte gevinster og effekter af Landbrugsstyrelsens digitaliseringsplan forudsætter, at det fortsat som det klare udgangspunkt skal være obligatorisk at kommunikere med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri via ministeriets portalløsninger.

Ved i videst muligt omfang at fjerne manuelle rutiner og papirhåndtering er det således hensigten at frigive tid og ressourcer hos virksomheder/borgere og det offentlige.

Indenrigs- og Boligministeriet har i sin strategi en målsætning om bl.a. at sikre en effektiv og professionel erhvervsservice til virksomhederne. Det skal være nemmere for virksomhederne at være i kontakt med det offentlige, bl.a. via virk.dk. Indenrigs- og Boligministeriet har fokus på brugervenlig digital forvaltning og vil arbejde for øget automatisering af virksomhedernes kontakt med det offentlige, anvendelse af nye digitale muligheder og mere intelligent digital kontrol. Der er derfor behov for en hjemmel til at iværksætte sådanne tiltag på Indenrigs- og Boligministeriets område.

2.11.1.3. Den foreslåede ordning

Den foreslåede ordning i § 19 vil medføre, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder vil kunne fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra ministerierne om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør heraf eller af Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov, skal foregå digitalt.

Sigtet med bestemmelsen er, at der løbende vil blive indført krav om obligatorisk digital kommunikation i takt med, at nye digitale løsninger er på plads, og den fornødne teknologi er til stede.

Ministre vil kunne anvende bemyndigelsen på enkeltområder, efterhånden som det skønnes hensigtsmæssigt, at der indføres digital kommunikation, herunder eventuelt afgørelser baseret på automatiseret behandling. Ministeren vil efter omstændighederne også kunne anvende bemyndigelsen generelt for større områder.

Under flere støtteordninger træffer Landbrugsstyrelsen under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri allerede i dag visse afgørelser alene baseret på automatisk behandling. Det er ministeriets forventning, at omfanget af afgørelser alene baseret på automatisk behandling vil øges over tid i takt med den teknologiske udvikling og deraf følgende øgede digitalisering. Der vil i den forbindelse i en række tilfælde blive behandlet personoplysninger omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (herefter databeskyttelsesforordningen). En sådan behandling af personoplysninger vil efter omstændighederne kunne medføre en evaluering af personlige forhold, jf. artikel 22 i databeskyttelsesforordningen. Det vurderes i

den forbindelse at være en passende foranstaltning til beskyttelse af den registreredes rettigheder og frihedsrettigheder samt legitime interesser, at sådanne afgørelser vil være omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 27, hvorefter afgørelserne vil kunne påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som foretager manuel klagesagsbehandling. Det forudsættes på den baggrund, at der ikke foretages afskæring af rekurs på områder, hvor sagsbehandlingen i første instans er fuldt ud automatiseret.

Den foreslåede bestemmelse finder anvendelse parallelt med lov om Digital Post fra offentlige afsendere, hvorefter virksomheder og private som hovedregel er forpligtede til at have en digital postkasse til brug for modtagelse af digital post fra det offentlige, herunder fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og Indenrigs- og Boligministeriet.

Der kan, i samme omfang som ved anvendelse af lov om Digital Post fra offentlige afsendere, fastsættes bestemmelser om undtagelse fra kravet om digital kommunikation, f.eks. for visse gruppers vedkommende eller i tilfælde, hvor materialet på grund af sin særlige beskaffenhed ikke er egnet til digital fremsendelse. Hvor det er relevant, kan der i øvrigt fastsættes bestemmelser, som skal lette overgangen til digital kommunikation.

Det foreslås i lovforslagets § 19, stk. 2, at ministrene bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater, den til enhver tid gældende, nationale eID-løsning eller lignende. Derved bliver det muligt ved bekendtgørelse at fastsætte krav om anvendelse af bestemte it-systemer, herunder særlige portalløsninger, elektroniske formularer, skemaer og lignende, og særlige digitale formater m.v.

For at samle kommunikationen mellem borgere og virksomheder og myndigheder er det forudsat, at denne så vidt muligt skal finde sted gennem en portalløsning etableret af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (f.eks. "Tast selv") eller gennem den digitale postløsning Offentlig Digital Post under borger.dk eller virk.dk.

Det vil fremgå af bekendtgørelser, der udstedes på området, på hvilken måde kommunikationen mellem Landbrugsstyrelsen eller Bolig- og Planstyrelsen og de pågældende virksomheder m.v. fremover skal foregå. Der vil i den forbindelse også kunne fastsættes regler om, at høringssvar i sager med satellitbaseret kontrol skal indgives via den særlige app, som Ministeriet for

Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har fået udviklet, pt. kaldet ”Landbrugsstyrelsen”.

Erhvervet og andre relevante parter vil blive inddraget i forbindelse med udarbejdelse af de nævnte bekendtgørelser.

Efter den foreslåede bestemmelse til § 19, stk. 3, anses en digital meddelelse for at være kommet frem til adressaten, dvs. til modtageren af meddelelsen, når den er tilgængelig for denne. En hvilken som helst skriftlig kommunikation, som foretages digitalt via særlige digitale løsninger er omfattet af bestemmelsen. Dette svarer til, at et papirbrev anses for at være kommet frem, når det pågældende brev er lagt i adressatens fysiske postkasse.

Det er normalt uden betydning, om f.eks. en afgørelse er kommet til adressatens kundskab. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Adressaten bærer således risikoen ved ikke at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen.

Forslaget har betydning for alle meddelelser, herunder også for om f.eks. en indberetning eller lignende kan anses for rettidig fremkommet. Fremkomst-tidspunktet er normalt afgørende for, om en indberetning eller lignende til en myndighed anses for rettidig.

En meddelelse til en myndighed vil normalt være tilgængelig for myndigheden på det tidspunkt, hvor myndigheden kan behandle eller læse meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig, uanset om afsenderen måtte betragte meddelelsen som sendt før kl. 24.00.

Lovgivningen indeholder på nogle områder krav om eller forudsætter, at dokumenter, som udarbejdes af fysiske personer, virksomheder eller andre myndigheder, skal være underskrevet.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det i § 19, stk. 4, at underskriftskravet kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Samtidig foreslås det i § 19, stk. 5, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan opfyldes, eksempelvis ved at den pågældende underskriver et fysisk dokument og indscanner dokumentet som en pdf-fil. Med den foreslåede bestemmelse sikres det, at underskrifts-kravet ikke udgør en unødigt barriere for digital kommunikation.

2.11.2. Undtagelse af kundgørelse af kortværk i Lovtidende

2.11.2.1. Gældende ret

2.11.2.1.1. Landbrugsstøtteleven og landdistriktsfondsloven

Landbrugsstøtteleven udgør hjemlen for mange støtteordninger med geografi i regelgrundlaget. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan efter § 1 i landbrugsstøtteleven fastsætte regler og iværksætte de øvrige foranstaltninger, der er nødvendige for dansk anvendelse af Den Europæiske Unions forordninger. Der kan fastsættes regler om betingelser for udbetaling af støtte samt om reduktion eller bortfald af støtten ved manglende overholdelse af disse betingelser. Ministeren kan herudover fastsætte regler og iværksætte de foranstaltninger, der er nødvendige for anvendelse af ordninger, som det i medfør af forordningerne er frivilligt for medlemsstaterne at etablere.

Lov om Landdistriktsfonden anvendes også som hjemmel for mange støtteordninger med geografi i regelgrundlaget, hvor § 2, stk. 1 anvendes som bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om administration af støtteordninger. Bestemmelsen bemyndiger ministeren til at fastsætte regler om de støtteordninger, som kan etableres efter loven. Der er således mulighed for at målrette anvendelsen af støtteordningerne eller dele af støtteordningerne til særlige områder af landet eller særlige arealer. Bestemte støtteordninger kan f.eks. begrænses til kun at anvendes på mindre øer eller for afgrænsede arealer, der opfylder særlige kriterier.

I den forbindelse kan der udstedes regler med tilhørende kortbilag til afgrænsningen af geografiske områder, hvor der kan søges om støtte. Disse kortbilag skal på linje med alle andre retsforskrifter kundgøres i Lovtidende. Dette hindrer dog ikke, at kortværk tillige offentliggøres andre steder, f.eks. på ministeriets hjemmeside.

Regler udstedt med hjemmel i landdistriktsfondsloven eller landbrugsstøtteleven med tilhørende kortgrundlag kan efter gældende ret ikke kundgøres autoritativt på andre måder end i Lovtidende.

2.11.2.1.2. Grundloven

Det følger af grundlovens § 22, at et af Folketinget vedtaget lovforslag får lovskraft, når det senest 30 dage efter den endelige vedtagelse stadfæstes af kongen. Kongen befaler lovens kundgørelse og drager omsorg for dens fuldbyrdelse.

Det er almindeligt antaget i den juridiske litteratur, at grundloven ikke tager stilling til kundgørelsesmåden. Kundgørelsen af love vil derfor i princippet kunne ske ved annoncering i f.eks. aviser, ved oplæsning i radio eller fjernsyn eller på anden formålstjenlig måde, herunder gennem internettet. Inden for meget vide rammer står lovgiver derfor frit med hensyn til valget af kundgørelsesmåden og den nærmere ordning af kundgørelsesformen.

Det fremhæves dog også i den juridiske litteratur, at der må lægges stor vægt på kundgørelsen af love og bekendtgørelser, idet det er af afgørende betydning, at borgerne ikke udsættes for håndhævelse af regler, der ikke er kundgjorte. Endvidere er det praktisk og principielt vigtigt, at der ved en officiel kundgørelse tilvejebringes en autoritativ kilde til sikker viden om retsreglernes nøjagtige ordlyd.

Der henvises til gennemgangen i afsnit 3.1.1.1. i de almindelige bemærkninger til lov om ændring af lov om udgivelsen af en Lovtidende og en Ministerialtidende, jf. Folketingstidende 2005-06, tillæg A, side 3114.

2.11.2.1.3. Lovtidendeloven

Lovtidendeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1098 af 10. august 2016, gennemførte ved sin ikrafttræden en generel nyordning af kundgørelsesmåden for love og en række andre retsforskrifter, således at kundgørelse sker i de trykte publikationer Lovtidende og Ministerialtidende.

Det følger af lovtidendelovens § 2, stk. 2, at der i Lovtidende – foruden love og kongelige anordninger, jf. stk. 1 – indføres alle ministerielle bekendtgørelser.

2.11.2.1.3.1. Etablering af Lovtidende i elektronisk form

Det fremgår af lovtidendelovens § 1 a, stk. 1, at justitsministeren forestår drift af Lovtidende i elektronisk form. Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 305 af 19. april 2006 om ændring af lov om udgivelsen af en Lovtidende og en Ministerialtidende, hvor der blev skabt adgang til, at Lovtidende blev etableret i elektronisk form, og at Lovtidende i elektronisk form udgør den

autoritative kundgørelsesordning. Den autoritative elektroniske kundgørelsesordning indebærer, at retsvirkningerne af kundgørelsen af de pågældende retsforskrifter knytter sig til den elektroniske kundgørelse.

Det fremgår af Justitsministeriets overvejelser om at etablere Lovtidende i elektronisk form, at hensynet til retsanvendelsen kræver, at man med stor sikkerhed kan finde frem til tekster, der entydigt indeholder den autoritative ordlyd af retsforskrifter, som er gældende, og at der derfor må tilvejebringes den nødvendige tekniske kapacitet samt tilstrækkelige fysiske og tekniske sikkerhedsforanstaltninger med henblik på at sikre, at et elektronisk kundgørelsessystem har en høj driftssikkerhed og frembyder høj sikkerhed for autenticiteten af de kundgjorte retsforskrifter. Der henvises til afsnit 3.2.1.2. i de almindelige bemærkninger til lov om ændring af lov om udgivelsen af en Lovtidende og en Ministerialtidende, jf. Folketingstidende 2005-06, tillæg A, side 3119.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne a.st., at en Lovtidende i elektronisk form må forudsætte en meget høj grad af sikkerhed i de systemer, der anvendes til produktion og formidling af retsforskrifterne, for at forhindre, at de indeholdte retsforskrifter hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forandres, og at de høje sikkerhedskrav må omfatte ikke alene de rent edb-baserede systemer, men også arbejdsrutiner m.v.

Herudover fremgår det af bemærkningerne, at det er af afgørende betydning for Lovtidendes funktion som den autoritative kundgørelsesordning for retsforskrifter, der er omfattet af lovtidendelovens kundgørelsesordning, at Lovtidendes sikkerhedsmæssige integritet ikke kan drages i tvivl, og at sikkerhedsforanstaltningerne således har afgørende betydning for Lovtidendes funktion og troværdighed. Sikkerhedsforanstaltningerne vil i visse sammenhænge kunne rette sig mod brugerne af Lovtidende, f.eks. således at forbindelsen til en brugers computer kan afbrydes, hvis der opstår mistanke om, at den pågældende foretager handlinger, der udgør en trussel mod Lovtidendes sikkerhed. Endvidere er det af betydning, at der kan udstedes regler om sikkerheden m.v. ved Lovtidende i elektronisk form, som er bindende for f.eks. private, som leverer ydelser i forbindelse med udviklingen og driften af Lovtidende i elektronisk form.

Det fremgår af afsnit 3.2.2.1. og 3.2.2.2. i de almindelige bemærkninger til lov om ændring af lov om udgivelsen af en Lovtidende og en Ministerialtidende, jf. Folketingstidende 2005-06, tillæg A, side 3120, at der – uanset at der stilles høje sikkerhedskrav til det elektroniske kundgørelsessystem – bør

tages højde for risikoen for, at de elektronisk opbevarede retsforskrifter slettes, på anden måde tilintetgøres, ændres eller manipuleres. Med henblik på at kunne håndtere sådanne helt ekstraordinære situationer blev det fundet, at det ville være hensigtsmæssigt, at der fortsat opbevares papirudgaver af alle retsforskrifter, der er omfattet af lovtidendelovens kundgørelsesordning. Det blev i den forbindelse fundet naturligt, at den myndighed, som har udstedt en retsforskrift, er ansvarlig for at opbevare en papirudskrift heraf med henblik på at opnå en ekstra sikkerhed mod sletning m.v. af en elektronisk kundgjort retsforskrift. Der blev samtidig peget på, at der allerede efter arkivloven findes en pligt for den ansvarlige myndighed til at opbevare autentiske retsakter.

På den baggrund blev der med hjemmel i lovens § 1 a, stk. 2, udstedt en bekendtgørelse om Lovtidende i elektronisk form, jf. bekendtgørelse nr. 1395 af 12. december 2008. Det fremgår af § 6 i bekendtgørelsen, at det påhviler Folketinget eller vedkommende ministerium at drage omsorg for opbevaring af de underskrevne originaldokumenter i papirform i overensstemmelse med arkivloven, når en forskrift er publiceret i Lovtidende.

2.11.2.1.3.2. Undtagelse fra kundgørelse i Lovtidende

Ved ændringen af lovtidendeloven ved lov nr. 305 af 19. april 2006 om ændring af lov om udgivelsen af en Lovtidende og en Ministerialtidende afskaffedes muligheden for at bestemme, at visse grupper af ministerielle bekendtgørelser (anordninger) ikke skulle indføres i Lovtidende, men at der i stedet skulle kundgøres i overensstemmelse med forskrifter, som blev meddelt af vedkommende minister. Hjemlen hertil fandtes i lovtidendelovens § 2, stk. 2, 2. led.

Baggrunden for ophævelse af undtagelsesbestemmelsen i lovtidendelovens § 2, stk. 2, 2. led, var, at det ressourcemæssige hensyn til begrænsning af stoffet i Lovtidende, som måtte anses for at være bærende for undtagelsesbestemmelsen, ikke længere er til stede med en elektronisk kundgørelsesordning.

Det har været et udgangspunkt for vurderingen af, om undtagelsesbestemmelsen i lovtidendelovens § 2, stk. 2, 2. led, skulle ophæves, at Lovtidende efter lovtidendelovens § 3 er den bindende bekendtgørelsesform for de retsforskrifter, der er omfattet af lovtidendelovens kundgørelsesordning. Fravigelser fra den almindelige kundgørelsesordning må derfor kræve, at der er tungtvejende hensyn, der begrunder en sådan fravigelse. Hvis ikke sådanne tungtvejende hensyn gør sig gældende, bør kundgørelse af retssikkerheds-

og ordensmæssige grunde ske efter den almindelige ordning, dvs. kundgørelse i Lovtidende.

Der kan imidlertid efter omstændighederne gøre sig særlige hensyn gældende, som betyder, at der for visse retsfor skrifter er behov for at fastsætte en anden kundgørelsesordning end den, der følger af lovtidendeloven. Sådanne særlige hensyn kunne f.eks. være hensyn til en særlig effektiv eller hurtig kundgørelse eller kundgørelse rettet mod en meget snæver gruppe af berørte personer m.v.

I overensstemmelse hermed har Justitsministeriet tilkendegivet, at det i givet fald må overvejes, om der for visse retsfor skrifter kan være særlige hensyn, der begrunder, at der fastsættes en alternativ kundgørelsesordning, og at det i så fald bør ske ved lovgivning på vedkommende ressortområde. Der henvises til afsnit 3.2.1.2. i de almindelige bemærkninger til lov om ændring af lov om udgivelsen af en Lovtidende og en Ministerialtidende, jf. Folketings tidende 2005-06, tillæg A, side 3119.

2.11.2.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

I Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris lovgivning findes en række ordninger, hvor der anvendes kortgrundlag til administrationen af støtteordninger. Der sondres i almindelighed mellem konstaterende kort/geodata, der viser, hvor myndighederne har registreret bestemte forhold, og konstituerende kort/geodata, der med retlig autoritet viser, hvor bestemte restriktioner er gældende. Retligt konstituerende geodata er geodata, der via bestemmelser i lovgivningen er gjort retligt autoritative. Det kan enten ske direkte ved lov eller ved, at loven bemyndiger til udstedelse af regler. Det er afgørende for den måde et givent geodatasæt kan anvendes på, om de pågældende data er retligt konstituerende, dvs. retligt autoritative, eller om de alene er visninger, gengivelser eller repræsentationer af den formodede retlige eller fysiske virkelighed.

På visse ordninger i Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri anvendes kortgrundlag som retligt bindende kort. Det afgørende er den måde kortet anvendes på til brug for til administrationen af støtteordningen, herunder om kortet anvendes med retligt autoritet, der viser hvor bestemte restriktioner er gældende, eller om kortet anvendes som et dataopsamlingsredskab, der alene viser hvor myndigheden har registreret bestemte forhold/data til

brug for sagsbehandlingen. Såfremt kortene er retligt bindende, finder ovennævnte kundgørelseskrav anvendelse, og kortene skal dermed kundgøres sammen med bekendtgørelsen i Lovtidende.

Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris erfaring, at regler med tilhørende kortbilag, der er udformet som en traditionel skriftlig bekendtgørelse, vil kunne udgøre en bekendtgørelse med op til flere tusinde siders kortbilag. Det samme gør sig gældende for en traditionel skriftlig bekendtgørelse med angivelse af lange rækker af skriftlige koordinater evt. vedlagt et antal kortbilag til illustration af de afgrænsede områder. Som eksempel her på kan henvises til bekendtgørelse nr. 216 af 28. februar 2018 om afgrænsning af kystvandoplande på det tidligere Miljø- og Fødevareministeries område.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har på den baggrund overvejet hensigtsmæssigheden af at udstede en større mængde kortbilag eller koordinatbilag ved en traditionel bekendtgørelse, som det f.eks. er sket med bekendtgørelse nr. 1521 af 15. december 2017 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri finder ikke, at det skaber de bedste rammer for brugervenligheden eller tilgængeligheden af gældende ret, hvis brugerne af en støtteordning skal læse og sammenholde koordinater fra den skriftlige bekendtgørelse med et kort over landet med tilsvarende koordinatangivelse. Det findes endvidere ikke brugervenligt, hvis brugeren skal læse omfangsrige kortbilag til en bekendtgørelse, der ikke er fyldestgørende detaljerede, og hvor der stadig vil være behov for at læse koordinater. Lange lister med koordinater i en bekendtgørelse kan være vanskeligt tilgængelige for brugeren, og risikoen for fejl og misforståelser er betydelige, hvis der skal overføres koordinaterne til et kort for at synliggøre, hvilke arealer der er udlagt til hvilke formål.

De gældende regler om kundgørelse af kortbilag vil medføre, at digitale kort over geografisk afgrænsede områder på forskellige støtteordninger ikke vil kunne udgøre det autoritative gældende kortgrundlag. Der vil derfor sideløbende med digitale kort skulle kundgøres en traditionel bekendtgørelse med kortbilag eller koordinater, for at det kan anvendes som et autoritativt kortgrundlag.

Det vil forbedre brugervenligheden betydeligt og gøre administrationen af støtte mere hensigtsmæssig, hvis kortbilag til bekendtgørelser kan udformes som et digitalt kort, der offentliggøres på anden måde end i Lovtidende.

Det fremgår af lovtidendelovens § 3, at Lovtidende er den bindende kundgørelsesform for de retsforskrifter, der er omfattet af lovtidendelovens kundgørelsesordning. Fravigelse af den almindelige kundgørelsesordning kræver derfor, at der er tungtvejende eller særlige hensyn, der begrundet sådan en fravigelse ved fastsættelse af en anden kundgørelsesordning end den, der følger af lovtidendeloven.

Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri opfattelse, at der for regler om støtteordninger med tilhørende kortbilag gør sig sådanne særlige hensyn gældende, der kan begrunde en fravigelse af lovtidendelovens normale kundgørelsesordning.

Det er samtidig Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri opfattelse, at der ved kundgørelse af regler med tilhørende kortbilag på anden vis end i Lovtidende bør gælde høje krav til sikkerheden omkring den alternative kundgørelse, således at der både er høj driftssikkerhed og høj sikkerhed for autenticiteten af det kundgjorte kortværk svarende til de krav, der stilles til udgivelsen af Lovtidende i elektronisk form. Der henvises herom til afsnit 2.11.2.1.3.1.

Det er endvidere Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri opfattelse, at der skal være sikkerhed for, at der opbevares en uforgængelig kopi af et udstedt kortværk for den enkelte støtteordning på samme måde som andre retsforskrifter, dog under hensyntagen til, at det er målsætningen, at kortværk udgøres af et digitalt kort. Der skal samtidig være sikkerhed for, at et udstedt kortværk er offentligt tilgængeligt også efter, at det er afløst af et nyt kortværk, så brugerne til enhver tid kan fastslå retstilstanden efter tidligere gældende kort.

2.11.2.3. Den foreslåede ordning

Den foreslåede § 20 skal sikre, at kortværk, der er knyttet til støtteordninger, efter en konkret vurdering kan undtages fra indførelse i Lovtidende, således at kortgrundlag kan kundgøres autoritativt på en anden måde.

Forslaget skaber således hjemmel til, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at kortværk, som der henvises til i admi-

nistrative forskrifter udstedt i medfør af denne lov, kan kundgøres i elektronisk form og gøres tilgængelig for offentligheden på internettet, og ikke indføres i Lovtidende. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri foreslås i forlængelse heraf forpligtet til at fastsætte regler om, hvorledes oplysning om indholdet af kortværk i stedet kan fås. Interessenter vil til enhver tid via Lovtidende kunne gøre sig bekendt med forskriftens eksistens og blive informeret om, hvor oplysning om selve kortene kan tilgås.

Den foreslåede bemyndigelse vil bl.a. skulle anvendes til at fastsætte regler om sikkerheden ved den elektroniske kundgørelsesordning, herunder regler om IT-sikkerhed, driftssikkerhed og sikkerhed for autenticiteten af de kundgjorte kortgrundlag for de enkelte støtteordninger, samt om opbevaring af en uforgængelig kopi af et udstedt kortværk og tilgængelighed i forhold til tidligere gældende kort.

Det er målsætningen, at kortgrundlag for de enkelte støtteordninger skal udformes som et digitalt kort, der findes online i en autoritativ version på en platform med digitale kortdata, der er let tilgængelig for brugerne. Det forventes, at kortene vil indeholde søgemuligheder. Den digitale platform vil endvidere skulle give adgang til tidligere udstedte kort til de enkelte støtteordninger, så brugerne til enhver tid kan fastslå retstilstanden efter tidligere gældende kort som er kundgjort digitalt gennem anvendelse af den foreslåede bestemmelse i § 20.

2.12. Delegation og klage

2.12.1. Delegation til andre offentlige myndigheder

2.12.1.1. Gældende ret

Efter landbrugsstøttelovens § 22, stk. 2, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri henlægge sine beføjelser efter loven til en institution under ministeriet. Ministeren kan i forbindelse med henlæggelsen fastsætte regler om adgangen til at klage over denne myndigheds afgørelser, herunder om, at klage ikke skal kunne indbringes for anden administrativ myndighed og om myndighedens adgang til at genoptage en sag efter, at der er indgivet klage.

Det følger af det almindelige over-/underordningsforhold, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan delegere sine beføjelser til en institution under ministerierne. Ministrene kan for landdistriktsstøtte derfor også delegere deres beføjelser til f.eks. Landbrugsstyrelsen og Bolig- og Planstyrelsen, selvom det ikke fremgår direkte af land-

distriktsfondsloven. Efter landdistriktsfondslovens § 11, stk. 1, kan ministrene fastsætte regler om adgang til at klage over afgørelser truffet i henhold til loven eller regler udstedt i medfør heraf, herunder om at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed og om myndighedernes adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage. De pågældende ministre kan endvidere fastsætte regler om indgivelse af klage, herunder om formkrav til klagen.

Efter skovlovens § 43, stk. 1, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri desuden bemyndige en under ministeriet oprettet statslig myndighed til at udøve de beføjelser, der i loven er tillagt ministeren. Ministeren kan efter lovens § 61, stk. 1, fastsætte regler om klage over afgørelser, der er truffet efter bemyndigelse, herunder om, at afgørelserne ikke kan påklages.

Bestemmelserne indebærer, at ministrene, hvis de delegerer deres opgaver til en institution under ministeriet, kan fastsætte regler om klage over de pågældende myndigheders afgørelser. Ministrene kan fastsætte bestemmelser, der helt eller delvist afskærer klageadgangen.

Det fremgår af stk. 3, til tekstanmærkning nr. 194 ad 23.22.02 og tekstanmærkning nr. 197 ad 23.31.04 til § 23 på finansloven for finansåret 2022, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan henlægge sine beføjelser til institutioner under ministeriet eller anden offentlig myndighed. Bemyndigelserne er udnyttet til at henlægge administrationen af visse klima-lavbundsprojekter til henholdsvis Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen under Miljøministeriet. Det fremgår af tekstanmærkningernes stk. 5, at afgørelser truffet i henhold til regler udstedt i medfør af tekstanmærkningen, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan efter landbrugsstøttelovens § 22, stk. 2, desuden henlægge sine beføjelser til en anden statslig myndighed. Efter landdistriktsfondslovens § 11, stk. 2, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren hver for sig inden for deres respektive områder efter forhandling med vedkommende minister eller vedkommende kommunale organisation henlægge opgaver efter loven til andre offentlige myndigheder eller institutioner. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan efter skovlovens § 43, stk. 1, efter forhandling med vedkommende minister bemyndige andre statslige myndigheder til at udøve de beføjelser, der i loven er tillagt ministeren.

Ministrene kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over disse myndigheder eller institutioners afgørelser.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan således delegere deres beføjelser efter lovene til en anden offentlig myndighed eller institution uden for ministerområdet. Sigtet med bestemmelsen er at skabe grundlag for at opnå langsigtede rationaliseringsgevinster f.eks. ved etablering af servicefællesskaber på tværs af institutioner og myndigheder.

Ministrenes adgang til at fastsætte regler om klage over de andre offentlige myndigheders afgørelser svarer indholdsmæssigt til den ovennævnte adgang til at fastsætte regler om klage over afgørelser truffet af en myndighed under enten Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri eller Indenrigs- og Boligministeriet.

2.12.1.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at muligheden for at delegere ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministerens beføjelser efter landbrugsstøtteleven, landdistriktsfondsloven, skovloven og de ovenfor nævnte tekstanmærkninger til andre offentlige, herunder kommunale myndigheder er hensigtsmæssig, og derfor bør videreføres.

Det vurderes desuden, som følge af, at det følger af det almindelige over-/underordningsforhold, at ministrene kan delegere deres beføjelser til institutioner under ministerierne, at det ikke er nødvendigt at videreføre bestemmelserne herom fra landbrugsstøtteleven, skovloven og tekstanmærkningerne.

Ministrenes mulighed for at fastsætte regler om klage over de afgørelser, der enten træffes af en myndighed under det pågældende ministerium eller en anden offentlig myndighed, ønskes også videreført.

2.12.1.3. Den foreslåede ordning

Med den foreslåede bestemmelse i § 24, stk. 1, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren for deres respektive områder, såfremt den pågældende minister henlægger sine beføjelser efter loven til en myndighed under det pågældende ministerium, fastsætte regler om adgangen til at klage over myndighedens afgørelser, herunder om, at

klage i særlige tilfælde ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedens adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage. Ministrene kan endvidere fastsætte regler om indgivelse af klage, herunder om formkrav til klagen.

Det er hensigten, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri vil delegere sine beføjelser efter loven til Landbrugsstyrelsen svarende til gældende ret, jf. § 5, stk. 1, nr. 1 og 31, i bekendtgørelse nr. 1273 af 27. november 2017 om Landbrugsstyrelsens opgaver og beføjelser (herefter delegationsbekendtgørelsen). Det er endvidere hensigten, at indenrigs- og boligministeren vil delegere sine beføjelser efter loven til Bolig- og Planstyrelsen svarende til gældende ret, jf. § 7 i bekendtgørelse nr. 331 af 22. februar 2021 om henlæggelse af visse opgaver og beføjelser til Bolig- og Planstyrelsen efter lov om planlægning, lov om udlejning af fast ejendom til ferie- og fritidsformål m.v. og camping m.v., lov om kolonihaver, lov om anvendelse af Frøstruplejren, lov om testcentre for store vindmøller ved Høvsøre og Østerild, lov om sommerhuse på fremmed grund, lov om Landdistriktsfonden og lov om Hav- og Fiskerifonden. Delegationerne vil også omfatte beføjelser til at udnytte de bemyndigelser, der i lovforslaget er tillagt ministrene til at fastsætte regler.

Afgørelser, som Landbrugsstyrelsen træffer efter loven eller regler udstedt i medfør heraf, vil som udgangspunkt kunne påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, jf. lovforslagets § 27. Det er dog hensigten, at afgørelser, som Bolig- og Planstyrelsen træffer efter loven eller regler udstedt i medfør heraf, som udgangspunkt ikke skal kunne påklages til anden administrativ instans. Afgørelser truffet af lokale aktionsgrupper om at indstille eller ikke indstille ansøgninger til tilsagn om tilskud kan påklages til Bolig- og Planstyrelsen for så vidt angår retlige spørgsmål. Det er hensigten, at Bolig- og Planstyrelsens adgang til remonstration ligeledes skal fastholdes. Dette er en videreførelse af gældende ret.

Videre foreslås det i § 24, stk. 2, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren efter forhandling med vedkommende minister kan henlægge deres beføjelser efter loven til anden statslig myndighed eller institution. Ministrene kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgang til at klage over myndighedens eller institutionens afgørelser, herunder om, at klage i særlige tilfælde ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedens adgang til at genoptage en

sag, efter at der er indgivet klage. Ministrene kan ifølge den foreslåede bestemmelse endvidere fastsætte regler om indgivelse af klage, herunder om formkrav til klagen.

De pågældende ministre vil kunne ændre afgørelserne, uden at der foreligger klage.

Det er bl.a. hensigten, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri vil henlægge administration m.v. af klima-lavbundsprojekter til henholdsvis Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen under Miljøministeriet. Det er også hensigten at fastsætte regler om, at afgørelser truffet af henholdsvis Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen som hidtil ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Det foreslås i § 24, stk. 3, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder efter forhandling med vedkommende kommunale organisation kan henlægge varetagelsen af opgaver vedrørende støtteordninger, der er omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1, og støtteordninger omfattet af § 1, stk. 2, til en kommunal myndighed eller institution. Ministrene kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over den kommunale myndighed eller institutions afgørelse, herunder om, at klage i særlige tilfælde ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedens adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage. Ministrene kan endvidere fastsætte regler om indgivelse af klager, herunder om formkrav til klagen. De pågældende ministre kan ændre afgørelserne, uden at der foreligger klage. Den kommunale myndighed eller institution er undergivet ministrenes instruktion og tilsyn med hensyn til alle opgaver, som er henlagt efter denne bestemmelse.

2.12.2. Delegation til private juridiske personer

2.12.2.1. Gældende ret

Efter landbrugsstøtteleovens § 22, stk. 1, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte regler, hvorefter visse afgørelser eller dispositioner i henhold til forordningerne om direkte støtte, markedsordninger og kryds-overensstemmelse kan træffes af bestemte brancheorganisationer eller af bestemte producentsammenslutninger. Disse afgørelser kan indbringes for ministeren inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt klageren. Afgørelsen skal indeholde oplysning om klageadgangen og om fristen herfor. Ministeren kan ændre afgørelsen, uden at der foreligger klage.

Med bestemmelsen kan adgangen til at træffe visse afgørelser eller foretage visse dispositioner delegeres til private organisationer. Det er en forudsætning for delegationen, at ministeren får fuld indsigt i den pågældendes udøvelse af de nævnte funktioner på det offentliges vegne, at dette sker efter regler fastsat af ministeriet, og at den pågældende organisation ikke har personlig eller økonomisk fordel af resultatet af udøvelsen af disse funktioner.

Bestemmelsen har været anvendt i den nu ophævede bekendtgørelse nr. 612 af 30. maj 2017 om mælkekvoter. I bekendtgørelsen blev Mælkeudvalget bemyndiget til at varetage tildeling og omfordeling af mælkekvoter i Danmark og til at træffe afgørelse i første instans efter bekendtgørelsen og Den Europæiske Unions forordninger om mælkekvoter.

Efter landdistriktsfondslovens § 11, stk. 3, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren hver for sig inden for deres respektive områder henlægge deres beføjelser vedrørende støtteordninger etableret i medfør af lovens § 2 til en privat organisation. De pågældende ministre kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over den private organisations afgørelser, herunder om den private organisations adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage. Indenrigs- og boligministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser truffet af de lokale aktionsgrupper kun kan påklages for så vidt angår retlige spørgsmål. De pågældende ministre kan ændre afgørelserne, uden at der foreligger klage. Ministrene bevarer deres fulde instruktionsbeføjelse.

Det fremgår af bestemmelserne i forordningen om fælles bestemmelser, at lokaludvikling styret af lokalsamfundet skal være styret af lokale aktionsgrupper, der består af repræsentanter for offentlige og private lokale socio-økonomiske interesser, hvor ingen enkelt interessegruppe alene udøver kontrol over beslutningstagningen. Administrationen og opgaverne er dermed delt mellem private lokale og myndigheder.

De lokale aktionsgrupper er i henhold til bekendtgørelse nr. 1835 af 22. december 2015 om oprettelse og drift af lokale aktionsgrupper under hav- og fiskeriudviklingsprogrammet og under landdistriktsprogrammet for perioden 2014-2020 etableret som private lokale foreninger med egne vedtægter og bestyrelser oprettet i overensstemmelse med de almindeligt gældende foreningsprincipper og forordningsgrundlaget. Foreningens formål er at udarbejde og gennemføre en lokal udviklingsstrategi, der inddrager relevante lokale parter og interessenter til gavn for udvikling af lokalområdet.

Det er den lokale aktionsgruppes bestyrelse, der vurderer ansøgninger om støtte og afgiver indstilling til Indenrigs- og Boligministeriet om tilsagn om støtte. Indenrigs- og boligministeren eller den statslige organisation, som ministeren bemyndiger hertil, træffer herefter afgørelse om tilsagn om støtte på baggrund af indstillingen. De projektansøgninger, der ikke indstilles til tilsagn om støtte af aktionsgruppens bestyrelse, vil få afslag på ansøgningen fra den lokale aktionsgruppes bestyrelse. Bestyrelsen træffer på den måde afgørelse om, hvorvidt projekter kan indstilles til tilsagn om støtte, eller om der skal meddeles afslag. Den lokale aktionsgruppes afgørelse om at indstille eller ikke at indstille ansøgninger til tilsagn om tilskud kan alene påklages til Bolig- og Planstyrelsen for så vidt angår retlige spørgsmål.

Offentlighedsloven, bortset fra bestemmelserne i §§ 11-12 og §§ 15-17, og forvaltningsloven finder anvendelse på al virksomhed, der udøves af de lokale aktionsgrupper.

2.12.2.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at de eksisterende regler om mulighed for delegation af visse afgørelser og dispositioner fra ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren til private juridiske personer er hensigtsmæssig og derfor bør videreføres.

Delegation af afgørelseskompetence til private kræver udtrykkelig lovhjemmel, jf. f.eks. Folketingets Ombudsmands udtalelse i FOB 1985.116. Det fremgår af udtalelsen, at det ”er almindeligt antaget, at overførelse af offentligretlige kompetencer til private enkeltpersoner eller organisationer forudsætter særlig hjemmel”. Det fremgår endvidere, at ”såfremt egentlig delegering af beføjelser til brancheorganisationer bliver aktuel, forudsætter dette efter dansk forvaltningsret og -praksis, *at* der er tale om klart definerede opgaver, *at* Landbrugsministeriet kan instruere de pågældende organisationer, og *at* der er rekursmulighed over for ministeren.”

2.12.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås i § 24, stk. 4, 1. pkt., at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at visse afgørelser eller dispositioner i henhold til de forordninger, der er omfattet af i § 1, stk. 1, kan træffes af private juridiske personer.

Det må forudses, at administrationen, der skal gælde på området under den fælles markedsordning, vil omfatte faktisk forvaltningsvirksomhed og afgørelseskompetence. Der vil i forbindelse hermed være opgaver, der kræver branchekyndig ekspertise på de enkelte områder. Sådanne opgaver bør, i det omfang det anses for hensigtsmæssigt og betryggende, løses i nært samarbejde med f.eks. landbrugserhvervene.

Det er hensigten, at bemyndigelsen skal give mulighed for at fastsætte regler om, at private juridiske personer, herunder en bestemt branche- eller producentorganisation, skal varetage nærmere afgrænset faktisk forvaltningsvirksomhed og/eller afgørelsesvirksomhed, hvis det konkret findes nødvendigt. Særligt kan det være relevant, hvis der skal iværksættes en kriseordning eller øvrige EU-ordninger, og hvor der som følge af branche- eller producentorganisationens særlige ekspertise eller kapacitet på et område er reale grunde til, at den pågældende organisation m.v. varetager opgaver, herunder afgørelseskompetence eller visse andre dispositioner.

Indenrigs- og boligministeren kan ifølge den foreslåede § 24, stk. 5, 1. pkt., desuden henlægge det til den lokale aktionsgruppes bestyrelse at træffe afgørelse om at indstille en ansøgning om støtte til godkendelse hos ministeren eller afvise ansøgningen.

Det er hensigten, at indenrigs- og boligministeren fortsat vil delegere sine beføjelser vedrørende støtteordninger under administrationsmodellen lokaludvikling styret af lokalsamfundet til lokale aktionsgrupper. Der henvises i øvrigt til afsnit 2.12.2.1.

De foreslåede bestemmelser i § 24, stk. 4 og 5, skal sikre, at der er den fornødne hjemmel til delegation af kompetence til at træffe visse afgørelser og dispositioner til private juridiske personer. Det vil ved bekendtgørelse blive defineret nærmere præcis, hvilke opgaver der henlægges til private.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren vil i medfør af de foreslåede bestemmelser kunne fastsætte regler om adgangen til at klage over den private juridiske persons og den lokale aktionsgruppes bestyrelses afgørelser, herunder om den private juridiske persons og den lokale aktionsgruppes bestyrelses adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage (remonstration).

Indenrigs- og boligministeren kan desuden efter de foreslåede bestemmelser fastsætte regler om, at afgørelser truffet af de lokale aktionsgrupper kun kan påklages for så vidt angår retlige spørgsmål.

Ministrene bevarer desuden deres fulde instruktionsbeføjelse og kan instruere den private juridiske person og den lokale aktionsgruppes bestyrelse i det omfang, disse udøver ministrenes beføjelser, på linje med institutioner under henholdsvis Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og Indenrigs- og Boligministeriet.

2.12.3. Klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet

2.12.3.1. Gældende ret

Det fremgår af § 1, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. lov nr. 1715 af 27. december 2016 med senere ændringer (herefter klagenævnsloven), at Miljø- og Fødevareklagenævnet er klagemyndighed for administrative afgørelser, i det omfang det fastsættes i den øvrige lovgivning. Efter § 22 b, stk. 1, i landbrugsstøtteleven og § 11 a, stk. 1, i landdistriktsfondsloven kan afgørelser truffet i henhold til lovene eller regler udstedt i medfør heraf, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som behandler sagen i en af nævnets afdelinger. Tilsvarende gælder for afgørelser truffet i henhold til regler udstedt i medfør af tekstanmærkninger ad § 24 på finansloven, jf. § 49 i klagenævnsloven. Siden 2019 har afgørelser om tilskud til skov omfattet af landdistriktsprogrammet, der er truffet i henhold til regler fastsat i medfør af skovlovens § 29, desuden kunnet påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet efter regler fastsat i medfør af skovlovens § 61, stk. 1.

Af bemærkningerne til § 1, stk. 1, i klagenævnsloven, jf. Folketingstidende 2016-17, Tillæg A, L 44, som fremsat, side 34, fremgår, at Miljø- og Fødevareklagenævnet også er øverste administrative rekursinstans for klager til nævnet over afgørelser truffet i medfør af direkte anvendelige EU-retsakter på landbrugsstøtteområdet.

Afgørelserne fra Miljø- og Fødevareklagenævnet er endelige i det administrative system, medmindre andet følger af lovgivningen. Nævnets afgørelser kan dermed ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Klageadgang til nævnet betyder, at klage over afgørelser til den overordnede ressortminister for området er afskaffet.

Efter landbrugsstøttelovens § 22 b, stk. 2, landdistriktsfondslovens § 11 a, stk. 2, og klagenævnslovens § 49, stk. 2, skal klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen, ved anvendelse af digital selvbetjening.

Ifølge bemærkningerne til klagenævnsloven, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 44, som fremsat, side 27, indebærer kravet om, at en klage skal indgives til den myndighed, der har truffet afgørelsen, en pligt for den myndighed, hvis afgørelse der er påklaget, til at overveje, om der er grundlag for at genoptage sagen og dermed også en retlig mulighed for – men normalt ikke en pligt til – at genoptage sagen til fuld realitetsbehandling (remonstrationsadgang i forbindelse med indgivelse af klage). Det fremgår, at reglen også gælder for de afgørelser, der er truffet af private i henhold til delegation, medmindre der er fastsat særlige regler for klageadgangen ved bekendtgørelse i medfør af særlovene.

Myndigheden skal efter landbrugsstøttelovens § 22 b, stk. 2, 2. pkt., landdistriktsfondslovens § 11 a, stk. 2, 2. pkt., og klagenævnslovens § 49, stk. 2, 2. pkt., hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter modtagelse af klagen videresende klagen til klageinstansen. I nogle tilfælde har førsteinstansen dog behov for længere tid, hvis f.eks. klagepunkterne vedrører komplicerede forhold. Endvidere kan førsteinstansen have behov for længere tid til at undersøge, om der er grundlag for at genoptage sagen.

Det fremgår eksempelvis af bemærkningerne til § 22 b i landbrugsstøtteloven, jf. Folketingstidende 2016-17, Tillæg A, L 44, som fremsat, side 63, at fristen for oversendelse af klager vedrørende afgørelser om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen og vedrørende afgørelser om krydsoverensstemmelse er forlænget til to måneder. Den forlængede frist er begrundet i, at der på de pågældende områder årligt træffes en større mængde afgørelser inden for en kort periode. Eventuelle klager indkommer dermed også inden for en kort periode, idet klagefristen som udgangspunkt er fire uger regnet fra meddelelse af afgørelsen, jf. § 7, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 131 af 30. januar 2017 om forretningsorden for Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Den forlængede oversendelsesfrist for denne type sager blev videreført fra en tilsvarende praksis for klager til det daværende Klagecenter for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse, de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse og en udtalelse fra myndigheden med dennes bemærkninger til sagen og de klagepunkter, der er anført i klagen, jf. landbrugsstøttelovens § 22 b, stk. 2, 3. pkt., landdistriktsfondslovens § 11 a, stk. 2, 3. pkt., og klagenævnenslovens § 49, stk. 2, 3. pkt.

Efter § 15 i bekendtgørelse nr. 131 af 30. januar 2017 om forretningsordenen for Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør nævnet løbende dets afgørelser og redegør herunder særskilt for nævnets principielle afgørelser. Offentliggørelsen finder sted på Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelsesportal mfknaefgoerelser.dk.

Det fremgår af klagenævnenslovens § 18, stk. 1, at for behandling af klager, der indbringes for nævnet, herunder anmodninger om genoptagelse, betaler klager et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende (2016-niveau).

Efter klagenævnenslovens § 19, nr. 5, opkræves og betales der dog ikke gebyr for indbringelse af klager over afgørelser, der træffes efter de love på fødevare-, landbrugs- og fiskeriets område, som giver klageadgang til nævnet, f.eks. bestemmelser i klagenævnenslovens § 49, der vedrører klager over afgørelser truffet i henhold til regler udstedt i medfør af tekstanmærkninger ad § 24 på finansloven, § 74, der vedrører klageadgangen fastsat i landdistriktsfondsloven, og § 78, der vedrører klageadgangen fastsat i landbrugsstøtteloven.

For så vidt angår klage over afgørelser om tilskud til skov omfattet af landdistriktsprogrammet, der er truffet i henhold til regler fastsat i medfør af skovlovens § 29, og som siden 2019 har kunnet påklages efter regler fastsat i medfør af skovlovens § 61, stk. 1, indeholder klagenævnenslovens § 19 ikke en tilsvarende undtagelse for så vidt angår gebyrbetaling.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har dog i en periode fra 2019 til 2021 ikke opkrævet dette gebyr.

2.12.3.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at den nuværende ordning om klageadgang for tilskudsordninger etableret efter landbrugsstøtteloven, landdistriktsfondsloven og skovlovens § 29 for så vidt

angår ordninger omfattet af landdistriktsprogrammet, samt efter regler udstedt i medfør af tekstanmærkninger ad § 24 på finansloven, er hensigtsmæssig, og at den derfor bør videreføres. For at undgå tvivl om, at klage over afgørelser truffet i henhold til direkte anvendelige forordninger også kan indgives til Miljø- og Fødevareklagenævnet, foreslås det præciseret, at sådanne afgørelser er omfattet af klageadgangen.

Samtidig finder Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, at spørgsmålet om klagers opsættende virkning fortsat ikke bør reguleres i loven. Spørgsmålet om opsættende virkning vil følge af de almindelige forvaltningsretlige regler.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri finder desuden, at gældende ret for så vidt angår fritagelse fra betaling af gebyr for at klage over afgørelser efter landbrugsstøtteleven og landdistriktsfondsloven til Miljø- og Fødevareklagenævnet bør videreføres. De sagskategorier, der i dag er omfattet af landbrugsstøtteleven, landdistriktsfondsloven og støtteordninger etableret i medfør af tekstanmærkninger ad § 24 på finansloven, og som fremover vil blive reguleret i medfør af dette lovforslag, bør således efter ministeriets opfattelse fortsat friholdes fra gebyrbetaling ved klage. Herudover finder ministeriet, at klager vedrørende afgørelser om tilskud til skov omfattet af landdistriktsprogrammet, der i dag træffes i henhold til regler fastsat i medfør af skovlovens § 29, og som fremover ligeledes vil blive reguleret i medfør af dette lovforslag, tilsvarende bør friholdes for gebyrbetaling. Det skyldes primært, at der er tale om klager over afgørelser, der angår støtteordninger finansieret af offentlige og Den Europæiske Unions midler.

2.12.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås i § 27, stk. 1, at afgørelser truffet i henhold til loven eller regler udstedt i medfør af loven eller i henhold til direkte anvendelige bestemmelser i Den Europæiske Unions forordninger kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, hvis ikke andet er fastsat i medfør af loven. Miljø- og Fødevareklagenævnet behandler sagen i en af nævnets afdelinger, jf. § 3, stk. 1, nr. 1-2 og 4-8, i klagenævnsloven. Klager over de omfattede afgørelser kan dermed ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at afgørelser vedrørende ordninger omfattet af lovforslagets § 1, stk. 1, og de nationalt finansierede støtteordninger, omfattet af lovforslagets § 1, stk. 2, kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, medmindre klageadgangen er afskåret ved regler fastsat i medfør af loven. Bestemmelsen indebærer samtidig, at afgørelserne, hvis de

er truffet af en styrelse efter delegation, ikke kan indbringes for ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller indenrigs- og boligministeren.

Det foreslås præciseret direkte i bestemmelsen, at klageadgangen også omfatter afgørelser, der er truffet i henhold til direkte anvendelige forordninger, ligesom det var forudsat ved oprettelsen af Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Det foreslås i lovforslagets § 27, stk. 2, at klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet skal indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen, ved anvendelse af digital selvbetjening, jf. dog § 21, stk. 2-4, i klagenævnsloven. Hvis myndigheden vil fastholde afgørelsen, skal den snarest og som udgangspunkt ikke senere end tre uger efter modtagelse af klagen videresende klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse, de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, og en udtalelse fra myndigheden med dennes bemærkninger til sagen og de klagepunkter, der er anført i klagen.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af bestemmelserne i landbrugsstøtteleovens § 22 b, stk. 2, landdistriktsfondslovens § 11 a, stk. 2, og skovlovens § 63, stk. 2.

For så vidt angår fristen for oversendelse af klager til Miljø- og Fødevareklagenævnet videreføres fristen på to måneder for afgørelser med relation til konditionalitetsreglerne, som erstatter de tidligere regler om krydsoverensstemmelse. Herudover vil fristen for førsteinstansens oversendelse af klager over afgørelser vedrørende den direkte støtte også fortsat være to måneder.

Det er forventningen, at antallet af ansøgninger om støtte i medfør af nogle af de kommende bio-ordninger vil skulle afgøres samtidig med afgørelsen af ansøgninger om direkte støtte. Dette forventes at indebære, at der kan indkomme et større antal klager over afgørelser inden for en kort periode. I sådanne tilfælde vil fristen for førsteinstansens oversendelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet også blive to måneder.

For så vidt angår gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet foreslås det i lovforslagets § 31, nr. 2, at supplere klagenævnslovens § 19 med et nyt nr. 10, hvorefter der ikke opkræves og betales gebyr for klager over afgørelser, der indbringes for Miljø- og Fødevareklagenævnet efter lovforslagets § 27.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 31, nr. 2.

2.13. Håndhævelse

2.13.1. Administrative foranstaltninger og sanktioner

2.13.1.1. Gældende ret

Det fremgår af landbrugsstøtteleovens § 1, stk. 4 og 5, landdistriktsfondslovens § 2, stk. 2, og skovlovens § 57, stk. 1, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren hver for sig inden for deres respektive områder kan fastsætte regler om bl.a. reduktion og bortfald af den ansøgte støtte ved manglende overholdelse af betingelserne for støtte. Bestemmelserne er udnyttet til at fastsætte bestemmelser om sanktioner og bortfald af støtte, bl.a. i bekendtgørelse nr. 1496 af 29. juni 2021 om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v. På indenrigs- og boligministerens område er bestemmelsen i landdistriktsfondsloven udnyttet til at fastsætte regler om bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud i bekendtgørelse nr. 1835 af 22. december 2015 om oprettelse og drift af lokale aktionsgrupper under hav- og fiskeriudviklingsprogrammet og under landdistriktsprogrammet for perioden 2014-2020.

Administrative foranstaltninger og sanktioner er i vidt omfang reguleret i afdeling III, afsnit V i den horisontale forordning, Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014 (sanktionsforordningen) og Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 809/2014 af 17. juli 2014. Hertil kommer den generelle og horisontale Rådsforordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser (svigsforordningen).

Som beskrevet i afsnit 2.5.1. bliver den søgte støtte desuden reduceret, hvis ansøgeren ikke opfylder eksisterende EU-regler på sektorlovgivningens områder for miljø, folke-, dyre- og plantesundhed samt dyrevelfærd (lovgivningsbestemte forvaltningskrav) og nationale regler for god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM) (krydsoverensstemmelse).

Bestemmelserne om administrative foranstaltninger og sanktioner er bl.a. med til at sikre en effektiv beskyttelse af Den Europæiske Unions finansielle interesser. Der er fastsat forskellige regler om de sanktioner, som medlemsstaterne skal pålægge, herunder i forbindelse med krydsoverensstemmelse, i forordningsgrundlaget for støtte finansieret af EGFL og ELFUL. For krydsoverensstemmelse fremgår det bl.a., at en overtrædelse skal bedøm-

mes ud fra, hvor omfattende, alvorlig, varig og hyppig den er. Støttemodtageren kan helt udelukkes fra at søge om støtte i det følgende kalenderår, hvis overtrædelsen er forsætlig og meget alvorlig, omfattende, varig eller hyppig.

Reglerne for andre støtteordninger medfører, at reduktion og sanktion beregnes på baggrund af en procentuel beregning. Det vil typisk bestå i forskellen mellem godkendt/fastslået areal og ansøgt areal, jf. f.eks. artikel 19 i sanktionsforordningen.

2.13.1.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Det følger af afsnit IV i den nye horisontale forordning, at medlemsstaterne er forpligtede til at fastsætte regler om sanktioner og tilbagebetaling for at imødegå overtrædelse af støttebetingelser og konditionalitetskrav. Det er derfor Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at det er nødvendigt med en bemyndigelse til, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan fastsætte regler herom. Ligeledes følger det af den horisontale forordning, at der skal fastsættes regler om administrative foranstaltninger. Ved administrative foranstaltninger forstås i denne sammenhæng tilbagekaldelse af en uberettiget opnået fordel eller reduktion af den ansøgte støtte til det faktisk berettigede. Der er således ikke tale om sanktioner, idet støttemodtageren ikke er eller var berettiget til at modtage ydelsen.

2.13.1.3. Den foreslåede ordning

For at sikre en effektiv håndhævelse af reglerne i loven, regler udstedt i medfør af loven og regler fastsat i Den Europæiske Unions forordninger omfattet af loven, foreslås det i lovforslagets § 4, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder, medmindre andet er fastsat i Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov, kan fastsætte regler om administrative foranstaltninger og sanktioner for overtrædelse af regler eller undladelse af opfyldelse af forpligtelser fastsat i denne lov eller i regler fastsat i medfør af denne lov eller i regler fastsat i Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov vedrørende ansøgt støtte. Der kan fastsættes regler om reduktion af støtte eller sanktion af støtte med et beløb, der overstiger det beløb, som reduktionen vil udgøre, bortfald af støtte, hel eller delvis tilbagebetaling af udbetalt støtte, herunder med krav om tilbagebetaling af et beløb, der overstiger det uberettiget oppebårne beløb og udelukkelse fra at ansøge om støtte i senere perioder end den, hvor overtrædelsen eller undladelsen fandt sted.

Den foreslåede bestemmelse vil finde anvendelse for de ordninger, som er omfattet af forordningerne nævnt i lovforslagets § 1, stk. 1, herunder konditionalitet.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren vil ifølge den foreslåede bestemmelse få mulighed for at fastsætte regler om administrative foranstaltninger og sanktioner, herunder i overensstemmelse med de overordnede principper herfor i forordningsgrundlaget. I forordningsgrundlaget for reformperioden 2023-2027 indgår færre detaljerede regler om medlemsstaternes sanktionssystemer. I den danske administration heraf er det hensigten i det væsentlige at følge de nuværende sanktionssystemer.

Den foreslåede bestemmelse giver mulighed for, at ministrene kan fastsætte regler om, at den ansøgte støtte bliver reduceret, hvis ansøgeren ikke overholder betingelser for støtte eller reglerne om konditionalitet. Der vil kunne fastsættes regler om, at støtten bliver yderligere nedsat med et beløb, der overstiger det beløb, som reduktionen vil udgøre i form af en sanktion.

Den foreslåede bestemmelse giver også ministrene mulighed for at fastsætte regler om, at støtten helt bortfalder, og at en ansøger skal tilbagebetale udbetalt støtte, herunder tilbagebetale et beløb, der overstiger det uberettiget oppebårne beløb. Ved tilbagebetaling vil beregningen af reduktion og sanktion være den samme som nævnt ovenfor. Bestemmelsen er dog nødvendig i de tilfælde, hvor en uregelmæssighed opdages efter udbetaling af støtte. Ministrene vil endvidere kunne fastsætte regler om, at en ansøger udelukkes fra at ansøge om støtte i senere perioder end den, hvor overtrædelsen eller undladelsen fandt sted.

Der vil med hjemmel i den foreslåede bestemmelse f.eks. kunne fastsættes regler om sanktion i tilfælde af, at en ansøger ikke overholder en frist for indberetning eller ikke opfylder de forpligtelser på marken, som er en betingelse for, at der kan ydes støtte efter den pågældende ordning. Der vil kunne fastsættes regler, der graduerer forskellige typer af overtrædelser afhængigt af, hvor alvorlig overtrædelsen er, og hvor betydningsfuld forpligtelsen er for formålet med ordningen. En forpligtelse, der er delvist overtrådt, vil eksempelvis stadig kunne bidrage til formålet med ordningen, og overtrædelsen vil derfor kunne blive bedømt mindre hårdt. Omvendt kan der være tilfælde, hvor overtrædelsen medfører, at ordningens formål helt forspildes. I

sådanne tilfælde vil der ikke være det samme grundlag for at opretholde en del af støtten, og ministrene vil kunne bestemme, at støtten helt bortfalder. Den foreslåede bestemmelse vil kunne anvendes til at supplere de forordningsmæssige krav om sanktion i forbindelse med både støtteordninger og konditionalitet, herunder kravet om, at sanktionerne skal gradueres efter hvor alvorlig, omfattende, varig og hyppig overtrædelsen eller den manglende overholdelse er. Endvidere følger, at sanktionerne skal være proportionale, idet de skal stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen.

2.13.2. Håndhævelse af servitutter

2.13.2.1. Gældende ret

Efter landdistriktsfondsloven er der etableret støtteordninger, der i visse tilfælde gør brug af tinglyste servitutter som en betingelse for, at tilsagnshaver kan opnå et tilsagn om tilskud.

I medfør af § 2, stk. 1, i landdistriktsfondsloven kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren hver for sig inden for deres respektive områder fastsætte regler om ansøgning om støtte, betingelser for støtte, støtteniveau, beregning af støtte og udbetaling af støtte m.v. I den forbindelse kan der som betingelse for tilskuddet fastsættes regler om tinglysning af servitutter. Servitutterne kan indeholde krav om opretholdelse af en særlig driftsform på arealerne. Formålet med servitutterne er at sikre en permanent arealtilstand af hensyn til klima, natur eller miljø. Et eksempel herpå er lavbundsordningen, som er hjemlet i bekendtgørelse nr. 318 af 1. marts 2021 om tilskud til vådområdeprojekter og lavbundsprojekter. Her stilles krav om, at arealerne permanent skal henligge som lavbundsområder og fastholdes som græs- eller naturarealer med naturlig vandstand i overensstemmelse med tilsagnet om støtte. Disse betingelser er tinglyst som en servitut på samtlige ejendomme med arealer inden for projektarealet.

Det har i nogle situationer vist sig, at håndhævelse af servitutter kan være forbundet med vanskeligheder, særligt i situationer, hvor en støttemodtager har solgt det tilskudsberettigede areal til en tredjemand efter opretholdelsesperioden, hvor støttemodtageren ikke længere er bundet af betingelserne i støtteordningen, og hvor tredjemand herefter overtræder servitутten. Efter som den nye ejer af arealet ikke er støttemodtager, anses den nye ejer ikke direkte at være omfattet af forpligtelserne i de pågældende tilskudsbekendtgørelser, som ud fra en ordlyds- og formålsfortolkning vurderes kun at regulere forholdet mellem ministeriet og støttemodtager. Straffebestemmelsen i landdistriktsfondslovens § 12, stk. 1, nr. 2, retter sig alene mod støttemodtagere og parter, der er omfattet af afgørelser, hvorfor bestemmelsen

umiddelbart ikke vurderes at kunne bringes i anvendelse over for tredjemand. Hvis tredjemand overtræder servitutten, betragtes denne i dag ikke som støttemodtager og er således ikke direkte omfattet af forpligtelserne i de pågældende tilskudsbekendtgørelser, som alene regulerer forholdet mellem ministeriet og støttemodtager.

2.13.2.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Håndhævelse af servitutter er efter Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris opfattelse centralt for understøtte, at formålet med støtteordninger kan opfyldes gennem opretholdelse af den ønskede arealtilstand. Selvom opretholdelse af arealtilstand fastlagt i servitutter kan håndhæves gennem anlæg af civilt søgsmål, vurderes denne mulighed at være utilstrækkelig til at sikre en enkel og effektiv håndhævelse af servitutter. I denne vurdering er det indgået, at der kan være behov for hurtigt at kunne stoppe en overtrædelse og eventuelt genoprette et areal til dets tilstand før overtrædelsen. En overtrædelse vil ikke i alle tilfælde kunne stoppes, inden en retssag kan anlægges og gennemføres, ligesom sagsanlæg medfører økonomiske og ressourcemæssige konsekvenser for både stat og lodsejer. Der er derfor behov for at skabe hjemmel til en effektiv håndhævelse af servitutovertrædelser.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer i den forbindelse, at det vil være hensigtsmæssigt at følge fortilfældet i naturbeskyttelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 240 af 13 marts 2019. I medfør af naturbeskyttelseslovens § 55, stk. 1, nr. 3, kan miljøministeren yde lån og tilskud til kommuner, almennyttige foreninger, stiftelser, institutioner m.v. samt private ejendomsejere til bevaring, pleje og genopretning af naturområder og til forbedring af mulighederne for friluftslivet.

Tilskuddet efter naturbeskyttelseslovens § 55, stk. 1, nr. 3, kan gøres betinget af, at der indgås aftaler om naturbevaring, naturgenopretning og offentlighedens adgang, jf. § 55, stk. 3. Sådanne aftaler kan tinglyses på ejendommen. Tinglyste aftaler er bindende for ejere og indehavere af rettigheder over ejendommene, uanset hvornår retten er stiftet. Bestemmelsen gør det muligt at stille krav om stiftelsen af servitutter om naturbevaring og naturgenopretning m.v. på arealer som vilkår for tilskuddet.

Miljøministeren kan i den anledning fastsætte nærmere regler for administrationen af tilskudsordninger, jf. § 55, stk. 5. Miljøministeren har udnyttet bemyndigelsesbestemmelsen til at udstede en række bekendtgørelser, her-

under bekendtgørelse nr. 943 af 17. juni 2020 om tilskud til sammenhængende arealer i og i tilknytning til Natura 2000-områder. Bekendtgørelsen fastsætter regler om tilsagn til og udbetaling af tilskud til permanent ekstensivering af arealer i eller udenfor Natura 2000-områder, der ligger i direkte tilknytning til en række nærmere bestemte naturtyper, jf. § 1, stk. 1. Tilsagn om tilskud efter bekendtgørelsen kan alene gives til private ejere af arealerne, jf. § 8, stk. 1. Som vilkår for tilskuddet skal der tinglyses en deklaration, dvs. servitut, om permanent ekstensivering på arealer omfattet af tilsagn om tilskud, hvor Miljøstyrelsen skal være anført som påtaleberettiget, jf. § 5. I den forbindelse kan Miljøstyrelsen ved påbud eller forbud sikre overholdelsen af servitutter, der er pålagt i medfør af bekendtgørelsen, jf. § 18. Hertil kan tilskudsmodtager strafsanktioneres for overtrædelse af vilkår i servituten, eller hvis tilskudsmodtager undlader at efterkomme eller overtræder påbud eller forbud efter § 18, jf. § 19.

Ud over sanktionsbestemmelserne i bekendtgørelsen er der efter naturbeskyttelsesloven mulighed for at straffe den, der undlader at efterkomme forbud eller påbud, der er udstedt efter regler fastsat i medfør af loven, jf. § 89, stk. 1, nr. 9.

Der foreligger således fortilfælde for lovgivning, som gør det muligt at strafsanktionere overtrædelser af servitutter, herunder servitutter, som kan henføres til tilsagn om tilskud på betingelse af accept af vilkår eller begrænsninger på et areal.

Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri opfattelse, at en lignende løsning til håndhævelse af servitutter bør gennemføres med nærværende lovforslag.

2.13.2.3. Den foreslåede ordning

Med lovforslagets § 5, stk. 1, foreslås, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at ordninger efter denne lov eller regler fastsat i medfør af denne lov betinges af, at eventuelle forpligtelser om klima, natur- og miljøbeskyttelse for ejendommens ejer sikres i en tinglyst servitut. Bestemmelsen foreslås med henblik på at undgå tvivl om, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri som betingelse for tilsagn om støtteordninger omfattet af lovforslaget kan fastsætte som vilkår, at der tinglyses en servitut på ejendommen.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at ordninger efter denne lov eller regler fastsat efter lovens bemyndigelser bl.a. kan gøres betinget af, at støttemodtager som vilkår for tilskuddet skal tinglyse en servitut med opretholdelse af ordningsmæssige formål som f.eks. bevaring og genopretning af miljø, natur og klima. Bestemmelsen giver mulighed for at sikre en permanent begrænsning i arealanvendelsen via tinglysning af en servitut på ejendommen. Begrænsningerne skal være relevante i forhold til formålet med støtten og vil således knytte sig til de betingelser for støtte i ordninger, der fastsættes i medfør af lovens øvrige regler. Dette kan eksempelvis være krav om, at arealer permanent skal henligge som vådområde eller lavbundsområde og ikke må omlægges, tilføres gødning eller pesticider.

Med § 5, stk. 2, foreslås endvidere, at en tinglyst servitut skal respekteres af ejendommens ejer, brugere, panthavere og andre indehavere af begrænsede rettigheder over ejendommen, uanset hvornår en sådan ret over ejendommen er erhvervet.

Bestemmelsen sikrer således, at servitutterne har forrang og kan opretholdes i tilfælde af eventuelle tidligere stiftelser af andre rettigheder. I forbindelse med tilskuddet vil det således kunne kræves, at begrænsningerne på arealet sikres permanent ved, at de tinglyses forud for øvrige rettigheder. Det er forbundet med betydelige samfundsinteresser, at bevaring og genopretning af miljø, natur og klima så vidt muligt ikke udsættes for ændringer, hvorfor det er væsentligt, at den i servituten stiftede rådighedsbegrænsning beskyttes bedst muligt eksempelvis i tilfælde af, at ejendommen går på tvangsauktion.

Med § 14, stk. 1, foreslås, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan meddele de forbud og påbud, der er nødvendige for overholdelse af loven eller af regler udstedt i medfør heraf.

Med § 14, stk. 2, foreslås endvidere, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan meddele de forbud og påbud, der er nødvendige for overholdelse af forpligtelser fastsat i en tinglyst servitut for ejendommens ejer efter regler udstedt i medfør af § 5, stk. 1, og lov om Landdistriktsfonden, jf. lovbekendtgørelse nr. 114 af 6. februar 2020.

Bestemmelsen kan bl.a. finde anvendelse over for støttemodtager og tredjemand, hvis meddelelse af påbud eller forbud er nødvendig for at sikre overholdelse af servitutter, der er pålagt som en betingelse for et tilskud, jf. lovforslagets § 5, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 2, kan også anvendes til at sikre overholdelsen af forpligtelser for ejendommens ejer, som er fastlagt i en tinglyst servitut i medfør af regler fastsat i henhold til landdistriktsfondsloven. Bestemmelsen giver således mulighed for at anvende forbud og påbud for at sikre overholdelse af servitutter, som er fastlagt i medfør af tidligere gældende ordninger, der fortsat er virksomme i medfør af lovforslagets overgangsbestemmelse i § 30, stk. 3. Den foreslåede bestemmelse giver derimod ikke mulighed for at tillægge sådanne allerede stiftede servitutter forrang i forhold til andre rettigheder i ejendommen og giver alene en mulighed for at håndhæve allerede etablerede servitutter i medfør af de tidligere gældende ordninger med respekt for prioritetsstillingen i panteretlig henseende.

Den foreslåede bestemmelse giver myndigheden en mulighed for at håndhæve servitutbestemmelser. En servitutovertrædelse er således et "ulovligt forhold", hvis den foreslåede bestemmelse om forbud og påbud er anvendt.

Bestemmelsen forudsætter, at en overtrædelse af en tinglyst servitut ikke i sig selv er strafbar, og straf vil således forudsætte manglende efterlevelse af et forudgående påbud eller forbud med henblik på at sikre servituttens overholdelse. I sager om servitutovertrædelser vil der kunne opstå tvivl om den rette forståelse af servituttens, og meddelelse af et forbud eller påbud vil således kunne give mulighed for klarhed over den rette forståelse af rækkevidden af servituttens og bringe forholdet i orden indenfor en rimelig frist.

Bestemmelserne om forbud og påbud suppleres med en hjemmel til at straffesanktionere overtrædelser af eller undladelse af at efterkomme meddelte forbud eller påbud, jf. lovforslagets § 28, stk. 1, nr. 7 og 8.

2.13.3. Straffebestemmelser

2.13.3.1. Gældende ret

Efter landbrugsstøttelovens § 23, stk. 1, 1. pkt., straffes med bøde den, der til brug for afgørelser om støtte efter loven, giver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger af betydning for sagens afgørelse, medmindre højere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov. Det samme gælder den, der handler i strid med vilkår, der er fastsat i en sådan afgørelse, eller som forsøger herpå, jf. landbrugsstøttelovens § 23, stk. 1, 2. pkt.

Efter landbrugsstøttelovens § 23, stk. 2, 1. pkt., straffes med bøde endvidere den, der i øvrigt undlader at give oplysninger, der er afkrævet den pågæl-

dende i henhold til landbrugsstøtteloven eller de i medfør af landbrugsstøtteloven fastsatte regler. Det samme gælder efter landbrugsstøttelovens § 23, stk. 2, den, som afgiver urigtige eller vildledende oplysninger om sådanne forhold, medmindre højere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov.

Med bøde straffes efter landbrugsstøttelovens § 23, stk. 3, desuden den, der overtræder lovens § 4, stk. 3, sidste pkt., § 4, stk. 6, og § 10, stk. 4, sidste pkt.

Medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes efter landdistriktsfondslovens § 12, stk. 1, nr. 1, med bøde den, der afgiver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger af betydning for afgørelser, der træffes i henhold til landdistriktsfondsloven eller de i medfør heraf fastsatte regler.

Det samme gælder den, der handler i strid med vilkår, der er fastsat i en sådan afgørelse, jf. landdistriktsfondslovens § 12, stk. 1, nr. 2.

Med bøde straffes også den, der undlader at afgive den dokumentation og de oplysninger, som den pågældende har pligt til at afgive i henhold til loven eller de i medfør heraf fastsatte regler, jf. landdistriktsfondslovens § 12, stk. 1, nr. 3.

Endvidere straffes med bøde den, der afgiver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger, som den pågældende har pligt til at afgive i henhold til loven eller regler fastsat i medfør heraf, jf. landdistriktsfondslovens § 12, stk. 1, nr. 4.

Det følger af landdistriktsfondslovens § 12, stk. 1, nr. 5 og 6, at den, der undlader at give kontrolmyndigheden adgang til virksomheden m.v. efter landdistriktsfondslovens § 9, stk. 1, og den, der undlader at udlevere eller indsende materiale eller yde kontrolmyndigheden bistand efter landdistriktsfondslovens § 9, stk. 2, straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Efter skovlovens § 65, stk. 1, nr. 3, straffes med bøde den, der giver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger af betydning for afgørelser, der træffes efter bl.a. lovens § 29, stk. 1, om tilskud, eller regler udstedt i medfør af bl.a. § 29, stk. 2, om tilskud.

Efter skovlovens § 65, stk. 1, nr. 4, straffes den, der tilsidesætter vilkår, der er knyttet til en afgørelse efter bl.a. lovens § 29, stk. 1, om tilskud, eller vilkår, der er knyttet til afgørelser, der er truffet efter regler, der er udstedt i medfør af bl.a. § 29, stk. 2, om tilskud.

2.13.3.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Det fremgår af artikel 5 og 6 i den nye horisontale forordning, at støtte fra både EGFL og ELFUL skal gennemføres i delt forvaltning mellem medlemsstaterne og Den Europæiske Union, hvilket indebærer, at der overdrages gennemførelsesopgaver til medlemsstaterne.

Den nye horisontale forordning og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2018/1046 af 18. juli 2018 om de finansielle regler vedrørende Den Europæiske Unions almindelige budget, om ændring af forordning (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 og afgørelse nr. 541/2014/EU og om ophævelse af forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012 (herefter finansforordningen) fastsætter en række krav til medlemsstaterne i den forbindelse.

I artikel 63 i finansforordningen er der bl.a. krav om forsvarlig økonomisk forvaltning, gennemsigtighed og ikke-forskelsbehandling. Medlemsstaterne skal i medfør heraf og af bestemmelsen i artikel 59 i den nye horisontale forordning træffe alle nødvendige foranstaltninger, herunder lovgivningsmæssige og administrative foranstaltninger, for at beskytte Den Europæiske Unions finansielle interesser. Medlemsstaterne skal bl.a. for at sikre en effektiv beskyttelse mod uregelmæssigheder og svig pålægge sanktioner, som er effektive, virker afskrækkende og som står i et rimeligt forhold til overtrædelsen, og skal om nødvendigt anlægge retssag.

De foreslåede straffebestemmelser i lovforslagets § 28 og bemyndigelsen i § 29 skal, sammen med de administrative sanktioner, som ministrene kan etablere i medfør af lovforslagets § 4, bidrage til sikring af, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren har mulighed for at leve op til disse krav.

Det forudsættes, at reglerne om reduktion og sanktion af ansøgt støtte, bortfald af støtte og tilbagebetaling af støtte, som ministrene kan fastsætte i medfør af lovforslagets § 4, vil være tilstrækkelige til, at ministrene kan leve op til de forvaltningsmæssige krav, som stilles i forordningerne.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer, at det af kontrolmæssige hensyn vil være hensigtsmæssigt fortsat at kunne straffpålægge afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger eller fortielse af oplysninger, undladelse af at opfylde erklæringspligten, undladelse af at opfylde underretningspligten, undladelse af at opfylde indberetningspligten, manglende overholdelse af vilkår, der fastsættes i de afgørelser, der træffes i henhold til lovforslaget eller de i medfør heraf fastsatte regler, og manglende bistand i forbindelse med myndighedernes udøvelse af kontrol.

Endvidere er det Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurdering, at det vil være hensigtsmæssigt at kunne straffpålægge undladelsen af at efterkomme et påbud eller overtrædelsen af et forbud i medfør af den foreslåede § 14.

Ydermere er det Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurdering, at det vil være hensigtsmæssigt fortsat at kunne straffpålægge den, der handler i strid med vilkår, der er fastsat i en afgørelse eller forsøger herpå, således som det følger af gældende ret på landbrugsstøttelovens område. Adgang til at kunne straffe for forsøg foreslås udvidet til også at omfatte de dele af lovforslaget, der efter gældende ret reguleres af landdistriktsfondsloven og skovloven.

2.13.3.3. Den foreslåede ordning

2.13.3.3.1. Ansvarssubjekter

Straffebestemmelserne fastsætter, at en fysisk person, der har begået et strafbart forhold kan idømmes straf. Strafansvaret er dog ikke begrænset til fysiske personer. Også juridiske personer kan ifalde strafansvar, jf. straffelovens kapitel 5, og der kan være flere gerningsmænd.

Det følger af straffelovens § 27, stk. 1, 1. pkt., at strafansvar for en juridisk person forudsætter, at der inden for dens virksomhed er begået en overtrædelse, der kan tilregnes en eller flere til den juridiske person knyttede personer eller den juridiske person som sådan.

I de tilfælde, hvor de strafbelagte bestemmelser omhandler pligter og forbud for virksomheden, er de mulige ansvarssubjekter ved overtrædelse af bestemmelserne virksomheden eller en eller flere personer med tilknytning til virksomheden – ofte ledelsen. Der vil kunne rejses tiltale mod virksomheden alene eller mod både virksomheden og en eller flere personer med til-

knytning til virksomheden. Ved valg af ansvarssubjekt er det udgangspunktet, at tiltalen rejses mod den juridiske person. Der kan i en række tilfælde være anledning til – ud over tiltalen mod den juridiske person – tillige at rejse tiltale mod en eller flere fysiske personer, hvis den eller de pågældende har handlet forsætligt eller udvist grov uagtsomhed. Der bør som udgangspunkt ikke rejses tiltale mod underordnede ansatte.

2.13.3.3.2. Strafbare forhold

Det foreslås at give mulighed for at straffpålægge nærmere opregnede overtrædelser af lovforslaget med bøde, med mindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Dermed sikrer den foreslåede bestemmelse i § 28, stk. 1, at straffelovens § 289 a også kan finde anvendelse i forhold til overtrædelser af lovforslaget for så vidt angår afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger, herunder undladelse af at opfylde en oplysningspligt af betydning for sagens afgørelse. Det bemærkes, at det vil bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af sagens omstændigheder, om et strafbart forhold skal henføres under straffelovens bestemmelse, og om straffelovens højere strafferamme dermed kan tages i brug.

Det foreslås i lovforslagets § 28, stk. 1, nr. 1, at den, der afgiver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger af betydning for afgørelser, der træffes i henhold til denne lov, de i medfør heraf fastsatte regler eller Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov, straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Bestemmelsen er en videreførelse af landbrugsstøtteleovens § 23, stk. 1, 1. pkt., landdistriktsfondslovens § 12, stk. 1, nr. 1, og skovlovens § 65, stk. 1, nr. 3, idet der i modsætning til bestemmelserne i landdistriktsfondsloven og skovloven dog henvises til afgørelser, der træffes i henhold til de af Den Europæiske Unions forordninger, der er omfattet af loven. Der er herudover ikke tilsigtet nogen ændringer i bestemmelsens anvendelsesområde.

Videre foreslås det i lovforslagets § 28, stk. 1, nr. 2, at den, der undlader at afgive den erklæring, som den pågældende har pligt til at afgive i henhold til lovens § 8, stk. 1, straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

I § 28, stk. 1, nr. 3, foreslås, at den, der undlader at opfylde underretningspligten i § 8, stk. 2, straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Det foreslås desuden i § 28, stk. 1, nr. 4, at den, der undlader at opfylde en indberetningspligt pålagt efter regler i henhold til § 10, straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

De foreslåede bestemmelser i § 28, stk. 1, nr. 2, 3 og 4 er nye, men viderefører dele af landbrugsstøttelovens § 23, stk. 2, og landdistriktsfondslovens § 12, stk. 1, nr. 3 og 4.

Det foreslås videre i § 28, stk. 1, nr. 5, at den, der undlader at udlevere eller indsende materiale eller yde kontrolmyndigheden bistand efter § 15, straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning. Bestemmelsen er nyaffattet, men er en videreførelse af § 23, stk. 3, 1. pkt., i landbrugsstøtteloven, § 12, stk. 1, nr. 6, i landdistriktsfondsloven og § 65, stk. 1, nr. 6, i skovloven.

Endvidere foreslås det i § 28, stk. 1, nr. 6, at den, der undlader at give kontrolmyndigheden adgang til virksomheden m.v. efter lovforslagets § 16, stk. 1, straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning. Den foreslåede bestemmelse viderefører landdistriktsfondslovens § 12, stk. 1, nr. 5, som samtidig udvides til at finde anvendelse på hele lovforslagets anvendelsesområde.

Herudover foreslås det i § 28, stk. 1, nr. 7, at den, der overtræder forbud meddelt efter § 14, straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

I § 28, stk. 1, nr. 8, foreslås, at den, der undlader at efterkomme påbud meddelt efter § 14, straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

De foreslåede bestemmelser i nr. 7 og 8 er nye.

Endeligt foreslås i § 28, stk. 1, nr. 9, at den, der handler i strid med vilkår, der er fastsat i en afgørelse, der træffes i henhold til denne lov eller i regler fastsat i medfør heraf, straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning. Bestemmelsen svarer til landbrugsstøttelovens § 23, stk. 1, 2. pkt., § 12, stk. 1, nr. 2, i landdistriktsfondsloven og §

65, stk. 1, nr. 4, i skovloven. Endvidere foreslås, at den, der forsøger på at overtræde bestemmelsen i lovforslagets § 28, stk. 1, nr. 9 straffes med bøde. Den foreslåede bestemmelse svarer til de nuværende bestemmelser i landbrugsstøtteleven, men udvides til at omfatte hele lovforslagets anvendelsesområde.

2.13.3.3.3. Vejledende bødeniveauer for de enkelte kategorier af visse strafbare forhold

For så vidt angår udmålingen af bøder efter den foreslåede bestemmelse i § 28 finder de almindelige strafudmålingsprincipper i straffelovens kapitel 10 anvendelse. Ved udmåling af bøder vil der således blive lagt vægt på lovovertrædelsens grovhed og på oplysninger om gerningsmanden, jf. straffelovens § 80, stk. 1.

Der findes kun i begrænset omfang fast retspraksis for bøder på området. I det følgende fastsættes et vejledende bødeniveau for visse overtrædelser af de bestemmelser, i forhold til hvilke ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri i lovforslagets § 29 foreslås bemyndiget til at udstede administrative bødeforelæg.

Bødefastsættelsen skal afspejle karakteren af overtrædelserne, beskyttelseshensynet bag de overtrådte bestemmelser og den eventuelle økonomiske gevinst eller besparelse, der er opnået som følge af overtrædelserne.

Gennemgangen af de nedenfor nævnte kategorier af strafbare forhold er ikke udtømmende.

Gennemgangen omfatter som udgangspunkt sager, hvor overtrædelsen er begået én gang, og hvor den pågældende ikke tidligere er straffet for ligearartet kriminalitet. Niveauet bør skærpes efter nedenstående principper, såfremt der er tale om flere overtrædelser til samtidig pådømmelse, og/eller såfremt den pågældende tidligere er straffet for ligearartet kriminalitet.

Skema 1 – skærpelse af bødeniveau - gentagelser

	1. gangstilmåling	2. gangstilmåling	3. gangstilmåling
Bødeniveau	Normalbøde	To gange normalbøden	Tre gange normalbøden

Tilsvarende skærpes bødeniveauet for virksomheder afhængigt af virksomhedens størrelse på tidspunktet for overtrædelsen.

Skema 2 – skærpelse af bødeniveau – størrelse på virksomhed

	Små og mindre virksomheder (1-9 ansatte)	Mellemstore virksomheder (10-49 ansatte)	Store virksomheder (50 ansatte eller derover)
Bødeniveau	Normalbøde	To gange normalbøden	Tre gange normalbøden

Det er overtrædelsestidspunktet, der er afgørende for vurderingen af antallet af medarbejdere i virksomheden. Antallet af medarbejdere, f.eks. heltidsansatte og deltidsansatte, som tælles med i opgørelsen, beregnes ud fra antallet af årsværk. Et årsværk svarer til 1924 timer pr. år. Det vil sige, at en fuldtidsansat svarer til et årsværk.

Det bemærkes, at bødestraffen, uanset de ovenfor angivne retningslinjer for bødernes fastsættelse, fortsat vil bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde, og det angivne bødeniveau vil kunne fraviges i både op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. de ovenfor omtalte almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Lovforslagets § 28, stk. 1, nr. 1, indeholder hjemmel til at straffe for afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger m.v.

For forsætlig afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger er det Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurdering, at der kan være tale om en grovere overtrædelse sammenlignet med, hvis den pågældende undlader at afgive nødvendige oplysninger. Det er derfor ministeriets vurdering, at normalbøden i sådanne sager som udgangspunkt bør være højere end overtrædelser af andre bestemmelser, hvorfor normalbøden for disse overtrædelser bør fastsættes til 30.000 kr.

Lovforslagets § 28, stk. 1, nr. 2-4, indeholder hjemmel til at straffe for manglende overholdelse af en række oplysningspligter, underretningspligter, indberetningspligter m.v. Reglerne skal medvirke til, at der kan føres den fornødne kontrol med landbrugsvirksomhederne, og på den baggrund bør normalbøden for overtrædelse af disse regler fastsættes til 10.000 kr.

Lovforslagets § 28, stk. 1, nr. 5 og 6, indeholder hjemmel til at straffe for manglende overholdelse af regler om virksomhedernes samarbejde med myndighederne. Da myndighederne ikke har mulighed for at føre effektiv

kontrol, hvis ikke virksomhederne samarbejder, bør normalbøden for overtrædelse af disse regler fastsættes til 10.000 kr.

Lovforslaget indeholder i § 28, stk. 1, nr. 7-9, hjemmel til at straffe for overtrædelse af forbud, manglende efterlevelse af påbud eller overtrædelse af vilkår i afgørelser, meddelt i medfør af loven eller af regler udstedt i medfør heraf eller bestemmelser i Den Europæiske Unions forordninger om forhold, der er omfattet af loven.

Baggrunden for reglerne er, at overholdelse af vilkår, meddelte forbud eller påbud er central for at sikre, at reglerne på området overholdes.

På den baggrund bør manglende efterkommelse som udgangspunkt medføre en normalbøde i størrelsesordenen 30.000 kr. i lighed med normalbøden for tilsvarende overtrædelser af regler på fødevareområdet.

2.13.4. Straf for overtrædelse af administrativt fastsatte bestemmelser og bestemmelser fastsat af Den Europæiske Union i forordninger

2.13.4.1. Gældende ret

Ifølge landbrugsstøtteleven § 24 kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri i de regler, der fastsættes i medfør af landbrugsstøtteleven, fastsætte straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne eller forsøg herpå.

I medfør af skovlovens § 65, stk. 3, kan der i de regler, der er udstedt i medfør af loven, desuden fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne eller for overtrædelse af bestemmelser i forordninger om forhold omfattet af loven, jf. § 46, stk. 3.

Bestemmelsen i landbrugsstøtteleven er bl.a. anvendt i bekendtgørelse nr. 989 af 26. juni 2020 om import af hampefrø og rå hamp. Det følger af bekendtgørelsens § 8, stk. 1, at der straffes med bøde, hvis visse regler i bekendtgørelsen overtrædes.

Landdistriktsfondsloven indeholder ikke en tilsvarende bemyndigelse til at fastsætte straf af bøde for overtrædelse af de regler, der fastsættes i medfør af loven eller som fremgår af forordningernes regler.

2.13.4.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurdering, at bemyndigelsen i landbrugsstøtteleven og skovloven til, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om straf for overtrædelse af bestemmelser i regler fastsat i medfør af loven, bør videreføres.

I lyset af, at det nye forordningsgrundlag i højere grad end tidligere overlader det til medlemsstaterne at regulere støttemodtagerens forhold i national ret, herunder ved at iværksætte effektive sanktioner og om nødvendigt anlægge retssag i den forbindelse, findes det hensigtsmæssigt, at ordningen videreføres og udvides til at omfatte hele lovforslagets anvendelsesområde. Det findes også hensigtsmæssigt, at ordningen udvides til også at omfatte indenrigs- og boligministerens område.

Herved sikres, at de regler, som ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren fastsætter for gennemførelsen af Den Europæiske Unions forordninger om forhold, der er omfattet af loven og for støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter, som er omfattet af lovens § 1, stk. 2, kan håndhæves effektivt og om nødvendigt gennem strafferetlige sanktioner, hvis administrative sanktioner ikke er tilstrækkelige.

Desuden finder Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri det hensigtsmæssigt, at der kan straffes med bøde for overtrædelse af bestemmelser fastsat af Den Europæiske Union, der er omfattet af lovens anvendelsesområde, på tilsvarende måde som efter skovloven. Ministeriet finder, at en sådan ordning bør omfatte hele lovforslagets anvendelsesområde, og dermed også både ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministerens område.

Endvidere er det Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurdering, at det bør være muligt at pålægge straf af bøde for forsøg på overtrædelse af bestemmelser fastsat i medfør af lovforslaget, således som det følger af gældende ret på landbrugsstøttelovens område. Ministeriet vurderer, at adgangen til at pålægge straf for forsøg bør udvides til også at omfatte områderne fra landdistriktsfondsloven og skovloven.

2.13.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås i § 28, stk. 2, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder kan fastsætte regler om straf af bøde for overtrædelse eller forsøg på overtrædelse

af bestemmelser i regler fastsat i medfør af lovforslaget, svarende til bestemmelsen i landbrugsstøttelovens § 24. Det foreslås, at adgangen til at pålægge straf for forsøg udvides til også at omfatte områderne fra landdistriktsfundsloven og skovloven.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at der i de bekendtgørelser, der udstedes i medfør af lovforslagets bemyndigelsesbestemmelser, vil kunne fastsættes regler om bødestraf for overtrædelse af bestemmelser i bekendtgørelserne.

Det foreslås desuden i § 28, stk. 3, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder kan fastsætte regler om straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser fastsat af Den Europæiske Union i forordninger, der er omfattet af § 1, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at der i de bekendtgørelser, der udstedes i medfør af lovforslagets bemyndigelsesbestemmelser, vil kunne fastsættes regler om bødestraf for overtrædelse af bestemmelser fastsat i de forordninger, der er omfattet af § 1, stk. 1.

2.13.5. Administrative bødeforlæg

2.13.5.1. Gældende ret

Det følger af landbrugsstøttelovens § 29, stk. 1, at hvis en overtrædelse ikke skønnes at medføre højere straf end bøde, kan ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retlig forfølgning, såfremt den pågældende erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden for en nærmere angivet frist, der efter begæring kan forlænges, at betale en i tilkendegivelsen angivet bøde.

For så vidt angår den i stk. 1 omhandlede tilkendegivelse finder bestemmelserne i retsplejelovens § 895 tilsvarende anvendelse, jf. § 29, stk. 2. Betales bøden i rette tid, eller bliver den efter vedtagelsen inddrevet eller afsonet, bortfalder videre forfølgning, jf. § 29, stk. 3.

Straffebestemmelserne for overtrædelser af landbrugsstøtteloven for så vidt angår lovens kapitel 1 følger af lovens § 23, hvorefter den, der til brug for afgørelser, der træffes i henhold til de i lovens § 1 nævnte forordninger, i henhold til lovens kapitel 2 i forbindelse med indbetaling eller udbetaling af de i kapitel 2 omtalte midler, i øvrigt i henhold til loven eller de i medfør af loven fastsatte regler giver urigtige eller vildledende oplysninger eller for-

tier oplysninger af betydning for sagens afgørelse, straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov. Det samme gælder den, der handler i strid med vilkår, der er fastsat i en sådan afgørelse, eller som forsøger herpå, jf. stk. 1.

Den, der i øvrigt undlader at give oplysninger, der er afkrævet den pågældende i henhold til denne lov eller de i medfør af loven fastsatte regler, straffes med bøde. Det samme gælder den, som afgiver urigtige eller vildledende oplysninger om sådanne forhold, medmindre højere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov, jf. § 23, stk. 2.

Den, der overtræder landbrugsstøttelovens § 4, stk. 3, sidste pkt., § 4, stk. 6, og § 10, stk. 4, sidste pkt., straffes med bøde. Det samme gælder den, der overtræder bestemmelser om tavshedspligt i de i landbrugsstøttelovens § 1, nr. 4, nævnte forordninger, medmindre højere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov, jf. § 23, stk. 3.

Den, der udfører eller indfører varer i strid med et udførsels- eller indførselsforbud, der er indeholdt i eller udstedt i medfør af de i § 1 nævnte forordninger, eller uden at være i besiddelse af en tilladelse, som kræves efter disse forordninger, eller som forsøger herpå, straffes med bøde, jf. § 23, stk. 4.

Overtrædelse af de kvalitets- og handelsnormer, der er fastsat i de i § 1 nævnte forordninger, straffes med bøde, jf. § 23, stk. 5.

Det følger af landbrugsstøttelovens § 29, stk. 1, at hvis en overtrædelse ikke skønnes at medføre højere straf end bøde, kan ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retslig forfølgning, såfremt den pågældende erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden for en nærmere angivet frist, der efter begæring kan forlænges, at betale en i tilkendegivelsen angivet bøde.

For så vidt angår den i stk. 1 omhandlede tilkendegivelse, finder bestemmelserne i retsplejelovens § 895 tilsvarende anvendelse, jf. § 29, stk. 2. Betales bøden i rette tid, eller bliver den efter vedtagelsen inddrevet eller afsonet, bortfalder videre forfølgning, jf. § 29, stk. 3.

Straffebestemmelserne for overtrædelser af landbrugsstøtteloven for så vidt angår lovens kapitel 1 følger af lovens § 23.

Muligheden for at afslutte en sag med vedtagelse af et administrativt bødeforelæg efter landbrugsstøttelovens § 29 anvendes i forbindelse med overtrædelse af kvalitets- og handelsnormer fastsat i Den Europæiske Unions forordninger om den fælles markedsordning for landbrugsvarer, jf. landbrugsstøttelovens § 23, stk. 5. Kvalitets- og handelsnormerne er bl.a. krav til produkternes kvalitet, størrelse, modenhed og mærkning. Det er Fødevarestyrelsen, der meddeler sådanne bødeforelæg. Bødestørrelsen i disse bødeforelæg er baseret på de normalbødestørrelser, som er fastlagt i lovbestemmelserne til fødevareloven. De nuværende vejledende normalbødestørrelser på fødevarelovens område blev fastsat ved lov nr. 1549 af 20. december 2006, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 988. De særligt i denne sammenhæng relevante forhold er overtrædelse af regler om varestandarder, handelsnormer, kvalitetsmæssige krav m.v. samt manglende, urigtig eller utilstrækkelig mærkning m.v., hvor normalbøden i begge tilfælde er fastsat til 10.000 kr. Der er tillige fastsat en normalbøde på 20.000 kr. for manglende efterkommelse af påbud eller forbud, da disse har karakter af at være forsætlige overtrædelser af reglerne.

2.13.5.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Det er efter Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering hensigtsmæssigt, at relativt ukomplicerede sager fortsat vil kunne afgøres med landbrugerens eller virksomhedens vedtagelse af et administrativt bødeforelæg, hvis vedkommende ønsker det.

Ministeriet finder derfor, at det bør være muligt at udstede administrative bødeforelæg i visse sager om overtrædelser af denne lov, regler fastsat i medfør af denne lov og regler fastsat i den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov, jf. § 1, stk. 1, hvorefter landbrugsstøttelovens mulighed for at anvende administrative bødeforelæg udvides til hele lovens anvendelsesområde.

2.13.5.3. Den foreslåede ordning

Den foreslåede ordning medfører, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri under visse forudsætninger vil kunne udstede administrative bødeforelæg.

Det er hensigten, at ministeren vil fastsætte regler, der sikrer, at Fødevarestyrelsen fortsat kan anvende administrative bødeforelæg ved overtrædelse af kvalitets- og handelsnormer på samme måde som hidtil.

Det foreslås, at landbrugsstøttelovens nuværende ordning for anvendelsen af administrative bødeforelæg udvides til hele lovens anvendelsesområde.

Det er forudsat, at en udvidelse af det nuværende anvendelsesområde for ordningen med administrative bødeforelæg skal ske efter forhandling med Justitsministeriet under inddragelse af Rigsadvokaten i overvejelserne.

Der henvises til bemærkningerne til § 29.

2.14. Ændring af lov om drift af landbrugsjorder

2.14.1 Gældende ret

Lov om drift af landbrugsjorder, herefter benævnt driftsloven, er senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 103 af 3. februar 2020. Efter driftslovens § 3, stk. 1, skal alle landbrugsjorder i landzone samt arealer i byzone og sommerhusområder, der er noteret med landbrugspligt, anvendes til jordbrugsmæssige formål, det vil sige enten til dyrknings- eller naturformål.

Ifølge bemærkningerne til driftsloven, jf. Folketingstidende 2003-04, Tillæg A, L 112, som fremsat, side 3929, skal landbrugsejendomme drives på forsvarlig måde under hensyn til de erhvervsmæssige udnyttelsesmuligheder, til husdyrsundhedsmæssige forhold, til natur og miljø, og til, at jorderne skal udnyttes jordbrugsmæssigt i det omfang, de er egnede hertil. Kravet om, at jorderne skal drives på forsvarlig jordbrugsmæssig måde, kan opfyldes ved, at der sker en forsvarlig og flersidig anvendelse af jorderne under hensyntagen til jordbrugsproduktion, natur, miljø og landskabelige værdier. Dyrkningspligten er ikke til hinder for, at landbrugsjorder udtages til braklægning eller til etablering af våde enge, naturgenopretningsprojekter eller lignende.

Pligten til at anvende landbrugsjorderne til jordbrugsmæssige formål giver også mulighed for at lade landbrugsjorder ligge som lysåben natur, idet der med driftslovens bestemmelser lægges større vægt på varetagelse af naturværdier end i de tidligere bestemmelser for anvendelse af landbrugsjorder.

I henhold til lovens § 4 skal ejere eller brugere af landbrugsjorder, der er omfattet af lovens § 3, stk. 1, jf. § 3, stk. 2, anvende landbrugsjorderne på forsvarlig jordbrugsmæssig måde, herunder ved anvendelse til småbiotoper og småplantninger til og med 0,5 ha, jf. § 4, nr. 4. Bestemmelsen i § 4, nr. 4 indebærer, at småbiotoper og småplantninger på landbrugsjorder ikke må overstige 0,5 ha.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen i § 4, nr. 4, jf. Folketings-
tidende 2003-04, Tillæg A, L 112, som fremsat, side 3936, at småplantning-
er f.eks. kan være et hjørne af en mark, som det er upraktisk at dyrke, og
hvor en småplantning samtidig kan gavne vildtet. Småbiotoper med buske,
træer, levende hegn, vandhuller, skrænter, diger, vejrabatter og lignende an-
ses ligeledes for jordbrugsmæssige formål i overensstemmelse med ønsket
om at få mere naturindhold i anvendelsen af jordressourcen.

Driftsloven indeholder også pligt til at holde alle landbrugsjorder fri for op-
vækst af træer og buske, dels af naturhensyn, dels af hensyn til, at arealer
uden større besvær kan tages ind til dyrkning igen.

Det fremgår således af driftslovens § 5, stk. 1, at ejere eller brugere af land-
brugsjorder, der er omfattet af lovens § 3, stk. 1, jf. § 3, stk. 2, skal holde
disse fri for opvækst af træer og buske. Arealer med småbiotoper, der består
af træer og buske, samt småplantninger til og med 0,5 ha er efter § 5, stk. 2,
nr. 3, dog undtaget fra kravet om friholdelse for opvækst af træer og buske.

Rydningspligten i § 5, stk. 1, skal hindre, at udyrkede arealer skifter varigt
karakter ved tilgroning med selvsåede buske og træer. Rydningspligten vil
forbedre naturtilstanden, fordi tilgroningen kan true de lysåbne naturarealers
indhold af vilde planter og dyr. Rydningspligten vil således også medvirke
til opretholdelse af den naturtilstand, som er påkrævet i visse EU-habitat- og
fuglebeskyttelsesområder. Pligten gælder dog ikke for arealer, der lovligt
har beplantning, det vil sige anvendes til bl.a. småbiotoper, solitære træer
og buske, småplantninger samt anden lovlig beplantning. Sådanne arealer
må dog ikke udgøre mere end 0,5 ha.

Endelig fremgår det af driftslovens § 8, at ministeren for fødevarer, landbrug
og fiskeri kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af landbrugsjorder,
jf. lovens §§ 3-7, herunder om fravigelser af reglerne i særlige tilfælde.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen i lovens § 8, at den be-
myndiger ministeren til at fastsætte uddybende regler, uanset at §§ 3-7
umiddelbart har virkning for borgerne, jf. Folketingstidende 2003-04, Til-
læg A, L 112, som fremsat, side 3938. Bekendtgørelser udstedt efter § 8 skal
udstedes i overensstemmelse med bemærkningerne til lovens §§ 3-7. De
nærmere fastsatte regler kan ifølge bemærkningerne også indeholde regler
om fravigelse i særlige tilfælde. Det gælder både fravigelser fra §§ 3-7 og
fravigelser fra regler fastsat ved bekendtgørelse. De omhandlede ”særlige

tilfælde” er ikke nærmere beskrevet eller eksemplificeret i bemærkningerne til bestemmelsen.

Bemyndigelsen i lovens § 8 er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 1236 af 24. november 2017 om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur. Bekendtgørelsen omfatter alle landbrugsjorder i landzone og tillige frijorder og arealer i byzone og sommerhusområder, der er noteret med landbrugspligt. Bekendtgørelsen præciserer og supplerer lovens bestemmelser, ligesom den er anvendt til at fravige lovens bestemmelser i særlige tilfælde. I bekendtgørelsens § 5, stk. 1, er det bl.a. bestemt, at rydningspligten først gælder for træer og buske, når disse er 5 år gamle. I bekendtgørelsens § 6 er der gjort forskellige undtagelser fra rydningspligten ifølge driftslovens § 5, stk. 2, idet det bl.a. er bestemt i § 6, stk. 1, nr. 5, at arealer med småbiotoper, der består af træer og buske, samt småplantninger, kan udgøre over 0,5 ha, hvis etableringen heraf sker i henhold til et meddelt tilsagn, der fastsætter en arealstørrelse på over 0,5 ha. Landbrugsstyrelsen kan, ifølge bekendtgørelsens § 6, stk. 3, efter ansøgning desuden fritage andre arealer for rydningspligten, hvis overholdelsen af denne vil blive uforholdsmæssigt byrdefuld for ejer eller bruger af arealet.

2.14.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

En af prioriteterne i den politiske aftale om grøn omstilling af dansk landbrug, der er indgået den 4. oktober 2021 mellem regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance og Kristendemokraterne, er, at landbrugsproduktionen i højere grad skal ske under hensyntagen til natur og biodiversitet. Dette søges bl.a. opnået ved, at der skal være øget mulighed for at etablere småbiotoper m.v. på landbrugsjorder til gavn for biodiversiteten, herunder for at sikre flere levesteder for dyr og planter i landbrugslandskabet i forhold til i dag.

Landbrugsstøtten skal bruges aktivt som et redskab til at give incitament til at omstille til en mere bæredygtig produktion. Reglerne for landbrugsstøtte finansieret af Den Europæiske Union er reguleret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021 om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1305/2013 og (EU) nr. 1307/2013, som dækker perioden 1. januar 2023 til

31. december 2027. Disse regler giver mulighed for, at der i højere grad end tidligere kan være udyrkede arealer og andre landskabstræk på landbrugsjorderne, uden at dette påvirker støtten. Reglerne indebærer desuden en pligt for Danmark til at sikre, at en mindsteandel af landbrugsjorderne ikke dyrkes, men f.eks. anvendes til braklægning eller udlægges som småbiotoper.

Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at nogle af driftslovens bestemmelser hindrer en øget etablering af småbiotoper m.v. Det er bestemmelsen i § 4, nr. 4, og rydningspligten i § 5, stk. 1, der navnlig vanskeliggør en øget udlægning af landbrugsjorderne til natur, da bestemmelserne indebærer, at småbiotoper, der består af træer og buske, og småplantninger ikke må overstige 0,5 ha.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer derfor, at driftsloven bør ændres for at lette tiltag til gavn for naturen og biodiversiteten på landbrugsjorderne.

Ministeriet vurderer, at hektargrænsen for tilladte småbiotoper og småplantninger bør hæves, så der kan etableres større områder med småbiotoper og småplantninger i overensstemmelse med lovens § 4 om anvendelse til jordbrugsmæssige formål, og før rydningspligten i § 5 træder i kraft. Ministeriet vurderer, at der som udgangspunkt bør fastholdes en hektargrænse. Hektargrænsen vil hindre, at meget store udyrkede arealer varigt skifter karakter ved tilgroning med selvsåede buske og træer, idet sådan tilgroning kan true de lysåbne naturarealers indhold af vilde planter og dyr.

Ministeriet vurderer endvidere, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris mulighed for at fastsætte nærmere regler om lovens bestemmelser, herunder om fravigelse af regler i særlige tilfælde, bør præciseres og udvides, så der bliver øget mulighed for at undtage arealer fra driftslovens bestemmelser. Ministeriet vurderer, at bestemmelsens begrænsning til "særlige tilfælde" er for snæver til i alle tilfælde at kunne muliggøre en øget mængde natur på landbrugsarealer. Ministeriet vurderer særligt, at der kan være behov for supplerende undtagelsesregler i de tilfælde, hvor støtte omfattet af Den Europæiske Unions forordninger om støtte finansieret af EGFL og ELFUL er betinget af krav, som mest hensigtsmæssigt opfyldes ved, at en eller flere bestemmelser i driftsloven fraviges. Det gælder eksempelvis forordningernes konditionalitetskrav om, at medlemsstaterne skal sikre, at en mindsteandel af landbrugsjorderne ikke dyrkes, men f.eks. anvendes til braklægning eller udlægges som småbiotoper, da lovens grænse på 0,5 ha kan udgøre en unødigt hindring i opfyldelsen af et sådant krav.

2.14.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at hektargrænsen for småbiotoper og småplantninger i driftslovens § 4, nr. 4, og § 5, stk. 2, nr. 3, øges fra 0,5 til 1,0 ha.

Den foreslåede ændring indebærer først og fremmest, at småbiotoper og småplantninger til og med 1,0 ha vil være et jordbrugsmæssigt formål. Småbiotoper og småplantninger til og med 1,0 ha vil derfor blive anset som en forsvarlig jordbrugsmæssig måde at anvende landbrugsjorderne på, selvom der ikke gennemføres dyrkning på arealerne.

Ændringen indebærer dernæst, at rydningspligten i lovens § 5, stk. 1, først vil gælde for småbiotoper, der består af træer og buske, og småplantninger, der overstiger 1,0 ha.

Med den foreslåede ændring bliver det muligt at lade dobbelt så store områder, end tilfældet er i dag, være småbiotoper og småplantninger, således som de er defineret i driftslovens § 2, stk. 8. Småbiotoperne kan opstå ved, at arealet henligger udyrket og dermed gror til med selvsåede buske og træer. Småbiotoperne og småplantningerne kan ligeledes etableres aktivt, det vil sige, at jordbrugeren aktivt sår den beplantning, der er på arealet.

De større arealer med småbiotoper og småplantninger vil gavne naturen og biodiversiteten, herunder sikre flere levesteder for dyr og planter i landbrugslandskabet i forhold til i dag. Samtidig sikrer den foreslåede hektargrænse på 1,0 ha imod, at meget store arealer varigt skifter karakter ved tilgroning med selvsåede buske og træer, idet sådan tilgroning kan true de lysåbne naturarealers indhold af vilde planter og dyr.

Ændringen af hektargrænsen vil understøtte administrationen af Den Europæiske Unions forordninger om støtte finansieret af unionen, som giver mulighed for, at der i højere grad end tidligere kan ydes støtte for arealer, hvor der ikke foretages dyrkning, herunder for arealer, hvor der som følge af manglende dyrkning etableres småbiotoper og småplantninger.

Det foreslås desuden, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris bemyndigelse i driftslovens § 8 til at fastsætte nærmere regler om anvendelse af landbrugsjorder, jf. §§ 3-7, herunder om fravigelse af reglerne i særlige tilfælde, suppleres med, at ministeren også kan fastsætte regler om fravigelse af reglerne i lovens §§ 3-7, af hensyn til ejeren eller brugeren af arealets overholdelse af forpligtelser for arealbaseret støtte finansieret af Den

Europæiske Garantifond for Landbruget eller Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne.

Med forslaget præciseres og udvides ministerens bemyndigelse til at fastsætte regler om fravigelse fra lovens § 3-7, så det også kan ske af hensyn til ejeren eller brugeren af arealets overholdelse af forpligtelser for arealbaseret støtte finansieret af Den Europæiske Union.

Bestemmelsen i § 8 vil således efter forslaget fortsat give mulighed for at fastsætte regler om fravigelse af rydningspligten i driftslovens § 5, stk. 1. Fravigelse fra rydningspligten vil indebære, at ejeren eller brugeren af arealet ikke er forpligtet til at holde arealet fri for opvækst af træer og buske, hvis dette vil være i strid med de forpligtelser, som den pågældende skal opfylde for at opnå arealbaseret støtte finansieret af EGFL og ELFUL.

Den foreslåede bestemmelse vil eksempelvis kunne anvendes til at fastsætte regler om, at rydningspligten ikke gælder for arealer, som den pågældende ejer eller bruger anvender på en måde, som skal tjene til at opfylde forpligtelser for støtte, som er finansieret af EGFL eller ELFUL. Det gælder bl.a. forpligtelser, som Danmark har fastsat for at opfylde forordningens krav om at sikre, at en mindsteandel af landbrugsjorderne ikke dyrkes, men f.eks. anvendes til braklægning eller udlægges som småbiotoper, hvis en hektargrænse på 1,0 ha udgør en unødigt hindring i opfyldelsen af sådanne krav, og det i øvrigt kan ske i overensstemmelse med bemærkningerne til driftslovens §§ 3-7.

Der vil ligeledes kunne fastsættes regler om fravigelse af rydningspligten for arealer, der indgår i en særlig støtteordning om etablering af småbiotoper og lignende udyrkede arealer, hvis rydningspligten udgør en hindring for en sådan ordning.

Derudover kan bestemmelsen i § 8 fortsat anvendes til eksempelvis at fravige lovens § 3, stk. 2, nr. 3, hvorefter haver, der inklusive bebyggelse er under 2 ha, ikke er omfattet af kravet i lovens § 3, stk. 1, om anvendelse af arealer til jordbrugsmæssige formål. Større landbrugsejendomme kan have parker, der overskrider denne hektargrænse, og ministeren kan således administrativt fastsætte regler om, at bestående haver og parker ved større ejendomme fortsat kan anvendes som sådan, jf. § 8.

3. Konsekvenser for FN's verdensmål

Lovforslaget indeholder en række bemyndigelser til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren, hvorfor det ikke i sig selv har hverken positive eller negative konsekvenser for opfyldelsen af FN's verdensmål. Lovforslaget skaber således hovedsageligt et retligt grundlag for etablering af forskellige støtteordninger til landbrugere m.m.

Etableringen af visse støtteordninger forventes dog at kunne bidrage positivt til opfyldelse af visse målsætninger. Til eksempel kan nævnes, at bruttoarealmodellen, jf. afsnit 2.2.3.1, forventes at ville have en positiv biodiversitetseffekt og dermed understøtte delmål 15.5 om at begrænse forringelse af naturlige levesteder og stoppe tilbagegangen af biodiversitet.

Kravet i forordningen om støtte til strategiske planer om, at der skal anvendes 25 pct. af den direkte støtte til bio-ordninger, forventes ved udmøntningen i støtteordninger at have en positiv effekt på klimaet og miljøet og derved understøtte bl.a. delmål 13.2 om, at tiltag mod klimaforandringer skal integreres i nationale politikker, strategier og planlægning.

Etableringen af ordninger, der støtter skovrejsning og biodiversitetsskov, vil have en positiv effekt på delmål 15.5 om at begrænse forringelse af naturlige levesteder og stoppe tilbagegangen af biodiversitet samt delmål 15.2.1 om fremskridt i forhold til bæredygtig skovforvaltning.

Etableringen af investeringsstøtteordninger rettet mod f.eks. grøn bioraffinering og miljø- og klimateknologi vil forventeligt have positiv effekt på delmål 9.4.1 om CO₂-udledning ift. værditilvækst.

Etableringen af en indkomststøtteordning i form af grundlæggende indkomststøtte, jf. afsnit 2.2.3.1, sammenholdt med kravet om konditionalitet, jf. afsnit 2.5.3, kan have en positiv effekt på delmål 2.4.1 om andel landbrugsområde under produktiv og bæredygtig landbrugsaktivitet.

Udover at lovforslaget skal skabe bemyndigelser til, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan etablere ordninger, så rummer lovforslaget i § 7 en hjemmel til, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan gennemføre klima-lavbundsprojekter. Gennemførelsen af disse projekter vil reducere CO₂-udledninger og have positiv effekt på delmål 13.2 om, at tiltag mod klimaforandringer skal integreres i nationale politikker, strategier og planlægning.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

4.1. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser

Loven skal supplere gennemførelsen af Den Europæiske Unions forordninger inden for den fælles landbrugspolitik vedrørende:

- 1) Ordninger, der finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL).
- 2) Den fælles markedsordning for landbrugsvarer.
- 3) Handelsordninger for visse varer fremstillet af landbrugsprodukter.

Lovforslaget indeholder en række bemyndigelser til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren til at administrere anvendelsen af forordningerne. Administrationen har økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for staten, men disse er som udgangspunkt ikke forbundet med selve lovforslaget. Det vil derimod først være ved udmøntningen af lovforslagets bemyndigelser, at de økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser opstår.

Det samme gælder lovforslagets bemyndigelse til, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder kan yde støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter inden for de bevillinger, der afsættes på de årlige finanslove og inden for rammen af Den Europæiske Unions statsstøtteregler. I tillæg hertil gælder det særligt for ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris bemyndigelse til at yde støtte til og gennemføre projekter vedrørende udtagning af kulstofrige lavbundsjorder (klima-lavbundsprojekter), at der til og med 2026 er budgetteret med 1.991 mio. kr. til denne indsats. Midlerne bevilges til Miljøministeriets konto på finanslovene frem til 2026, men det er altså ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, der råder over midlerne ved at have bemyndigelsen til at anvende dem. Som beskrevet under afsnit 2.7.3. og bemærkningerne til § 7 er det hensigten, at bemyndigelsen til at administrere støtteordningen og til at etablere projekterne som hidtil delegeres til henholdsvis Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen.

Lovforslaget er som nævnt en bemyndigelseslov med henblik på anvendelse af forordningen om støtte til strategiske planer, herunder den strategiske plan, i dansk ret. Lovforslaget supplerer derudover gennemførelsen af Den Europæiske Unions forordning om den fælles markedsordning for land-

brugsvarer og om handelsordninger for visse varer fremstillet af landbrugsprodukter. Lovforslaget vil gælde tidsmæssigt uafhængigt af reformperioderne for den støtte, som finansieres gennem EGFL og ELFUL, og vil derfor også finde anvendelse på fremtidige forordninger, der måtte erstatte de nævnte. Lovforslaget forventes på den baggrund ikke i sig selv at have økonomiske eller implementeringsmæssige konsekvenser for staten, regioner og kommuner.

Den del af lovforslaget, der skaber hjemmel for ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren til inden for deres respektive områder at etablere støtteordninger og yde støtte inden for rammerne af den strategiske plan, har altså ikke i sig selv økonomiske eller implementeringsmæssige konsekvenser for staten.

Derimod vil udmøntning af bemyndigelserne ved etablering af og støtte efter forordningerne have både økonomiske og implementeringsmæssige konsekvenser for staten.

Med forordningen om støtte til strategiske planer afløses forordningen om direkte betalinger og landdistriktsforordningen samt dele af forordningen om den fælles markedsordning af forordningen om støtte til strategiske planer. Der etableres dermed en fælles forordning for direkte betalinger, for landdistriktsstøtte og for dele af markedsordningerne.

Støtte i form af direkte betalinger og støtteordninger i bestemte sektorer finansieres af EGFL, mens støtte til udvikling af landdistrikterne finansieres af ELFUL og nationale midler.

Med forordningen om støtte til strategiske planer indføres en vis grad af fleksibilitet for overførsler mellem tildelingen af midler, således at op til 25 pct. af midlerne til direkte betalinger kan overføres til ELFUL-tildelingen og omvendt. Der kan overføres yderligere 15 pct. af midlerne til direkte betalinger til ELFUL-tildelingen, hvis midlerne anvendes til støtteordninger, der er målrettet miljø- og klimamålsætninger. Desuden kan der overføres yderligere 2 pct. til ELFUL-tildelingen, hvis midlerne anvendes til støtte af unge landbrugere. Størrelsen af den nationale offentlige medfinansiering af støtteordninger til landdistriktsudvikling vil afhænge af den konkrete udmøntning af støttemulighederne i den strategiske plan, idet EU-medfinansieringsindsatsen vil variere afhængigt af, hvilke bestemmelser i forordningen støtteordningerne har hjemmel i.

De økonomiske konsekvenser vil afhænge af, hvordan de foreslåede hjemler til at yde støtte inden for rammerne af forordningerne konkret bliver udmøntet. De økonomiske konsekvenser for staten vil overordnet set afhænge af EU-budgettet til den strategiske plan for perioden 2023-2027 samt for efterfølgende reformperioder, den konkrete udmøntning af de omhandlede forordninger, og i hvilket omfang andre offentlige midler end statslige bidrager med den nationale medfinansiering.

Den offentlige medfinansiering af støtteordninger til landdistriktsudvikling kan tilvejebringes fra forskellige kilder. Den kan stamme fra statslige myndigheder, herunder Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og Indenrigs- og Boligministeriet. Endvidere kan regioner, kommuner og promille- og produktionsafgiftsfonde bidrage med den nødvendige offentlige medfinansiering. Størrelsen af den nationale offentlige medfinansiering vil afhænge af den konkrete udmøntning af støttemulighederne i den strategiske plan, da EU-medfinansieringssatsen vil afhænge af den konkrete hjemmel for de enkelte støtteordninger i forordningen om støtte til strategiske planer. Lovforslaget indebærer, at de kommuner og regioner, der får mulighed for og vælger at deltage aktivt i udmøntningen af den strategiske plan, kan afholde udgifter til administration og eventuel støtte til støtteordninger omfattet af lovforslaget. Det er således ikke tale om en lovpligtig kommunal eller regional opgave, men en deltagelse, som kommunen eller regionen selv vælger. Ved deltagelse vil der være økonomiske konsekvenser for henholdsvis regioner og kommuner, men konsekvenserne følger ikke direkte af lovforslaget.

I forbindelse med udstedelsen af bekendtgørelser, der i medfør af lovforslagets bemyndigelsesbestemmelser nærmere skal supplere gennemførelsen af de omfattede forordninger, herunder ved etablering og regulering af tilskudsordningerne i den strategiske plan og fremtidige gennemførelsesværktøjer for kommende reformperioder, vil der blive foretaget en vurdering af de økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner.

På tilsvarende vis vil de implementeringsmæssige konsekvenser for staten afhænge af den konkrete udmøntning af støttemulighederne under de omhandlede forordninger, dvs. hvilke støtteordninger der etableres, og hvilken administrationsmodel der vælges. Der er i "Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug" af 4. oktober 2021 afsat 1,7 mia. kr. frem mod 2030 til administration af bl.a. støtteordninger i medfør af de nævnte forordninger.

Indførelse af nye støtteordninger med hjemmel i lovforslagets bemyndigelser vurderes at få negative implementeringskonsekvenser for staten. Etablering af nye støtteordninger, herunder udarbejdelse af bekendtgørelser, ansøgningsskemaer og vejledningsmateriale samt gennemførelse af informationsaktiviteter vedrørende sådanne ordninger forudsætter en administrativ indsats i både Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Miljøministeriet og Indenrigs- og Boligministeriet. Herudover må der forventes en betydelig administrativ belastning i forbindelse med etablering af nye it-systemer samt drift af nye og eksisterende it-systemer. Desuden vil gennemførelse af administrativ og fysisk kontrol, udbetaling af støtte og rapportering til Kommissionen m.v. nødvendiggøre en øget administrativ indsats i den kommende periode.

Indenrigs- og Boligministeriet træffer beslutninger og fastsætter regler om de lokale aktionsgrupper, herunder om støtte i medfør af tilskudsordninger, der kan etableres med hjemmel i lovforslaget. For disse ordninger forventes de implementeringsmæssige konsekvenser at være fordelt på henholdsvis Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og Indenrigs- og Boligministeriet i overensstemmelse med ressortfordelingen og de indgåede samarbejdsaftaler mellem de pågældende ministerier.

Lovforslaget forventes ikke at få direkte implementeringsmæssige konsekvenser for regioner og kommuner. Det forventes dog, at de relevante regioner og kommuner vil vælge at deltage aktivt i de lokale aktionsgrupper, der skal udforme og gennemføre lokale udviklingsstrategier m.v. Det er hensigten, at de lokale aktionsgrupper organiseres som foreninger, hvor myndighederne indgår på lige fod med private interessenter. Der er dermed ikke tale om en lovpligtig kommunal eller regional opgave. Der vil være økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for de regioner og kommuner, der vælger at deltage i de lokale aktionsgrupper, men konsekvenserne følger ikke direkte af lovforslaget.

Lovforslaget indeholder en bemyndigelse til, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at kommunerne skal indberette forskellige oplysninger til Landbrugsstyrelsen, der har betydning for den støtte, der ydes efter lovforslaget. Det må forventes, at udmøntning af bemyndigelsen og dermed øget indberetningspligt i kommunerne vil medføre beskedne økonomiske og implementeringsmæssige konsekvenser for kommunerne.

I forbindelse med udstedelsen af de bekendtgørelser, der i medfør af lovforslagets bemyndigelsesbestemmelser skal etablere og regulere de valgte støtteordninger, etablerer en pligt for kommunerne til indberetning til Landbrugsstyrelsen og lignende, vil der blive foretaget en vurdering af de økonomiske og implementeringsmæssige konsekvenser for stat, kommuner og regioner.

4.2. Digitaliseringsklar lovgivning

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer, at lovforslaget er i overensstemmelse med de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning, der følger af politisk aftale af 16. januar 2018 mellem Folketingets partier. Lovforslaget er dermed udformet, så det opfylder de generelle krav om at understøtte en hel eller delvis digital administration samt anvendelse af ny teknologi, som kan understøtte en bedre og mere effektiv offentlig opgaveløsning.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer først og fremmest, at lovforslaget, ved samling af dele af landbrugsstøtteleven og hele landdistriktsfondsloven i én samlet lov, er i overensstemmelse med det første princip om enkle og klare regler.

Med hensyn til det andet princip om obligatorisk digital kommunikation vurderes det, at lovforslaget er i overensstemmelse med dette, idet ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder bemyndiges til at fastsætte krav om digital kommunikation. Ministrene vil også kunne fastsætte bestemmelser om undtagelse fra kravet om digital kommunikation, f.eks. for visse gruppers vedkommende eller i tilfælde, hvor materialet på grund af dets særlige beskaffenhed ikke er egnet til digital fremsendelse.

Samtidig skaber lovforslagets bemyndigelser grundlag for en automatisering og forenkling af såvel Landbrugsstyrelsens som Bolig- og Planstyrelsens bagvedliggende forretningsprocesser, hvilket vurderes at være i overensstemmelse med det tredje princip om at muliggøre automatisk sagsbehandling. Lovforslaget er formuleret ”teknologineutralt” og kan således rumme implementering af nye og fremtidige teknologier, herunder f.eks. kontrol via satellit (monitorering). Satellitbaseret kontrol vil fremadrettet kunne medføre nye krav til Landbrugsstyrelsens it-systemer. Det vil samtidig kunne indebære, at kravene til virksomhedernes indberetninger eventuelt på sigt vil kunne lempes, idet Landbrugsstyrelsen vil modtage de relevante oplysninger fra satellitbilleder. Brugen af f.eks. monitorering kan

medføre, at der fastsættes krav om, at ansøgere skal have en smartphone med henblik på at kunne indsende georefererede billeder til styrelsen.

Lovforslaget indeholder endvidere hjemmel til, at afgørelser i henhold til loven eller regler udstedt i medfør af loven eller i henhold til de direkte anvendelige bestemmelser i Den Europæiske Unions retsakter kan træffes alene ved hjælp af automatisk behandling. Automatiserede afgørelser træffes alene, hvor afgørelsen kan træffes efter rent objektive kriterier, hvor det ligger helt fast, hvilke faktiske oplysninger der er relevante, og hvilke retsvirkninger det indebærer, hvis det ene eller det andet faktum foreligger. Lovforslagets bemyndigelser sikrer, at ministrene kan fastsætte regler, der indeholder sådanne objektive kriterier. En del af afgørelserne efter loven forudsætter imidlertid indtil videre fysisk kontrol på stedet og udøvelse af skøn, hvorfor mulighederne for automatiserede afgørelser på visse af lovens områder, eksempelvis konditionalitet, jf. afsnit 2.5.3, er mere begrænsede.

Harmoniseringen af den foreslåede ordning vedrørende offentliggørelse af kontrolresultater med udformningen af tilsvarende bestemmelser i Lov om fødevarer og Lov om planter og plantesikkerhed er et eksempel på efterlevelse af det fjerde princip om sammenhæng på tværs. Herudover sikrer loven, at der i høj grad kan anvendes data og begreber fra tidligere støtteperioder, som kan understøtte en smidig overgang.

Om det femte princip om tryk og sikker datahåndtering bemærkes, at datasikkerhed for de eksisterende systemer prioriteres højt. Da der tages udgangspunkt i eksisterende systemer, vurderes kravet til tryk og sikker datahåndtering at være opfyldt.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer, at den forventede udmøntning af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris bemyndigelse til at fastsætte regler om digital kommunikation ved anvendelse af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris ”Tast selv” kan være en delvis fravigelse af det sjette princip om brug af fællesoffentlige løsninger. Fravigelsen skyldes dog, at anvendelsen af portalløsningen vil sikre, at den digitale kommunikation vil være let, hurtigt og af god kvalitet. Samtidig vil anvendelsen af ”Tast selv” også indebære, at virksomhederne vil få et bedre overblik over deres sager, og at alle meddelelser vil være digitale. Anvendelsen af ministeriets egne it-systemer indebærer også, at der kan stilles forskellige hjælpeværktøjer og beregningsmoduler til rådighed for støttemodtagerne,

der kan hjælpe dem med at ansøge om støtte, foretage nødvendige indberetninger m.v. Der vil i vidt omfang blive tale om en videreførelse af, hvordan der i dag stilles krav om digital kommunikation.

I det omfang bemyndigelsen i øvrigt benyttes til at fastsætte regler om, at kommunikationen til og fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og Indenrigs- og Boligministeriet om forhold omfattet af loven sker gennem den digitale postløsning Offentlig Digital Post under borger.dk eller virk.dk, vurderes dette at være i fuld overensstemmelse med det sjette princip.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer i relation til det syvende princip om forebyggelse af snyd og fejl, at lovforslaget giver mulighed for i tilstrækkeligt omfang at kontrollere og forebygge fejl og mangler. Lovforslaget bygger videre på allerede eksisterende systemer, der kan videreudvikles med henblik på en mere effektiv og sikker kontrol. Muligheden for offentliggørelse af kontrolresultater i relevant omfang kan også tænkes at have præventiv karakter. Det vurderes ikke, at lovforslaget vil øge mulighederne for snyd og fejl.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget er først og fremmest en bemyndigelseslov med henblik på at supplere gennemførelsen af Den Europæiske Unions forordninger inden for den fælles landbrugspolitik vedrørende ordninger, der finansieres gennem EGFL og ELFUL, den fælles markedsordning for landbrugsvarer og handelsordninger for visse varer fremstillet af landbrugsprodukter. Lovforslaget bemyndiger ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren til inden for deres respektive områder og inden for de bevillinger, der afsættes på de årlige finanslove, og inden for rammen af Den Europæiske Unions statsstøtteregele at yde nationalt finansieret støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter. Lovforslaget bemyndiger desuden ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at gennemføre projekter vedrørende udtagning af kulstofrige lavbundsjorder (klima-lavbundsprojekter), herunder ved køb og salg af projekt- og erstatningsarealer, jordfordeling, afholdelse af nødvendige anlægsudgifter, ydelse af lodsejerkompensation og til at fastsætte nærmere regler om ordningen. Lovforslaget forventes på den baggrund ikke i sig selv at have økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet. Der vil ved udnyttelsen af lovforslagets bemyndigelser i form af bekendtgørelser blive foretaget en mere konkret vurdering af de erhvervsøkonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet, som det ikke på nuværende tidspunkt er muligt at beskrive nærmere.

Det bemærkes, at for så vidt angår den kommende reformperiode for støtte finansieret gennem EGFL og ELFUL, forventes forordningen om støtte til strategiske planer at have positive økonomiske konsekvenser for erhvervslivet. Det skyldes, at der i medfør af forordningen og lovforslaget kan etableres en række støtteordninger, hvorefter der kan ydes offentlig støtte til landbruget og til gennemførelse af forskellige former for projekter. Virksomheder og landbrugsbedrifter får dermed mulighed for efter ansøgning at opnå offentlig støtte for bl.a. landbrugsaktiviteter, for gennemførelse af projekter, der fremmer vækst og konkurrenceevne og landdistriktsudvikling og tilgodeser miljø og klima, miljø- og klimavenlig drift af arealer eller kompensation for drift i områder med produktionsmæssige ulemper.

Støtteordningerne, der etableres i medfør af lovforslaget, vil i nogen grad få et ændret indhold i forhold til de støtteordninger, der i dag er etableret i medfør af landbrugsstøtte- og landdistriktsfondsloven. Det vurderes, at lovforslaget ikke vil medføre øgede administrative byrder for erhvervslivet.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer, at afskaffelse af betalingsrettighederne, jf. afsnit 2.2.2. ikke vil udgøre ekspropriation. Der vil samlet set heller ikke være nogle støttemæssige konsekvenser for erhvervet, idet der vil være tale om en omfordeling af støttemidlerne. Der vil dog være en del støttemodtagere, der kommer til at opleve en relativ nedgang i støtten. Nedgangen i støtte kan få betydelige konsekvenser for den erhvervsdrivende. Der er ved "Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug" af 4. oktober 2021 aftalt, at der skal iværksættes initiativer, der kan afbøde støt-tefald for de hårdest ramte sektorer. Dette skal ske ved støtteordninger, der er målrettet disse sektorer.

Bemyndigelsen til at fastsætte ovenstående regler er ikke en udvidelse af de eksisterende bemyndigelser, hvorfor Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer, at disse bestemmelser ikke af denne grund vil give anledning til øgede administrative konsekvenser.

Lovforslaget indeholder desuden forslag til lempelse af pligten i driftsloven til at rydde landbrugsjorder for opvækst af træer og buske, idet det foreslås, at hektargrænsen for, hvor store småbiotoper, der består af træer og buske, og småplantninger må være, øges fra 0,5 til 1,0 ha. Rydningspligten i sig selv indebærer begrænsede økonomiske konsekvenser for erhvervet. En lempelse af rydningspligten, som den foreslåede, indebærer dermed også

kun en begrænset lempelse af de udgifter, som jordbrugere, der vælger ikke at dyrke al jorden, i dag har til rydning.

Lovforslaget vurderes endvidere ikke i sig selv at være relevant for principperne for agil erhvervsrettet regulering, da lovforslaget ikke i sig selv understøtter virksomhedernes mulighed for anvendelse af nye forretningsmodeller. Derimod forventes udmøntningen af de enkelte støtteordninger i mindre grad at resultere i aktiviteter, der understøtter, at nye forretningsmodeller kan realiseres, herunder skaber bedre muligheder for test og forsøg samt for brug af nye teknologier.

Lovforslaget stiller i sig selv desuden ikke krav om anvendelse af specifikke teknologier eller løsninger som en forudsætning for at overholde lovens formål. Det kan være tilfældet i forbindelse med udmøntningen i bekendtgørelser. Lovforslaget og heraf udstedte bekendtgørelser vil understøtte virksomhederne i den teknologiske udvikling, da der både i de nævnte forordninger, i Den Europæiske Union og i Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri er fokus på digitalisering og understøttelse heraf.

Et udkast til lovforslaget har været forelagt Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR).

OBR bemærker, at lovforslaget giver hjemmel til udstedelse af bekendtgørelser, som indebærer administrative konsekvenser for erhvervslivet, jf. lovforslagets nedenstående bestemmelser:

- Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan inden for deres områder fastsætte regler om ansøgning om støtte og betingelser for støtte, jf. § 2, stk. 4.
- Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan fastsætte regler om støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter, herunder regler om ansøgning om støtte, form, indhold og tidsfrister, betingelser og vilkår for modtagelse af støtte og andre forpligtelser, jf. § 3, stk. 2.
- Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om at pålægge importører, eksportører, støttemodtagere, producenter, handlende, virksomheder, indkøbsfællesskaber samt erhvervs- og brancheorganisationer at give de oplysninger, der er nødvendige for at opfylde indberetningspligten til Europa-Kommissionen, jf. § 10.

- Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan fastsætte regler om tilsyn og kontrol med, at loven eller de i medfør af loven fastsatte regler eller Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov, overholdes, jf. § 13.

OBR foretager en nærmere vurdering af de administrative konsekvenser ved den konkrete udmøntning af bestemmelserne.

Landbrugsstyrelsen har vurderet, at principperne for agil erhvervsrettet regulering ikke er relevante for de konkrete ændringer i lovforslaget. OBR har ingen bemærkninger hertil.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Det vurderes, at lovforslaget ikke medfører administrative konsekvenser for borgerne. Lovforslaget retter sig primært mod erhvervsdrivende, og det forventes ikke, at lovforslaget indebærer særlige administrative konsekvenser for borgerne.

De omhandlede EU-forordninger, som loven skal supplere anvendelsen af, indeholder de grundlæggende krav til oplysningspligt, registrering og kontrol m.v., der stilles til borgere, der vælger eksempelvis at modtage støtte, der er finansieret gennem EGFL eller ELFUL.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes at have positive klimamæssige effekter, idet ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri får bemyndigelse til at gennemføre klima-lavbundsprojekter i den foreslåede bestemmelse § 7. Denne indsats forventes at få direkte indvirkninger på klimaet gennem en positiv effekt på klimaet ved CO₂-reduktion.

Lovforslagets øvrige bestemmelser vurderes alene at have begrænsede klimamæssige konsekvenser, idet lovforslaget hovedsageligt fastsætter bemyndigelser til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren til at fastsætte regler for udmøntningen af de i § 1 nævnte forordninger og TEUF, til at yde støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter, som er omfattet af artikel 107-109 i TEUF.

Aftalen om grøn omstilling af dansk landbrug af 4. oktober 2021 indeholder en overordnet politisk aftale om udmøntningen af lovforslaget i perioden 2023-2027, herunder et ønske om styrke klimaindsatsen gennem f.eks. ord-

ninger til udtagning af lavbundsjorder. Dertil kommer ønsker om en fordobling af det økologiske areal frem mod 2030, som forventeligt vil betyde en reduktion i udledningen af drivhusgasser med 0,5 mio. t. CO₂e i 2030. Disse initiativer skal understøttes af støtteordninger i den danske strategiske plan.

I forbindelse med udstedelsen af bekendtgørelser i medfør af lovforslagets bemyndigelsesbestemmelser vil der i relevant omfang blive foretaget en miljøvurdering i overensstemmelse med lov om miljøvurdering af planer og programmer og konkrete projekter (VVM), jf. lovbekendtgørelse nr. 973 af 25. juni 2020, hvor der også indgår regler om vurdering af påvirkningen af klimaet.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes alene at have begrænsede miljømæssige konsekvenser. Lovforslaget fastsætter således hovedsageligt bemyndigelser til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren til at fastsætte regler for udmøntningen af de i § 1 nævnte forordninger og TEUF til at yde støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter, som er omfattet af artikel 107-109 i TEUF og til, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan gennemføre projekter vedrørende udtagning af kulstofrige lavbundsjorder (klima-lavbundsprojekter).

I forbindelse med udstedelsen af bekendtgørelser i medfør af lovens bemyndigelsesbestemmelser vil der i relevant omfang blive foretaget en miljøvurdering i overensstemmelse med lov om miljøvurdering af planer og programmer og konkrete projekter (VVM), jf. lovbekendtgørelse nr. 973 af 25. juni 2020.

Ud over evt. miljøvurderinger i forbindelse med udstedelsen af bekendtgørelser er der også foretaget en miljøvurdering af den nationale strategiske plan, jf. afsnit 1.2. Den nationale strategiske plan fastlægger overordnet, hvorledes forordningen for støtte til strategiske planer udmøntes i Danmark og skal godkendes af Kommissionen.

Det fremgår blandt andet af den strategiske miljøvurdering af Danmarks strategiske plan, at CAP-planen integrerer en række tværgående målsætninger og krav på miljø-, klima- og naturbeskyttelsesområdet, og at implementeringen af CAP-planen vil understøtte arbejdet hen imod målsætningerne for disse politikområder. Af vurderingen fremgår desuden, at CAP-planen har et særligt fokus på at skabe effekter i forhold til klima og miljø. Effek-

terne relaterer sig til blandt andet til en reduktion i udvaskningen af næringsstoffer. Endvidere planlægges en række initiativer, der forventes at have en gavnlig effekt på beskyttelsen af biodiversiteten.

Med den foreslåede ændring af driftsloven bliver det desuden muligt at etablere områder med småbiotoper og småplantninger til og med 1,0 ha på landbrugsarealer til gavn for naturen og biodiversiteten.

Effekterne af flere arealer med småbiotoper er blevet vurderet i Den strategiske miljøvurdering af Danmarks strategiske plan. Heraf fremgår om den foreslåede bruttoarealmodel, at der med modellen åbnes op for, at en mindre del af arealerne under basisindkomstsstøtten ikke er omfattet af et årligt aktivitetskrav. Dette vil betyde, at der kan opstå småbiotoper i form af træer og buske, højt græs og våde områder, der kan gavne biodiversiteten. Sådan et udlæg vurderes at kunne føre til en positiv påvirkning i forhold til f.eks. vandmiljøet, da udvaskning af kvælstof og fosfor kan nedsættes.

Der forventes altså positive effekter for både natur og miljø ved udmøntningen af reglerne. Dette understøttes af "Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug" af 4. oktober 2021, som bl.a. indeholder en overordnet politisk aftale om udmøntningen af lovforslaget i perioden 2023-2027. Aftalen forudsætter bl.a. iværksættelse af kvælstofreducerende tiltag svarende til en reduktion af udledningen til kystvande og fjorde på ca. 10.800 t. N. Reduktionen vil i nogen grad komme fra udmøntningen af nærværende lov i støtteordninger m.v.

For så vidt angår ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris bemyndigelse til at gennemføre klima-lavbundsprojekter i den foreslåede bestemmelse i § 4, forventes denne indsats ud over indvirkningen på klimaet også at få effekter i forhold til miljø og natur. Projekterne vurderes at have en positiv effekt på klimaet ved CO₂-reduktion og klimatilpasning, og vil understøtte natur- og miljømål under f.eks. vandramme- og habitatdirektivet. Det fremgår desuden af Miljøstyrelsens miljøvurdering af indsatsen fra oktober 2020, at det vil være en række positive virkninger på miljøet, herunder for biologisk mangfoldighed, flora og fauna, for påvirkningen på luft og klimatiske forhold, for landskabet og for kulturarv. De enkelte projekter, der enten indgår i tilskudsordningen administreret af Miljøstyrelsen eller Naturstyrelsens projektindsats, er omfattet af miljøvurderingslovens regler om miljøvurdering af konkrete projekter.

9. Forholdet til EU-retten

9.1. Støtte fra Den Europæiske Union under den fælles landbrugspolitik

Lovforslaget indeholder bestemmelser, der fastlægger rammerne for anvendelsen af Den Europæiske Unions forordninger inden for Den Europæiske Unions fælles landbrugspolitik som omhandlet TEUF artikel 38-44 i del 3, kapitel 2, afsnit III, vedrørende:

- Ordninger finansieret gennem EGFL og ELFUL.
- Den fælles markedsordning for landbrugsvarer.
- Handelsordninger for visse varer fremstillet af landbrugsprodukter.

I henhold til artikel 288 i TEUF gælder en forordning umiddelbart i hver medlemsstat. Med den nye horisontale forordning og forordningen om strategiske planer gennemføres en regulering, som har direkte virkning i medlemsstaterne, og som derfor ikke må implementeres i danske retsregler.

Forordninger stiller i de fleste tilfælde krav om, at der fastsættes supplerende regler i national ret. Dette gør sig bl.a. gældende for de her omfattede forordninger inden for den fælles landbrugspolitik, herunder i artikel 59, stk. 1, i den nye horisontale forordning, hvoraf det fremgår, at medlemsstaterne vedtager i henhold til den fælles landbrugspolitik alle de love og administrative bestemmelser og træffer alle øvrige foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre en effektiv beskyttelse af Den Europæiske Unions finansielle interesser. Yderligere er der i bestemmelsen oplistet en række områder, som de nationale regler skal sikre.

Derudover er det tilfældet ved artikel 23, stk. 6, 2. pkt., i forordningen om den fælles markedsordning, som vedrører den frivillige støtteordning om tilskud til skolefrugt, –grønt og –mælk. Heraf følger det, at medlemsstaten efter indhentelse af den relevante godkendelse fra sine nationale myndigheder med ansvar for sundhed og ernæring kan beslutte, at støtteberettigede produkter, der er omhandlet i forordningens stk. 4 og 5, må indeholde begrænsede mængder af tilsat sukker, salt og/eller fedt.

Lovforslaget indeholder dels bestemmelser, der er nødvendige for forordningernes anvendelse, dels bemyndigelser til, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan fastsætte yderligere supplerende bestemmelser ved bekendtgørelse, jf. § 2. Lovforslaget indeholder eksempelvis tværgående, fælles bestemmelser om bl.a. myndighedernes adgang til at foretage kontrol på stedet, jf. § 16, om erklærings- og

underretningspligt, jf. § 8, klage, jf. § 27, og straf, jf. § 28. Derudover bemyndiger lovforslaget ministrene til bl.a. at fastsætte supplerende støttebetingelser, jf. § 2, samt regler om administrative foranstaltninger og sanktioner, jf. § 4, om standardomkostninger, jf. § 6, om straf for overtrædelse af administrativt fastsatte bestemmelser, jf. § 28, stk. 2, og om, at klage ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 24.

I henhold til forordningen om støtte til strategiske planer skal der for perioden 2023-2027 udarbejdes en strategisk plan for at gennemføre den støtte fra Den Europæiske Union, der finansieres gennem EGFL og ELFUL. I den strategiske plan skal de støtteordninger, som medlemsstaten vil etablere, beskrives. Den strategiske plan skal godkendes af Kommissionen.

Danmarks strategiske plan er fremsendt til Kommissionen til godkendelse i 22. december 2021, og den forventes godkendt i september 2022.

9.2. Særligt om lovforslagets forhold til Den Europæiske Unions statsstøttere regler i TEUF artikel 107-109

I henhold til TEUF artikel 42 finder bestemmelserne i kapitlet om konkurrenceregler, herunder statsstøttere reglerne i TEUF artikel 107-109 kun anvendelse på produktion af og handel med landbrugsvarer i det omfang, Europa-Parlamentet og Rådet beslutter det.

Ved landbrugsvarer forstås efter TEUF artikel 38, stk. 1, 3. pkt., bl.a. jordbrugsprodukter og husdyrprodukter, samt varer der direkte er forbundet med disse produkter, og som har undergået en første bearbejdning. De landbrugsvarer, der er omfattet af reguleringen i den fælles landbrugspolitik, er fastsat i bilag I til TEUF.

Hovedreglen i artikel 211, stk. 1, i forordningen om den fælles markedsordning og artikel 145, stk. 1, i forordningen om støtte til strategiske planer, er dog, at Den Europæiske Unions statsstøttere regler finder anvendelse på produktionen af og handelen med landbrugsprodukter, og dermed for de foranstaltninger, som er omfattet af nærværende lovforslag.

Der er i forordningerne fastsat væsentlige undtagelser til de nævnte hovedregler. Det fremgår således af artikel 211, stk. 1, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, at Den Europæiske Unions statsstøttere regler ikke finder anvendelse på betalinger, som medlemsstaterne fo-

retager i henhold til og i overensstemmelse med foranstaltningerne i forordningen, der helt eller delvis finansieres af Unionen, eller forordningens artikel 213-218 som f.eks. nationalt finansierede kriseordninger.

Derudover fremgår det af artikel 27 i forordning (EU) nr. 1144/2014 om oplysningskampagner og salgsfremstød for landbrugsprodukter gennemført i det indre marked og i tredjelande, hvortil der kan ydes EU-støtte, og som Kommissionen har udvalgt i overensstemmelse med nærværende forordning, og uanset artikel 211, stk. 1, i forordning (EU) nr. 1308/2013 og artikel 3 i Rådets forordning (EF) nr. 1184/2006 samt i medfør af artikel 42, stk. 1, i TEUF finder artikel 107, 108 og 109 i TEUF ikke anvendelse på de betalinger, som medlemsstaterne foretager i overensstemmelse med nærværende forordning, eller på tilskud, der stammer fra medlemsstaternes skatteliggende indtægter, obligatoriske bidrag eller andre finansielle instrumenter.

Herudover fremgår det af artikel 145, stk. 2, i forordningen om støtte til strategiske planer, at Den Europæiske Unions statsstøtteregler ikke finder anvendelse på betalinger, som medlemsstaterne foretager i medfør af og i overensstemmelse med forordningen, eller på supplerende national finansiering til interventioner, hvortil der ydes støtte fra Unionen, der henhører under anvendelsesområdet for artikel 42 i TEUF. Den Europæiske Unions statsstøtteregler finder dermed anvendelse for alle samfinansierede støtteforanstaltninger, som ikke helt eller delvist falder ind under TEUF artikel 42. Bestemmelsen indebærer, at støtteforanstaltninger, som er omfattet af forordningen om støtte til strategiske planer, men som angår støtte til foranstaltninger til støtte for aktiviteter i landdistrikter eller foranstaltninger i skovbrugssektoren, der ikke falder inden for anvendelsesområdet for TEUF artikel 42, som hovedregel er omfattet af Den Europæiske Unions statsstøtteregler.

Lovforslaget indeholder i § 3 en bemyndigelse til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren, hvorefter de pågældende ministre inden for deres respektive områder kan fastsætte regler om støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter inden for de bevillinger, der afsættes på de årlige finanslove, og inden for rammen af Den Europæiske Unions statsstøtteregler.

Den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 3 er f.eks. tiltænkt anvendt på situationer, hvor man ønsker at finansiere en foranstaltning, som i det væsentlige er udformet i overensstemmelse med betingelserne for støtteordninger til udvikling af landdistrikterne omfattet af forordningen om støtte til

strategiske planer, udelukkende med nationale midler, som f.eks. den danske ordning om støtte til udtagning af kulstofrige lavbundsjorder med henblik på genopretning af naturlig hydrologi (klima-lavbundsprojekter), jf. bekendtgørelse nr. 211 af 8. februar 2022.

Lovforslaget indeholder i § 7 desuden en bemyndigelse til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, hvorefter ministeren kan gennemføre projekter vedrørende udtagning af kulstofrige lavbundsjorder (klima-lavbundsprojekter), herunder ved køb af projektarealer, køb af erstatningsarealer, efterfølgende salg af disse samt jordfordeling. Ministeren kan afholde de nødvendige anlægsudgifter og yde lodsejerkompensation samt fastsætte nærmere regler for ordningen inden for de bevillinger, der afsættes på de årlige finanslove, og inden for rammen af Den Europæiske Unions statsstøtteregler.

Den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 7 er tiltænkt anvendt på Naturstyrelsens gennemførelse af projekter vedrørende udtagning af kulstofrige lavbundsjorder (klima-lavbundsprojekter) og ydelse af lodsejerkompensation i form af naturalieydelse i den forbindelse. Gennemførelsen kan ske ved køb af projektjord, køb af erstatningsjord, salg af disse og jordfordeling.

For så vidt angår sådanne ordninger finder Den Europæiske Unions statsstøtteregler fuldt ud anvendelse, uanset om foranstaltningen falder ind under TEUF artikel 42 eller ej.

De ordninger, der enten falder uden for TEUF artikel 42 eller er rent nationalt finansierede støtteordninger, er som nævnt omfattet af Den Europæiske Unions statsstøtteregler i TEUF artikel 107-109.

Det følger af TEUF artikel 107, stk. 1, at bortset fra de i traktaterne hjemlede undtagelser er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med det indre marked i det omfang, den påvirker handlen mellem medlemsstaterne.

Til trods for dette generelle forbud åbner TEUF dog mulighed for at yde statsstøtte til en række politikformål. Med særlig relevans for landbrugs- og skovbrugssektoren er det for det første i TEUF artikel 107, stk. 2, litra b), fastsat, at støtte til at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer

eller andre usædvanlige begivenheder, er forenelig med det indre marked. For det andet kan Kommissionen med hjemmel i TEUF art. 107, stk. 3, litra c), anse statsstøtte til fremme af den økonomiske udvikling i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter for forenelig med det indre marked, forudsat at den ikke påvirker samhandelsvilkår.

Indførsel af støtteordninger omfattet af Den Europæiske Unions statsstøtte-regler forudsætter anmeldelse til Kommissionen i henhold til TEUF artikel 108, stk. 3. Det fremgår af TEUF artikel 108, stk. 3, 1. pkt., at Kommissionen skal underrettes så betids om en påtænkt indførelse (eller ændring) af statsstøtteforanstaltninger, at den kan fremsætte sine bemærkninger til, om ordningen er forenelig med det indre marked i henhold til artikel 107. I artikel 108, stk. 3, 3. pkt., er der fastsat en såkaldt stand still-forpligtelse, og det fremgår således, at en påtænkt støtteforanstaltning ikke må gennemføres, før Kommissionen har truffet endelig afgørelse.

Efter TEUF artikel 108, stk. 4, jf. TEUF artikel 109, kan Rådet vedtage forordninger med henblik på anvendelsen af TEUF artikel 107 og 108, herunder de former for støtte, der er undtaget fra anmeldelsespligten i TEUF artikel 108, stk. 3, som f.eks. Rådets forordning (EU) 2015/1588 af 13. juli 2015 om anvendelse af artikel 107 og 108 i TEUF på visse former for horisontal statsstøtte.

Af særlig interesse for landbrugs- og skovbrugssektoren og landdistrikter har Kommissionen i medfør af forordning (EU) 2015/1588 fastsat en særlig gruppefritagelsesordning for støtte til landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter ved forordning (EU) nr. 702/2014 af 25. juni 2014 om forenelighed med det indre marked efter artikel 107 og 108 i TEUF af visse kategorier af støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter. Støtte omfattet heraf betragtes som forenelig med det indre marked, og iværksættelse af støtteordninger i medfør af denne gruppefritagelsesforordning forudsætter ikke en egentlig godkendelse, men alene fremsendelse af et resumé af oplysningerne om den pågældende støtteordning senest 10 arbejdsdage før ikrafttrædelsen af ordningen.

Herudover har Kommissionen fastsat en særlig de minimis-forordning om støtte til virksomheder inden for primærproduktion af landbrugsprodukter ved forordning (EU) nr. 1408/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i TEUF på de minimis-støtte i landbrugssektoren. Støtte

omfattet heraf, der ikke overstiger 20.000 EUR over en periode på tre regnskabsår, anses ikke for at opfylde alle kriterierne i TEUF artikel 107, stk. 1, og er derfor fritaget fra underretningspligten i TEUF artikel 108, stk. 3.

For så vidt angår støtteordningen vedrørende klima-lavbundsprojekter, der administreres af Miljøstyrelsen og klima-lavbundsprojekter, der gennemføres af Naturstyrelsen, og som vil være omfattet af den foreslåede bestemmelse i lovforslagets §§ 3 og 4, er denne ordning godkendt af Kommissionen den 21. maj 2021 i sag SA.58791 i henhold til TEUF artikel 107, stk. 3, litra c), indtil den 31. december 2026. Dog ydes støtte til naturarealer under ordningen som de minimis-støtte i henhold til Kommissionens forordning (EU) nr. 1408/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte i landbrugssektoren.

Herudover ydes der efter regler fastsat i medfør af tekstanmærkning nr. 106 ad 24.21.02 til § 24 på finansloven for finansåret 2022 tilskud til bevaringsarbejdet med gamle husdyr- og plantegenetiske ressourcer i overensstemmelse med Kommissionens gruppefritagelsesforordning (EU) nr. 702/2014 af 25. juni 2014 om forenelighed med det indre marked efter artikel 107 og 108 i TEUF af visse kategorier af støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den ... til den ... været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

...

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen

Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder bestemmelser, der fastlægger rammerne for anvendelsen af Den Europæiske Unions forordninger inden for Den Europæiske Unions fælles landbrugspolitik som omhandlet i TEUF artikel 38-44. Lovforslaget indeholder desuden bestemmelser, der giver mulighed for at fastsætte regler om støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter inden for de bevillinger, der afsættes på de årlige finanslove, og inden for rammen af Den Europæiske Unions statsstøttere regler.	
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> Ja Nej X </div>	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Landbrugsstøttelovens § 1 bemyndiger ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at fastsætte de regler og iværksætte de øvrige foranstaltninger,

der er nødvendige for anvendelse her i landet af Det Europæiske Fællesskab (EF)'s forordninger om markedsordninger for landbrugsvarer, ordninger for landbrugsvarer omfattet af EF-traktatens bilag II uden at være omfattet af en markedsordning, ordninger for varer, ved hvis fremstilling der er anvendt landbrugsvarer, oplysninger om indkomstforhold og driftsøkonomiske forhold i landbruget og foranstaltninger som følge af anvendelsen af særlige omregningskurser inden for den fælles landbrugspolitik.

Landbrugsstøttelovens § 1 indeholder således en kombination af lovens anvendelsesområde og de bemyndigelser, ministeren for landbrug fødevarer og fiskeri tildeles.

Landdistriktsfondsloven indeholder ikke en bestemmelse om lovens anvendelsesområde, men det fremgår af landdistriktsfondslovens § 1, at loven bemyndiger ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren til hver for sig inden for deres respektive områder at yde støtte til foranstaltninger, der er omfattet af forordningen om støtte til landdistrikter, og foranstaltninger omfattet af anden del af den generelle forordning.

Landdistriktsstøtte til skovordninger hører nu under ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris område, hvorfor det indgår i dette lovforslag. Bemyndigelsen til at fastsætte regler om landdistriktsstøtte til skov skal dermed etableres i dette lovforslag og ikke i skovloven. Skovloven vil dog fortsat dække landdistriktsforordningens område samt rent nationale tilskudsordninger under Miljøministeriet og eventuelle EU-ordninger, der ikke finansieres af EGFL eller ELFUL.

Formålet med lovforslaget er at skabe hjemmel for ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren til at administrere anvendelsen af bl.a. forordningen om støtte til strategiske planer, den nye horisontale forordning, forordning (EU) nr. 1144/2014, forordningen om den fælles markedsordning med de ændringer, der følger af ændringsforordningen i dansk ret, og forordning (EU) nr. 510/2014. Der skabes først og fremmest hjemmel for ministrene til at etablere og administrere de støtteordninger i Danmark, der enten finansieres af EGFL eller medfinansieres af ELFUL. Derudover skabes hjemmel for ministrene til at etablere og administrere andre ordninger omfattet af den fælles markedsordning for landbrugsvarer og handelsordninger for visse varer fremstillet af landbrugsprodukter, som ikke indeholder støtteelementer.

Det fremgår af den foreslåede bestemmelses *stk. 1*, at lovforslaget finder anvendelse på administrationen af Den Europæiske Unions forordninger om:

- 1) Ordninger, der finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL).
- 2) Den fælles markedsordning for landbrugsvarer.
- 3) Handelsordninger for visse varer fremstillet af landbrugsprodukter.

Ordningerne, der finansieres gennem EGFL og ELFUL, som fremgår af den foreslåede § 1, *stk. 1, nr. 1*, vil i den kommende reformperiode omfatte støtteordninger med direkte betalinger, støtteordninger i bestemte sektorer og støtteordninger til udvikling af landdistrikterne, der er beskrevet i Danmarks strategiske plan. De nærmere betingelser for støtte efter de enkelte støtteordninger vil desuden blive fastsat ved bekendtgørelse.

Støtteordningerne under den fælles markedsordning, som nævnt i den foreslåede § 1, *stk. 1, nr. 2*, vil i den kommende reformperiode kunne omfatte tiltag som opkøb til intervention, muligheden for at yde støtte til privat oplagring, eksportrestitutioner, handelsnormer, herunder vin og geografiske betegnelser for vin, samt regler for etablering af producentorganisationer, støtte til producentorganisationer for frugt og grønt, støtte til skolemælk og skolefrugt samt muligheden for ekstraordinære tiltag i tilfælde af markedsforstyrrelser, herunder f.eks. tab af forbrugertillid eller dyresygdomme. De nærmere betingelser m.v. for støtte efter de enkelte støtteordninger vil blive fastsat ved bekendtgørelse, der vil kunne udstedes i medfør af lovforslagets § 2.

I lovforslagets § 1, *stk. 1, nr. 3*, foreslås, at lovforslaget omfatter forordninger om handelsordninger for visse varer fremstillet af landbrugsprodukter.

Videre foreslås det i *stk. 2*, som noget nyt, at loven finder anvendelse på støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter inden for bevilninger afsat på de årlige finanslove, og som er omfattet af artikel 107-109 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde.

Sådanne støtteordninger har i vidt omfang tidligere har været helt eller delvist etableret i medfør af materielle tekstanmærkninger på finansloven, som f.eks. tekstanmærkning nr. 170 ad 24.23.08 til § 24 på finansloven for finansåret 2022, der bemyndiger ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at yde tilskud i form af compensation til konstruerede minivådområder.

Statsstøtte til fremme af den økonomiske udvikling i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter indgår som led i den bredere fælles landbrugspolitik. Inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik yder Den Europæiske Union bl.a. via de forordninger, der er nævnt i den foreslåede bestemmelse i stk. 1, økonomisk støtte til landbrugs- og skovbrugssektoren samt i landdistrikter. Da en støttes økonomiske virkninger ikke afhænger af, om den finansieres af Den Europæiske Union (evt. blot delvis) eller finansieres af en medlemsstat alene, lægger Kommissionen ved kontrol med statsstøtte særlig vægt på overensstemmelsen og sammenhængen med den støtte, der ydes i henhold til Den Europæiske Unions egen fælles landbrugspolitik, herunder navnlig de målsætninger, der ligger til grund for den fælles landbrugspolitik.

Ved fastlæggelsen af lovens anvendelsesområde i stk. 2 angives den afgrænsning, der anvendes i Den Europæiske Unions fælles landbrugspolitik, og de specifikke afgrænsninger, der anvendes af Unionens institutioner i de dokumenter, der udstedes på statsstøtteområdet. Der kan f.eks. være tale om definitionen af landbrugssektoren i artikel 2, nr. 3, i Kommissionens gruppefritagelsesforordning (EU) nr. 702/2014 af 25. juni 2014 om forenelighed med det indre marked efter artikel 107 og 108 i TEUF af visse kategorier af støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter, hvorefter begrebet landbrugssektoren omfatter alle virksomheder, der er aktive inden for primær landbrugsproduktion eller forarbejdning eller afsætning af landbrugsprodukter.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.6. og afsnit 9.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Med forslaget til § 1, stk. 1 og 2, får loven karakter af en rammelov, hvorefter der både kan fastsættes supplerende regler med henblik på administration af de forordninger, der er omfattet af stk. 1, og regler angående støtteordninger inden for landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter omfattet af Den Europæiske Unions statsstøtteregler, der er omfattet af stk. 2. Der vil ifølge lovforslaget også kunne fastsættes regler om administration af kommende forordninger eller nationalt finansierede ordninger.

Som noget nyt foreslås det i *stk. 3*, at loven finder anvendelse på ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris gennemførelse af projekter til varetagelse af særligt hensyn vedrørende natur-, miljø- og klimatilpasning samt klimahensyn i henhold til lovens § 7.

Med lovforslagets § 1, stk. 3, vil lovforslaget danne grundlag for ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris gennemførelse af projekter vedrørende udtagning af kulstofrige lavbundsjorder (klima-lavbundsprojekter) i henhold til lovforslagets § 7.

Til § 2

Efter landbrugsstøttelovens § 1, stk. 1, nr. 1-5, er ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bemyndiget til at fastsætte de regler og iværksætte de øvrige foranstaltninger, der er nødvendige for anvendelsen her i landet af Det Europæiske Fællesskab (EF)'s forordninger om bl.a. markedsordninger for landbrugsvarer.

Hverken landdistriktsfondsloven eller skovloven indeholder en tilsvarende bestemmelse. Det fremgår dog af landdistriktsfondslovens § 1, stk. 1, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren hver for sig inden for deres respektive områder kan yde støtte til en række foranstaltninger, der er omfattet af afsnit III i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005, og foranstaltninger omfattet af anden del af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006.

Af landdistriktsfondslovens § 1, stk. 2, fremgår, at indenrigs- og boligministeren inden for rammerne af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 af 17. december 2013 yder støtte til foranstaltninger, der er omfattet af artikel 43 i den nævnte forordning eller artikel 35 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013.

Det fremgår desuden af § 29, stk. 1, i skovloven, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan give tilskud til

- 1) Fremme af bæredygtig skovdrift i eksisterende skove.

- 2) Tilplantning af landbrugsarealer med skov, pleje af disse nykulturer og kompensation for tabt indkomst under forudsætning af, at areaerne bliver fredskovspligtige efter § 4.
- 3) Udvikling af produkter fra skovbruget og træindustrien.
- 4) Konsulentvirksomhed i skovbruget.
- 5) Oplysnings-, vejlednings- og undersøgelsesvirksomhed vedrørende nr. 1-4, herunder til rådgivning af private skovejere i forbindelse med kortlægning og beskyttelse af naturtyper og levesteder for arter efter §§ 14-25.

Efter skovlovens § 46, stk. 3, kan ministeren fastsætte regler, der er nødvendige for anvendelsen her i landet af De Europæiske Fællesskabers forordninger vedrørende forhold, der er omfattet af loven.

Det foreslås i *stk. 1*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder kan fastsætte regler og træffe de beslutninger, der er nødvendige for anvendelse af Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov.

Den foreslåede bestemmelse skal videreføre ministrenes mulighed for inden for deres respektive områder at fastsætte regler og træffe de beslutninger, der er nødvendige for anvendelse af Den Europæiske Unions forordninger omfattet af lovforslaget, som fremgår af de tilsvarende bestemmelser i landbrugsstøtteleuens § 1, stk. 1, og skovlovens § 46, stk. 3. Selvom dette ikke fremgår direkte af landdistriktsfondsloven, har henholdsvis ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren også en sådan kompetence efter denne lov, da loven skaber hjemmel til, at ministrene administrativt kan etablere og administrere støtteordninger under de foranstaltninger, der er nævnt i lovens § 1, jf. Folketingstidende 2014-15, Tillæg A, side 21. Det kan udledes heraf, at ministrene i den forbindelse kan fastsætte regler og træffe de beslutninger, der er nødvendigt for anvendelse af forordningerne omfattet af loven.

Da lovforslaget omfatter forordninger om flere forhold end landdistriktsfondsloven, vil der være tale om en udvidelse i forhold til gældende ret for så vidt angår indenrigs- og boligministerens kompetence. Indenrigs- og boligministerens kompetence vil efter den foreslåede bestemmelse omfatte hele forordningsgrundlaget omfattet af lovforslaget. Det er ikke forventningen, at ministeren i første omgang vil udnytte bemyndigelsen til at fastsætte regler om andet end lokaludvikling styret af lokalsamfundet og den støtte, der er medfinansieret af ELFUL, og som ydes til lokale aktionsgrupper.

Det er intentionen, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri vil benytte den foreslåede bemyndigelse i stk. 1 til bl.a. at fastsætte regler om grundlæggende indkomststøtte med henblik på bæredygtighed, jf. forordningen om støtte til strategiske planers artikel 21. I medfør heraf kan der til aktive landbrugere ydes grundlæggende indkomststøtte i form af en årlig afkoblet betaling pr. støtteberettiget hektar. Det er forventningen, at der vil blive lagt vægt på, om der søges om landbrugs- eller miljørelaterede støtteordninger.

Det er forventningen, at støtten vil blive ydet pr. støtteberettiget hektar, idet betalingsrettighederne ved overgangen til den kommende reformperiode for 2023-2027 forventes afskaffet, jf. lovforslagets afsnit 2.2.2.

Det er endvidere forventningen, at der vil blive fastsat regler, som muliggør, at grundlæggende indkomststøtte vil kunne kombineres med støtte til ordninger, der er til gavn for klimaet og miljøet (bio-ordninger). Samtidig er det hensigten, at der vil blive fastsat regler om mulighederne for at kombinere den grundlæggende indkomststøtte med støtteordninger til landdistriksudvikling.

Med de foreslåede bestemmelser i stk. 1 vil ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kunne fastsætte regler om konditionalitet, herunder god landbrugs- og miljømæssig stand.

I reformperioden 2023-2027 er reglerne om konditionalitet primært fastsat i bilag 3 til forordningen om strategiske planer. Herudover forventes det, at regler om konditionalitet bliver fastsat i gennemførelsesretsakter til forordningen om støtte til strategiske planer og den nye horisontale forordning.

Efter reformperioden vil den foreslåede bestemmelse fortsat kunne anvendes til at fastsætte regler om konditionalitet. Det kan være regler, som i EU-regi kan blive udstedt efter ovennævnte to forordninger eller i andre forordninger, som måtte erstatte, supplere eller ændre på reglerne om konditionalitet.

Betingelserne for støtte til ordninger til gavn for klimaet og miljøet (bio-ordninger), miljømæssige, klimarelaterede og andre forvaltningsforpligtelser og områdespecifikke ulemper, der følger af visse obligatoriske krav, skal ifølge de relevante forordningsbestemmelser gå videre end de krav, der følger af reglerne om konditionalitet. Reglerne om konditionalitet lægger sig

på denne måde som en nederste barre (den såkaldte "baseline") for, hvilke foranstaltninger (handling eller undladelser) der kan ydes støtte for efter en del af lovforslaget.

Det er på denne baggrund forudsat, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri i forbindelse med fastsættelse af regler om etablering og administration af de pågældende ordninger sørger for, at betingelserne for støtte går videre end konditionalitetskravene. Det vil sige, at støttemodtagerne for at være berettigede til den pågældende støtte vil skulle efterleve krav, der er strengere end konditionalitetskravene.

For så vidt angår konditionalitet henvises i øvrigt til afsnit 2.5. i de almindelige bemærkninger.

Ifølge landbrugsstøttelovens § 1, stk. 2, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte regler, der er nødvendige for anvendelsen her i landet af de forordninger, der er omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1-3, og som det er frivilligt for medlemslandene at anvende.

Der findes ikke en bestemmelse i hverken landdistriktsfondsloven eller skovloven, der svarer til landbrugsstøttelovens § 1, stk. 2. Da det ikke er obligatorisk at etablere ordninger under samtlige støtteforanstaltninger i landdistriktsforordningen, følger det imidlertid af henholdsvis landdistriktsfondslovens § 1 og skovlovens § 29, stk. 1, at ministrene kan etablere ordninger omfattet af landdistriktsforordningen, som er frivillige for medlemsstaterne at gennemføre.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* vil ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kunne fastsætte regler og træffe de beslutninger, der er nødvendige for etableringen af ordninger, som det er frivilligt for medlemsstaterne at etablere.

Bestemmelsen skal videreføre muligheden for, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan fastsætte regler og træffe de beslutninger, der er nødvendige for etableringen af ordninger, som det er frivilligt for medlemsstaterne at etablere, jf. de tilsvarende bestemmelser i landbrugsstøttelovens § 1, stk. 2, og landdistriktsfondslovens § 1 og skovlovens § 29, stk. 1.

Da lovforslaget omfatter forordninger om flere forhold end landdistriktsfondsloven, vil der være tale om en udvidelse i forhold til gældende ret for

så vidt angår indenrigs- og boligministerens kompetence. Indenrigs- og boligministerens kompetence vil efter den foreslåede bestemmelse omfatte hele forordningsgrundlaget omfattet af lovforslaget.

Det er ikke forventningen, at ministeren i første omgang vil udnytte bemyndigelsen til at fastsætte regler om andet end lokaludvikling styret af lokal-samfundet og den støtte, der er medfinansieret af ELFUL, og som ydes til lokale aktionsgrupper.

I medfør af den foreslåede bestemmelse i § 2, stk. 2, vil ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kunne fastsætte regler om f.eks. supplerende indkomststøtte. Ministeren vil kunne fastsætte regler om både supplerende omfordelingsindkomststøtte med henblik på bæredygtighed og supplerende indkomststøtte til unge landbrugere.

Efter den foreslåede bestemmelse i stk. 2 vil ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri endvidere kunne fastsættes regler om støtte til ordninger til gavn for klimaet og miljøet (bio-ordninger).

I henhold til forordningen om støtte til strategiske planer vil støtte kunne ydes til landbrugere eller grupper af landbrugere, der forpligter sig til på støtteberettigede hektar at anvende en praksis, der er til gavn for klimaet og miljøet. Der vil kun kunne ydes støtte for forpligtelser, der er mere vidtgående end de krav, der følger af regler om konditionalitet, relevante minimumskrav til brug af gødningsstoffer og plantebeskyttelsesmidler samt andre relevante obligatoriske krav indført under EU- eller national ret, betingelser for bevarelse af landbrugsarealer og forpligtelser, som er forskellige fra de miljø-, klima- og andre forvaltningsforpligtelser, der også kan ydes landdistriktsstøtte for.

Det er hensigten, at der efter den foreslåede bestemmelse i stk. 2 vil blive fastsat regler om støtte til omlægning til og opretholdelse af økologisk jordbrugsproduktion i en bio-ordning til økologisk arealtilskud med henblik på at muliggøre et øget økologisk areal i Danmark for derved at opnå en række fordele for miljø, biodiversitet og dyrevelfærd.

Det er desuden hensigten, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri vil benytte den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte regler om, at der kan ydes støtte til en bio-ordning for en ny reguleringsmodel (som afløser den nuværende model for målrettet regulering under Landdistriktsforordningen). Det er endvidere hensigten, at der vil blive fastsat regler om støtte til

miljø- og klimavenligt græs, ekstensivering med slæt på kulstofrige arealer, plantebaseret fødevarerproduktion samt bio-ordning for biodiversitet.

Efter den foreslåede bestemmelse i stk. 2 vil ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri endvidere kunne fastsætte regler om koblet indkomststøtte. Støtten vil kunne ydes til landbrugere med henblik på at hjælpe den støttede sektor eller den støttede produktion eller bestemte driftsformer inden for disse sektorer eller produktioner med at løse de problemer, de har, ved at forbedre deres konkurrenceevne, bæredygtighed eller kvalitet.

Det er intentionen, at den foreslåede bemyndigelse i stk. 2 vil blive brugt til fortsat at fastsætte regler om bl.a. slagtepræmie for kvæg med henblik på at sikre dyrevelfærd og stabilitet i kvægsektoren. Herudover er det hensigten, at der i den kommende reformperiode fastsættes regler for en kopræmie og støtte til stivelseskartofler.

I medfør af den foreslåede bestemmelse i stk. 2 vil ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri endvidere kunne fastsætte regler om støtte til interventionstyper i bestemte sektorer i overensstemmelse med kapitel III i forordningen om støtte til strategiske planer. De interventionstyper, der er omfattet af forordningen, erstatter de tilsvarende markedsordninger, der i dag er omfattet af forordningen om den fælles markedsordning, og som bliver ændret ved ændringsforordningen.

Efter den foreslåede bestemmelse vil ministeren kunne fastsætte regler for støtte til interventionstyper i frugt- og grøntsagssektoren. Det er hensigten, at der fortsat vil blive fastsat regler om støtte til anerkendte producentorganisationer for frugt og grønt, ligesom det har været tilfældet under den nuværende reformperiode (2014-2022) efter forordningen om en fælles markedsordning.

Målsætningerne og interventionerne vil blive gennemført af producentorganisationer eller sammenslutninger af producentorganisationer, der er anerkendt under forordningen om den fælles markedsordning, ved hjælp af godkendte driftsprogrammer.

Ministeren vil efter den foreslåede bestemmelse desuden kunne fastsætte regler om støtte til interventionstyper i biavlsektoren.

Det er hensigten, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri inden for de forordningsmæssige rammer og Danmarks strategiske plan fortsat vil fastsætte regler om støtte til biavlssektoren.

Ministerens vil efter den foreslåede bemyndigelse i stk. 2 også kunne fastsætte regler om støtte til interventionstyper i andre sektorer.

I overensstemmelse med forordningen om støtte til strategiske planer vil ministrene efter den foreslåede bestemmelse kunne fastsætte regler om støtte til miljø-, klima- og andre forvaltningsforpligtelser, naturbetingede eller andre områdespecifikke begrænsninger, områdespecifikke ulemper, der følger af visse obligatoriske krav, investeringer, investeringer i kunstvanding, etablering og fastholdelse af unge landbrugere og andre nye landbrugere og etablering af virksomheder i landdistrikterne, risikostyringsværktøjer, samarbejde og videnudveksling og information.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 giver endvidere mulighed for, at der under kommende reformperioder vil kunne fastsættes regler om landdistriktsstøtte i overensstemmelse med den eller de forordninger, der måtte erstatte forordningen om støtte til strategiske planer.

Den foreslåede bestemmelse giver desuden mulighed for, at der i overensstemmelse med forordningsgrundlaget kan fastsættes regler om landdistriktsstøtte for støtteordninger, der er omfattet af landdistriktsprogrammet 2014-2022, indtil programmets udløb.

Det er hensigten, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri i medfør af den foreslåede bemyndigelse i stk. 2 fortsat vil fastsætte regler om støtte til pleje af græs- og naturarealer. Formålet hermed er at fremme og fastholde ekstensiv landbrugsmæssig drift med årlig afgræsning eller årligt slæt for at beskytte og forbedre biotopforholdene og biodiversiteten på lysåbne natur- og landbrugsarealer.

Det er endvidere hensigten, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri vil benytte den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte regler om støtte til fastholdelse af vådområder samt regler om lavbundsprojekter. Tilskud vil skulle kompensere for fastholdelse af arealet som permanent ekstensiveret efter tinglysning af en servitut, der begrænser den fremtidige arealanvendelse. Det forudsættes desuden, at tilskuddet skal gælde som et femårigt tilskud, for hvilket der i begyndelsen af perioden ydes ét samlet beløb som

komensation for perioden (engangskomensation). Det er endvidere hensigten, at støtten fortsat skal kunne kombineres med tilskud til pleje af græs- og naturarealer, så arealet af hensyn til biodiversiteten fortsat kan plejes.

Det er herudover hensigten, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri i medfør af den foreslåede bestemmelse i stk. 2 vil fastsætte regler om tilskud til forskellige biodiversitetsfremmende tiltag på privatejede skovarealer med naturmæssigt værdifuld skov. Der vil f.eks. kunne ydes tilskud til bevaring af gamle træer, fremme af dødt ved og ekstensiv skovdrift. Det er hensigten, at der vil blive fastsat regler om, at det er en betingelse for tilskud, at tiltagene til bevaring af gamle træer og fremme af dødt ved tinglyses på arealerne, der samtidig pålægges fredskovspligt.

Efter forordningen om støtte til strategiske planer kan der i henhold til reglerne for miljømæssige, klimarelaterede og andre forvaltningsforpligtelser også ydes støtte til økologisk landbrug. Det forudsættes, at støtten til økologi ikke skal ydes som en støtteordning til landdistriktsudvikling, men som en del af ordningerne til gavn for klimaet og miljøet (bio-ordninger) under direkte betalinger.

Det er hensigten, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri vil benytte den foreslåede bemyndigelse i stk. 2 til at fastsætte regler om støtte for støtteberettigede arealer på en række udvalgte ikke-brofaste øer. En sådan ordning er i dag gennemført som en del af de direkte betalinger, idet der ydes såkaldt ø-støtte for støtteberettigede landbrugsarealer på ikke-brofaste øer.

Det er hensigten, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri vil benytte den foreslåede bemyndigelse i stk. 2 til at fastsætte regler om, at der kan ydes støtte til målrettet regulering (som afløser den nuværende støtte til Målrettet regulering under Landdistriktsforordningen) i form af tilskud til etablering af forskellige virkemidler med en kvælstofreducerende effekt i områder med behov for en kvælstofreducerende indsats.

Det er hensigten, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri vil benytte den foreslåede bemyndigelse i stk. 2 til at fastsætte regler om støtte til investeringer i bl.a. miljø- og klimateknologi, til etableringsprojekter vedrørende grøn bioraffinering, til etablering af forskellige former for vådområder og lavbundsprojekter, til fysiske vandløbsindsatser, til privat og kommunal skovrejsning og til rydning og hegning i Natura 2000-områder med henblik på at klargøre arealer til afgræsning. Bemyndigelsen vil endvidere kunne

anvendes til at fastsætte regler om støtte til andre typer af investeringsordninger inden for rammerne af forordningsgrundlaget, hvis dette på et tidspunkt findes ønskeligt. Dette kan eksempelvis være investeringer i modernisering af stalde eller økologisk investeringsstøtte.

Det er hensigten, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri vil benytte den foreslåede bemyndigelse i stk. 2 til også at fastsætte regler om etableringsstøtte til unge landbrugere i landdistrikterne. Det er intentionen, at der vil blive ydet tilskud til unge landbrugere, der erhverver eller stifter en landbrugs- eller gartnerivirksomhed på hel- eller deltidsniveau. Ordningen vil erstatte den støtte til unge landbrugere, der i dag ydes som en del af de direkte betalinger.

Det er hensigten, at indenrigs- og boligministeren vil benytte den foreslåede bemyndigelse i stk. 2 til at fastsætte regler om fortsat at yde støtte til lokale aktionsgrupper. De lokale aktionsgrupper (LAG) forventes at blive organiseret som private foreninger bestående af repræsentanter fra de lokale offentlige og private socioøkonomiske interesser. Grupperne skal have egne vedtægter og en bestyrelse, og de skal udarbejde og gennemføre en strategi, der inddrager relevante lokale parter og interessenter til gavn for udvikling af lokalsamfundet (lokale udviklingsstrategier). Ordningen vil dække etablering og drift af de lokale aktionsgrupper og gennemførelse af de lokale udviklingsstrategier gennem tilskud til projekter, der på forskellig vis fremmer udviklingen i landdistrikterne.

Det tilskud, som den lokale aktionsgruppe skal være med til at prioritere og fordele, skal anvendes til at støtte projekter, der fremmer job- og vækstskabende erhvervsudvikling, projekter, der forbedrer rammevilkårene for at leve og bo i landdistrikterne, eller projekter, der udvikler, forbedrer eller understøtter bæredygtig udvikling og grøn omstilling.

Omfattet af den foreslåede bestemmelse i stk. 2, vil også være en mulighed for ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri for at fastsætte regler og træffe de beslutninger, der er nødvendige for anvendelse af Den Europæiske Unions forordninger om forhold, der er omfattet af loven, og som vedrører oplysningskampagner og salgsfremstød for landbrugsprodukter gennemført i det indre marked og i tredjelande.

Det er hensigten at fastsætte regler om en sådan ordning i medfør af den foreslåede bemyndigelse. Ordningen vil blive gennemført i form af ”programmer”, og et program vil skulle bestå af en række af sammenhængende aktiviteter og vil skulle gennemføres på mindst ét og højst tre år.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 vil endvidere blive anvendt på Den Europæiske Unions fælles markedsordninger for landbrugsprodukter. De fælles markedsordninger for landbrugsvarer blev oprettet for at opfylde målene i den fælles landbrugspolitik (artikel 40 i TEUF), bl.a. stabilisering af markederne og sikring af en rimelig levestandard for landbrugerne samt øget produktivitet i landbruget.

Derudover indebærer import af en række landbrugsvarer fra lande uden for Den Europæiske Union behov for regler om beregning af importtold, herunder tillægsimporttold, på tilsvarende vis som ved importen af forarbejdede landbrugsvarer med henblik på at undgå eller modvirke de skadelige virkninger, importen kan have på balancen på EU-markedet og den fælles landbrugspolitik effektivitet. Udgangspunktet for beregningen af told på landbrugsvarer er at udligne forskellen mellem verdensmarkedspriserne og priserne på EU-markedet. I den forbindelse har Kommissionen kompetence til at iværksætte beskyttelsesforanstaltninger over for importen af landbrugsvarer, herunder forarbejdede landbrugsvarer, til Den Europæiske Union, samt suspendere procedurerne for forarbejdning og aktiv forædling eller passiv forædling. I forlængelse heraf kan der være behov for at fastsætte supplerende regler for anvendelsen af forordningerne.

Efter landbrugsstøtteleovens § 1, stk. 3, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte bestemmelser om fravigelse af regler i forordningerne i det omfang, disse indeholder adgang hertil.

Hverken landdistriktsfondsloven eller skovloven indeholder en tilsvarende bestemmelse.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* kan ministrene inden for deres respektive områder fastsætte regler om fravigelse af regler i Den Europæiske Unions forordninger omfattet af lovforslaget i det omfang, disse indeholder adgang hertil.

Den foreslåede bestemmelse viderefører og udvider bestemmelsen i landbrugsstøtteleovens § 1, stk. 3, til at omfatte alle forordninger omfattet af lovforslaget.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 3 indebærer, at hvis en retsakt udstedt af Den Europæiske Union giver adgang for medlemsstaterne til at fravige retsakten, er ministrene bemyndiget til at afgøre, om adgangen skal udnyttes. Heraf følger, at hvis en retsakt åbner adgang for medlemsstaterne til at fravige retsakten ved at fastsætte afvigende regler, vil ministeren være bemyndiget til at afgøre, om og på hvilken måde denne adgang skal udnyttes i det omfang, nærværende lovforslag i øvrigt giver mulighed for at fastsætte sådanne afvigende regler.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri vil i medfør af den foreslåede bestemmelse i stk. 3 kunne udnytte de fastsatte adgange for medlemsstaterne til at fravige forordninger omfattet af denne lov ved at fastsætte afvigende regler.

Det følger af landbrugsstøttelovens § 1, stk. 4 og 5, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om supplerende betingelser for udbetaling af støtte og om støttebetingelser m.v. for de støtteordninger, der kan etableres i medfør af forordningerne omfattet af lovens § 1, stk. 1.

Efter landdistriktsfondslovens § 2, stk. 1, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren hver for sig inden for deres respektive områder fastsætter regler om støtte, som ydes i medfør af lovens § 1. Der kan fastsættes regler om ansøgning om støtte, betingelser for støtte, støtteniveau, beregning af støtte og udbetaling af støtte. De pågældende ministre kan også for sådan støtte fastsætte regler om administration af støtteordninger, herunder om prioritering, udvælgelse af ansøgninger og afslag på ansøgninger, og om regnskab og revision for støtte bevilget efter denne lov.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan efter skovlovens § 29, stk. 2, desuden fastsætte nærmere regler om administrationen af tilskudsmidlerne. Der kan herunder fastsættes regler om ansøgningernes form og indhold, tidsfrister, vilkår for tilskud, og om, at tilskud primært ydes til fredskovspligtige arealer. Ministeren kan i medfør af skovlovens § 39, stk. 1, nr. 3, desuden fastsætte vilkår for afgørelser om tilskud, herunder om at tilskud kan gøres betinget af, at arealet bliver fredskovspligtigt efter skovlovens § 4, eller at der indgås en aftale efter § 18 eller §§ 25 og 26.

I medfør af den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder fastsætte regler om ansøgning om støtte, betingelser for støtte,

støtteniveau, beregning af støtte og udbetaling af støtte bevilget efter Den Europæiske Unions forordninger omfattet af dette lovforslag. Det kan desuden fastsættes regler om administration af støtteordninger, herunder om prioritering, udvælgelse og afslag på ansøgninger, og om regnskab og revision for støtte.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 4 svarer til tilsvarende bestemmelser i landbrugsstøtteleovens § 1, stk. 4 og 5, landdistriktsfondslovens § 2, stk. 1, og skovlovens § 29, stk. 2, og der er ikke tilsigtet nogen ændring i relation til disse bemyndigelses omfang eller virkning.

Ministrene vil i medfør af den foreslåede bemyndigelse inden for rammerne af forordningen kunne fastsætte regler om støtteordninger og løbende ændre reglerne for ordningerne i takt med ændrede forudsætninger som følge af f.eks. strukturelle eller økonomiske ændringer i landbrugs- og fødevarersektoren, budgetmæssige forhold, herunder en anderledes prioritering eller lign.

Der vil endvidere i medfør af den foreslåede bemyndigelse i stk. 4 kunne fastsættes regler om ansøgning om støtte. Det er f.eks. hensigten, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder skal kunne fastsætte regler om ansøgningsfrister, regler om, at der skal anvendes særlige skemaer til at søge om støtte, at ansøgningen skal være vedlagt særlige oplysninger eller materiale, at ansøgeren skal være ejer eller forpagter af arealet ved udløb af ansøgningsfristen og lign. Det gælder eksempelvis i tilfælde af flerårige støtteordninger, hvor ansøgeren overdrager et areal, for hvilket der modtages støtte, til en anden, og hvor vedkommende skal indsende oplysning herom til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, så det kan afklares, om den nye ejer kan være omfattet af den pågældende støtteordning eller ej.

Ministrene vil desuden ifølge den foreslåede bemyndigelse kunne fastsætte regler med andre betingelser for støtte relateret til både arealet eller bedriften som sådan. Der vil herunder kunne fastsættes regler om mindstestørrelser på det ansøgte areal og om arealets beskaffenhed i øvrigt, herunder om det eksempelvis skal være et omdriftsareal. Der vil også kunne fastsættes regler om, at det er en betingelse for at opnå støtte, at den pågældende bedrift enten er eller ikke er autoriseret til økologisk jordbrugsproduktion, er omfattet af en ansøgning herom eller lign.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 4 bemyndiger endvidere ministrene til at fastsætte regler, der er nødvendige for administrationen af de enkelte ordninger, herunder om frister, om anvendelse af særlige skemaer og om indsendelse af relevant dokumentation.

Den foreslåede bemyndigelse i stk. 4 giver endvidere mulighed for at fastsætte regler om administration af støtteordninger, herunder om prioritering i tilfælde, hvor der modtages for mange ansøgninger til, at alle kan imødekommes. Der vil bl.a. kunne fastsættes regler om, at prioritering af ansøgningerne vil kunne ske på grundlag af en kvalitativ vurdering af disse. Der vil også kunne fastsættes regler om, hvornår støtte kan afslås af andre grunde, end at bevillingen er brugt op, f.eks. når et projekt ikke vurderes at have tilstrækkelig effekt i forhold til formålet med den støtteordning, der er søgt støtte efter. Derudover vil der kunne fastsættes regler om regnskab og revision for støtte, der er bevilget efter dette lovforslag. Det foreslås også i stk. 4, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren vil kunne fastsætte regler om tilbagebetaling af udbetalt støtte.

Til § 3

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri er i tekstanmærkning nr. 170 ad 24.23.08 til finansloven for finansåret 2022 bemyndiget til at yde tilskud i form af kompensation til konstruerede minivådområder. Efter tekstanmærkningens stk. 2, 1. pkt., er ministeren bemyndiget til at fastsætte regler om betingelser og vilkår for at opnå tilskud, om beregning af tilskud, om udbetaling af tilskud, om ansøgning mv. samt om administration af ordningen. Ministeren kan herudover i medfør af tekstanmærkningens stk. 3 bl.a. fastsætte regler om nedsættelse af tilskud og om tilbagebetaling af uberettiget modtaget tilskud.

Tekstanmærkningen er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 653 af 14. april 2021 om tilskud til projekter om etablering af konstruerede minivådområder. Af bekendtgørelsens § 2, stk. 2, fremgår, at der til ansøgere, der har opnået tilsagn om tilskud til etablering af minivådområder, kan gives tilsagn om kompensation for tabt indkomst og udgifter i forbindelse med vedligeholdelse af minivådområder. Kompensationen ydes som de minimis-støtte i henhold til Kommissionens forordning (EU) nr. 1408/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte i landbrugssektoren.

En lignende bemyndigelse fremgår af tekstanmærkning nr. 194 ad 23.22.02 til § 23 på finansloven for 2022, hvorefter ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri er bemyndiget til at fastsætte regler om tilskud til projekter, der har til formål at udtage kulstofrige lavbundjorder af landbrugsmæssig drift og gennem afbrydning af dræn, lukning af grøfter m.v., genoprette den hydrologi i videst muligt omfang (klima-lavbundsprojekter). I forlængelse heraf fremgår det af tekstanmærkning nr. 197 ad 23.31.04 til § 23 på finansloven for finansåret 2022, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bemyndiges til at gennemføre klima-lavbundsprojekter, herunder ved køb af projektarealer, køb af erstatningsarealer, efterfølgende salg af disse samt jordfordeling.

Bemyndigelserne er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 211 af 8. februar 2022 om udtagning af kulstofrige lavbundjorder med henblik på genopretning af naturlig hydrologi (klima-lavbundsprojekter). Støtteordningen er godkendt af Kommissionen den 21. maj 2021 i sag SA.58791 i henhold til TEUF artikel 107, stk. 3, litra c), indtil den 31. december 2026. Dog ydes støtte til naturarealer under ordningen som de minimis-støtte i henhold til Kommissionens forordning (EU) nr. 1408/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte i landbrugssektoren.

Endelig er ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri ved tekstanmærkning nr. 106 ad 24.21.02 til § 24 på finansloven for finansåret 2022, bl.a. bemyndiget til at fastsætte regler om ydelse af tilskud til bevaringsarbejdet med gamle husdyr- og plantegenetiske ressourcer. Bemyndigelsen er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 520 af 31. maj 2016 om projekttilskud til bevaringsarbejdet med gamle danske husdyr- og plantegenetiske ressourcer. Tilskud efter bekendtgørelsen er ydet i overensstemmelse med Kommissionens gruppefritagelsesforordning (EU) nr. 702/2014 af 25. juni 2014 om forenelighed med det indre marked efter artikel 107 og 108 i traktaten for Den Europæiske Unions funktionsmåde af visse kategorier af støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter.

Det foreslås derfor i *stk. 1*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder kan yde støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter inden for de bevillinger, der afsættes på de årlige finanslove og inden for rammen af Den Europæiske Unions statsstøtteregler.

Med den foreslåede bestemmelse etableres der således en generel bemyndigelse for ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder til at yde støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter inden for de bevillinger, der afsættes på de årlige finanslove og inden for rammen af den Europæiske Unions statsstøttere regler.

Sigtet med den foreslåede bemyndigelse er, at det fremover bliver muligt at fastsætte regler om støtte inden for landbrugs- eller skovbrugssektoren eller i landdistrikter, hvor det hidtil har været praksis at regulere ved regler fastsat i medfør af materielle tekstanmærkninger på finansloven.

Det forventes, at den foreslåede bemyndigelse i første omgang vil blive anvendt af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at fastsætte regler om støtte, som i dag er reguleret i regler fastsat i medfør af tekstanmærkning nr. 106 ad 24.21.02, tekstanmærkning nr. 170 ad 24.23.08 til § 24 på finansloven for finansåret 2022 samt tekstanmærkning nr. 194 ad 23.22.02 og tekstanmærkning nr. 197 ad 23.31.04 til § 23 på finansloven for finansåret 2022.

Det foreslås endvidere i *stk. 2, 1. pkt.*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren bemyndiges til at fastsætte regler om ansøgning om støtte, herunder om form, indhold og tidsfrister, betingelser og vilkår for modtagelse af støtte, herunder om modtagerkreds, om støtteniveau og tilskudsberettigede udgifter, om støttekriterier og andre forpligtelser, og om beregning og udbetaling af støtte.

I medfør af den foreslåede bemyndigelse i *stk. 2, 1. pkt.*, vil der f.eks. kunne fastsættes almindelige krav til indholdet af en støtteansøgning, herunder bl.a. særlige oplysninger og erklæringer, som støttemodtager skal afgive om tidligere modtaget de minimis-støtte. Endvidere vil der i medfør af bemyndigelse i *stk. 2, 1. pkt.*, bl.a. kunne fastsættes regler om støttekriterier og andre forpligtelser, såsom at støttemodtager ikke må påbegynde projekter, før der er indsendt en ansøgning om tilskud hertil, og at støttemodtager accepterer tinglysning af en tilstandsservitut.

Det foreslås i *stk. 2, 2. pkt.*, at ministrene endvidere inden for deres respektive områder kan fastsætte regler om administration af støtteordninger, herunder om udvælgelse og prioritering af ansøgninger, om afslag på ansøgninger og regnskab og revision for støtte, om nedsættelse, bortfald og tilbagebetaling af støtte.

I medfør af den foreslåede bestemmelse i stk. 2, 2. pkt., vil der bl.a. kunne fastsættes regler om de såkaldte revisionsklausuler i tilfælde af ændring i forpligtelser, der fremgår af statsstøttere reglerne, og som indebærer, at de påtagne forpligtelser skal være mere vidtgående. I sådanne tilfælde vil der kunne fastsættes regler om, at hvis støttemodtageren ikke accepterer eller gennemfører den ændrede forpligtelse, ophører forpligtelsen, og støttebeløbet kan nedsættes til det beløb, der svarer til perioden frem til forpligtelsens ophør.

Det vil være en forudsætning for udnyttelse af den foreslåede bemyndigelse i lovforslagets § 3, at der er bevillingsmæssig hjemmel på finansloven til finansiering af den pågældende støtteordning. Ligeledes vil det være en forudsætning, at støtteordningen lovligt kan etableres i henhold til Den Europæiske Unions statsstøttere regler.

Til § 4

Sanktioner og reduktioner er i vidt omfang reguleret i afdeling III, afsnit V i den horisontale forordning, Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014 og Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 809/2014 af 17. juli 2014. Hertil kommer den generelle og horisontale Rådsforordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser.

Til brug for administrationen heraf følger det af landbrugsstøtteleovens § 1, stk. 4 og 5, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om reduktion eller bortfald af støtte ved manglende overholdelse af de supplerende betingelser og støttebetingelser m.v., som ministeren kan fastsætte for de ordninger, som ministeren kan etablere i medfør af loven. Bestemmelsen er bl.a. anvendt til at fastsætte regler om nedsættelse af tilskud i bekendtgørelse nr. 1496 af 29. juni 2021 om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v. og i bekendtgørelse nr. 2370 af 10. december 2021 om krydsoverensstemmelse.

Det følger af landdistriktsfondslovens § 2, stk. 2, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren hver for sig inden for deres respektive områder kan fastsætte regler om suspension og reduktion af ansøgt støtte og om bortfald og tilbagebetaling af støtte ved manglende overholdelse af landdistriktsfondslovens bestemmelser, de i medfør heraf fastsatte bestemmelser eller ved manglende overholdelse af bestemmelser i

regler fastsat af Den Europæiske Union om forhold, der er omfattet af loven. Bestemmelsen er bl.a. blevet anvendt til at fastsætte regler om administrativ sanktion i bekendtgørelse nr. 1077 af 1. juni 2021 om økologisk arealtilskud.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan efter skovlovens § 57, stk. 1, desuden bestemme, at tilsagn om tilskud helt eller delvis skal bortfalde, og at beløb, der er udbetalt efter loven eller regler udstedt i medfør heraf skal tilbagebetales ved manglende overholdelse af betingelser for tilskud. Der er bl.a. fastsat regler om nedsættelse af tilskud i bekendtgørelse nr. 1102 af 2. juni 2021 om tilskud til privat skovrejsning.

Efter den foreslåede bestemmelse kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren for de ordninger, der er omfattet af § 1, stk. 1, inden for deres respektive områder, medmindre andet er fastsat i Den Europæiske Unions forordninger omfattet af loven, fastsætte følgende regler om administrative foranstaltninger og sanktioner for overtrædelse af regler eller undladelse af opfyldelse af forpligtelser fastsat i denne lov eller i de i medfør af denne lov fastsatte regler eller i regler fastsat i Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov vedrørende ansøgt støtte:

- 1) Reduktion af støtte eller sanktion af støtte med et beløb, der overstiger reduktionen.
- 2) Bortfald af støtte.
- 3) Hel eller delvis tilbagebetaling af udbetalt støtte, herunder med krav om tilbagebetaling af et beløb, der overstiger det uberettiget oppebårne beløb.
- 4) Udelukkelse fra at ansøge om støtte i senere perioder end den, hvor overtrædelsen eller undladelsen fandt sted.

Den foreslåede bestemmelse viderefører ministrenes kompetence til at fastsætte regler om administrative foranstaltninger og sanktioner, der følger af forordningsgrundlaget nævnt ovenfor, landbrugsstøtteleuens § 1, stk. 4 og 5, landdistriktsfondslovens § 2, stk. 2, og skovlovens § 57, stk. 1. Bemyndigelsen forudsættes på baggrund af særligt artikel 59 i den nye horisontale forordning at blive udnyttet i højere grad, end tilfældet er i dag, da det i langt højere grad vil være op til medlemsstaterne at fastsætte regler om administrative foranstaltninger og sanktioner samt tilbagebetaling. For så vidt angår indenrigs- og boligministerens kompetence vil der være tale om en udvidelse sammenlignet med gældende ret, da lovforslaget dækker et bredere anvendelsesområde end landdistriktsfondsloven.

Bestemmelsen er nødvendig for at sikre en effektiv håndhævelse af reglerne i loven, regler udstedt i medfør af loven og regler fastsat i Den Europæiske Unions forordninger omfattet af loven. Den foreslåede bestemmelse indebærer, at en støttemodtager i tilfælde, hvor det konstateres, at en eller flere betingelser for støtte er overtrådt, kan få nedsat støtten. Ministrene kan fastsætte regler om, hvordan støtten nedsættes, herunder at støtten nedsættes med et beløb, der er større end reduktionen i form af en sanktion, at støtten helt bortfalder, at der skal ske tilbagebetaling af allerede udbetalt støtte, og at en ansøger kan udelukkes fra at søge om støtte i en senere periode. Udelukkelse vil kunne indebære, at der ikke udbetales støtte i et eller flere kalenderår. For så vidt angår flerårige støtteordninger vil udelukkelse kunne indebære, at støttemodtageren ikke kan blive omfattet af et nyt tilsagn om tilskud i et eller flere kalenderår. Der kan ligeledes fastsættes en bagatelgrænse, så mindre overtrædelser ikke medfører en yderligere støttenedsættelse.

Det følger direkte af artikel 59, stk. 5, i den nye horisontale forordning, at sanktionerne skal være proportionale. Ligeledes oplistes en række tilfælde, hvor medlemsstaterne ikke kan pålægge sanktioner. Dette gælder f.eks., hvor den uretmæssige udbetaling skyldes myndighedsfejl og støttemodtageren ikke med rimelighed kunne opdage fejlen eller force majeure. Det følger desuden direkte, at hvis den manglende overholdelse af støttebetingelserne skyldes force majeure eller ekstraordinære omstændigheder fastholder støttemodtageren retten til støtte. Heraf følger modsætningsvist, at der skal kræves tilbagebetaling af en uberettiget opnået fordel eller nægtes udbetaling heraf, hvis en uregelmæssighed f.eks. skyldes en myndighedsfejl som nævnt ovenfor.

Der vil endvidere være behov for at kunne fastsætte nationale regler om sanktion, f.eks. hvis Kommissionen iværksætter en kriseordning, men ikke tager stilling til sanktionsspørgsmålet.

Den foreslåede bestemmelse vil kunne anvendes til f.eks. at fastsætte regler om, at den ansøgte støtte vil blive nedsat i tilfælde, hvor en ansøger ikke rettidigt har anmodet om udbetaling, hvor de grundlæggende betingelser for at være omfattet af ordningen og for at modtage støtte ikke er opfyldt, eller i tilfælde, hvor reglerne om konditionalitet overtrædes. Ministrene vil endvidere kunne fastsætte regler om, at støtten helt bortfalder, hvis den konstaterede overtrædelse er tilstrækkelig alvorlig. For flerårige forpligtelser kan bortfald betyde, at tilsagn om tilskud helt bortfalder, og at støtte for efterfølgende år derfor heller ikke udbetales. Endvidere vil der kunne fastsættes

regler om tilbagebetaling af uretmæssigt udbetalt støtte i tilfælde, hvor overtrædelsen først konstateres efter, at tilskuddet er udbetalt. Der vil også kunne fastsættes regler om og hvordan, tidligere udbetalt støtte skal tilbagebetales. Ministrene vil kunne fastsætte regler om tilbagebetaling, uanset at støttemodtageren har opfyldt støttebetingelserne i et eller flere af de andre år, som ordningen omfattede. Der vil endvidere kunne fastsættes lignende bestemmelser om, at en senere ejer af et areal, der er udbetalt støtte for, skal tilbagebetale støtte, selvom støtten ikke er udtalt til den pågældende. Dette vil være begrænset til tilfælde, hvor der overtrædes betingelser for at opnå støtte i den periode, hvor betingelserne skal være opfyldt.

Til § 5

Efter landdistriktsfondslovens § 2, stk. 1, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren hver for sig inden for deres respektive områder fastsætte regler om støtte, som de pågældende ministre kan yde i medfør af § 1. Der kan fastsættes regler om ansøgning om støtte, betingelser for støtte, støtteniveau, beregning af støtte og udbetaling af støtte. De pågældende ministre kan også for sådan støtte fastsætte regler om administration af støtteordninger, herunder om prioritering, udvælgelse af ansøgninger og afslag på ansøgninger, og om regnskab og revision for støttebevilget efter denne lov. Bestemmelsen er bl.a. anvendt til at fastsætte regler om tinglysning af servitutter som betingelse for tilskud, eksempelvis i bekendtgørelse nr. 318 af 1. marts 2021 om tilskud til vådområdeprojekter og lavbundsprojekter. Her stilles der krav om, at arealerne permanent skal henligge som lavbundsområder og fastholdes som græs- eller naturarealer med naturlig vandstand i overensstemmelse med tilsagnet om støtte.

Det foreslås i *stk. 1*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at ordninger efter denne lov eller regler fastsat i medfør af denne lov betinges af, at eventuelle forpligtelser for ejendommens ejer fastlægges i en tinglyst servitut.

Bestemmelsen fastslår således udtrykkeligt den mulighed for, at ministeren kan fastsætte regler om tinglysning af servitutter som betingelse for tilskud, som er udledt af landdistriktsfondslovens § 2, stk. 1. Bestemmelsen udvides samtidig til at omfatte hele lovens anvendelsesområde.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at støtte med hjemmel i lovens bemyndigelser kan gøres betinget af, at støttemodtager som vilkår for tilskuddet får tinglyst en servitut med opretholdelse af ordningsmæssige formål

som f.eks. bevaring og genopretning af miljø, natur og klima. Bestemmelsen giver mulighed for at skabe en permanent begrænsning i arealanvendelsen ved, at en varig sikring af arealtilstanden tinglyses på ejendommen. Den foreslåede bestemmelse betyder, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri har en klar hjemmel til at betinge et tilsagn om tilskud med eventuelle forpligtelser om tinglysning af servitutter på en ejendom.

Det foreslås i *stk. 2* som noget nyt, at en tinglyst servitut skal respekteres af ejendommens ejer, brugere og panthavere, uanset hvornår retten over ejendommen er erhvervet. Den foreslåede bestemmelse sikrer således, at servitutterne har forrang og kan opretholdes i tilfælde af eventuelle tidligere stiftelser af andre rettigheder. Dette er begrundet i en betydelig samfundsinteresse i at sikre en varig bevaring og genopretning af miljø, natur og klima. Det er på den baggrund væsentligt, at den i servitутten stiftede rådighedsbegrænsning beskyttes bedst muligt eksempelvis i tilfælde af, at ejendommen går på tvangsauktion.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.13.2.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 6

I henhold til landdistriktsfondslovens § 2, stk. 4, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte regler om, at lov om indhentning af tilbud på visse offentlige og offentligt støttede kontrakter (herefter tilbudsloven) ikke finder anvendelse for private udbydere af bygge- og anlægsarbejder, som modtager offentlig støtte efter denne lov, i det omfang størrelsen af den offentlige støtte er fastsat på baggrund af standardomkostninger.

Muligheden for at anvende standardomkostninger i forbindelse med Den Europæiske Unions landbrugsstøtteordninger blev indført under den forrige programperiode for Landdistriktsprogrammet (2007-2013). Siden har Den Europæiske Revisionsret anbefalet, at medlemsstaterne i højere grad gør brug af metoden, da erfaringerne viser, at fejlratene er mindre, samt at den administrative byrde mindskes. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har på denne baggrund med virkning fra programperioden 2014-2022 anvendt standardomkostninger for en række projektstøtteordninger etableret i medfør af landdistriktsfondsloven.

Der er etableret en række tilskudsordninger til investeringer i fysiske aktiver, f.eks. staldmodernisering, som kan omfatte bygge- og anlægsarbejder,

der anvender standardomkostninger, og som dermed er fritaget fra reglerne i tilbudsloven. Der er tillige anvendt standardomkostninger på nogle natur- og miljøordninger med private ansøgere, f.eks. minivådområder, hvorved de også fritages fra reglerne i tilbudsloven.

Da brugen af standardomkostninger imidlertid ikke er forenelig med bestemmelserne i tilbudsloven på visse af ministeriets områder, foreslås ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bemyndiget til at fastsætte regler om, at loven ikke skal finde anvendelse for private udbydere af bygge- og anlægsarbejder, som modtager offentlig støtte efter de i lovforslagets § 1, stk. 1, nr. 1, omfattede forordninger eller § 1, stk. 2.

Det foreslås i § 6, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at tilbudsloven ikke finder anvendelse for private udbydere af bygge- og anlægsarbejder, som modtager offentlig støtte efter de i lovforslagets § 1, stk. 1, nr. 1, omfattede forordninger eller § 3, i det omfang størrelsen af den offentlige støtte er fastsat på baggrund af standardomkostninger. Det indebærer, at en støttemodtager ikke i alle tilfælde vil skulle sende en arbejdsopgave i udbud.

Den foreslåede bestemmelse vil have et bredere anvendelsesområde sammenlignet med den tilsvarende bestemmelse i landdistriktsfondslovens § 2, stk. 4, da den også vil kunne finde anvendelse for tilskudsordninger, der er nationalt finansieret, eller tilskudsordninger, der finansieres af EGFL. Bestemmelsen forventes overvejende at blive anvendt som hidtil i forbindelse med projektstøtteordninger, som helt eller delvist er finansieret af ELFUL.

Anvendelse af standardomkostninger indebærer, at størrelsen af tilskud i de enkelte sager fastsættes efter et forud fastsat bestemt beløb for den pågældende type af indkøb m.v., og dermed ikke med udgangspunkt i de faktisk afholdte udgifter. Anvendelse af standardomkostninger medfører en klar forenkling af de støtteordninger, hvorefter der kan ydes projektstøtte til forskellige bygge- og anlægsarbejder.

Hvis en støtteordning bliver sammensat sådan, at der kan ydes støtte både i form af standardpriser for enhedsomkostninger og refusion af faktiske udgifter, vil det alene være den del, der omfatter standardomkostninger, der vil kunne undtages fra reglerne i tilbudsloven. Det vil komme til at fremgå af de enkelte bekendtgørelser, for hvilke investeringer der vil kunne beregnes standardomkostninger.

Den foreslåede bestemmelse vil både kunne anvendes for støtte, der helt eller delvist er finansieret af EU-midler, og for nationalt finansieret støtte.

Bestemmelsen vil gælde for ”bygge- og anlægsarbejder”, der skal forstås på samme måde som det tilsvarende udtryk i § 1, stk. 5, i tilbudsloven.

Den foreslåede bestemmelse vil alene få praktisk betydning for offentligt støttede private bygge- og anlægsarbejder, som efter gældende ret er de eneste private indkøb, der er omfattet af tilbudsloven, jf. dennes § 1, stk. 2, nr. 2. Statslige, regionale og lokale myndigheder og offentligretlige organer omfattet af tilbudslovens § 1, stk. 2, nr. 1, vil således fortsat skulle gå frem efter lovens regler, selvom de modtager støtte baseret på standardomkostninger.

I sager, hvor ansøgning indgives af private og offentlige partnerskaber, vil tilbudsloven som udgangspunkt skulle følges, medmindre det er klart, at indkøb af ydelser hos underentreprenører alene forestås af private.

Til § 7

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri er i henhold til stk. 1 i tekstanmærkning nr. 197 ad 23.31.04 til § 23 på finansloven for finansåret 2022 bemyndiget til at gennemføre klima-lavbundsprojekter, herunder ved køb af projektarealer, køb af erstatningsarealer, efterfølgende salg af disse samt jordfordeling. Efter tekstanmærkningens stk. 2, 1. pkt., kan ministeren afholde nødvendige anlægsudgifter og yde lodsejerkompensation. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan efter tekstanmærkningens stk. 3 henlægge sine beføjelser efter stk. 1 og 2 til institutioner under Miljøministeriet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri eller anden offentlig myndighed. Efter stk. 4 kan lodsejerkompensation ikke udbetales, før der foreligger statsstøttegodkendelse fra Kommissionen, og afgørelser truffet i henhold til regler udstedt i medfør af stk. 1-3 kan efter stk. 5 ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Det foreslås i *stk. 1*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan gennemføre projekter vedrørende udtagning af kulstofrige lavbundsjorder (klima-lavbundsprojekter), herunder ved køb af projektarealer, køb af erstatningsarealer, efterfølgende salg af disse samt jordfordeling. Ministeren kan afholde nødvendige anlægsudgifter og yde lodsejerkompensation. Bestemmelsen er en videreførelse af den del af tekstanmærkningen, der giver

mulighed for at gennemføre klima-lavbundsprojekter samt naturalieydelserne herfor.

Den foreslåede bestemmelse viderefører tekstanmærkningens stk. 1 og 2, 1. pkt.

Den foreslåede bestemmelse giver ministeren mulighed for at gennemføre klima-lavbundsprojekter, herunder ved køb og salg af projekt- og erstatningsarealer og jordfordeling. Bestemmelsen fastlægger desuden, at ministeren kan afholde de nødvendige anlægsudgifter til projekterne og yde lods-ejerkompensation.

Det er hensigten, at ministeren i medfør af lovforslagets § 24, stk. 2, vil delegere beføjelsen til projektgennemførelsen til Naturstyrelsen under Miljøministeriet som en videreførelse af den nuværende ordning, hvorefter Naturstyrelsen gennemfører klima-lavbundsprojekter inden for rammerne af de bevillinger, der afsættes på finansloven. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan på denne måde råde over Naturstyrelsens anlægsbevilling.

Det er i det hele hensigten at videreføre ordningen, som den i dag er reguleret i bekendtgørelse nr. 211 af 8. februar 2022 om udtagning af kulstofrige lavbundsjorder med henblik på genopretning af naturlig hydrologi (klima-lavbundsprojekter).

Naturstyrelsen vil dermed fortsat kunne gennemføre klima-lavbundsprojekter gennem udtagning af kulstofrige lavbundsjorder af landbrugsmæssig drift. Indsatsen vil ske gennem opkøb og arrondering af ejendomme med det formål at udtage lavbundsjorder, som efterfølgende vådgøres ved grøftelukkning, sløjfning af dræn, omlægning af drift, hvorved arealets naturlige hydrologi genoprettes i videst mulige omfang. Styrelsen vil kunne afholde udgifter i forbindelse med forundersøgelse til projekterne, herunder også selvom forundersøgelsen måtte vise, at projektet ikke er realiserbart. Herudover kan styrelsen afholde omkostninger til projektledelse, omkostninger til etablering af vådområdet og udgifter til tinglysning og evt. udgifter i forbindelse med jordfordeling. Det er hensigten, at projektarealerne som udgangspunkt videresælges efter projekternes afslutning med henblik på genanvendelse af midlerne til videre udtagning af lavbundsjorder. I særlige situationer kan arealer beholdes i offentligt eje, hvis det skønnes, at de herved kan bidrage til opnåelse af væsentlige natur-, miljø- og friluftsmæssige formål af betydning for samfundet.

Efter stk. 2, 2. pkt., i tekstanmærkning nr. 197 ad 23.31.04 til § 23 på finansloven for finansåret 2022 er ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri desuden bemyndiget til at fastsætte nærmere regler for ordningen, herunder om krav til projekterne, lodsejerkompensation for værditab af arealerne og for kompensation for øvrige udgifter for lodsejeren knyttet til udtagningen, tinglysning af servitut på projektarealer om fastholdelse af naturlig hydrologi i videst muligt omfang samt kontrol og tilsyn.

Det foreslås i *stk. 2*, at ministeren kan fastsætte nærmere regler for ordningen, herunder om krav til projekterne, lodsejerkompensation for værditab af arealerne og kompensation for øvrige udgifter for lodsejerne knyttet til udtagningen.

Bestemmelsen viderefører tekstanmærkningen *stk. 2, 2. pkt.*, idet muligheden for at fastsætte regler om tinglysning af servitut på projektarealer om fastholdelse af naturlig hydrologi i videst muligt omfang samt kontrol og tilsyn følger af lovforslagets bestemmelser i henholdsvis § 5, stk. 1, og § 13, stk. 1, og derfor ikke indgår i den her foreslåede bestemmelse.

Efter den foreslåede bestemmelse kan ministeren fastsætte nærmere regler om ordningen efter *stk. 1*, herunder om krav til projekterne og lodsejerkompensation.

Ministeren vil i medfør af lovforslagets § 5 på samme måde som i dag kunne fastsætte regler om tinglysning af servitut på projektarealerne, som begrænser den landbrugsmæssige anvendelse af arealet, ligesom der kan tinglyses betingelser og vilkår, der relaterer sig til områdets fremtidige karakter af vådområde. Ministeren kan efter lovforslagets § 24, stk. 2, desuden afskære klageadgang for de afgørelser, som Naturstyrelsen træffer, ligesom det i dag er gjort i *stk. 5* til tekstanmærkning nr. 197, ad 23.41.04, til § 23 på finansloven for finansåret 2022.

Til § 8

Efter landdistriktsfondslovens § 8, stk. 1, skal en støttemodtager efter loven eller regler udstedt i medfør af loven i hele perioden, hvor betingelserne for støtte skal være opfyldt, på forlangende af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller indenrigs- og boligministeren afgive erklæring om, hvorvidt betingelserne for støtte er opfyldt. Der er ikke en tilsvarende bestemmelse i landbrugsstøtteleven eller skovloven.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* skal en støttemodtager eller den til enhver tid værende ejer af det areal, der er omfattet af et tilsagn om støtte, efter denne lov eller regler fastsat i medfør heraf eller regler i Den Europæiske Unions forordninger omfattet af loven i hele perioden, hvor betingelserne for støtte skal være opfyldt, på forlangende af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder afgive erklæring om, hvorvidt støttebetingelserne er opfyldt.

Den foreslåede bestemmelse svarer med en præcisering af ordlyden til bestemmelsen i landdistriktsfondslovens § 8, stk. 1, og foreslås udvidet til at omfatte hele lovforslagets anvendelsesområde.

Den til enhver tid værende ejer af det areal, der er omfattet af et tilsagn om støtte, vil blive sidestillet med en støttemodtager, uanset om den pågældende har modtaget støttebeløbet eller ej. Dette vil for f.eks. den planlagte støtteordning om engangskompensation for etablering af vådområder kunne medføre, at en ny ejer af et areal, der indtræder i et støttetilsagn, efter engangskompensationen er udbetalt, og som overtræder forpligtelser, vil kunne blive mødt med et tilbagebetalingskrav som følge af overtrædelsen på trods af, at det ikke er den nye ejer, der har fået udbetalt engangskompensationen.

Efter § 8, stk. 2, i landdistriktsfondsloven skal en støttemodtager i hele perioden, hvor betingelserne for støtte skal være opfyldt, underrette ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller indenrigs- og boligministeren, hvis betingelserne for støtte ikke længere er opfyldt. Efter skovlovens § 56, stk. 2, skal modtageren af tilskud i hele støtteperioden underrette ministeren, hvis vilkårene for at modtage tilskud ikke længere opfyldes. Der er ikke en tilsvarende bestemmelse om underretningspligt i landbrugsstøtteleven.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* skal støttemodtageren eller den til enhver tid værende ejer til det areal, der er omfattet af et tilsagn om støtte, i hele perioden, hvor betingelserne for støtte skal være opfyldt, underrette vedkommende minister inden for hvis område ordningen hører, hvis betingelserne ikke længere er opfyldt.

Den foreslåede bestemmelse svarer til de tilsvarende bestemmelser i landdistriktsfondsloven og skovloven, dog med en præciseret ordlyd. Samtidig udvides bestemmelsen til at omfatte hele lovforslagets anvendelsesområde.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at støttemodtageren eller den til enhver tid værende ejer af det areal, der er omfattet af et tilsagn om støtte til, skal underrette den relevante minister, hvis betingelserne for at opnå støtte efter loven, regler udstedt i medfør af loven eller regler i Den Europæiske Unions forordninger omfattet af loven ikke længere er opfyldt.

Til § 9

Den foreslåede bestemmelse er ny. Det foreslås i § 9, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal indberette oplysninger om aftaler indgået efter vandforsyningslovens § 13 d og om påbud, forbud eller rådighedsindskrænkninger, som er udstedt i medfør af miljøbeskyttelseslovens §§ 24 og 26 a. Ministeren vil endvidere kunne fastsætte regler om tidsfrister for indberetningen.

Bestemmelsen foreslås indsat for at sikre, at der ikke uberettiget udbetales støtte for arealer, der er pålagt forskellige rådighedsindskrænkninger. Idet støtte efter nogle støtteordninger også skal kompensere ansøgeren for, at der ikke anvendes eksempelvis pesticider, kan der ikke opnås fuld støtte for et areal, der allerede er pålagt begrænsninger med hensyn til anvendelse af pesticider. Det drejer sig om bl.a. den 25 meter beskyttelseszone omkring vandboringer, hvor der efter § 21 b, stk. 1, i miljøbeskyttelsesloven, jf. lovbeholdtgørelse nr. 1218 af 25. november 2019, hverken må anvendes pesticider eller gødning eller foretages dyrkning.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri får ikke besked om de rådighedsindskrænkninger, der følger af aftaler efter vandforsyningslovens § 13 d eller påbud, forbud eller rådighedsindskrænkninger udstedt i medfør af miljøbeskyttelseslovens §§ 24 eller 26 a. Oplysningerne er imidlertid nødvendige for at sikre overholdelsen af Danmarks EU-retlige forpligtelser.

Den foreslåede bestemmelse indebærer derfor, at ministeren vil kunne fastsætte krav om, at kommunerne indberetter oplysningerne til Landbrugsstyrelsen. Ministeren vil kunne fastsætte regler om, hvilke oplysninger der skal indberettes, herunder om indholdet af de pågældende rådighedsindskrænkninger, deres geografiske udstrækning og lignende. Ministeren vil kunne begrænse indberetningspligten til alene at vedrøre rådighedsindskrænkninger på landbrugsarealer. Ministeren vil endvidere kunne fastsætte regler om tidsfrister for indberetningen. Efter lovforslagets § 19 kan ministeren endvidere fastsætte regler om indberetningens format. Bestemmelsen i den fo-

reslåede § 9 vil ligeledes kunne blive anvendt til at kræve rådighedsindskrænkninger, der er pålagt inden lovens ikrafttræden, indberettet, da også sådanne rådighedsindskrænkninger vil få betydning for støtte efter loven.

Der henvises til afsnit 2.10.4. i de almindelige bemærkninger.

Til § 10

Landbrugsstøttelovens § 3 fastsætter, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan kræve oplysning udleveret fra importører, eksportører, producenter, handlende og brancheorganisationer.

Det foreslås i § 10, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at importører, eksportører, støttemodtagere, producenter, virksomheder, handlende, indkøbsfællesskaber samt erhvervs- og brancheorganisationer skal afgive de oplysninger, der er nødvendige for at opfylde indberetningspligten til Kommissionen i medfør af de af loven omfattede forordninger.

Da forordningerne omfattet af lovforslaget dækker et bredere område sammenlignet med de forordninger, der er omfattet af landbrugsstøtteloven, får bestemmelsen et bredere anvendelsesområde sammenlignet med den tilsvarende bestemmelse i landbrugsstøttelovens § 3.

Derudover foreslås det som en udvidelse sammenlignet med bestemmelsen i landbrugsstøtteloven, at ministeren også kan fastsætte regler om at pålægge støttemodtagere at give oplysninger, når dette er nødvendigt for at opfylde indberetningspligten til Kommissionen i medfør af de af loven omfattede forordninger.

Den foreslåede bestemmelse er i modsætning til bestemmelsen i landbrugsstøttelovens § 3 udformet som en bemyndigelsesbestemmelse, så ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at de omfattede aktører skal afgive de nødvendige oplysninger.

Det forventes, at indberetninger fra private aktører, bortset fra sukkersektoren, alene vil omfatte oplysninger om priser og producerede mængder, herunder om produktionsmetoder.

Det kan dog ikke udelukkes, at fremtidig EU-regulering vil gøre yderligere indberetninger fra private aktører påkrævet.

Den foreslåede bestemmelse anses for nødvendig, fordi der påhviler medlemsstaterne en meget vidtgående indberetningspligt til Den Europæiske Union. Landbrugsstyrelsen vil uden den foreslåede bestemmelse kun modtage de nødvendige oplysninger fra private aktører ad frivillighedens vej. Bestemmelsen er derfor nødvendig for at have sikkerhed for at kunne opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser.

Indberetningspligten vil hovedsageligt omfatte løbende meddelelse af oplysninger vedrørende markedsforhold, der berører den danske landbrugs- og fødevareforsyningskæde, og forvaltningen af markedsordningerne. Det kan eksempelvis dreje sig om periodiske indberetninger af priser og arealer med visse afgrøder samt producerede og anvendte mængder samt lagre af bestemte landbrugsprodukter. Et andet eksempel vil være indberetninger vedrørende brug af støtteordninger og markedsinstrumenter samt samhandel med tredjelande, navnlig i relation til handelsaftaler.

Indberetningspligten vil bl.a. blive opfyldt efter samråd med Danmarks Statistik, sådan at det sikres, at der ikke ved opfyldelsen af indberetningspligten sker indsamling eller behandling af materiale, som allerede foretages, eller som mest hensigtsmæssigt vil kunne foretages af Danmarks Statistik. En række andre indberetninger vil dog ikke kunne foretages af Danmarks Statistik, men vil ske på baggrund af oplysninger fra private aktører, såsom erhvervs- og brancheorganisationer samt private virksomheder inden for landbrugs- og fødevareforsyningskæden. Ligeledes vil oplysninger blive indhentet fra andre offentlige myndigheder vedrørende landbrugs- og fødevarer til Den Europæiske Union.

Til § 11

Det følger af landbrugsstøttelovens § 5, stk. 1, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om hel eller delvis betaling af omkostningerne ved administrationen af eksportrestitutionsordningen og ved kontrollen med de forordninger, der er nævnt i § 1 i landbrugsstøtteloven. Videre kan ministeren fastsætte regler om hel eller delvis betaling for særlige tjenesteydelser, som de kontrollerede myndigheder udfører efter anmodning, jf. § 5, stk. 2.

Ministerens bemyndigelse efter § 5 er udnyttet ved følgende betalingsbekendtgørelser:

- Bekendtgørelse nr. 2641 af 28. december 2021 om betaling for kontrol af fødevarer, foder og levende dyr m.v.
- Bekendtgørelse nr. 1724 af 26. november 2020 om betaling for plantesundhedskontrol m.v.

Disse bekendtgørelser angår bl.a. regler om hel eller delvis betaling af omkostningerne ved kontrol af virksomhedernes overholdelse af bestemmelserne om handelsnormer for frugt og grøntsager fastsat i Den Europæiske Unions forordninger om den fælles markedsordning for landbrugsvarer. Handelsnormerne er bl.a. krav til produkternes kvalitet, størrelse, modenhed og mærkning.

Kontrollen efter landbrugsstøtteleven udføres som en integreret del af kontrol efter lov om fødevarer og typisk ofte også kontrol efter lov om planter og plantesundhed m.v.

Efter fast praksis beregnes og opkræves betalingen for den samlede kontrol i henhold til både landbrugsstøtteleven og lov om fødevarer eller lov om planter og plantesundhed m.v. som ét samlet beløb.

Det følger af § 20, stk. 1, i landbrugsstøtteleven, at beløb, der ikke betales rettidigt tillægges rente svarende til rentelovens § 5 fra forfaldsdagen, medmindre andet fremgår af forordningsgrundlaget. Renten udgør mindst 50 kr.

I länddistriktsfondsloven og skovloven er der ikke fastsat bestemmelser om betaling af omkostninger ved kontrolopgaver, der udføres efter loven, regler fastsat i medfør af loven eller efter Den Europæiske Unions forordninger.

Det foreslås i *stk. 1*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bemyndiges til at fastsætte regler om hel eller delvis betaling for omkostningerne ved kontrolopgaver, der udføres efter Den Europæiske Unions forordninger omfattet af § 1, stk. 1, nr. 2.

Da eksportrestitutioner i form af støtteordninger i forbindelse med eksport af bl.a. fjerkræ, æg og sukker ikke vil være reguleret i forordningsgrundlaget fra 2023, er det alene ministerens mulighed efter landbrugsstøttelevens § 5, stk. 1, for at fastsætte regler om hel eller delvis betaling af omkostningerne ved kontrolopgaver, der udføres efter Den Europæiske Unions forordninger om den fælles markedsordning for landbrugsvarer omfattet af § 1, stk. 1, nr. 2, der foreslås videreført.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 indebærer, at det bliver muligt at videreføre den gældende danske praksis for brugerbetaling af kontrollen med overholdelse af Den Europæiske Unions handelsnormer for frisk frugt og grønt, som bl.a. er krav til kvalitet, størrelse, modenhed og mærkning, for så vidt angår danskproducerede varer, der omsættes i fødevarevirksomheder samt varer, der eksporteres til tredjelande uden for Den Europæiske Union. Brugerbetalingen omfatter også den kontrol, der gennemføres i henhold til artikel 89 i forordningen om den fælles markedsordning, når der ved denne kontrol identificeres eventuel svigagtig eller vildledende adfærd med hensyn til de handelsnormer, der er omhandlet i artikel 73-91 i forordningen om den fælles markedsordning, jf. artikel 1, stk. 4, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/625 af 15. marts 2017 om offentlig kontrol og andre officielle aktiviteter med henblik på at sikre anvendelsen af fødevare og foderlovgivningen og reglerne for dyresundhed og dyrevelfærd, plantesundhed og plantebeskyttelsesmidler, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 999/2001, (EF) nr. 396/2005, (EF) nr. 1069/2009, (EF) nr. 1107/2009, (EU) nr. 1151/2012, (EU) nr. 652/2014, (EU) 2016/429 og (EU) 2016/2031, Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 og (EF) nr. 1099/2009 samt Rådets direktiv 98/58/EF, 1999/74/EF, 2007/43/EF, 2008/119/EF og 2008/120/EF og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 854/2004 og (EF) nr. 882/2004, Rådets direktiv 89/608/EØF, 89/662/EØF, 90/425/EØF, 91/496/EØF, 96/23/EF, 96/93/EF og 97/78/EF og Rådets afgørelse 92/438/EØF (forordningen om offentlig kontrol) (herefter kontrolforordningen).

Kontrollen af fødevarevirksomhedernes overholdelse af handelsnormerne for frugt og grønt fastsat i Den Europæiske Unions forordninger foretages af Fødevarestyrelsen som en integreret del af kontrollen inden for fødevarelovens område. Tilsvarende foretager Landbrugsstyrelsen typisk kontrol af overholdelse af handelsnormerne for frugt og grønt som en integreret del af eksportkontrollen af plantesundheden ved eksport til tredjelande uden for Den Europæiske Union.

Det foreslås i *stk. 2*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri endvidere kan fastsætte regler om hel eller delvis betaling for særlige tjenesteydelser, som de kontrollerende myndigheder udfører efter anmodning.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* er en videreførelse af landbrugsstøtte-lovens § 5, *stk. 2*.

Den foreslåede bemyndigelse vil kunne anvendes til at fastsætte regler om betaling for omkostningerne ved kontrolopgaver, hvis den pågældende kontrolopgave efter anmodning ønskes foretaget andre steder eller på andre tidspunkter end sædvanligt.

Det er hensigten i medfør af de foreslåede bestemmelser i stk. 1 og 2 at videreføre de eksisterende gebyrtyper på baggrund af den gældende gebyrstruktur.

Det forudsættes i forbindelse med fastsættelse af gebyrer i medfør af stk. 1 og 2 fortsat at anvende det overordnede princip, at myndighedsbetjening af generel karakter – f.eks. internationalt arbejde, beredskab, overvågning, ministerbetjening m.v. – bevillingsfinansieres, mens opgaver, som kan henføres til registrering, kontrol og certificering af virksomheders overholdelse af krav fastsat af Den Europæiske Union omfattet af Den Europæiske Unions forordninger om den fælles markedsordning for landbrugsvarer, samt faglig og administrativ understøttelse heraf, herunder laboratorieanalyseomkostninger og ressourcer anvendt til kontrolinstruktion, samt faglig og teknisk opdatering af personale, gebyrfinansieres.

Ved fastsættelse af gebyrer efter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1 og 2 vil Finansministeriets Budgetvejledning 2021 og vejledning om prisfastsættelse fra 2006 finde anvendelse. I overensstemmelse med Budgetvejledningens afsnit 2.3.1.2. skal taksterne for de enkelte gebyrtyper, som fastsættes i medfør af bemyndigelsen fastsættes således, at der opnås fuld dækning for de enkelte omkostninger, der er forbundet med det pågældende gebyrbelagte område, således at der tilstræbes en balance over en løbende 4-årig periode. Dette indebærer, at Landbrugsstyrelsen og Fødevarestyrelsen mindst en gang årligt skal vurdere, om der er balance på de enkelte gebyrer, eller om omkostningerne eller takster bør justeres.

Varig underdækning på gebyrordninger, som ikke sker med henblik på at udligne tidligere års overdækning, kan kun forekomme med hjemmel i særlig bevillingsbestemmelse eller med Finansministeriets godkendelse.

Finansloven indeholder en række særlige bevillingsbestemmelser på § 24.21.01. Landbrugsstyrelsen. De særlige bevillingsbestemmelser giver mulighed for, at Landbrugsstyrelsen kan fravige prisstigningsloftet for plantekontrolområderne. Desuden fastsætter bestemmelserne, at Landbrugsstyrelsen i takstfastsættelsen for lovpligtige ydelser ikke skal indregne kalkulatorisk momsandel.

Ændringsforordningen indebærer ikke ændringer i forhold til kontrol af handelsnormerne for frugt og grønt, hvorfor det foreslås at videreføre den hidtidige gebyrfinansiering af området uændret.

Det er derfor hensigten, at gebyrfinansieringen af Fødevarestyrelsens kontrolopgaver inden for lovens område, som hidtil vil være baseret på princippet om, at denne kontrol indgår som en integreret delmængde af styrelsens øvrige kontrolopgaver og ikke opgøres særskilt, men indgår som en fuldt integreret delmængde af ressourceforbruget ved beregningen af gebyrer på de områder, hvor styrelsens aktiviteter er brugerfinansierede. De gældende gebyrer fremgår af bekendtgørelse nr. 2641 af 28. december 2021 om betaling for kontrol af fødevarer, foder og levende dyr m.v. Gebyret består af en grundtakst pr. kontrolbesøg samt en takst pr. påbegyndt kvarter baseret på den tid, som den tilsynsførende anvender pr. kontrol i virksomheden.

Videre forudsættes det, at betalingen for Landbrugsstyrelsens kontrol af handelsnormer for friske frugter og grøntsager ved eksport fortsat i 2023 vil blive fastsat således:

- Basisgebyret pr. kontrolbesøg, inkl. én kontrolattest og evt. ét plantesundhedscertifikat: 893 kr.
- Tillægsgebyr, når tidsforbruget overstiger 1 time: 684 kr. pr. påbegyndt time.
- Kontrolbesøg, der ønskes udført uden for styrelsens normale åbningstid: 1.563 kr.
- Tillægsgebyr, når tidsforbruget overstiger 1 time ved kontrolbesøg, der ønskes udført uden for styrelsens normale åbningstid: 1.401 kr. pr. påbegyndt time.
- Udstedelse af yderligere kontrolattester ud over den første attest: 348 kr. pr. attest.
- Udstedelse af yderligere kontrolattester ud over den første attest ved kontrolbesøg, der ønskes udført uden for styrelsens normale åbningstid: 609 kr. pr. attest.

Det foreslås i *stk. 3*, at betalingsforpligtelser, der er fastsat i regler udstedt i henhold til *stk. 1* eller *2*, og som ikke betales rettidigt, medmindre andet er fastsat i Den Europæiske Unions forordninger, tillægges en årlig rente, der svarer til den fastsatte referencesats i renteloven med tillæg fra forfaldsdagen at regne. Den tillagte rente udgør dog mindst 50 kr. For rykkerbreve betales et gebyr på 100 kr., som reguleres med tilpasningsprocenten i lov

om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 10.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 3, 1. og 2. pkt., er en videreførelse af landbrugsstøttelovens § 20, stk. 1, mens 3. og 4. pkt. er nye.

Den foreslåede bestemmelse vil finde anvendelse på alle betalingsforpligtigelser nævnt i stk. 1 og 2. Der vil således kunne opkræves rente ved forsinket eller udeblivende betaling, der svarer til referencesatsen efter renteloven. Den tillagte rente skal dog udgøre mindst 50 kr. Samtidig kan der opkræves et gebyr på 100 kr. for rykkerbreve.

Til § 12

Efter landbrugsstøttelovens § 20, stk. 2, 1. pkt., jf. stk. 1, 1. pkt., tillægges uretmæssigt modtagne beløb, der ikke tilbagebetales inden udløbet af en frist, der fastsættes af den udbetalende myndighed, en årlig rente svarende til den rente, der er fastsat i henhold til rentelovens § 5, medmindre andet er fastsat ved forordning. Den tillagte rente udgør ifølge landbrugsstøttelovens § 20, stk. 1, sidste pkt., dog mindst 50 kr., medmindre andet er fastsat i Den Europæiske Unions forordninger. Renten tillægges ifølge landbrugsstøttelovens § 20, stk. 2, sidste pkt., kun, såfremt den udbetalende myndighed samtidig med at kræve tilbagebetaling giver underretning om pligten til at betale rente.

Efter landdistriktsfondslovens § 5, stk. 1, 1. pkt., skal støtte, der skal tilbagebetales i medfør af regler, der er fastsat i medfør af landdistriktsfondslovens § 2, stk. 2, tilbagebetales med tillæg af renter. Efter bestemmelsen i § 2, stk. 2, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren hver for sig inden for deres respektive områder fastsætte regler om suspension og reduktion af ansøgt støtte og om bortfald og tilbagebetaling af støtte ved manglende overholdelse af landdistriktsfondslovens bestemmelser, de i medfør af loven fastsatte bestemmelser eller ved manglende overholdelse af bestemmelser i regler fastsat af Den Europæiske Union om forhold, der er omfattet af landdistriktsfondsloven. Rentetillægget beregnes efter landdistriktsfondslovens § 5, stk. 1, 2. pkt., medmindre andet er fastsat ved forordning, fra fristen for betaling fastsat i afgørelsen til støttemodtageren om tilbagebetalingskravet, til tilbagebetaling sker, og med den i renteloven fastsatte referencesats med tillæg. Rentekrav, der udgør under 50 kr., tillægges dog ikke, jf. landdistriktsfondslovens § 5, stk. 1, sidste pkt.

Efter skovlovens § 59, nr. 2, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte regler om beregning af renter af beløb, der skal tilbagebetales efter lovens § 57, stk. 1, om tilbagebetaling af tilskud. Der er fastsat rentebestemmelser i medfør af bemyndigelsen i bekendtgørelse nr. 776 af 19. juni 2017 om tilskud til privat urørt skov, bekendtgørelse nr. 955 af 27. juni 2016 om tilskud til offentlig skovrejsning og bekendtgørelse nr. 872 af 27. juni 2016 om tilskud til rådgivning af private skovejere om kortlægning og beskyttelse af fredskov m.v. i internationale naturbeskyttelsesområder.

Det foreslås *stk. 1*, at betalingsforpligtelser, der er fastsat ved forordninger omfattet af loven, i denne lov eller i regler udstedt i henhold til denne lov, og som ikke betales rettidigt, medmindre andet er fastsat i Den Europæiske Unions forordninger, tillægges en årlig rente, der svarer til den fastsatte referencesats i renteloven med tillæg fra forfaldsdagen at regne, jf. dog stk. 2. Rentekrav, der udgør mindre end 50 kr., inddrives dog ikke.

Den foreslåede bestemmelse viderefører i en sprogligt tilpasset version bestemmelserne i landbrugsstøttelovens § 20, landdistriktsfondslovens § 5, stk. 1, og skovlovens § 59, nr. 2, således at betalingsforpligtelser bliver tillagt en årlig rente, hvis der ikke betales rettidigt.

Ved betalingsforpligtelser forstås krav rettet mod en støttemodtager eller den til enhver tid værende ejer af det areal, der er omfattet af et tilsagn om støtte.

Tilbagebetalingskrav vil efter den foreslåede bestemmelse i stk. 1, 1. pkt., blive tillagt en årlig rente, der svarer til den fastsatte referencesats med det tillæg, der fremgår af § 5, stk. 1, i renteloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 459 af 13. maj 2014. Referencesatsen anses efter renteloven som den officielle udlånsrente, Nationalbanken har fastsat henholdsvis pr. den 1. januar og den 1. juli det pågældende år.

Lovens rentesats tilsigtes at bringes på linje med den almindelige rentesats i henhold til renteloven med tilknyttede forskrifter. Rentesatsen bliver dermed variabel, så den fremover følger renteniveauet på samme måde som renten i henhold til renteloven.

Den foreslåede bestemmelse vil også finde anvendelse på uretmæssigt udbetalte beløb, der skyldes myndighedsfejl, og hvor støttemodtager med ri-

melighed må kunne forventes at have opdaget fejlen. Det indebærer, at uretmæssigt udbetalte beløb, der skyldes myndighedsfejl, og hvor støttemodtageren med rimelighed må kunne forventes at have opdaget fejlen, er rentebærende. Vurderingen af, om støttemodtageren med rimelighed må kunne forventes at have opdaget fejlen, vil bero på en konkret vurdering.

Det er hensigten, at renter vil blive tilskrevet, hvis tilbagebetaling af et fejlagtigt udbetalt beløb ikke sker rettidigt, hvilket vil sige inden for den frist, der fremgår af det tilbagebetalingskrav, der sendes til støttemodtageren. Selvom en fejlagtig udbetaling ikke beror på uretmæssige forhold hos støttemodtageren, findes det hensigtsmæssigt, at der tillægges rente i tilfælde af manglende tilbagebetaling af støtte, der ikke retmæssigt tilkommer den pågældende støttemodtager. Tilbagebetalingskrav vil i praksis så vidt muligt blive modregnet i senere udbetalinger af anden støtte, og det vil derfor alene være i de tilfælde, hvor der ikke er sket modregning, og hvor tilbagebetaling ikke sker rettidigt, at rente tillægges.

Det foreslås i *stk. 2*, at der ved tilbagebetaling af støtte, der er ydet efter regler fastsat i medfør af lovens § 3, tillægges rente. Forrentning skal ske med den i henhold til Den Europæiske Unions statsstøtteregler til enhver tid fastsatte rentesats, der anvendes af Kommissionen ved tilbagebetaling af statsstøtte.

Efter artikel 16, *stk. 2*, i Rådets forordning (EU) 2015/1589 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af artikel 108 i TEUF (procedureforordningen) skal den støtte, der tilbagebetales, indeholde renter beregnet på grundlag af en passende sats, der fastsættes af Kommissionen. Renter tilskrives fra det tidspunkt, hvor den ulovlige støtte blev stillet til modtagerens rådighed, og indtil tilbagebetaling sker.

Ifølge artikel 9, *stk. 1*, i Kommissionens forordning (EU) nr. 794/2004 af 21. april 2004 om gennemførelse af Rådets forordning (EU) 2015/1589 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af artikel 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, som senest ændret ved Kommissionens forordning (EU) 2016/2105 af 1. december 2016 (herefter implementeringsforordningen) er udgangspunktet, at den rentesats, der anvendes i forbindelse med tilbagebetaling af statsstøtte, er en årlig procentsats fastsat for hvert kalenderår.

Metoden for beregningen af rentesatsen er fastsat i implementeringsforordningens artikel 9, *stk. 2 og 3*, og Kommissionens meddelelse om revision af

metoden for fastlæggelse af referencesatsen og kalkulationsrenten, jf. EU-Tidende 2008, nr. C 14, side 6.

Kommissionen offentliggør de aktuelle og tidligere rentesatser i Den Europæiske Unions Tidende og på Kommissionens hjemmeside, jf. implementeringsforordningens artikel 10. Den rentesats, der gælder pr. 1. maj 2021, er offentliggjort i EU-Tidende 2021, nr. C 139, side 4 af 20. april 2021. Da Kommissionen som udgangspunkt fastsætter rentesatsen særskilt for hver medlemsstat, gælder der en særlig dansk rentesats.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 2, 2. pkt.*, vil den rentesats, der fastsættes af Kommissionen, også finde anvendelse for den rente, der efter § 11, stk. 2, 1. pkt., tillægges ved tilbagebetaling af støtte ydet i henhold til regler fastsat i medfør af lovens § 3. Renter vil blive tilskrevet fra det tidspunkt, hvor den ulovlige støtte blev stillet til modtagerens rådighed, og indtil tilbagebetaling sker.

Den rentesats, der skal anvendes, er efter implementeringsforordningens artikel 11, stk. 1, den gældende sats på den dato, hvor den ulovlige støtte første gang blev stillet til rådighed for støttemodtageren. Efter implementeringsforordningens artikel 11, stk. 3, anvendes den i artikel 11, stk. 1, omhandlede rentesats i hele perioden indtil tilbagebetalingstidspunktet. Hvis der er gået mere end et år mellem den dato, hvor den ulovlige støtte første gang blev stillet til støttemodtagerens rådighed, og datoen for tilbagebetalingen af støtten, beregnes rentesatsen imidlertid på ny med årlige intervaller, idet der tages udgangspunkt i den gældende sats på tidspunktet for den nye beregning.

Med den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 2, 2. pkt., finder implementeringsforordningens artikel 11, stk. 1 og 3, om fastlæggelse af størrelsen af rentesatsen og tilskrivningsmetoden, anvendelse for den rente, der efter § 12, stk. 2, 1. pkt., tillægges ved tilbagebetaling af støtte ydet i henhold til regler fastsat i medfør af § 3.

Det foreslås i *stk. 2, 3. pkt.*, at renter vil blive tilskrevet med renters rente fra den dato, hvor støtten første gang blev stillet til rådighed for modtageren, og indtil datoen for tilbagebetaling af støtten. Renter, der er påløbet i det foregående år, vil blive tilskrevet rente hvert efterfølgende år, jf. den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 2, 4. pkt.

De foreslåede bestemmelser i § 12, stk. 2-4. pkt., om tilskrivning af renters rente svarer til implementeringsforordningens artikel 11, stk. 2. De foreslåede bestemmelser indebærer, at krav om tilbagebetaling af ulovlig støtte ydet ud over en periode på et år kan tilskrives renters rente fra det første år, hvor den ulovlige støtte første gang blev stillet til rådighed. For de efterfølgende år tilskrives renter af hvert yderligere beløb, hvormed der er ydet ulovlig støtte i det pågældende år, idet beløbet bliver tillagt tidligere tilskrevne renter. Tilskrivning af renters rente vil dog ikke være relevant, hvis der er tale om en ulovlig støtte, som kun har været stillet til modtagerens rådighed inden for et kortere tidsrum, der ikke strækker sig ud over en periode på et år.

Det fremgår af landdistriktsfondslovens § 5, stk. 2, at tilbagebetalingskrav i forbindelse med støtte, der er finansieret af såvel nationale midler som EU-midler, i deres helhed forældes efter de regler, der er fastsat i EU-regler om forhold, der er omfattet af denne lov.

Det foreslås i *stk. 3*, at tilbagebetalingskrav i forbindelse med støtte, der både er finansieret af nationale midler og Den Europæiske Unions midler, forældes i deres helhed efter de regler, der er fastsat i Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov.

Bestemmelsen skal ses som en videreførelse af landdistriktsfondslovens § 5, stk. 2. Da lovforslagets anvendelsesområde er bredere sammenlignet med landdistriktsfondslovens, vil den foreslåede bestemmelse dog også få et tilsvarende bredere anvendelsesområde sammenlignet med bestemmelsen i landdistriktsfondslovens § 5, stk. 2.

Ved nationale midler forstås midler, på grundlag af hvilke der har været søgt EU-medfinansiering fra ELFUL i forbindelse med den pågældende støtte. Der kan være tale om midler fra offentlige myndigheder, herunder staten, regioner og kommuner, samt midler fra landbrugets produktions- og promilleafgiftsfonde og Fonden for Økologisk Landbrug.

Det er reglerne i forældelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1238 af 9. november 2015, der finder anvendelse i tilfælde, hvor der er sket en fejlagtig udbetaling af støtte finansieret af Den Europæiske Union, og hvor fejlen ikke beror på en uregelmæssighed hos den pågældende støttemodtager.

Forældelsesloven vil finde tilsvarende anvendelse på krav om tilbagebetaling af rent nationale midler, og reglerne medfører derfor ikke forskelsbehandling i forhold til regler, der gælder for tvister af samme art.

Til § 13

Det fremgår af landbrugsstøttelovens § 4, stk. 1, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om kontrol med overholdelsen af de i § 1 nævnte forordninger, herunder med de af disse forordninger omfattede varer, og med virksomheder, som importerer, fremstiller, forhandler, opbevarer, transporterer, bearbejder eller eksporterer disse varer, eller som udgør et tidligere eller senere led i omsætningskæden vedrørende disse varer og deres bestanddele.

Af landdistriktsfondslovens § 9, stk. 4, fremgår tilsvarende, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren hver for sig inden for deres respektive områder kan fastsætte nærmere regler om kontrol af de foranstaltninger, hvortil der ydes støtte efter denne lov.

Det fremgår desuden af skovlovens § 59, nr. 1, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om tilsyn med de foranstaltninger, der er ydet tilskud til efter loven.

Det foreslås i *stk. 1*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder kan fastsætte regler om tilsyn og kontrol med, at loven eller regler fastsat i medfør af denne lov eller Den Europæiske Unions forordninger omfattet af lovforslaget, overholdes.

Den foreslåede bestemmelse viderefører muligheden for, at ministrene kan fastsætte regler om tilsyn og kontrol. Da lovforslaget omfatter forordninger om flere forhold end landdistriktsfondsloven, vil der være tale om en udvidelse i forhold til gældende ret for så vidt angår indenrigs- og boligministerens kompetence. Indenrigs- og boligministerens kompetence vil efter den foreslåede bestemmelse omfatte hele forordningsgrundlaget omfattet af lovforslaget. Det er ikke forventningen, at indenrigs- og boligministeren i første omgang vil udnytte bemyndigelsen til at fastsætte regler om andet end lokaludvikling styret af lokalsamfundet og den støtte, der er medfinansieret af ELFUL, og som ydes til lokale aktionsgrupper.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 giver ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren hjemmel til inden for deres respektive områder at fastsætte regler om tilsyn og kontrol med, at loven eller de i medfør heraf fastsatte regler eller Den Europæiske Unions forordninger om forhold omfattet af loven, overholdes. Ministrene kan i medfør af den foreslåede bestemmelse fastsætte regler vedrørende myndigheder m.v., der er bemyndiget til at udøve de pågældende ministres beføjelser ved kontrol.

Det er hensigten, at der vil blive fastsat regler om myndighedernes administrative kontrol, det vil sige den kontrol, der ikke foretages på stedet.

Derudover er det hensigten, at der vil blive fastsat regler om, at en del af kontrollen med tilskudsordningerne, markedsordningerne og med reglerne om konditionalitet foretages på stedet af de anmeldte arealer, afgrøder og produkter, ved afsyning af projekter m.v. hos de enkelte støttemodtagere. Der vil i den forbindelse kunne fastsættes regler om, at støttemodtageren eller aktøren skal forevise de omfattede arealer, dyrkningsplaner, markplaner, gødningsplaner, forretningsmateriale og regnskabsmateriale m.v.

Det forudsættes, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren i de regler, der fastsættes i medfør af den foreslåede bestemmelse, sikrer, at proportionalitetsprincippet i retssikkerhedslovens § 2 og øvrige relevante bestemmelser i retssikkerhedsloven kan overholdes i forbindelse med udførelsen af det tilsyn og den kontrol, som reglerne vedrører.

Hvis der i medfør af den foreslåede bestemmelse etableres ordninger, der indebærer mulighed for myndighedsadgang uden retskendelse, vil det komme til at fremgå af de årlige indberetninger til Justitsministeriet til brug for den årlige retssikkerhedsredegørelse til Folketinget.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.10.1.1.

I takt med den teknologiske udvikling udvikles der løbende nye digitale værktøjer, som vil kunne bruges i forbindelse med kontrol af overholdelsen af reglerne. Det er forventningen, at eksempelvis satellitbaseret kontrol løbende vil kunne anvendes til kontrol af støttebetingelsernes overholdelse i et større omfang end i dag. Det er derfor også hensigten, at der vil blive fastsat regler om, at en del af kontrollen sker ved satellitbaseret kontrol og stikprøvekontrol i marken.

Det er desuden hensigten, at der vil blive fastsat regler om kontrollen af konditionalitet. Som det fremgår af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2116, kan medlemsstaterne anvende deres eksisterende kontrolsystemer og forvaltning til at sikre, at reglerne om konditionalitet overholdes.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri er i medfør af § 4, stk. 5, i landbrugsstøtteleven bemyndiget til at fastsætte regler om kontrol med de oplysninger, der skal danne grundlag for udbetaling af ydelser eller opkrævningen af afgifter i henhold til de i lovens § 1 nævnte forordninger. Den, som modtager ydelser eller som skal betale afgifter i henhold til de i § 1 nævnte forordninger, skal i henhold til § 4, stk. 6, opbevare de forretningsbøger, øvrige regnskabsmateriale, ledsagedokumenter, recepter, analysemateriale samt korrespondance m.v. nævnt i stk. 3, 2. pkt., i mindst 5 år regnet fra udløbet af det år, hvori ydelse er modtaget eller afgift er betalt.

Det foreslås i *stk. 2*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan fastsætte regler om opbevaring af oplysninger med henblik på tilsyn og kontrol med overholdelsen af loven eller de i medfør heraf fastsatte regler eller Den Europæiske Unions forordninger omfattet af loven.

Den foreslåede bestemmelse svarer til bestemmelserne i landbrugsstøttelevens § 4, stk. 5 og 6, men udvides til at omfatte hele lovforslagets anvendelsesområde og til også at omfatte indenrigs- og boligministeren. Den foreslåede bestemmelse udformes som en bemyndigelse for ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren til at fastsætte regler om opbevaring af oplysninger med henblik på tilsyn og kontrol med overholdelse af loven eller de i medfør heraf fastsatte regler eller Den Europæiske Unions forordninger omfattet af loven.

Ministrene vil i medfør af den foreslåede bestemmelse kunne fastsætte regler om, at visse oplysninger skal opbevares i et vist tidsrum med henblik på, at ministrene i forbindelse med tilsyn eller kontrol får adgang til disse.

Der vil eksempelvis kunne fastsættes regler om, at en støttemodtager skal opbevare gødningsplaner, gødningsregnskaber, skatte-, moms- og driftsregnskaber og lignende dokumenter i en bestemt periode.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* er ny og medfører, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden deres respektive områder kan meddele de forbud og påbud, der er nødvendige for overholdelse af loven eller af regler udstedt i medfør heraf eller bestemmelser i Den Europæiske Unions forordninger om forhold, der er omfattet af denne lov.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* vil ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri desuden kunne meddele de forbud og påbud, der er nødvendige for overholdelse af forpligtelser fastsat i en tinglyst servitut for ejendommens ejer efter regler udstedt i medfør af § 5, stk. 1, og lov om Landdistriktsskatten, jf. lovbekendtgørelse nr. 114 af 6. februar 2020.

Påbud er afgørelser, der pålægger en handlepligt for den, det retter sig mod. Et påbud præciserer, hvad den ansvarlige skal gøre for at overholde lovgivningen.

Forbud er afgørelser, der pålægger en undladelsespligt for den, forbuddet retter sig mod. Det vil f.eks. kunne være forbud mod markedsføring af et parti frugter, indtil mærkning er bragt i overensstemmelse med handelsnormer.

Den foreslåede hjemmel til at kunne meddele påbud vil f.eks. kunne blive relevant i forbindelse med tilsagn om tilskud til fastholdelse af vådområder, lavbundsområder og fysiske vandløbsindsatser på landbrugsjorder. Det er forventningen, at sådanne tilsagn vil blive betinget af, at de bestemmelser, der skal tinglyses som servitut, overholdes. I tilfælde af overtrædelse af servitutbestemmelserne kan overholdelsen sikres ved, at ministeren udsteder et påbud eller forbud. Der vil f.eks. kunne udstedes påbud om at reetablere et vådområde, hvis dette er blevet ændret ved genopdyrkning af arealet eller lign.

Herudover vil der kunne blive anvendt påbud og forbud i forbindelse med salgsfremme/promotion-ordningen, hvor der vil kunne være behov for at benytte påbud i forbindelse med manglende overholdelse af reglerne for anvendelse af generisk reklamemateriale.

Endvidere vil der i forbindelse med overholdelse af de kommende konditionalitetskrav (GLM-kravene) kunne opstå behov for at udstede forbud.

Både påbud og forbud efter den foreslåede bestemmelse vil indholdsmæssigt afhænge af den konkrete situation, idet det i forbindelse med administrationen vil blive påset, at disse ikke er mere indgribende, end forholdene betinger.

Som udgangspunkt vil påbud og forbud skulle meddeles den ansvarlige. Den relevante myndighed vil dog undtagelsesvist kunne meddele påbud og forbud til personer, som repræsenterer den ansvarlige, f.eks. en ansat, hvis omstændighederne gør, at det ikke er muligt eller forsvarligt at afvente kontakt med den ansvarlige. Dette vil også komme til at gælde i situationer, hvor det ikke umiddelbart kan være muligt at identificere den ansvarlige, og hvor forbud og påbud derfor vil kunne rettes til den, der konkret håndterer sagen. I de fleste tilfælde forudsætter påbud og forbud, at tilsynsmyndigheden har konstateret en overtrædelse. Det vil dog være muligt at meddele påbud og forbud allerede på det tidspunkt, hvor det er åbenlyst, at der vil ske en overtrædelse af reglerne, hvis forholdet ikke rettes.

Det skal bemærkes, at den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 2, også kan anvendes til at sikre overholdelsen af forpligtelser for ejendommens ejer, som er fastlagt i en tinglyst servitut i medfør af regler fastsat i henhold til lov om landdistriktsfonden. Bestemmelsen giver således mulighed for, at anvende forbud og påbud for at sikre overholdelse af servitutter, som er fastlagt i medfør af gamle ordninger, der fortsat holdes i live i medfør af lovforslagets overgangsbestemmelse i § 30, stk. 3.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 2.10.2.

Til § 15

Efter landbrugsstøtteleovens § 4, stk. 3, er de kontrollerende myndigheder berettiget til at foretage eftersyn af varerne og uden erstatning udtage prøver af varerne i det omfang, det er nødvendigt for at undersøge deres beskaffenhed. Vedkommende myndighed er endvidere berettiget til at efterse de i stk. 1 nævnte virksomheders varebeholdninger, forretningsbøger, øvrige regnskabsmateriale, ledsagedokumenter, recepter, analysemateriale samt korrespondance m.v., herunder også materiale, der opbevares i elektronisk form. Virksomhedernes indehavere og de i virksomhederne beskæftigede personer skal yde den fornødne vejledning og hjælp ved foretagelse af ovennævnte eftersyn, og ovennævnte materiale skal på de kontrollerende myndigheders begæring udleveres eller indsendes til de kontrollerende myndigheder.

Efter landdistriktsfondslovens § 9, stk. 2, skal den, der er støttemodtager efter denne lov, efter anmodning fra den relevante minister, under hvis område støtteordningen hører, give alle oplysninger, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold, som har betydning for kontrollens gennemførelse, og vederlagsfrit yde den pågældende minister den fornødne bistand ved kontrol, kopiering og udlevering af skriftligt materiale og udskrifter af oplysninger, som opbevares i elektronisk form.

Efter skovlovens § 50, nr. 1, skal ejeren eller brugeren af en ejendom, hvorpå der er skov eller fredskovspligtigt areal, og virksomheder, som får tilskud efter § 31, stk. 1, efter anmodning give de oplysninger om forholdene på ejendommen, der har betydning for lovens administration, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold.

Den foreslås i *stk. 1*, at den, der er omfattet af loven eller de i medfør af loven fastsatte regler eller Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov, efter anmodning fra ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller indenrigs- og boligministeren, under hvis område ordningen hører, eller den, som den pågældende minister har bemyndiget hertil, give alle oplysninger, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold, som er påkrævet af hensyn til gennemførelse af kontrol.

Den foreslåede bestemmelse viderefører og udvider bestemmelserne i henholdsvis landdistriktsfondslovens § 9, stk. 2, og skovlovens § 50, nr. 1, til at omfatte hele lovforslagets anvendelsesområde.

Den foreslåede oplysningspligt gælder for den, der er omfattet af lovforslaget, de i medfør af lovforslaget fastsatte regler eller Den Europæiske Unions forordninger omfattet af lovforslaget, det vil sige både støttemodtagere, importører, eksportører, producenter, handlende, virksomheder, indkøbsfællesskaber samt erhvervs- og brancheorganisationer og lignende, som er omfattet af lovforslaget og som kan være omfattet af den kontrol, som udføres i medfør af lovforslaget, de i medfør heraf fastsatte regler eller i medfør af Den Europæiske Unions forordninger omfattet af lovforslaget.

Oplysninger om økonomiske og regnskabsmæssige forhold er et vigtigt led i kontrollen. Kun oplysninger, som er af direkte betydning for kontrollen, kan kræves afgivet.

Det bemærkes, at den foreslåede oplysningspligt vil være begrænset af retsikkerhedslovens § 10.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.10.1.1.

Efter landbrugsstøttelovens § 4, stk. 3, 3. pkt., skal virksomhedernes indehavere og de i virksomhederne beskæftigede personer yde den fornødne vejledning og hjælp ved det eftersyn, som de kontrollerende myndigheder kan foretage efter bestemmelsens 1. og 2. pkt., og det heri nævnte materiale skal på de kontrollerende myndigheders begæring udleveres eller indsendes til de kontrollerende myndigheder.

Efter skovlovens § 50, nr. 2, skal ejeren eller brugeren af en ejendom, hvorpå der er skov eller fredskovspligtigt areal, og virksomheder, som får tilskud efter § 31, stk. 1, efter anmodning yde nødvendig vejledning og hjælp ved tilsyn efter § 49. Også ansatte skal efter anmodning yde vejledning og hjælp. For tilsyn med foranstaltninger, der er udbetalt tilskud til, gælder der efter skovlovens § 56, stk. 1, nr. 2, særligt, at regnskaber, forretningsbøger, papirer m.v., der er nævnt i § 56, stk. 1, nr. 1, skal udleveres til den tilsynsførende på dennes begæring.

Det foreslås i *stk. 2*, at den, der er omfattet af loven eller de i medfør af loven fastsatte regler eller Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov, vederlagsfrit skal yde den pågældende minister, under hvis område ordningen hører, eller den, som ministeren bemyndiger hertil, fornøden bistand ved kontrol, udtagning af prøver, kopiering og udlevering af skriftligt materiale samt udskrifter af elektroniske data.

Den foreslåede bestemmelse er, sammenlignet med de tilsvarende bestemmelser i landbrugsstøttelovens § 4, stk. 3, 3. pkt., og skovlovens § 50, nr. 2, udvidet til at omfatte hele lovforslagets anvendelsesområde og til også at omfatte indenrigs- og boligministeren.

Pligten til at medvirke ved kontrol angår praktisk bistand i forbindelse med kontrol. Bistanden kan bl.a. bestå i identifikation og kopiering af dokumenter. Det er præciseret i bestemmelsen, at den fornødne bistand skal ydes vederlagsfrit. Myndighederne vil dermed vederlagsfrit kunne forlange udskrifter af data, der er opbevaret elektronisk, og kopier af relevant materiale. Det vil dog kun være oplysninger, som er af direkte betydning for kontrollen, der kan kræves afgivet i medfør af den pågældende bestemmelse.

Det foreslås som noget nyt i *stk. 3*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren, eller den som den pågældende minister bemyndiger hertil, som led i løsningen af opgaver i henhold til loven, de i medfør af loven fastsatte regler eller Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov, uden at betale vederlag kan medtage eller udtage prøver af planter, planteprodukter og andre objekter mod kvittering.

Den foreslåede bestemmelse vil blive anvendt i overensstemmelse med det almindelige proportionalitetsprincip, således at der alene medtages og udtages prøver i relevant omfang og af begrænset værdi. Der kan f.eks. være tale om udtagning af kartoffelprøver med henblik på at fastslå, om sorten er støtteberettiget til en given støtteordning.

Til § 16

Efter landbrugsstøttelovens § 4, stk. 1, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte regler om kontrol med overholdelsen af de i § 1 nævnte forordninger, herunder med de af disse forordninger omfattede varer, og med virksomheder, som importerer, fremstiller, forhandler, opbevarer, transporterer, bearbejder eller eksporterer disse varer, eller som udgør et tidligere eller senere led i omsætningskæden vedrørende disse varer og deres bestanddele.

Efter landbrugsstøttelovens § 4, stk. 2, 1. pkt., har de kontrollerende myndigheder til enhver tid, såfremt det skønnes nødvendigt, mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til ethvert sted, hvor de i stk. 1 nævnte varer i erhvervsmæssigt øjemed befinder sig, samt til enhver af de i stk. 1 nævnte virksomheder. Med hensyn til de lokaliteter, hvor de kontrollerende myndigheder har adgang til at efterse dokumenter m.v., fremgår det af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 1998-99, Tillæg A, side 1674, at de af loven omfattede virksomheder ofte er landbrugsbedrifter, hvor en opdeling i en forretningsmæssig del og en privat del ikke er muligt. Det er derfor ikke muligt at begrænse adgangen til at gennemse dokumenter m.v. til den forretningsmæssige del af virksomheden/bedriften. De kontrollerende myndigheder er efter § 4, stk. 3, 1. og 2. pkt. berettiget til at foretage eftersyn af varerne og uden erstatning at udtage prøver af varerne i det omfang, det er nødvendigt for at undersøge deres beskaffenhed. Vedkommende myndighed er endvidere berettiget til at efterse de i stk. 1 nævnte virksomheders varebeholdninger, forretningsbøger, øvrige regnskabsmateriale, led-sagerdokumenter, recepter, analysemateriale samt korrespondance m.v., herunder også materiale, der opbevares i elektronisk form.

Efter landdistriktsfondslovens § 9, stk. 1, har ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren hver for sig inden for deres respektive områder til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til offentlig og privat ejendom og lokaliteter, der ejes eller drives af en fysisk eller juridisk person, der er støttemodtager efter denne lov, for at tilvejebringe oplysninger, der er nødvendige til brug for løsning af opgaver i henhold til denne lov, regler fastsat i medfør heraf eller regler i Unionens (EU) forordninger om forhold omfattet heraf. På tilsvarende måde har den minister, under hvis område støtteordningen hører, adgang til regnskaber, forretningsbøger, papirer m.v., herunder også materiale, der opbevares i elektronisk form, for at tilvejebringe oplysninger til brug for løsning af opgaver i henhold til denne lov, regler fastsat i medfør heraf eller regler fastsat af Unionen (EU) om forhold omfattet af denne lov.

Efter skovlovens § 49, stk. 1, har ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri uden retskendelse mod legitimation adgang til private og offentlige ejendommers arealer for at udøve sine beføjelser og opgaver efter denne lov eller regler, der er udstedt i medfør af loven. Ministeren kan herunder foretage undersøgelser af betydning for lovens formål. Ejeren eller brugeren skal så vidt muligt have besked herom i forvejen. Efter § 49, stk. 2, har ministeren desuden adgang til bygninger, der helt eller delvis udnyttes erhvervsmæssigt, for at udøve tilsyn efter §§ 56-59 på ejendomme, hvortil der er ydet tilskud. Retten efter stk. 1 gælder efter § 49, stk. 3, også for personer, som ministeren bemyndiger hertil. For tilsyn med foranstaltninger, der er udbetalt tilskud til, gælder efter § 56, stk. 1, nr. 1, særligt, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, eller den ministeren bemyndiger hertil, under tilsyn efter § 49 også har adgang til regnskaber, forretningsbøger, papirer m.v. Det gælder også materiale, der opbevares i digital form.

Det foreslås i *stk. 1*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren eller den, som den pågældende minister bemyndiger hertil, inden for deres respektive områder, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til offentlige og private ejendomme, lokaliteter, transportmidler, recepter, forretningsbøger og papirer m.v., herunder også materiale, der opbevares i elektronisk form, elektroniske data, for at tilvejebringe oplysninger til brug for løsning af kontrolopgaver i henhold til denne lov eller til regler, som er fastsat i medfør af denne lov, eller i henhold til Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov.

Bestemmelsen viderefører i en sprogligt tilpasset version bestemmelserne i landbrugsstøtteleovens § 4, stk. 2, 1. pkt. og stk. 3, 1. og 2. pkt., landdistriktsfondslovens § 9, stk. 1, og skovlovens § 49, stk. 1-3 og § 56, stk. 1, nr. 1. Da lovforslaget omfatter forordninger om flere forhold end landdistriktsfondsloven, vil der dog også være tale om en udvidelse i forhold til gældende ret for så vidt angår indenrigs- og boligministerens kompetence. Indenrigs- og boligministerens kompetence vil efter den foreslåede bestemmelse omfatte hele forordningsgrundlaget omfattet af lovforslaget. Det er ikke forventningen, at ministeren i første omgang vil udnytte lovforslagets bemyndigelser til at fastsætte regler om andet end lokaludvikling styret af lokalsamfundet og den støtte, der er medfinansieret af ELFUL, og som ydes til lokale aktionsgrupper.

Bestemmelsen tilsigter, at kontrollen kan ske uanmeldt, da dette i mange tilfælde vil være en forudsætning for, at myndigheden kan få et reelt billede af forholdene på den pågældende bedrift.

Det er hensigten, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris kompetence efter bestemmelsen delegeres til Landbrugsstyrelsen, og at indenrigs- og boligministerens kompetence efter bestemmelsen delegeres til Bolig- og Planstyrelsen.

Med den foreslåede bestemmelse gives der adgang til, at myndigheden kan foretage kontrol uden retskendelse. Kontrollen skal gennemføres i overensstemmelse med relevante regler i retssikkerhedsloven, herunder proportionalitetsprincippet i lovens § 2.

Som det fremgår, kan tvangsindgreb kun finde anvendelse, hvis det skønnes nødvendigt for løsning af opgaver efter loven, regler udstedt i medfør af loven eller i henhold til Den Europæiske Unions forordninger omfattet af loven. Det almindelige proportionalitetsprincip samt proportionalitetsprincippet i retssikkerhedslovens § 2 indebærer herved, at myndigheden til enhver tid er forpligtet til at anvende den mindst indgribende foranstaltning der er tilstrækkelig til opnåelse af formålet.

Kontrolmyndigheden vil ikke have adgang uden retskendelse i de tilfælde, hvor der med rimelig grund foreligger mistanke om en strafbar overtrædelse, herunder om eksempelvis svig med nationale midler og/eller EU-midler. I et sådant tilfælde finder retssikkerhedslovens § 9 anvendelse, hvorefter

tvangsindgreb over for den mistænkte med henblik på at tilvejebringe oplysninger om det eller de forhold, som mistanken omfatter, alene kan gennemføres efter reglerne i retsplejeloven om strafferetsplejen.

Repræsentanter for tilsynsmyndigheden og bemyndigede personer skal forevise nødvendig legitimation for den ansvarlige ejer eller en repræsentant for denne. Som udgangspunkt skal det ske, inden kontrollen påbegyndes, men er ejeren eller en repræsentant for denne ikke til stede, kan kontrollen gennemføres uden at forevise legitimation. Kommer ejeren eller en repræsentant for denne til stede senere, forevises legitimation på det tidspunkt.

Myndighedernes adgang efter den foreslåede bestemmelse vil omfatte både offentlige og private ejendomme, lokaliteter og transportmidler, såsom landbrugsbedrifter og virksomheder m.v., herunder lokaler og køretøjer, som anvendes som led i virksomheden. Myndighederne har endvidere ret til at gøre sig bekendt med landbrugsbedriften eller virksomhedens skriftlige materiale, herunder materiale, der opbevares i elektronisk form, i det omfang det er nødvendigt for at udøve kontrol efter loven og uanset opbevaringssted. Kontrollen gennemføres ofte på landbrugsbedrifter, hvor en opdeling i en privat og forretningsmæssig del ikke er mulig. Det er derfor ikke muligt i disse tilfælde at begrænse adgangen til at gennemse dokumenter m.v. til den forretningsmæssige del af ejendommen.

Det bemærkes, at der i forbindelse med kontrollen kan være behov for at foretage fotografiske optagelser eller lignende, herunder såvel optagelser med almindeligt håndholdt kamera som optagelser med drone. Optagelser med droner udføres af kontrollører med dronebevis og i overensstemmelse med de særlige regler, der gælder for professionel flyvning med droner.

Det forudsættes, at fotografering som hidtil anvendes med mådehold, og kun når dette er nødvendigt for at kunne dokumentere forhold af betydning for afgørelse af en kontrolsag, og hvor disse forhold enten er af flygtig karakter eller er vanskelige at beskrive verbalt.

Fotografier og videooptagelser behandles i overensstemmelse med den øvrige lovgivning om dokumenter og oplysninger som fastsat i f.eks. forvaltningsloven, databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Det følger af § 15 i offentlighedsloven, jf. lov nr. 606 af 12. juni 2013 med senere ændringer, at fotografier ligesom andre dokumenter i sagen skal journaliseres. Ligesom det gør sig gældende for andre dokumenter m.v., der skal indgå

i afgørelsens faktiske grundlag, forudsættes det, at der i forbindelse med en partshøring oplyses om fotograferingen, jf. forvaltningslovens kapitel 5.

Med udtrykket ”den, som den pågældende minister bemyndiger hertil” menes de, som ministrene kan delegere deres beføjelser til efter den foreslåede bestemmelse i § 24, eksempelvis Landbrugsstyrelsen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.10.1.1.

Efter landbrugsstøttelovens § 4, stk. 2, 2. pkt., yder politiet om nødvendigt bistand til kontrollen efter stk. 2, 1. pkt. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan efter aftale med justitsministeren fastsætte nærmere regler herom.

Efter landdistriktsfondslovens § 9, stk. 3, yder politiet om nødvendigt bistand til gennemførelse af den kontrol, der er nævnt i stk. 1. De i stk. 1 nævnte ministre kan hver for sig inden for deres respektive områder efter aftale med justitsministeren fastsætte nærmere regler herom.

Efter skovlovens § 49, stk. 4, yder politiet nødvendig bistand til at opnå adgang efter § 49, stk. 1 og 2.

Det foreslås i *stk. 2*, at politiet om nødvendigt yder bistand til gennemførelse af kontrol efter stk. 1. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan inden for deres respektive områder efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler herom.

Den foreslåede bestemmelse viderefører bestemmelserne i landbrugsstøttelovens § 4, stk. 2, 2. pkt., landdistriktsfondslovens § 9, stk. 3, og skovlovens § 49, stk. 4. Da lovforslaget omfatter forordninger om flere forhold end landdistriktsfondsloven, vil der være tale om en udvidelse i forhold til gældende ret for så vidt angår indenrigs- og boligministerens kompetence. Indenrigs- og boligministerens kompetence vil efter den foreslåede bestemmelse omfatte hele forordningsgrundlaget omfattet af lovforslaget. Det er ikke forventningen, at ministeren i første omgang vil udnytte lovforslagets bemyndigelser til at fastsætte regler om andet end lokaludvikling styret af lokal-samfundet og den støtte, der er medfinansieret af ELFUL, og som ydes til lokale aktionsgrupper.

Der vil bl.a. være tale om magtanvendelse, som forudsætter politiets bistand, hvis tilsynsmyndighedernes adgang til private ejendomme forudsætter behov for at gennembryde eller fjerne hindringer som eksempelvis en låst dør eller en ejer, som nægter kontrolmyndigheden adgang.

Det foreslås derfor, at politiet om nødvendigt yder bistand til gennemførelse af kontrollen i bestemmelsens stk. 1, og at der efter forhandling med justitsministeren kan fastsættes regler herom.

Med den foreslåede bestemmelse gives der mulighed for, at kontrolmyndigheden med bistand fra politiet vil kunne få adgang, hvis det er nødvendigt for at kunne udføre kontrollen efter den foreslåede bestemmelse i stk. 1, og hvor formålet med kontrollen forspildes, hvis ikke adgang opnås.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2, forventes som hidtil kun undtagelsesvis at blive bragt i anvendelse.

Efter landbrugsstøttelovens § 4, stk. 4, kan Rigsrevisionen, eventuelt sammen med Den Europæiske Revisionsret, på tilsvarende betingelser som nævnt i stk. 2 efterse de pågældende virksomheders varebeholdninger samt det i stk. 3, 2. pkt., nævnte materiale, som efter de pågældende myndigheders skøn er af betydning for den revisionsmæssige kontrol med administrationen af de i § 1 nævnte forordninger.

Efter bemærkningerne til landdistriktsfondslovens § 9, stk. 1, jf. Folketings-tidende 2014-15, 1. samling, Tillæg A, side 35, giver bestemmelsen endvidere mulighed for, at andre, såsom repræsentanter for EU-Kommissionen og EU's Revisionsret, ifølge med repræsentanter for danske myndigheder kan medvirke ved kontrollen. Denne mulighed indebærer ikke, at de pågældende EU-repræsentanter kan træffe beslutninger inden for lovens område. Beslutninger inden for lovens område af betydning for den enkelte støtte-modtager kan kun træffes af de danske myndigheder.

Det foreslås i *stk. 3*, at Rigsrevisionen, repræsentanter for Europa-Kommissionen, Den Europæiske Revisionsret og lignende personer, der er nødvendige for, at kontrolmyndigheden kan leve op til sine retlige forpligtelser, på tilsvarende betingelser og ifølge med ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren eller den, som den pågældende minister bemyndiger hertil, kan deltage i kontrollen efter stk. 1.

Bestemmelsen skal ses som en videreførelse af muligheden for, at Rigsrevisionen, repræsentanter for Kommissionen, Den Europæiske Revisionsret og lignende personer, kan medvirke ved kontrollen, som fremgår af landbrugsstøttelovens § 4, stk. 4, og bemærkningerne til landdistriktsfondslovens § 9, stk. 1. Den foreslåede bestemmelse medtages, så det fremgår udtrykkeligt af lovteksten, at de nævnte personer kan deltage i kontrollen efter bestemmelsen i stk. 1. Der vil samtidig være tale om en udvidelse i forhold til den kontrol, som ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri i dag kan udføre efter skovlovens bestemmelser i §§ 49 og 56, stk. 1.

Bestemmelsen giver mulighed for, at andre, såsom repræsentanter for Kommissionen og Den Europæiske Unions Revisionsret, ifølge med repræsentanter for danske myndigheder kan medvirke ved kontrollen. Dette indebærer ikke, at de pågældende kan træffe beslutninger inden for lovens område, da beslutninger af betydning for den enkelte støttemodtager kun kan træffes af dem, som efter lovforslaget eller de i medfør heraf fastsatte regler har en sådan beføjelse. Repræsentanter for tilsynsmyndigheden og bemyndigede personer skal vise nødvendig legitimation for den ansvarlige eller en repræsentant for denne.

Til § 17

Efter landbrugsstøttelovens § 22 a kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller den, ministeren bemyndiger dertil, hos andre offentlige myndigheder indhente de oplysninger, der er nødvendige for at kontrollere overholdelsen af de relevante forordningsbestemmelser, loven samt de regler, der er udstedt i medfør af loven, blandt andet med henblik på registersamkøring og sammenstilling af oplysninger i kontroløjemed.

Efter landdistriktsfondslovens § 10 kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder hos andre offentlige myndigheder indhente de oplysninger, der er nødvendige for at kontrollere overholdelsen af regler fastsat af EU vedrørende støtte efter Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 af 17. december 2013, regler i denne lov og de regler, der er udstedt i medfør heraf, med henblik på registersamkøring og sammenstilling af oplysninger i kontroløjemed.

Efter skovlovens § 56, stk. 1, nr. 3, gælder særligt for tilsyn med foranstaltninger, der er udbetalt tilskud til, at ministeren for fødevarer, landbrug og

fiskeri til brug for tilsynet kan indhente nødvendige oplysninger hos skatte- og afgiftsmyndigheder og andre offentlige myndigheder.

Det foreslås i § 17, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder hos andre offentlige myndigheder kan indhente de oplysninger, der er nødvendige for at kontrollere overholdelsen af loven, de i medfør af loven fastsatte regler eller Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov, bl.a. med henblik på registersamkøring og sammenstilling af oplysninger i kontroløjemed, herunder om skatteforhold, eventuelt i elektronisk form.

Den foreslåede bestemmelse skal videreføre ministrenes mulighed for at indhente oplysninger hos andre offentlige myndigheder til brug for kontrol efter lovforslaget, som fremgår af landbrugsstøttelovens § 22 a, landdistriktsfondslovens § 10 og skovlovens § 56, stk. 1, nr. 3. Da lovforslaget omfatter forordninger om flere forhold end landdistriktsfondsloven, vil der være tale om en udvidelse i forhold til gældende ret for så vidt angår indenrigs- og boligministerens kompetence. Indenrigs- og boligministerens kompetence vil efter den foreslåede bestemmelse omfatte hele forordningsgrundlaget omfattet af lovforslaget. Det er ikke forventningen, at indenrigs- og boligministeren i første omgang vil udnytte lovforslagets bemyndigelser til at fastsætte regler om andet end lokaludvikling styret af lokalsamfundet og den støtte, der er medfinansieret af ELFUL, og som ydes til lokale aktionsgrupper.

Efter databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven er der ikke krav om, at der skal være udtrykkelig lovhjemmel til registersamkøring og sammenstilling af oplysninger i kontroløjemed.

Det vurderes dog at være hensigtsmæssigt, at den foreslåede bestemmelse omfatter registersamkøring og sammenstilling af oplysninger i kontroløjemed, så der ikke opstår tvivl om, at der er adgang hertil, herunder også for så vidt angår oplysninger om juridiske personer. Bestemmelsen bliver dermed også udformet som tilsvarende bestemmelser på Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris område, jf. f.eks. § 65 a i lov om hold af dyr.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at der til brug for planlægning, gennemførelse eller opfølgning på kontrol i medfør af loven hos andre offentlige myndigheder kan indhentes de oplysninger, herunder fortrolige oplysninger, som vurderes at kunne bidrage til en effektiv myndighedsindsats både generelt og i relation til konkrete sager.

Baggrunden for den foreslåede bestemmelse er bl.a., at der kan være behov for at kunne kontrollere rigtigheden af de oplysninger, der afgives til Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri eller Indenrigs- og Boligministeriet i forbindelse med tilskudsansøgninger eller øvrige oplysninger, der indsendes til ministerierne med oplysninger fra andre offentlige myndigheder.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan bestemme, hvilke oplysninger, herunder fortrolige oplysninger, som andre offentlige myndigheder skal udlevere, således at der kan udføres en effektiv myndigheds- og kontrolindsats både generelt og i relation til konkrete sager. Det er hensigten, at den foreslåede bemyndigelse bl.a. vil blive anvendt til, at Landbrugsstyrelsen kan indhente oplysninger fra Det Centrale Virksomhedsregister (CVR), Det Centrale Husdyrbrugsregister (CHR), ligesom det fortsat vil være relevant at indhente oplysninger med henblik på kontrol for dobbeltfinansiering.

Det er endvidere hensigten, at den foreslåede bestemmelse vil blive anvendt ved administrationen af konditionalitet, hvor der kan være behov for at indhente, samkøre og sammenstille oplysninger fra forskellige myndigheder m.v. Ligeledes er det hensigten, at bestemmelsen vil blive anvendt ved administrationen af social konditionalitet, hvor der eksempelvis kan være behov for at indhente, samkøre og sammenstille oplysninger, herunder fortrolige oplysninger, fra Arbejdstilsynet i forbindelse med tilsynets underretning til Landbrugsstyrelsen ved manglende overholdelse af regler om arbejdsmiljø. Det gælder dog ikke oplysninger, der er underlagt særlig tavshedspligt efter arbejdsmiljølovens § 79, stk. 2, hvorefter Arbejdstilsynet ikke over for arbejdsgiveren eller andre må oplyse, at Arbejdstilsynet har modtaget en klage.

Til § 18

Efter landbrugsstøttelovens § 4 a, stk. 1, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte regler om offentliggørelse med navns nævnelse af resultater samt art og omfang af sanktioner på grundlag af kontrol, som gennemføres i henhold til loven eller regler udstedt i medfør af loven. Ministeren kan herunder fastsætte regler om, at klage ikke har opsættende virkning.

Det foreslås i *stk. 1*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om offentliggørelse med navns nævnelse af resultater samt

art og omfang af sanktioner på grundlag af kontrol, som gennemføres i henhold til loven eller regler udstedt i medfør af loven eller af Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov. Ministeren kan herunder fastsætte regler om, at klage ikke har opsættende virkning på offentliggørelsen.

Da lovforslaget dækker et bredere område end landbrugsstøtteloven, kommer bestemmelsen til at få et tilsvarende bredere anvendelsesområde sammenlignet med den tilsvarende bestemmelse i landbrugsstøttelovens § 4 a, stk. 1. Der er dog foreløbigt ikke tilsigtet nogen ændringer i anvendelsen af bestemmelsen.

Bestemmelserne er i alt væsentligt udformet som tilsvarende bestemmelser om offentliggørelsesordninger på den øvrige veterinær- og fødevarelovgivning. Bestemmelsen giver ministeren udtrykkelig hjemmel til at fastsætte regler om offentliggørelse med navns nævnelse af resultater samt art og omfang af sanktioner på grundlag af kontrol, som gennemføres i henhold til loven eller regler udstedt i medfør af loven eller af Den Europæiske Unions forordninger omfattet af loven.

Hjemmel til at offentliggøre resultaterne omfatter såvel ordinær offentlig kontrol som andre relevante offentlige kontroller, f.eks. resultater af kontrolkampagner. Offentliggørelsen kan omfatte kontrol med både national lovgivning og fælleskabslovgivning.

Det er hensigten med bestemmelsen at videreføre den hidtidige praksis for offentliggørelse. Offentliggørelsen omfatter dels resultaterne fra klassificeringskontrollen under ordningen om vejning, klassificering og indberetning af markedspriser for slagtekroppe af svin, kvæg og får, dels resultaterne fra kontrollen under Smiley-ordningen.

Offentliggørelsen under klassificeringskontrollen vil omfatte de påbud/henstillinger, der gives til slagterierne. Offentliggørelsen foretages i aggregeret form, hvorfor de omtalte slagterier ikke vil blive nævnt med navns nævnelse.

Offentliggørelsen under Smiley-ordningen vil omfatte både gode og dårlige kontrolresultater, herunder indskærper, påbud, forbud, politianmeldelser m.v.

Bestemmelsen vil ikke blive anvendt til offentliggørelse af resultater af kontrollen med støttemodtagers overholdelse af kriterier for støtteordninger.

Vurdering af, om bestemmelsen skal udnyttes til at etablere en offentliggørelse på et bestemt område, vil ske med udgangspunkt i de kriterier, som er anbefalet i betænkning nr. 1516/2010 om offentlige myndigheders offentliggørelse af kontrolresultater, afgørelser m.v. Disse kriterier fremgår i form af en ”tjekliste” i betænkningens kapitel 4, afsnit 6, side 122, som opregner seks spørgsmål, som det i betænkningen anbefales, at man gennemgår forud for indførelse af nye ordninger med systematisk offentliggørelse af oplysninger om kontrolresultater og afgørelser m.v. på internettet i ikke-anonymiseret form.

Den foreslåede bestemmelse er udformet, så de nævnte seks kriterier kan opfyldes.

I forhold til bestemmelsens 2. pkt. om, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at klage ikke har opsættende virkning på offentliggørelsen, vurderes dette nødvendigt, da erfaringer på fødevareområdet viser, at kontrolresultaterne skal offentliggøres hurtigst muligt efter kontrollen, for at resultaterne er relevante for forbrugerne. Bestemmelsen giver derfor mulighed for at offentliggøre kontrolresultater, inden klagemulighederne er udtømte, eller der er faldet endelig dom. Hvis et kontrolresultat påklages eller indbringes for domstolene, vil det offentliggjorte kontrolresultat efterfølgende blive korrigeret, hvis klageren får medhold ved klageinstansen henholdsvis domstolene.

Det fremgår af landbrugsstøttelovens § 4 a, stk. 2, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, på hvilken måde og i hvilken form virksomheder skal gøre kontrolresultater efter stk. 1 tilgængelige for offentligheden, herunder på hvilke betingelser virksomheder kan fritages for pligten til at gøre kontrolresultater tilgængelige.

Det foreslås i *stk. 2*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, hvor, på hvilken måde og i hvilken form kontrolresultaterne skal gøres tilgængelige for offentligheden, herunder på hvilke betingelser virksomheder kan fritages for pligten til at gøre kontrolresultater tilgængelige.

Bestemmelsen skal ses som en videreførelse af bestemmelsen i landbrugsstøttelovens § 4 a, stk. 2, men anvendelsesområdet udvides, da lovforslaget dækker et større område end landbrugsstøtteloven. Der er dog ikke foreløbigt tilsigtet nogen ændring i anvendelsen af bestemmelsen i praksis.

Som led i Smiley-ordningen er det i bekendtgørelse nr. 2121 af 24. november 2021 om fødevarekontrol og offentliggørelse af kontrolresultater bestemt, at detailvirksomheder skal offentliggøre kontrolresultaterne ved op-hængning i detailvirksomhederne og på deres evt. egne hjemmesider. Engrosvirksomheder skal offentliggøre kontrolresultaterne på deres hjemmesider. Offentliggørelsen medvirker til at sikre overholdelsen af kvalitetsregler som f.eks. om klassificering af oksekød.

Virksomheder kan i øvrigt frit anvende kontrolresultaterne i markedsføring, så længe det ikke er vildledende. Herved får virksomhederne et positivt incitament til at sikre overholdelse af lovgivningen.

Under Smiley-ordningen på fødevareområdet er virksomheder uden fast kontrolfrekvens desuden fritaget fra at offentliggøre deres kontrolrapporter på deres hjemmeside, da de kan være adskillige år gamle og derfor ikke aktuelle, eller hvor kontrolrapportens informationsværdi vil være meget begrænset. Der drejer sig om virksomheder, der af Fødevarestyrelsen er placeret i gruppen af ultralavrisikovirksomheder (eksempelvis materialister, apotekere, keramikere, vinhandlere m.fl.).

Det er hensigten, at reglerne skal muliggøre en fortsættelse af den hidtidige kontrolmodel, herunder en fortsættelse af Smiley-ordningen.

Efter landbrugsstøttelovens § 4 a, stk. 3, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte regler om formen for og omfanget af offentliggørelse, herunder at offentliggørelse kan ske elektronisk. Ministeren kan bestemme, at visse resultater ikke skal offentliggøres.

Det foreslås i *stk. 3*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om formen for og omfanget af offentliggørelse, herunder at offentliggørelse kan ske elektronisk. Ministeren kan bestemme, at visse resultater ikke skal offentliggøres.

Bestemmelsen skal ses som en videreførelse af den tilsvarende bestemmelse i landbrugsstøttelovens § 4 a, stk. 3, men udvides til at gælde hele lovforslagets anvendelsesområde. Der er dog ikke foreløbigt tilsigtet nogen ændringer i anvendelsen af bestemmelsen.

På fødevareområdet sker der løbende offentliggørelse af kontroloplysninger på internettet. Kontrolresultaterne bliver sammenfattet i en lettilgængelig

kategorisering på basis af objektive kriterier, som på detailområdet bliver anskueliggjort ved grafiske symboler – de såkaldte smileyer.

Formålet med offentliggørelsen er at sikre forbrugerne relevant og aktuel information, og der kan være kontrolresultater, der vil være mindre relevante for forbrugerne. Offentliggørelse kan eksempelvis være vildledende, hvis den er baseret på en enkelt observation og ikke et egentligt kontrolbesøg. Som eksempel kan nævnes en situation, hvor det ved en administrativ kontrol er konstateret, at en registreringspligtig virksomhed er registreret hos den relevante myndighed. En sådan kontrol, hvor der udarbejdes en kontrolrapport uden anmærkninger, kunne forlede forbrugerne til at tro, at der er gennemført en egentlig fysisk kontrol, hvor alt er fundet at være i orden. Resultatet af sådanne administrative kontroller uden anmærkninger kan i medfør af den foreslåede bestemmelse derfor undtages fra offentliggørelsen.

Med den foreslåede bestemmelse i stk. 3 kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte regler om form og omfang for offentliggørelse.

Det er hensigten, at bestemmelsen vil blive anvendt til at videreføre hidtidig model for kontrol på området. Der vil efter den foreslåede ordning også kunne etableres nye offentliggørelsesordninger.

Efter landbrugsstøttelovens § 4 a, stk. 4, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bestemme, at offentliggørelse skal ske på grundlag af et af ministeren oprettet edb-informationssystem vedrørende kontrolresultater. Ministeren kan på ethvert tidspunkt, herunder periodisk, videregive såvel enkeltstående oplysninger som masseoplysninger fra informationssystemet til en ubestemt kreds af modtagere. Enhver har adgang til fra informationssystemet at få meddelt oplysninger, som enten har været offentliggjort, eller som skal offentliggøres. Adgangen omfatter såvel enkeltstående oplysninger som masseoplysninger.

Det foreslås i *stk. 4*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan bestemme, at offentliggørelse skal ske på grundlag af et elektronisk informationssystem vedrørende kontrolresultater. Ministeren kan på ethvert tidspunkt, herunder periodisk, videregive såvel enkeltstående oplysninger som masseoplysninger fra informationssystemet til en ubestemt kreds af modtagere. Enhver har adgang til at få meddelt oplysninger fra informationssystemet, som enten har været offentliggjort, eller som skal offentliggøres. Adgangen omfatter såvel enkeltstående oplysninger som masseoplysninger.

Bestemmelse skal ses som en videreførelse af landbrugsstøttelovens § 4 a, stk. 4, idet bestemmelsen dog får et bredere anvendelsesområde som følge af, at lovforslagets anvendelsesområde er bredere end landbrugsstøttelovens. Det er foreløbigt ikke forventningen, at der skal ske ændringer i anvendelsen af bestemmelsen.

Bestemmelsen foreslås tilpasset sprogligt, så den svarer til tilsvarende bestemmelser på Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris område.

Efter bestemmelsen kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bestemme, at offentliggørelse skal ske på grundlag af et af ministeren oprettet elektronisk informationssystem vedrørende kontrolresultater. Ministeren kan på ethvert tidspunkt, herunder periodisk, videregive såvel enkeltstående oplysninger som masseoplysninger fra informationssystemet til en ubestemt kreds af modtagere. Enhver har adgang til fra informationssystemet at få meddelt oplysninger, som enten har været offentliggjort, eller som skal offentliggøres. Adgangen omfatter såvel enkeltstående oplysninger som masseoplysninger.

Under Smiley-ordningen bliver kontrolrapporterne eksempelvis offentliggjort på internettet på hjemmesiden findsmiley.dk i søgbar form.

Til § 19

Efter landbrugsstøttelovens § 1 a, stk. 1, fastsætter ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør heraf, skal foregå digitalt mellem ministeriet og virksomhederne.

Efter landdistriktsfondslovens § 6, stk. 1, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren hver for sig inden for deres respektive områder fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra henholdsvis Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og Indenrigs- og Boligministeriet om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør heraf, skal foregå digitalt.

Efter skovlovens § 29 a, stk. 1, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri desuden fastsætte regler om, at ansøgninger, efterfølgende indberetninger og underretninger i medfør af § 29 skal foregå digitalt, og at kommu-

nikation i forbindelse hermed skal foregå digitalt mellem ministeren og ansøgerne. Formålet med bestemmelserne er at sikre, at ministrene kan stille krav om, at skriftlig kommunikation med ministerierne som det klare udgangspunkt skal foregå digitalt.

Det foreslås i *stk. 1*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra henholdsvis Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og Indenrigs- og Boligministeriet om forhold omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør heraf eller af Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov, skal foregå digitalt.

Den foreslåede bestemmelse skal ses som en sprogligt tilpasset videreførelse af de tilsvarende bestemmelser i landbrugsstøtteleovens § 1 a, stk. 1, landdistriktsfondslovens § 6, stk. 1, og skovlovens § 29 a, stk. 1. Da lovforslaget omfatter forordninger om flere forhold end landdistriktsfondsloven, vil der være tale om en udvidelse i forhold til gældende ret for så vidt angår indenrigs- og boligministerens kompetence. Indenrigs- og boligministerens kompetence vil omfatte hele forordningsgrundlaget omfattet af lovforslaget. Det er ikke forventningen, at ministeren i første omgang vil udnytte lovforslagets bemyndigelser til at fastsætte regler om andet end lokaludvikling styret af lokalsamfundet og den støtte, der er medfinansieret af ELFUL, og som ydes til lokale aktionsgrupper.

Krav om digital kommunikation er en fravigelse af det almindelige forvaltningsretlige udgangspunkt om, at der er formfrihed for virksomheder og borgere, når de henvender sig til offentlige myndigheder. Dette følger bl.a. af bemærkningerne til forvaltningslovens § 32 a, jf. Folketingstidende 2001-02/2, tillæg A, s. 2062 ff. Forvaltningslovens § 32 a giver mulighed for, at vedkommende minister kan fastsætte regler om ret til at anvende digital kommunikation ved henvendelse til myndigheden. Bemyndigelsen i forvaltningsloven giver alene mulighed for, at der kan fastsættes regler, der giver ret til at kommunikere digitalt, men der kan ikke etableres en pligt hertil. Den foreslåede bestemmelse giver derfor mulighed for at fastsætte regler med krav om obligatorisk digital kommunikation med myndighederne, herunder anvendelse af de digitale selvbetjenings- og portalløsninger, som Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og Indenrigs- og Boligministeriet stiller til rådighed.

Bemyndigelsen vil ligesom hidtil blive udnyttet således, at pligten til at kommunikere digitalt også vil gælde en rådgiver, f.eks. en konsulent, advokat eller lign., som optræder på virksomhedens eller borgerens vegne over for myndigheden.

Regler med krav om digital kommunikation forventes at blive fastsat løbende i takt med, at digitale løsninger er på plads, og den fornødne teknologi er til stede. Ministrene vil kunne anvende den foreslåede bestemmelse både på enkeltområder, efterhånden som det skønnes hensigtsmæssigt, at der indføres en samlet digital, herunder automatiseret sagsbehandling og digital kommunikation. Ministrene vil også kunne anvende bemyndigelsen til at fastsætte sådanne regler generelt for større områder.

Det findes hensigtsmæssigt, at digital sagsbehandling anvendes i videst muligt omfang inden for lovens område, og at der ikke er formkrav i lovgivningen, der forhindrer, at kommunikationen mellem virksomheder og borgere på den ene side og myndighederne på den anden side kan foregå digitalt. Den digitale kommunikation vil bidrage til grundlaget for en mere effektiv opgavevaretagelse og størst mulig ressourceudnyttelse i Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og Indenrigs- og Boligministeriet.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har allerede i dag automatiseret store dele af sagsbehandlingen helt eller delvist. Forudsætningen for dette er, at kommunikationen i videst muligt omfang foregår digitalt, f.eks. ved brug af portal-løsningen ”Tast selv”.

En stor del af kommunikationen i forbindelse med sagsbehandlingen inden for både landbrugsstøtte-, landdistriktsfonds- og skovlovens område er allerede digitaliseret, herunder helt eller delvist automatiseret, i medfør af de gældende bestemmelser om digital kommunikation. Der er således ikke påtænkt nogen umiddelbar ændring i den måde, som borgere, virksomheder og andre offentlige myndigheder i dag kommunikerer med ministerierne på. Bemyndigelsen er udformet generelt, så der skabes grundlag for, at der i fremtiden uden en lovændring kan fastsættes regler med krav om digital kommunikation om forhold, der ikke efter gældende ret er omfattet af en sådan pligt.

Den foreslåede bemyndigelse omfatter al kommunikation mellem på den ene side virksomheder og borgere og på den anden side myndigheder samt

mellem offentlige myndigheder indbyrdes. Bemyndigelsen gælder for kommunikation om alle forhold, der er omfattet af loven eller regler fastsat i medfør heraf eller af Den Europæiske Unions forordninger.

Regler med krav om obligatorisk digital kommunikation vil indebære, at henvendelser om forhold, som er omfattet af loven eller regler fastsat i medfør heraf som det klare udgangspunkt, ikke kan anses for behørigt modtaget, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde. I sådanne tilfælde følger det af den almindelige vejledningspligt i forvaltningslovens § 7, stk. 1, at den pågældende myndighed vejleder om reglerne på området, herunder om pligten til digital kommunikation. Kun hvis der, f.eks. inden for en fastsat frist, ikke er rettet på de mangler, den pågældende ved vejledning er gjort opmærksom på, kan henvendelsen afvises eller oplysningerne anses for ikke at være modtaget.

Det er lagt til grund, at en afvisning af at tage en sag under realitetsbehandling på grund af manglende anvendelse af den obligatoriske digitale kommunikation er en afgørelse og indebærer en sagsbehandling, der følger de almindelige forvaltningsretlige regler og principper om eksempelvis parts-høring og begrundelse. Det er ikke hensigten med indførelse af krav om digital kommunikation at ændre på, hvordan offentlige myndigheder håndterer situationer, hvor f.eks. en virksomhed overskrider en frist. Der vil således i samme omfang som hidtil kunne tages hensyn til årsagen til, at en frist m.v. ikke er overholdt.

De sanktioner, der i dag er knyttet til manglende indberetning eller indsendelse i papirform, vil også finde anvendelse, når indberetning eller indsendelse ikke sker i overensstemmelse med de krav om digital indberetning, der fastsættes i bekendtgørelser i henhold til dette lovforslag.

Det vil fremgå nærmere af de bekendtgørelser, der udstedes i medfør af bemyndigelsesbestemmelsen, hvem der omfattes af pligten til digital kommunikation, om hvilke forhold, på hvilken måde og hvilke sanktioner, der knytter sig til manglende indberetning eller indsendelse i overensstemmelse med den foreskrevne digitale måde. Pligten til digital kommunikation vil også omfatte kommunikation mellem ministerierne og en rådgiver, der optræder på en virksomhed eller fysisk persons vegne. Det er også hensigten, at det vil komme til at fremgå, hvilke praktiske og tekniske forudsætninger, der skal være opfyldt hos den enkelte, herunder om vedkommende forudsættes at være i besiddelse af teknisk udstyr af nærmere bestemt art for at kunne leve op til lovgivningens krav.

Det er hensigten, at den foreslåede bemyndigelse også vil blive udnyttet til at fastsætte regler om pligt til digital kommunikation mellem myndighederne og til at fastsætte krav om anvendelse af digital kommunikation ved myndighedernes henvendelse til borgere og virksomheder, f.eks. breve om partshøring, afgørelser og lignende.

Der vil ved udnyttelsen af bemyndigelsen kunne fastsættes regler om undtagelse fra pligten til digital kommunikation. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren vil således i forbindelse med fastsættelse af regler om obligatorisk digital kommunikation tillige kunne fastsætte regler om, at visse grupper af personer eller virksomheder undtagelsesvist ikke skal være omfattet af kravet om obligatorisk digital kommunikation. Sådanne undtagelsesregler vil skulle følge reguleringen heraf i lov om Digital Post fra offentlige afsendere. Det bemærkes samtidig, at fritagelse for tilslutning til Digital Post i medfør af lov om Digital Post fra offentlige afsendere, ikke automatisk medfører en samtidig fritagelse for pligten til at benytte en af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri eller Indenrigs- og Boligministeriet etableret portalløsning til kommunikation vedrørende forhold omfattet af denne lov.

I dag er der krav om, at visse dokumenter skal indsendes i papirform. Eksempelvis gælder efter det nuværende forordningsgrundlag, at en virksomhed eller borger, der søger om grundbetaling for et areal med hamp, skal indsende originale mærkesedler fra frøsækkene. Det samme gør sig gældende på licensområdet i den fælles markedsordning, hvor der i visse tilfælde er krav om, at den originale papirlicens skal returneres til den licensudstedende myndighed, som i Danmark er Landbrugsstyrelsen. Med den foreslåede bemyndigelse er det muligt at fastsætte regler om, at visse dokumenter fortsat skal indsendes i papirform. Der vil ligeledes kunne fastsættes bestemmelser om undtagelse fra kravet om digital fremsendelse i tilfælde, hvor materialet på grund af sin særlige beskaffenhed ikke er egnet til en sådan fremsendelse.

Efter landbrugsstøttelovens § 1 a, stk. 2, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Efter landdistriktsfondslovens § 6, stk. 2, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren fastsætte nærmere regler

om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Efter skovlovens § 29 a, stk. 2, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, jf. stk. 1, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslås i *stk. 2*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater, eID eller lignende.

Den foreslåede bestemmelse viderefører med visse ændringer de tilsvarende bestemmelser i § 1 a, stk. 2, i landbrugsstøtteloven, § 6, stk. 2, i landdistriktsfondsloven samt § 29 a, stk. 2, i skovloven.

Da lovforslaget omfatter forordninger om flere forhold end landdistriktsfondsloven, vil der være tale om en udvidelse i forhold til gældende ret for så vidt angår indenrigs- og boligministerens kompetence. Indenrigs- og boligministerens kompetence vil omfatte hele forordningsgrundlaget omfattet af lovforslaget. Det er ikke forventningen, at ministeren i første omgang vil udnytte lovforslagets bemyndigelser til at fastsætte regler om andet end lokaludvikling styret af lokalsamfundet og den støtte, der er medfinansieret af ELFUL, og som ydes til lokale aktionsgrupper.

Ministrene vil efter bestemmelsen kunne fastsætte regler med krav om, at virksomheder og borgere oplyser en e-mailadresse, som myndighederne kan anvende til kontakt i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse. Dette forventes i praksis typisk at være vedkommende virksomheds eller borgers e-mailadresse i Offentlig Digital Post. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende pligt til at underrette om en evt. ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes, eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye adresse.

Der vil også kunne fastsættes regler med krav om anvendelse af eID eller lignende ved andre former for digital kommunikation, f.eks. selvbetjeningsløsninger, så myndighederne kan få sikkerhed for, at afsenderen er den, som vedkommende giver sig ud for at være. Der vil også kunne stilles krav om

anvendelse af bestemte it-systemer (herunder særlige portalløsninger, elektroniske formularer, skemaer og lignende) og særlige digitale formater for at sikre, at myndighederne kan håndtere de modtagne indberetninger eller for at sikre, at indsendt dokumentationsmateriale har den fornødne validitet. Det er hensigten, at enhver kommunikation omfattet af loven så vidt muligt skal finde sted enten gennem Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri "Tast selv" eller gennem den digitale postløsning Offentlig Digital Post under borger.dk eller virk.dk. Det vil afhænge af den pågældende kommunikations art og indhold, hvilken portal der skal finde anvendelse. Lovforslaget vil således også omfatte tilsvarende fremtidige offentlige digitale løsninger.

Efter landbrugsstøtteleovens § 1 a, stk. 3, landdistriktsfondslovens § 6, stk. 3, og skovlovens § 29 a, stk. 5, anses en digital meddelelse for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Det foreslås i *stk. 3*, at en digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Den foreslåede bestemmelse skal ses som en videreførelse af bestemmelserne i landbrugsstøtteleovens § 1 a, stk. 3, landdistriktsfondslovens § 6, stk. 3, og skovlovens § 29 a, stk. 5. Da lovforslaget omfatter forordninger om flere forhold end landdistriktsfondsloven, vil der være tale om en udvidelse i forhold til gældende ret for så vidt angår indenrigs- og boligministerens kompetence. Indenrigs- og boligministerens kompetence vil omfatte hele forordningsgrundlaget omfattet af lovforslaget. Det er ikke forventningen, at ministeren i første omgang vil udnytte lovforslagets bemyndigelser til at fastsætte regler om andet end lokaludvikling styret af lokalsamfundet og den støtte, der er medfinansieret af ELFUL, og som ydes til lokale aktionsgrupper.

Bestemmelsen vil indebære, at en digital meddelelse anses for at være kommet frem fra det tidspunkt, hvor adressaten har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet. Det er dermed uden betydning, om eller hvornår den pågældende gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Adressaten alene bærer således risikoen ved ikke at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Dermed gælder samme retsvirkninger som for fysisk post, idet fysisk post anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

I denne forbindelse er det uden betydning, om adressaten har bragt sig i stand til at tilgå meddelelsen, f.eks. hvis modtageren af en meddelelse, som myndigheden har sendt til den pågældende via den offentlige digitale postløsning, ikke har skaffet sig den fornødne offentlige eID til at modtage meddelelser i den offentlige digitale postløsning, jf. lov om Digital Post fra offentlige afsendere, eller modtageren i sit elektroniske system har installeret anordninger (spamfiltre, firewalls osv.), som afviser at modtage meddelelsen. Tilsvarende er det uden betydning, om adressaten oplever, at vedkommendes egen computer ikke fungerer, at vedkommende har mistet koden til sin eID eller oplever lignende hindringer, som det er op til adressaten at overvinde.

Bestemmelsen finder anvendelse på meddelelser, som både frivilligt sendes digitalt, og som det er obligatorisk at sende digitalt.

Lovforslaget medfører ikke ændringer i de gældende principper for beregning af frister i forbindelse med klager.

En meddelelse vil normalt være tilgængelig for myndigheden på det tidspunkt, hvor myndigheden kan behandle eller læse meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig, uanset om afsenderen måtte betragte meddelelsen som sendt før kl. 24.00. Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse ikke fastlægges som følge af problemer med it-system eller lignende, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger herom.

It-problemer hos myndigheden (nedbrud, midlertidig kapacitetsnedgang m.v.) kan betyde, at en digital meddelelse ikke kan afleveres til myndigheden. Opstår problemerne tæt på fristen for indgivelse af meddelelsen, og kan de føre til, at fristen ikke kan overholdes, anses meddelelsen for at være kommet frem inden fristen, hvis den gøres tilgængelig for myndigheden inden for rimelig tid efter, at forhindringen er ophørt. Det vil således ikke kunne komme en virksomhed eller borger til skade, hvis en evt. frist for en meddelelse ikke er overholdt, hvis dette skyldes systemnedbrud hos myndigheden.

Det fremgår af landbrugsstøttelovens § 1 a, stk. 4, at hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør heraf er et krav, at et dokument, som er

udstedt af andre end ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling eller virksomhederne, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 5. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Det fremgår af landdistriktsfondslovens § 6, stk. 4, at hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør heraf er et krav, at et dokument, som er udstedt af andre end henholdsvis ministeren for fødevarer fiskeri og ligestilling og erhvervsministeren, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 5. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Det foreslås i *stk. 4*, at hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør heraf er et krav, at et dokument, som er udstedt af andre end ministrene, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 5, jf. dog stk. 5. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Bestemmelsen skal ses som en videreførelse af bestemmelserne i landbrugsstøttelovens § 1 a, stk. 4, og landdistriktsfondslovens § 6, stk. 4. For så vidt angår den del af landdistriktsstøtten, der er omfattet af skovloven, vil der være tale om en udvidelse af anvendelsesområdet i forhold til gældende ret. Da lovforslaget omfatter forordninger om flere forhold end landdistriktsfondsloven, vil der også være tale om en udvidelse i forhold til gældende ret for så vidt angår indenrigs- og boligministerens kompetence. Indenrigs- og boligministerens kompetence vil omfatte hele forordningsgrundlaget omfattet af lovforslaget. Det er ikke forventningen, at ministeren i første omgang vil udnytte lovforslagets bemyndigelser til at fastsætte regler om andet end lokaludvikling styret af lokalsamfundet og den støtte, der er medfinansieret af ELFUL, og som ydes til lokale aktionsgrupper.

Den foreslåede bestemmelse fraviger underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og Indenrigs- og Boligministeriet inden for deres respektive områder, hvor der efter loven eller regler udstedt i medfør heraf er krav om, at dokumentet er underskrevet.

Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler.

Underskrift på dokumenter, der udstedes af ministerierne eller andre offentlige myndigheder, kan på tilsvarende vis undlades efter forvaltningslovens § 32 b. For at der ikke skal opstå tvivl om, at også virksomheder og borgere kan opfylde evt. underskriftskrav på anden måde end ved personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en bestemmelse om, at underskriveren i stedet kan anvende en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. eID.

Efter landbrugsstøttelovens § 1 a, stk. 5, og landdistriktsfondslovens § 6, stk. 5, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren fastsætte nærmere regler om opfyldelse af underskriftskravet i bestemmelsesens stk. 4.

Det foreslås i *stk. 5*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren kan fastsætte nærmere regler om opfyldelse af underskriftskravet i *stk. 4*.

Den foreslåede bestemmelse skal ses som en videreførelse af bestemmelserne i landbrugsstøttelovens § 1 a, stk. 5, og landdistriktsfondslovens § 6, stk. 5. På tilsvarende måde som med den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* vil der være tale om en udvidelse af anvendelsesområdet i forhold til gældende ret for så vidt angår den del af landdistriktsstøtten, der er omfattet af skovloven. Da lovforslaget omfatter forordninger om flere forhold end landdistriktsfondsloven, vil der også være tale om en udvidelse i forhold til gældende ret for så vidt angår indenrigs- og boligministerens kompetence. Indenrigs- og boligministerens kompetence vil omfatte hele forordningsgrundlaget omfattet af lovforslaget. Det er ikke forventningen, at ministeren i første omgang vil udnytte lovforslagets bemyndigelser til at fastsætte regler om andet end lokaludvikling styret af lokalsamfundet og den støtte, der er medfinansieret af ELFUL, og som ydes til lokale aktionsgrupper.

Herefter kan ministrene fastsætte regler om, hvordan kravet om underskrift kan opfyldes, eksempelvis ved, at den pågældende underskriver et fysisk dokument og indscanner og sender dokumentet som en pdf-fil. På tilsvarende måde vil der kunne forekomme tilfælde, hvor en ansøgning skal være ledsaget af f.eks. en tilladelse fra en kommune. Sådanne originale tilladelser og lignende udstedt af andre myndigheder skal kunne indsendes som bilag til en ansøgning, f.eks. i indscannet form.

Endvidere kan der stilles krav om, at virksomheder eller fysiske personer, som indsender dokumenter til en myndighed uden personlige underskrifter, skal opbevare et eksemplar af det pågældende dokument forsynet med originale underskrifter, som myndigheden kan forlange at få forevist i kontroløjemed.

Det forventes desuden, at omfanget af afgørelser alene baseret på automatisk behandling vil øges over tid i takt med den teknologiske udvikling. Det kan dog ikke udelukkes, at der på sigt i forbindelse med afgørelser alene baseret på automatisk sagsbehandling behandles personoplysninger omfattet af persondataforordningen. En sådan behandling af personoplysninger vil muligvis kunne medføre en evaluering af personlige forhold, jf. artikel 22 i persondataforordningen. Disse afgørelser vil være omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 30, hvorefter afgørelserne vil kunne påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Til § 20

Det følger af Lovtidendeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1098 af 10. august 2016, § 2, stk. 2, at der i Lovtidende – foruden love og kongelige anordninger, jf. stk. 1 – indføres alle ministerielle bekendtgørelser.

Lovtidendeloven blev bl.a. ændret ved lov nr. 305 af 19. april 2006 om ændring af lov om udgivelsen af en Lovtidende og en Ministerialtidende. Ved lovændringen blev den generelle adgang i § 2, stk. 2, 2. led, til at undtage love, bekendtgørelser m.v. fra kundgørelse i Lovtidende afskaffet. Baggrunden for ophævelse af undtagelsesbestemmelsen i lovtidendelovens § 2, stk. 2, 2. led, var, at det ressourcemæssige hensyn til begrænsning af stoffet i Lovtidende, som måtte anses for at være bærende for undtagelsesbestemmelsen, ikke længere var til stede med en elektronisk kundgørelsesordning.

Det har været et udgangspunkt for vurderingen af, om undtagelsesbestemmelsen i lovtidendelovens § 2, stk. 2, 2. led, skulle ophæves, at Lovtidende efter lovtidendelovens § 3 er den bindende bekendtgørelsesform for de retsforskrifter, der er omfattet af lovtidendelovens kundgørelsesordning.

Justitsministeriet har tilkendegivet, at det i givet fald må overvejes, om der for visse retsforskrifter kan være særlige hensyn, der begrundes, at der fastsættes en alternativ kundgørelsesordning, og at det i så fald bør ske ved lovgivning på vedkommende ressortområde. Der henvises til afsnit 3.2.1.2. i de

almindelige bemærkninger til lov om ændring af lov om udgivelsen af en Lovtidende og en Ministerialtidende, jf. Folketingstidende 2005-06, tillæg A, side 3119, og afsnit 2.11.2.1.3.2. i dette lovforslags almindelige bemærkninger.

Det foreslås i *stk. 1*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at kortværk, som der henvises til i regler fastsat i medfør af denne lov, ikke kundgøres i Lovtidende.

Der er i dag ikke tilsvarende regler i landbrugsstøtteleven, landdistriktsloven eller skovloven.

Den foreslåede bestemmelse skal skabe mulighed for, at kortværk, der henvises til i forskrifter udstedt i medfør af denne lov, kan undtages fra kundgørelse i Lovtidende og dermed kundgøres autoritativt på en måde, der er mere hensigtsmæssig. Der henvises til lovforslagets afsnit 2.11.2.2. for nærmere om baggrunden for den foreslåede ændring.

Forslaget vil give ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bemyndigelse til administrativt at fastsætte regler om, at kortværk, som der henvises til i forskrifter udstedt i medfør af denne lov, kan kundgøres autoritativt i elektronisk form og gøres tilgængelig for offentligheden et andet sted på internettet end der, hvor Lovtidende kundgøres.

De kortværk, der skal kunne henvises til i regler udstedt i medfør af denne lov, er eksempelvis kortlag i Internet Markkort (IMK), der er et offentligt dataregister med tilhørende kortværk med samtlige landets markblokke (geografisk sammenhængende enheder bestående af landbrugsarealer). Registeret med tilhørende kortværk opdateres løbende på baggrund af ortofoto og indberetninger fra landbrugere og myndigheder.

Det forudsættes, at adgangen til kortværk til de forskellige støtteordninger i elektronisk form skal være gratis for brugerne.

Det foreslås i *stk. 2*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri ved udnyttelse af bemyndigelsen i *stk. 1* fastsætter regler om hvordan kortværket skal kundgøres, herunder om sikkerhed i forbindelse med kundgørelsen.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri i det tilfælde, hvor bemyndigelsen i *stk. 1* udnyttes, forpligtes

til at fastsætte regler om sikkerheden ved den elektroniske kundgørelsesordning, herunder regler om IT-sikkerhed, driftssikkerhed og sikkerhed for autenticiteten af de kundgjorte kortværk, samt om opbevaring af en uforgængelig kopi af et udstedt kortværk og om tilgængelighed i forhold til tidligere gældende kort.

Derudover forpligtes ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at fastsætte regler om, hvor kortværk i autoritativ form kan findes. Da disse regler vil skulle kundgøres i Lovtidende, vil kortets brugere og den øvrige offentlighed således via Lovtidende, der er det normale kundgørelsesmedie, kunne få oplysning om, hvor de kan tilgå kortgrundlaget for de forskellige støtteordninger.

Til § 21

Efter landdistriktsfondslovens § 7, stk. 2, nedsætter indenrigs- og boligministeren et indstillingsudvalg, der udvælger og afgiver indstilling om ansøgninger om godkendelse som støtteberettigede lokale aktionsgrupper og om indsendte lokale udviklingsstrategier.

Det foreslås i *stk. 1*, at indenrigs- og boligministeren nedsætter et indstillingsudvalg, der udvælger og afgiver indstilling om godkendelse af indsendte lokale udviklingsstrategier.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* er en delvis videreførelse af landdistriktsfondslovens § 7, stk. 2, idet det foreslås, at indstillingsudvalget ikke udvælger og afgiver indstilling om godkendelse af støtteberettigede lokale aktionsgrupper.

Efter forordningen om fælles bestemmelser er det obligatorisk for den ansvarlige forvaltningsmyndighed at nedsætte et indstillingsudvalg med henblik på udvælgelse af lokale udviklingsstrategier.

Det er forudsat, at udvalget sammensættes af repræsentanter fra f.eks. regionale og lokale myndigheder, relevante interesseorganisationer, landdistriktsaktører og eksperter på området.

Efter landdistriktsfondslovens § 2, stk. 3, kan indenrigs- og boligministeren fastsætte regler om etablering og drift af lokale aktionsgrupper, der kan medvirke til administration af loven.

Det foreslås i *stk. 2*, at indenrigs- og boligministeren kan fastsætte regler om etablering og drift af lokale aktionsgrupper, der kan medvirke til administrationen af denne lov.

Bestemmelsen viderefører landdistriktsfondslovens § 2, stk. 3.

Bestemmelsen giver indenrigs- og boligministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om etablering og drift af lokale aktionsgrupper, herunder om sammensætning og funktioner.

Under den nuværende reformperiode (2014-2022) har ministeren fastsat sådanne regler i bekendtgørelse nr. 1835 af 22. december 2015 om oprettelse og drift af lokale aktionsgrupper under hav- og fiskeriudviklingsprogrammet og under landdistriktsprogrammet for perioden 2014-2020 med senere ændringer.

De lokale aktionsgrupper vil blive etableret som private lokale foreninger med egne vedtægter og bestyrelse oprettet i overensstemmelse med de almindeligt gældende foreningsprincipper og i overensstemmelse med forordningsgrundlaget for dette lovforslag. Foreningens formål er at udarbejde og gennemføre en strategi, der inddrager relevante lokale parter og interesser til gavn for udvikling af lokalområdet.

For nærmere oplysninger om lokale aktionsgrupper henvises til afsnit 2.8. og bemærkningerne til lovforslagets § 2.

Til § 22

Efter landbrugsstøttelovens § 2, stk. 1, nedsætter ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri et udvalg med den opgave at rådgive med hensyn til stillingtagen til Det Europæiske Fællesskabs landbrugspolitik samt med hensyn til tilrettelæggelse af administrationen heraf. Udvalget består af 24 medlemmer udnævnt af ministeren.

Det foreslås i *stk. 1*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri nedsætter et udvalg med den opgave at rådgive med hensyn til stillingtagen til Den Europæiske Unions landbrugspolitik samt med hensyn til tilrettelæggelse af administrationen heraf.

Den foreslåede bestemmelse viderefører landbrugsstøttelovens § 2, stk. 1, idet det dog foreslås, at det ikke kommer til at fremgå direkte af bestemmelsen, hvor mange medlemmer udvalget består af.

Udvalgets opgave er at rådgive ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri med hensyn til stillingtagen til Den Europæiske Unions landbrugspolitik m.v. Det er hensigten, at udvalget skal holde regelmæssige møder og afgive udtalelser ikke blot om udformningen af danske synspunkter vedrørende de spørgsmål, der behandles i Rådet for Den Europæiske Union under deltagelse af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri samt i komitéer og arbejdsudvalg under Rådet for Den Europæiske Union, hvori landbrugs-spørgsmål drøftes, men også med hensyn til tilrettelæggelsen af den nationale administration af markedsordningerne for landbrugsvarer m.v. Udvalget afgiver herunder høringssvar til forslag til rådevedtagelser i Den Europæiske Union til brug for forelæggelse for Folketingets Europaudvalg i medfør af Lov om Danmarks tiltrædelse af De europæiske Fællesskaber. Udvalgets medlemmer er udpeget efter indstilling fra fødevareerhvervenes organisationer samt repræsentanter for arbejdstagere, forbrugere og miljø-interesser.

Hidtil har det udtrykkeligt fremgået af landbrugsstøttelovens § 2, stk. 2, hvilke organisationer der var repræsenteret i udvalget. Det foreslås i stk. 1, at den udtrykkelige opregning af organisationsrepræsentation ikke videreføres i lovforslaget, således at der sikres den fornødne fleksibilitet i forhold til sammensætningen af udvalget.

Efter landbrugsstøttelovens § 2, stk. 3, kan der møde stedfortræder for hvert af medlemmerne. Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling udnævner en af Miljø- og Fødevareministeriets repræsentanter i udvalget til formand for udvalget og fastsætter udvalgets forretningsorden. Udvalgets sekretariatsopgaver varetages af ministeriet.

Det foreslås i *stk. 2*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri udnævner til formand for udvalget en repræsentant fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og fastsætter forretningsordenen for udvalget. I forretningsordenen fastlægges udvalgets sammensætning og antallet af repræsentanter for de enkelte organisationer eller grupper af organisationer. Ministeriet varetager sekretariatsopgaver for udvalget.

Bestemmelsen viderefører landbrugsstøttelovens § 2, stk. 3, dog således at det ikke foreslås medtaget i bestemmelsen, at der kan møde stedfortræder

for hvert af medlemmerne. Det foreslås desuden som noget nyt, at ministeren i forretningsordenen fastsætter udvalgets sammensætning og antallet af repræsentanter for de enkelte organisationer eller grupper af organisationer.

Den foreslåede bestemmelse svarer til gældende praksis for kodificering af det pågældende rådgivende udvalg i lovgivningen på Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri's område. Således er også EU-fiskeriudvalget lovreguleret, jf. § 5, i fiskeriloven.

Der er ikke med forslaget tilsigtet en ændring i den aktuelle kreds af organisationer, der i dag er repræsenteret i udvalget, men med bestemmelsen vil der være fleksibilitet i forhold til at kunne ændre organisationsrepræsentationen fremover.

Til § 23

Efter landdistriktsfondslovens § 7, stk. 1, nedsætter ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri et overvågningsudvalg med repræsentanter for de berørte myndigheder, interesseorganisationer, foreninger og partnerskaber til at varetage tilsyns- og opfølgningsfunktioner ved administration af støtteordninger efter denne lov.

Det foreslås i § 23, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri nedsætter en overvågningskomité. Efter forordningen om støtte til strategiske planer er det obligatorisk for de enkelte medlemsstater at nedsætte en overvågningskomité for deres strategiske plan senest tre måneder efter, at Kommissionen har truffet beslutning om godkendelse af den strategiske plan. Udvalget skal sammensættes bredt, og repræsentanter for Kommissionen deltager i overvågningskomitéens arbejde med rådgivende funktion.

Den foreslåede bestemmelse skal ses som en videreførelse af § 7, stk. 1, i landdistriktsfondsloven. Da støtteordninger omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1, også kan være finansieret af EGFL, dækker bestemmelsen dog et bredere område sammenlignet med bestemmelsen i landdistriktsfondslovens § 7, stk. 1.

I overensstemmelse med forordningen om støtte til strategiske planer vil der blive nedsat en bredt sammensat overvågningskomité med deltagelse af repræsentanter fra de berørte myndigheder, interesseorganisationer, foreninger og andre relevante parter til at varetage de forordningsbestemte opgaver.

Formandskabet for overvågningskomitéen vil blive varetaget af Landbrugsstyrelsen.

Overvågningskomitéen dækker alene de støtteordninger, der er omfattet af Danmarks strategiske plan. I overensstemmelse med forordningen om støtte til strategiske planer skal overvågningskomitéen behandle alle problemstillinger, der har indvirkning på den strategiske plans fremskridt med hensyn til at nå de fastlagte mål. Desuden skal overvågningskomitéen afgive udtalelse om bl.a. metodologi og prioriteringskriterier i forbindelse med udvælgelsen af operationer, de årlige præstationsrapporter, evalueringsplanen og ændringer heri samt forslag til ændringer af den strategiske plan.

Til § 24

Efter landbrugsstøttelovens § 22, stk. 2, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri henlægge sine beføjelser efter loven til en institution under ministeriet eller anden statslig institution. Ministeren kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over denne myndigheds afgørelser, herunder om at klage ikke skal kunne indbringes for anden administrativ myndighed og om myndighedens adgang til at genoptage en sag efter, at der er indgivet klage.

Efter landdistriktsfondslovens § 11, stk. 1, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren hver for sig inden for deres respektive områder fastsætte regler om adgangen til at klage over afgørelser truffet i henhold til denne lov eller de i medfør heraf udstedte regler, herunder om, at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedernes adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage. De pågældende ministre kan endvidere fastsætte regler om indgivelse af klage, herunder om formkrav til klagen.

Efter skovlovens § 43, stk. 1, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bemyndige en under ministeriet oprettet statslig myndighed eller efter forhandling med vedkommende minister andre statslige myndigheder til at udøve de beføjelser, der i loven er tillagt ministeren. Ministeren kan efter lovens § 61, stk. 1, fastsætte regler om klage over afgørelser, der er truffet efter bemyndigelse, jf. § 43, herunder om, at afgørelserne ikke kan påklages. Ministeren kan efter § 61, stk. 2, fastsætte regler om klage over afgørelser, der træffes efter regler, der er udstedt efter loven, herunder om, at afgørelserne ikke kan påklages.

Det foreslås i *stk. 1*, at hvis ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller indenrigs- og boligministeren henlægger deres beføjelser til en myndighed under det pågældende ministerium, kan ministrene inden for deres respektive områder fastsætte regler om adgangen til at klage over myndighedens afgørelser, herunder om, at klage i særlige tilfælde ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedens adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage. Ministrene kan endvidere fastsætte regler om indgivelse af klage, herunder om formkrav til klagen.

Den foreslåede bestemmelse skal videreføre de beføjelser, som ministrene har efter landbrugsstøttelovens § 22, stk. 2, landdistriktsfondslovens § 11, stk. 1, og skovlovens §§ 43, stk. 1 og 61. Det foreslås præciseret direkte i bestemmelsen, at det kun i særlige tilfælde kan bestemmes, at klage ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. Da lovforslaget omfatter forordninger om flere forhold end landdistriktsfondsloven, vil der være tale om en udvidelse i forhold til gældende ret for så vidt angår indenrigs- og boligministerens kompetence, da ministeren principielt kan delegere sin kompetence inden for et bredere område til en myndighed under ministeriet. Indenrigs- og boligministerens kompetence vil efter den foreslåede bestemmelse omfatte hele forordningsgrundlaget omfattet af lovforslaget. Det er ikke forventningen, at ministeren i første omgang vil udnytte lovforslagets bemyndigelser til at fastsætte regler om andet end lokaludvikling styret af lokalsamfundet og den støtte, der er medfinansieret af ELFUL, og som ydes til lokale aktionsgrupper.

Som hovedregel vil bemyndigelsen ikke blive udnyttet til at fravige 2-instansprincippet, men derimod at gøre det muligt at afskære klageadgang i de situationer, hvor der ellers vil være mulighed for at få prøvet afgørelser i 3 instanser.

Det bemærkes, at adgangen til at klage ikke vil kunne afskæres i de tilfælde, hvor en afgørelse er truffet alene på baggrund af automatisk behandling, jf. afsnit 2.11.1. om obligatorisk digital kommunikation.

Den foreslåede bestemmelse vedrører også ministrenes mulighed for at fastsætte regler om myndighedernes adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage (remonstration).

I medfør af den foreslåede bestemmelse i stk. 1 vil det være muligt at regulere selve indsendelsen og behandlingen af klager. Der vil eksempelvis kunne fastsættes regler med en frist for udnyttelse af rekursmuligheden, krav

til klagens form, indhold eller indsendelse. Ligeledes vil der i medfør af bestemmelsen kunne fastsættes regler med krav om, at klager skal indgives gennem den myndighed, der har truffet afgørelsen. Modellen indebærer, at myndigheden skal videresende klagen med myndighedens bemærkninger. Herved er det hensigten at opnå en hurtigere og mere effektiv sagsgang.

Efter landbrugsstøttelovens § 22, stk. 2, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri henlægge sine beføjelser efter loven til en institution under ministeriet eller anden statslig institution. Ministeren kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over denne myndigheds afgørelser, herunder om at klage ikke skal kunne indbringes for anden administrativ myndighed og om myndighedens adgang til at genoptage en sag efter, at der er indgivet klage.

Efter landdistriktsfondslovens § 11, stk. 2, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren hver for sig inden for deres respektive områder efter forhandling med vedkommende minister eller vedkommende kommunale organisation henlægge opgaver efter denne lov til andre offentlige myndigheder eller institutioner. De pågældende ministre kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over disse myndigheders eller institutioners afgørelser truffet i henhold til denne lov eller de i medfør heraf udstedte regler, herunder om, at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedens eller institutionens adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage. De pågældende ministre kan endvidere fastsætte regler om indgivelse af klage, herunder om formkrav til klagen. De pågældende ministre kan ændre afgørelserne, uden at der foreligger klage. De pågældende ministre bevarer deres fulde instruktionsbeføjelse.

Efter skovlovens § 43, stk. 1, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bemyndige en under ministeriet oprettet statslig myndighed eller efter forhandling med vedkommende minister andre statslige myndigheder til at udøve de beføjelser, der i loven er tillagt ministeren. Ministeren kan efter lovens § 61, stk. 1, fastsætte regler om klage over afgørelser, der er truffet efter bemyndigelse, jf. § 43, herunder om, at afgørelserne ikke kan påklages. Ministeren kan efter § 61, stk. 2, fastsætte regler om klage over afgørelser, der træffes efter regler, der er udstedt efter loven, herunder om, at afgørelserne ikke kan påklages.

Det foreslås i *stk. 2*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder efter forhandling med vedkommende minister kan henlægge deres beføjelser efter loven til en anden statslig myndighed eller institution. Ministrene kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over myndighedens eller institutionens afgørelser, herunder om, at klage i særlige tilfælde ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedens adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage. Ministrene kan endvidere fastsætte regler om indgivelse af klager, herunder om formkrav til klagen.

Den foreslåede bestemmelse svarer til tilsvarende bestemmelser i henholdsvis § 22, stk. 2, i landbrugsstøtteleven, § 11, stk. 2, i landdistriktsfondsloven, § 43 og 61 i skovloven. Det foreslås præciseret direkte i bestemmelsen, at det kun i særlige tilfælde kan bestemmes, at klage ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. Da lovforslaget omfatter forordninger om flere forhold end landdistriktsfondsloven, vil der være tale om en udvidelse i forhold til gældende ret for så vidt angår indenrigs- og boligministerens kompetence, da ministeren principielt kan delegere sin kompetence inden for et bredere område til en anden statslig myndighed eller institution. Indenrigs- og boligministerens kompetence vil efter den foreslåede bestemmelse omfatte hele forordningsgrundlaget omfattet af lovforslaget. Det er ikke forventningen, at ministeren i første omgang vil udnytte lovforslagets bemyndigelser til at fastsætte regler om andet end lokaludvikling styret af lokalsamfundet og den støtte, der er medfinansieret af ELFUL, og som ydes til lokale aktionsgrupper.

Sigtet med den foreslåede bestemmelse er bl.a. at skabe grundlag for at opnå langsigtede rationaliseringsgevinster ved f.eks. etablering af servicefællesskaber på tværs af institutioner og myndigheder.

Med den foreslåede bestemmelse får ministrene mulighed for at delegere administrationen eller dele af administrationen til andre statslige myndigheder eller institutioner. Der vil f.eks. kunne fastsættes regler om, at andre statslige myndigheder helt eller delvist skal varetage kontrolopgaver, hvis sådanne opgaver vurderes mere hensigtsmæssigt at kunne ligge hos en sådan anden myndighed eller institution. På tilsvarende vis kan der fastsættes regler om, at andre offentlige myndigheder deltager i eksempelvis opgaver vedrørende prioritering mellem ansøgninger om støtte til landdistriktsudvikling.

Ministrene vil i forbindelse med henlæggelse af opgaverne kunne fastsætte regler om adgangen til at klage over myndighedens eller institutionens afgørelser på tilsvarende måde som beskrevet i bemærkningerne til stk. 1.

Det er som hovedregel ikke hensigten at udnytte bemyndigelsen til at fravige 2-instansprincippet, men derimod at gøre det muligt at afskære klageadgang i de situationer, hvor der ellers vil være mulighed for at få prøvet afgørelser i 3 instanser.

Dog er der i dag afskåret klageadgang til 2. instans for de afgørelser, som Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen træffer vedrørende de klima-lavbundsprojekter, som får ophæng i lovforslagets §§ 3 og 4. Dette vil blive videreført efter den foreslåede bestemmelse. Derudover er det ikke hensigten, at rekurs til 2. instans vil blive afskåret for andre områder, medmindre det konkret vurderes at være nødvendigt og vil være ubetænkeligt.

Adgangen til at klage til en 2. instans vil ikke kunne afskæres i de tilfælde, hvor en afgørelse er truffet alene på baggrund af automatisk sagsbehandling, jf. afsnit 2.11.1. om obligatorisk digital kommunikation.

Ministrene vil bevare deres beføjelser, herunder instruktionsbeføjelsen, på de områder, der uddelegeres til andre statslige myndigheder eller institutioner, da disse funktionelt vil høre den pågældende minister. Ministrene vil dermed også kunne ændre de andre statslige myndigheder eller institutioners afgørelse, uden at der foreligger klage.

Det er hensigten, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri vil udnytte den foreslåede bemyndigelse i stk. 2 til at henlægge administration m.v. af klima-lavbundsprojekter, som fremover vil blive reguleret i regler fastsat i medfør af lovforslagets §§ 3 og 7, til henholdsvis Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen under Miljøministeriet. Det er endvidere hensigten, at der fastsættes regler om, at afgørelser truffet af henholdsvis Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen efter regler fastsat i medfør af den foreslåede §§ 3 og 7 om klima-lavbundsprojekter, som hidtil ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Det er endvidere hensigten, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri vil udnytte den foreslåede bemyndigelse til at henlægge visse beføjelser i medfør af loven til andre ministerier. Der er f.eks. forordninger vedtaget i medfør af TEUF artikel 43, som omhandler spørgsmål, som i henhold til gældende dansk ressortfordeling henhører under andre ministres ressort.

Dette gælder bl.a. nogle af de varer, der er opført som landbrugsvarer i bilag I til TEUF, samt varer uden for bilag I, ved hvis fremstilling der er anvendt landbrugsvarer. Der vil være foranstaltninger, der er nødvendige for anvendelse her i landet af Den Europæiske Unions forordninger angående disse varer, som vil blive gennemført af Skatteministeriet. Som følge heraf har Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri indgået kontrolrammer med toldmyndighederne. Toldstyrelsen er pt. de nationale toldmyndigheder i Danmark. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri vil således udnytte den foreslåede bemyndigelse til at delegerer visse beføjelser til toldmyndighederne.

Efter landdistriktsfondslovens § 11, stk. 2, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren hver for sig inden for deres respektive områder efter forhandling med vedkommende minister eller vedkommende kommunale organisation henlægge opgaver efter denne lov til andre offentlige myndigheder eller institutioner. De pågældende ministre kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over disse myndigheders eller institutioners afgørelser truffet i henhold til denne lov eller de i medfør heraf udstedte regler, herunder om, at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedens eller institutionens adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage. De pågældende ministre kan endvidere fastsætte regler om indgivelse af klage, herunder om formkrav til klagen. De pågældende ministre kan ændre afgørelserne, uden at der foreligger klage. De pågældende ministre bevarer deres fulde instruktionsbeføjelse.

Bemyndigelsen er blevet anvendt i bekendtgørelse nr. 2509 af 8. december 2021 om tilskud til projekter i udpegede landdistrikter.

Det foreslås i *stk. 3*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder efter forhandling med vedkommende kommunale organisation kan henlægge varetagelsen af opgaver vedrørende støtteordninger, der er omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1, og støtteordninger omfattet af § 1, stk. 2, til anden kommunal myndighed eller institution. Ministrene kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over den kommunale myndigheds eller institutions afgørelse, herunder om, at klage ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedens eller institutionens adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage. Ministrene kan endvidere fastsætte

regler om indgivelse af klager, herunder om formkrav til klagen. De pågældende ministre kan ændre afgørelserne, uden at der foreligger klage. De pågældende ministre bevarer deres fulde instruktionsbeføjelse.

Den foreslåede bestemmelse skal videreføre muligheden for, at ministrene kan delegere varetagelsen af opgaver vedrørende støtte til landdistriktsudvikling til kommunale myndigheder eller institutioner, men foreslås udvidet til at omfatte alle støtteordninger efter lovforslagets § 1, stk. 1, nr. 1, samt nationalt finansierede støtteordninger omfattet af lovforslagets § 1, stk. 2.

Med den foreslåede bestemmelse kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder efter forhandling med vedkommende kommunale organisation fastsætte regler om kommunale myndigheders eller institutioners medvirken ved varetagelse af opgaver efter loven eller regler fastsat i medfør heraf. Med bestemmelsen får ministrene mulighed for at delegere administrationen eller dele af administrationen til kommunale myndigheder eller institutioner eller sammenslutninger eller grupper af sådanne.

Det henvises til bemærkningerne til stk. 1 for så vidt angår adgangen til at fastsætte regler om klage efter bestemmelsen.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at ministrene inden for deres respektive områder bevarer deres fulde instruktionsbeføjelse over for den pågældende kommunale myndighed eller institution. De pågældende ministre vil således kunne instruere den kommunale myndighed eller institution, i det omfang disse varetager opgaver efter loven.

Efter landbrugsstøttelovens § 22, stk. 1 kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte regler, hvorefter visse afgørelser eller dispositioner i henhold til de i § 1, stk. 1, nr. 1, 2 og 3, samt stk. 2, omhandlede forordninger kan træffes af bestemte brancheorganisationer eller af bestemte producentsammenslutninger. Disse afgørelser kan indbringes for ministeren inden 4 uger, efter at afgørelsen er meddelt klageren. Afgørelsen skal indeholde oplysning om klageadgangen og om fristen herfor. Ministeren kan ændre afgørelsen, uden at der foreligger klage.

Efter landdistriktsfondslovens § 11, stk. 3 kan ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling henlægge sine beføjelser vedrørende støtteordninger etableret i medfør af § 2 til en privat organisation. Ministeren kan i forbin-

delse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over den private organisations afgørelser truffet i henhold til denne lov eller de i medfør heraf udstedte regler, herunder om den private organisations adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage. Ministeren kan ændre afgørelserne, uden at der foreligger klage. Ministeren bevarer sin fulde instruktionsbeføjelse.

Bestemmelsen i landbrugsstøtteleven har bl.a. været anvendt i den nu ophævede bekendtgørelse nr. 612 af 30. maj 2017 om mælkekvoter. I bekendtgørelsen blev Mælkeudvalget bemyndiget til at varetage tildeling og omfordeling af mælkekvoter i Danmark og til at træffe afgørelse i første instans efter bekendtgørelsen og Den Europæiske Unions forordninger om mælkekvoter.

Det foreslås i *stk. 4*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at visse afgørelser eller dispositioner i henhold til de forordninger, der er omfattet af i § 1, stk. 1, kan træffes af private juridiske personer. Ministeren kan fastsætte regler om adgangen til at klage over disse afgørelser og om den private juridiske persons adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om indgivelse af klage, herunder om formkrav til klagen. Ministeren kan ændre afgørelserne, uden at der foreligger klage. Ministeren bevarer sin fulde instruktionsbeføjelse.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* skal videreføre ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris mulighed efter landbrugsstøttelevens § 22, stk. 1, og landdistriktsfondslovens § 11, stk. 3, for at delegere visse opgaver til private juridiske personer, men udvides til at omfatte hele lovforslagets anvendelsesområde.

Det er hensigten, at den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* bl.a. vil blive anvendt til at uddelegere opgaver, som mest hensigtsmæssigt varetages af en privat juridisk person, herunder brancheorganisationer eller producentsammenslutninger. Administration, der gennemføres på ministerens ansvar, medfører et ikke ubetydeligt administrativt arbejde og kan medføre en række løbende opgaver, der kræver branchekyndig ekspertise på de enkelte områder. Sådanne opgaver bør i det omfang, det anses for hensigtsmæssigt, løses af erhvervene. Det er derfor hensigten, at f.eks. brancheorganisationer kan bistå Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri ved administrationen af de enkelte ordninger, herunder i forbindelse med kriseordninger. Hvis delegation af beføjelser til brancheorganisationer bliver aktuel, forudsætter

dette efter dansk forvaltningsret og praksis, at der er tale om klart definerede opgaver, at ministeren kan instruere de pågældende organisationer, og at der er rekursmulighed over for ministeren. Afgørelser truffet af den private juridiske person vil således kunne påklages til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri. Af hensyn til regeringens ansvar over for Den Europæiske Union må der yderligere være sikret mulighed for, at ministeren, også uden at der foreligger klager, kan gribe ind over for administrative afgørelser, der træffes af organisationerne i henhold til de givne beføjelser. Det indgår derfor i den foreslåede bestemmelse, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan ændre afgørelser truffet af den private juridiske person, uden at der foreligger klage.

Efter landdistriktsfondslovens § 11, stk. 3, kan indenrigs- og boligministeren henlægge sine beføjelser vedrørende støtteordninger etableret i medfør af § 2 til en privat organisation. Ministeren kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over den private organisations afgørelser truffet i henhold til denne lov eller de i medfør heraf udstedte regler, herunder om den private organisations adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage. Ministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser truffet af de lokale aktionsgrupper kun kan påklages, for så vidt angår retlige spørgsmål. Ministeren kan ændre afgørelserne, uden at der foreligger klage. Ministeren bevarer sin fulde instruktionsbeføjelse.

Det foreslås i *stk. 5*, at indenrigs- og boligministeren kan henlægge til den lokale aktionsgruppes bestyrelse at træffe afgørelse om at indstille en ansøgning om støtte til godkendelse hos ministeren eller at afvise ansøgningen. Ministeren kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over den lokale aktionsgruppes bestyrelses afgørelser, og om den lokale aktionsgruppes bestyrelses adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om indgivelse af klager, herunder om formkrav til klagen, og at afgørelserne kun kan påklages for så vidt angår retlige spørgsmål. Ministeren kan ændre afgørelserne, uden at der foreligger klage. Ministeren bevarer sin fulde instruktionsbeføjelse.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 5* skal ses som en delvis videreførelse af landdistriktsfondslovens § 11, stk. 3, idet det præciseres i bestemmelsen, at indenrigs- og boligministeren alene kan henlægge det til den lokale aktionsgruppes bestyrelse at træffe afgørelse om at indstille en ansøgning om støtte til godkendelse hos ministeren eller at afvise ansøgningen. Ministerens mulighed for at delegere sine beføjelser efter loven er dermed indsnævret og

præciseret sammenlignet med landdistriktsfondslovens § 11, stk. 3, der generelt giver ministeren mulighed for at delegere opgaver vedrørende støtteordninger til en privat organisation. Bestemmelsen i landdistriktsfondsloven har i praksis ikke været anvendt til andet end delegation til den lokale aktionsgruppes bestyrelse.

Efter den foreslåede bestemmelse vil indenrigs- og boligministeren på samme måde som efter de foreslåede stk. 1-4, kunne fastsætte regler om adgangen til at klage over den lokale aktionsgruppes bestyrelses afgørelser og om bestyrelsens adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage. Ministeren vil kunne fastsætte regler om indgivelse af klager, herunder om formkrav til klagen, og at afgørelserne kun kan påklages for så vidt angår retlige spørgsmål. Ministeren kan desuden ændre afgørelserne, uden at der foreligger klage, og bevarer sin fulde instruktionsbeføjelse over for den lokale aktionsgruppes bestyrelse.

Ifølge den foreslåede bestemmelse kan indenrigs- og boligministeren delegere til den lokale aktionsgruppes bestyrelse at prioritere og vælge mellem ansøgningerne under administrationsmodellen lokaludvikling styret af lokalsamfundet. Den lokale aktionsgruppes bestyrelse vil kunne afgive indstilling til Indenrigs- og Boligministeriet om tilsagn om støtte til projekter og træffe afgørelse om afslag på de ansøgninger, der ikke indstilles. Afgørelserne kan påklages til indenrigs- og boligministeren. Ministeren kan bestemme, at afgørelserne kun kan påklages for så vidt angår retlige spørgsmål.

Indenrigs- og boligministeren kan efter forhandling med justitsministeren bestemme, at forvaltningsloven helt eller delvis skal gælde for den lokale aktionsgruppes bestyrelse, jf. § 1, stk. 3, i forvaltningsloven. Offentlighedsloven finder, bortset fra bestemmelserne i §§ 11 og 12 og §§ 15-17, direkte anvendelse, jf. § 5, stk. 1, i offentlighedsloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.12.2.3.

Til § 25

I medfør af § 3 i landdistriktsfondsloven kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren hver for sig inden for deres respektive områder indgå de aftaler, der er nødvendige i forbindelse med administration af støtteordninger omfattet af loven. Bestemmelsen i landdistriktsfondslovens § 3 giver ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og

indenrigs- og boligministeren mulighed for at indgå aftaler med f.eks. kommuner, lokale aktionsgrupper eller finansieringsvirksomheder om deltagelse i administration og kontrol af støtteordninger.

Det foreslås i § 25, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder kan indgå de aftaler, der er nødvendige i forbindelse med administration af ordninger omfattet af denne lov.

Den foreslåede bestemmelse viderefører landdistriktsfondslovens § 3, idet bestemmelsens indhold dog udvides til at omfatte hele lovforslagets anvendelsesområde.

Den foreslåede bestemmelse giver ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren mulighed for inden for deres respektive områder at indgå aftaler med f.eks. kommuner, lokale aktionsgrupper eller finansieringsvirksomheder om deltagelse i administration og kontrol med de ordninger, der fremgår af lovforslagets § 1.

Det er hensigten, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri vil kunne benytte den foreslåede bemyndigelse til f.eks. at kunne inddrage de nævnte aktører, hvor der kræves en særlig indsigt i en ordning. Dette vil eksempelvis kunne ske ved, at kommunerne bliver inddraget ved indhentning af kommunale tilladelser i forbindelse med kontrol, eller hvor der i administrationen eller kontrollen kan ses en fordel ved at indhente særlig rådgivning eller anden ekspertise fra de nævnte aktører. Det er desuden hensigten, at indenrigs- og boligministeren vil kunne benytte den foreslåede bemyndigelse til at indgå aftaler med lokale aktionsgrupper, hvor der er særligt behov for bidrag for at kunne skabe udvikling og innovation i lokalsamfundet.

Yderligere er det hensigten, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri vil kunne benytte den foreslåede bestemmelse til at indgå aftaler med relevante aktører, så som erhvervs- og brancheorganisationer om deltagelse i forvaltning og kontrol af oplysninger vedrørende danske markedsforhold, der er nødvendige for at opfylde Den Europæiske Unions regler om medlemsstaternes indberetningspligt på landbrugsområdet, jf. lovforslagets § 10.

Den foreslåede bestemmelse anses navnlig for nødvendig under hensyn til, at der påhviler medlemslandene en meget vidtgående indberetningspligt til

Den Europæiske Union og herunder om forvaltning og kontrol af markedsoplysninger om landbrugs- og fødevarer. Aftalerne, der som udgangspunkt agtes indgået i medfør af den foreslåede bestemmelse, forventes hovedsagelig at komme til at omfatte løbende administration og kontrol ved opfyldelse af indberetningspligten i forbindelse med at sikre kvalitet, validitet og frekvens af meddelelse af oplysninger til Den Europæiske Union.

Til § 26

Efter § 4, stk. 1, i landdistriktsfondsloven kan kommuner, regioner, andre offentlige myndigheder, offentligretlige organer og offentlige fonde deltage i finansieringen af de foranstaltninger, der kan ydes støtte til efter loven.

Det foreslås i *stk. 1*, at kommuner, regioner, andre offentlige myndigheder, offentligretlige organer og offentlige fonde kan deltage i finansieringen af den støtte, som ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder kan yde i medfør af loven i relation til Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL).

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af landdistriktsfondslovens § 4, stk. 1.

For den støtte, der ydes fra ELFUL, er det i henhold til forordningen om støtte til strategiske planer en betingelse for hjemtagning af EU-midler til finansiering, at den nationale medfinansiering er offentlig.

Ved offentlige udgifter forstås i henhold til artikel 3, litra e, i forordningen om støtte til strategiske planer ethvert bidrag til finansiering af operationer, som hidrører fra nationale, regionale eller lokale offentlige myndigheders budget, EU-budgettet, der er stillet til rådighed for EGFL og ELFUL, offentligretlige organers budget eller sammenslutninger af offentlige myndigheders eller offentligretlige organers budget.

Det er dermed ikke muligt, at midler fra private organisationer og private almennyttige fonde kan indgå i finansieringen.

Det bemærkes, at bl.a. landbrugets produktions- og promilleafgiftsfonde og Fonden for Økologisk Landbrug kan deltage i finansieringen af de støtteordninger til landdistriktsudvikling, der er omfattet af lovforslagets § 1, stk. 1, nr. 1, ligesom de har kunnet under landdistriktsfondsloven.

Efter landdistriktsfondslovens § 4, stk. 2, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren hver for sig inden for deres respektive områder fastsætte nærmere regler om den finansiering, der er nævnt i lovens § 4, stk. 1.

Det foreslås i *stk. 2*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder kan fastsætte regler om finansieringen nævnt i *stk. 1*.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af landdistriktsfondslovens § 4, stk. 2.

Bestemmelsen foreslås videreført, hvorefter ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder kan fastsætte nærmere regler om finansieringen nævnt i den foreslåede *stk. 1*.

Den foreslåede bestemmelse indeholder bemyndigelse for ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren til inden for deres respektive områder at fastsætte regler om, at kommuner og andre offentlige myndigheder, offentligretlige organer og offentlige fonde kan bidrage til den offentlige finansiering, som danner grundlag for hjemtagning af EU-medfinansieringen.

Dermed kan der ved bekendtgørelse fastsættes regler for, hvornår medfinansiering af indsatser fra andre offentlige myndigheder vil kunne ske og betingelser for sådan medfinansiering, herunder hvilke krav til dokumentation der skal opfyldes.

Til § 27

Efter landbrugsstøttelovens § 22 b, stk. 1, kan afgørelser truffet i henhold til denne lov eller regler udstedt i medfør heraf, hvis ikke andet er fastsat i loven eller i henhold til regler udstedt i medfør heraf, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som behandler sagen i en af nævnets afdelinger, jf. § 3, stk. 1, nr. 1, 4, 7 og 8, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, og kan dermed ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Efter landdistriktsfondslovens § 11 a, stk. 1, kan afgørelser truffet i henhold til denne lov eller regler udstedt i medfør heraf, hvis ikke andet er fastsat i

loven eller i henhold til regler udstedt i medfør heraf, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som behandler sagen i en af nævnets afdelinger, jf. § 3, stk. 1, nr. 2, og 4-7, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, og kan dermed ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Efter skovlovens § 61, stk. 1, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte regler om klage over afgørelser, der er truffet efter bemyndigelse, jf. § 43, herunder om, at afgørelserne ikke kan påklages. I praksis er bemyndigelsen bl.a. blevet anvendt til at fastsætte regler om, at afgørelser om tilskud til privat skovrejsning kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, og at klagen skal indgives i overensstemmelse med bestemmelserne i skovlovens §§ 62 og 63, jf. § 29 i bekendtgørelse nr. 1102 af 2. juni 2021 om tilskud til privat skovrejsning.

Efter klagenævnslovens § 49 kan afgørelser truffet i henhold til regler udstedt i medfør af tekstanmærkninger ad § 24 på finansloven, hvis ikke andet er fastsat i medfør heraf, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som behandler sagen i en af nævnets afdelinger, jf. § 3, stk. 1, nr. 4-8, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, og kan dermed ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Det foreslås i *stk. 1*, at afgørelser truffet i henhold til denne lov eller regler udstedt i medfør heraf eller i henhold til direkte anvendelige bestemmelser i Den Europæiske Unions forordninger, hvis ikke andet er fastsat i regler udstedt i medfør af loven, kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som behandler sagen i en af nævnets afdelinger, jf. § 3, stk. 1, nr. 1-2 og nr. 4-8, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Afgørelserne kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Den foreslåede bestemmelse viderefører og udvider bestemmelserne om klageadgang til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som fremgår af landbrugsstøttelovens § 22 b, stk. 1, landdistriktsfondslovens § 11 a, stk. 1, og klagenævnslovens § 49 til hele lovforslagets anvendelsesområde.

Det foreslås præciseret i bestemmelsen, at klageadgangen til Miljø- og Fødevareklagenævnet også omfatter afgørelser, der er truffet i henhold til direkte anvendelige bestemmelser i Den Europæiske Unions forordninger.

Afgørelserne vil ifølge den foreslåede bestemmelse herefter kunne påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, hvis der ikke er fastsat andet i regler udstedt i medfør af loven. Klagen behandles i en af nævnets afdelinger, jf. §

3, stk. 1, nr. 1-2 og 4-8, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, og kan dermed ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Efter landbrugsstøttelovens § 22 b, stk. 2, landdistriktsfondslovens § 11 a, stk. 2, og klagenævnslovens § 49, stk. 2, indgives klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen, ved anvendelse af digital selvbetjening, jf. dog § 21, stk. 2-4, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter modtagelsen af klagen videresende klagen til klageinstansen. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse, de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, og en udtalelse fra myndigheden med dennes bemærkninger til sagen og de i klagen anførte klagepunkter.

Det foreslås i *stk. 2, 1. pkt.*, at klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet skal indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen, ved anvendelse af digital selvbetjening, jf. dog § 21, stk. 2-4, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Med forslaget videreføres og udvides førsteinstansens remonstrationsadgang til hele lovforslagets anvendelsesområde, idet kravet om skriftlig indgivelse af klage via førsteinstansen indebærer pligt for førsteinstansen, hvis afgørelse, der er påklaget, til at overveje, om det er grundlag for at genoptage sagen til fuld realitetsbehandling.

I forlængelse heraf foreslås det i *stk. 2, 2. pkt.*, at myndigheden som hidtil, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter modtagelsen af klagen, skal videresende klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Det er forventningen, at der på nogle områder fortsat årligt vil skulle træffes en større mængde afgørelser om landbrugsstøtte inden for en forholdsvis kort periode, og at eventuelle klager ligeledes vil indkomme inden for en tilsvarende kort periode, jf. klagefristen på 4 uger. Dette vil bl.a. være tilfældet for afgørelser om direkte støtte efter grundbetalingsordningen og afgørelser om konditionalitet. På disse områder vil oversendelsesfristen også fremover være to måneder, ligesom tilfældet er i dag. Det er ydermere forventningen, at afgørelser om støtte efter de kommende regler om bio-ordninger vil blive truffet samtidig med afgørelserne om direkte støtte. For at sikre, at administrationen kan følge med for så vidt angår behandlingen af

de indkomne klager, vil oversendelsesfristen for klager over afgørelser vedrørende bio-ordninger også blive to måneder.

Efter den foreslåede bestemmelses *stk. 2, 3. pkt.*, skal klagen ved videresendelsen som hidtil være ledsaget af den påklagede afgørelse, de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, og en udtalelse fra myndigheden med dennes bemærkninger til sagen og de klagepunkter, der er anført i klagen.

Til § 28

Efter landbrugsstøttelovens § 23, stk. 1, 1. pkt., straffes med bøde den, der til brug for afgørelser, der træffes i henhold til de i § 1 nævnte forordninger, i henhold til denne lovs kapitel 2 i forbindelse med indbetaling eller udbetaling af de i kapitel 2 omtalte midler, i øvrigt i henhold til denne lov eller de i medfør af loven fastsatte regler giver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger af betydning for sagens afgørelse, medmindre højere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov.

Efter landdistriktsfondslovens § 12, stk. 1, nr. 1, straffes med bøde den, der afgiver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger af betydning for afgørelser, der træffes i henhold til denne lov eller de i medfør heraf fastsatte regler, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Efter skovlovens § 65, stk. 1, nr. 3, straffes med bøde den, der giver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger af betydning for afgørelser, der træffes efter § 29, stk. 1, eller § 31, stk. 1, eller regler udstedt i medfør af § 29, stk. 2, § 30 eller § 33, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 1*, at den, der afgiver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger af betydning for afgørelser, der træffes i henhold til loven, de i medfør af loven fastsatte regler eller Den Europæiske Unions forordninger omfattet af denne lov straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Bestemmelsen viderefører § 23, stk. 1, 1. pkt., i landbrugsstøtteloven, § 12, stk. 1, nr. 1, i landdistriktsfondsloven og § 65, stk. 1, nr. 3, i skovloven, idet der dog i modsætning til bestemmelserne i landdistriktsfondsloven og skov-

loven tillige henvises til afgørelser, der træffes direkte i medfør af Den Europæiske Unions forordninger omfattet af loven. Der er herudover ikke tilset ændring i bestemmelsens anvendelsesområde.

Efter landbrugsstøttelovens § 23, stk. 2, straffes med bøde den, der i øvrigt undlader at give oplysninger, der er afkrævet den pågældende i henhold til denne lov eller de i medfør af loven fastsatte regler. Det samme gælder den, som afgiver urigtige eller vildledende oplysninger om sådanne forhold, medmindre højere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov.

Efter landdistriktsfondslovens § 12, stk. 1, nr. 3, straffes med bøde den, der undlader at afgive den dokumentation og de oplysninger, som den pågældende har pligt til at afgive i henhold til denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning. På samme vilkår straffes efter stk. 1, nr. 4, den, der afgiver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger, som den pågældende har pligt til at afgive i henhold til denne lov eller regler fastsat i medfør heraf.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 2*, at medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning straffes med bøde den, der undlader at afgive den erklæring, som den pågældende har pligt til at afgive i henhold til lovens § 8, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse er ny, men viderefører dele af landbrugsstøttelovens § 23, stk. 2, og landdistriktsfondslovens § 12, stk. 1, nr. 3 og 4. I bestemmelsen henvises der i modsætning til disse bestemmelser nu direkte til den bestemmelse, hvorefter der er pligt til at afgive erklæring. Samtidig omfatter den foreslåede bestemmelse hele lovforslagets anvendelsesområde.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 3*, at medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning straffes med bøde den, der undlader at opfylde underretningspligten i § 8, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse er ny, men viderefører dele af landbrugsstøttelovens § 23, stk. 2, og landdistriktsfondslovens § 12, stk. 1, nr. 3 og 4. I bestemmelsen henvises der i modsætning til disse bestemmelser nu direkte til den bestemmelse i lovforslaget, hvorefter der er underretningspligt. Samtidig omfatter den foreslåede bestemmelse hele lovforslagets anvendelsesområde.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 4*, medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning straffes med bøde den, der undlader at opfylde en indberetningspligt i regler fastsat i medfør af § 10.

Den foreslåede bestemmelser er ny, men viderefører dele af landbrugsstøttelovens § 23, stk. 2, idet der nu henvises direkte til den bestemmelse i lovforslaget, hvorefter der kan fastsættes regler om pligt til indberetning. Samtidig omfatter den foreslåede bestemmelse hele lovforslagets anvendelsesområde.

Efter landbrugsstøttelovens § 23, stk. 3, straffes med bøde den, der i forbindelse med det eftersyn, som de kontrollerende myndigheder kan foretage på stedet, ikke yder den fornødne vejledning og hjælp, eller som på begæring ikke udleverer det materiale, som de kontrollerende myndigheder er berettiget til at efterse. Med bøde straffes desuden den, der ikke opbevarer det materiale, som de kontrollerende myndigheder er berettiget til at efterse og som den pågældende er forpligtet til at opbevare i mindst 5 år regnet fra udløbet af det år, hvori støtten er udbetalt.

Efter landdistriktsfondslovens § 12, stk. 1, nr. 6, straffes med bøde den, der undlader at udlevere eller indsende materiale eller yde kontrolmyndigheden bistand efter lovens § 9, stk. 2, medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Efter skovlovens § 65, stk. 1, nr. 6, straffes med bøde den, der undlader at give de oplysninger om forholdene på ejendommen, der har betydning for lovens administration, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold efter § 50, nr. 1, medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 5*, at medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning straffes med bøde den, der undlader at give alle oplysninger eller yde kontrolmyndigheden bistand efter § 15.

Den foreslåede bestemmelse viderefører i en sprogligt tilpasset version bestemmelserne i landbrugsstøttelovens § 23, stk. 3, landdistriktsfondslovens § 12, stk. 1, nr. 6, og skovlovens § 65, stk. 1, nr. 6, hvorefter det straffes med bøde, hvis der ikke i forbindelse med kontrol gives de oplysninger og den bistand, som den pågældende er forpligtet til at bidrage med.

Efter landdistriktsfondslovens § 12, stk. 1, nr. 5, straffes med bøde den, der undlader at give kontrolmyndigheden adgang til virksomheden m.v. efter § 9, stk. 1, medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 6*, at den, der undlader at give kontrolmyndigheden adgang efter § 16, stk. 1, straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Den foreslåede bestemmelse viderefører og udvider bestemmelsen i landdistriktsfondslovens § 12, stk. 1, nr. 5, til hele lovforslagets anvendelsesområde.

Den foreslåede bestemmelse giver mulighed for at straffe den, der undlader at give kontrolmyndigheden adgang til virksomheden m.v.

Endvidere foreslås det i *stk. 1, nr. 7*, og *stk. 1, nr. 8*, at straffe den, der overtræder eller undlader at efterkomme et forbud eller påbud meddelt efter § 14.

De foreslåede bestemmelser er begge nye.

Det forudsættes, at de foreslåede bestemmelse anvendes til f.eks. at håndhæve servitutforpligtelser i medfør af lovforslagets § 5.

Efter landbrugsstøttelovens § 23, stk. 1, 2. pkt., straffes med bøde den, der handler i strid med vilkår, der er fastsat i en afgørelse om udbetaling af støtte efter loven eller de i medfør af loven fastsatte regler, eller som forsøger herpå, medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning,

Efter landdistriktsfondslovens § 12, stk. 1, nr. 2, straffes med bøde den, der handler i strid med vilkår, der er fastsat i en afgørelse, der træffes i henhold til denne lov eller de i medfør heraf fastsatte regler, medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Efter skovlovens § 65, stk. 1, nr. 4, straffes med bøde den, der tilsidesætter vilkår, der er knyttet til en afgørelse om tilskud efter lovens § 29, stk. 1, eller vilkår, der er knyttet til afgørelser, der er truffet efter regler, der er udstedt i medfør af lovens § 29, stk. 2, medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 9*, at straffe med bøde den, der handler eller forsøger at handle i strid med vilkår, der er fastsat i en afgørelse, der træffes i henhold til denne lov eller i regler fastsat i medfør heraf, medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Bestemmelsen svarer til de tilsvarende landbrugsstøttelovens § 23, stk. 1, 2. pkt., landdistriktsfondslovens § 12, stk. 1, nr. 2, og skovlovens § 65, stk. 1, nr. 4, idet straf for forsøg fra landbrugsstøttelovens § 23, stk. 1, 2. pkt., dog udvides til hele lovforslagets anvendelsesområde.

For så vidt angår udmålingen af bøder efter den foreslåede bestemmelse i § 28, stk. 1, finder de almindelige strafudmålingsprincipper i straffelovens kapitel 10 anvendelse. Ved udmåling af bøder vil der således blive lagt vægt på lovovertrædelsens grovhed og på oplysninger om gerningsmanden, jf. straffelovens § 80, stk. 1. Ved bødefastsættelsen tages der udgangspunkt i de vejledende bødeniveauer for de enkelte kategorier af strafbare forhold.

Der findes kun i begrænset omfang fast retspraksis for bøder på området. I det følgende fastsættes et vejledende bødeniveau for visse overtrædelser af de bestemmelser, som ministeren i § 29 foreslås bemyndiget til at udstede administrative bødeforelæg for.

Gennemgangen af de nedenfor nævnte kategorier af strafbare forhold er ikke udtømmende. Gennemgangen omfatter som udgangspunkt sager, hvor overtrædelsen er begået én gang, og hvor den pågældende ikke tidligere er straffet for ligeartet kriminalitet. Niveauet bør skærpes efter nedenstående generelle principper, såfremt der er tale om flere tilfælde til samtidig pådømmelse, og/eller såfremt den pågældende tidligere er straffet for ligeartet kriminalitet.

Skema 1 – skærpelse af bødeniveau - gentagelser

	1. gangstilfælde	2. gangstilfælde	3. gangstilfælde
Bødeniveau	Normalbøde	To gange normalbøden	Tre gange normalbøden

Tilsvarende skærpes bødeniveauet for virksomheder afhængigt af virksomhedens størrelse på tidspunktet for overtrædelsen.

Skema 2 – skærpelse af bødeniveau – størrelse på virksomhed

	Små og mindre virksomheder (1-9 ansatte)	Mellemstore virksomheder (10-49 ansatte)	Store virksomheder (50 ansatte eller derover)
Bødeniveau	Normalbøde	To gange normalbøden	Tre gange normalbøden

Det er overtrædelsestidspunktet, der er afgørende for vurderingen af overtrædelsen i forhold til antallet af medarbejdere i virksomheden. Antallet af medarbejdere, f.eks. heltidsansatte og deltidsansatte, som tælles med i opgørelsen beregnes ud fra antallet af årsværk. Et årsværk svarer til 1924 timer pr. år. Det vil sige, at en fuldtidsansat er lig med 1 årsværk.

Det bemærkes, at bødestraffen, uanset de ovenfor angivne retningslinjer for bødernes fastsættelse, fortsat vil bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde og det angivne bødeniveau vil kunne fraviges i både op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. de ovenfor omtalte almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

For forsætlig afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger, jf. lovforslagets § 28, stk. 1, nr. 1, er normalbøden for overtrædelser fastsat til 30.000 kr.

For manglende overholdelse af en række oplysningspligter, underretningspligter, indberetningspligter m.v., jf. lovforslagets § 28, stk. 1, nr. 2-4, er normalbøden for overtrædelser fastsat til 10.000 kr.

For manglende overholdelse af regler om virksomhedernes samarbejde med myndighederne, jf. lovforslagets § 28, stk. 1, nr. 5 og 6, er normalbøden for overtrædelser fastsat til 10.000 kr.

For manglende efterkommelse af påbud og forbud samt overtrædelse af vilkår i afgørelser, meddelt i medfør af loven eller af regler udstedt i medfør her eller bestemmelser i den Europæiske Unions forordninger om forhold, der er omfattet af loven, jf. lovforslagets § 28, stk. 1, nr. 7-9, er normalbøden for overtrædelser fastsat til 30.000 kr.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.13.4.3.3. i de almindelige bemærkninger.

Efter landbrugsstøttelovens § 24 kan der i regler, der fastsættes i medfør af loven, fastsætte straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne eller forsøg herpå.

Efter skovlovens § 65, stk. 3, kan der i regler, der er udstedt efter loven, fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Det foreslås i *stk. 2*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder kan fastsætte regler om straf af bøde for overtrædelse eller forsøg på overtrædelse af bestemmelser i regler fastsat i medfør af loven.

Bestemmelsen svarer til landbrugsstøttelovens § 24 og skovlovens § 65, stk. 3, men udvides til at omfatte hele lovforslagets anvendelsesområde. For de regler, der, herunder af indenrigs- og boligministeren, kan fastsættes om støtte finansieret af ELFUL, vil der dermed være tale om en nyskabelse. Det foreslås også, at det gøres muligt at fastsætte bødestraf for forsøg på overtrædelse af regler, der fastsættes i medfør af lovforslaget, hvilket svarer til bestemmelsen i landbrugsstøttelovens § 24.

Den foreslåede bestemmelse betyder, at der i de regler, som ministrene kan udstede i medfør af lovforslaget og som skal regulere de ordninger, der etableres i medfør af forordninger omfattet af loven, og i medfør af lovforslagets § 1, stk. 2, vil kunne fastsættes regler om bødestraf for overtrædelse eller forsøg på overtrædelse af bestemmelser i reglerne.

Da det nye forordningsgrundlag i højere grad end tidligere lægger det over på medlemsstaterne at regulere støttemodtagerens forhold, herunder ved at iværksætte effektive sanktioner og om nødvendigt anlægge retssag, vurderes det hensigtsmæssigt, at ministrene kan fastsætte straf for overtrædelser af administrativt fastsatte bestemmelser udstedt i medfør af lovforslaget.

Den foreslåede bestemmelse skal sikre, at Danmark kan leve op til EU-kravene. Bestemmelsen supplerer ministrenes mulighed for i medfør af lovforslagets § 4 at fastsætte regler om reduktion af den støtte, som støttemodtageren har søgt om i tilfælde af overtrædelse af støttebetingelserne.

For så vidt angår udmålingen af bøder efter den foreslåede bestemmelse finder de almindelige strafudmålingsprincipper i straffelovens kapitel 10 an-

vendelse. Ved udmåling af bøder vil der således blive lagt vægt på lovovertrædelsens grovhed og på oplysningerne om gerningsmanden, jf. straffelovens § 80, stk. 1.

Efter skovlovens § 65, stk. 3, kan der i regler, der er udstedt efter loven, fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forordninger vedrørende forhold, der er omfattet af loven.

Det foreslås i *stk. 3*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren inden for deres respektive områder kan fastsætte regler om straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser fastsat af Den Europæiske Union i forordninger omfattet af lovforslagets § 1, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse viderefører og udvider muligheden for at fastsætte regler om straf for overtrædelse af bestemmelser fastsat af Den Europæiske Union i skovlovens § 65, stk. 3, til hele lovforslagets anvendelsesområde.

Da det nye forordningsgrundlag i højere grad end tidligere lægger det over på medlemsstaterne at regulere støttemodtagerens forhold, herunder ved at iværksætte effektive sanktioner og om nødvendigt anlægge retssag, vurderes det hensigtsmæssigt, at der overordnet set kan straffes med bøde for overtrædelse af bestemmelser fastsat af Den Europæiske Union, der er omfattet af lovens anvendelsesområde.

Den foreslåede bestemmelse er en forudsætning for at sikre håndhævelsen af bestemmelserne på området, herunder den håndhævelse af EU-retsakterne, som Danmark som medlemsland er forpligtet til.

Bestemmelsen giver mulighed for, at der kan fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i de af § 1, stk. 1, omfattede forordninger med tilhørende gennemførelsesbestemmelser.

For udmålingen af bøder efter den foreslåede bestemmelse finder de almindelige strafudmålingsprincipper i straffelovens kapitel 10 anvendelse. Ved udmåling af bøder vil der således blive lagt vægt på lovovertrædelsens grovhed og på oplysningerne om gerningsmanden, jf. straffelovens § 80, stk. 1.

Efter landbrugsstøttelovens § 27, landdistriktsfondslovens § 12, stk. 2, og skovlovens § 66 kan der pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Som en videreførelse heraf foreslås det i *stk. 4*, at der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Strafansvaret omfatter efter straffelovens § 26, stk. 1, medmindre andet er bestemt, enhver juridisk person, herunder aktie-, anparts- og andelsselskaber, interessentskaber, foreninger, fonde, boer, kommuner og statslige myndigheder. Endvidere omfatter strafansvaret efter straffelovens § 26, stk. 2, enkeltmandsvirksomheder, for så vidt disse navnlig under hensyn til deres størrelse og organisation kan sidestilles med de i stk. 1 nævnte selskaber.

Selskaber m.v. (juridiske personer) er dermed omfattet af strafansvaret efter lovforslagets § 28, stk. 4.

Til § 29

Det følger af landbrugsstøttelovens § 29, stk. 1, at hvis en overtrædelse ikke skønnes at medføre højere straf end bøde, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retslig forfølgning, såfremt den pågældende erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden for en nærmere angivet frist, der efter begæring kan forlænges, at betale en i tilkendegivelsen angivet bøde.

For så vidt angår den i stk. 1 omhandlede tilkendegivelse, finder bestemmelserne i retsplejelovens § 895 tilsvarende anvendelse, jf. § 29, stk. 2. Betales bøden i rette tid, eller bliver den efter vedtagelsen inddrevet eller afsonet, bortfalder videre forfølgning, jf. § 29, stk. 3.

Straffebestemmelserne for overtrædelser af landbrugsstøtteloven for så vidt angår lovens kapitel 1 følger af lovens § 23, hvorefter den, der til brug for afgørelser, der træffes i henhold til de i landbrugsstøttelovens § 1 nævnte forordninger, i henhold til denne lovs kapitel 2 i forbindelse med indbetaling eller udbetaling af de i kapitel 2 omtalte midler, i øvrigt i henhold til denne lov eller de i medfør af loven fastsatte regler giver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger af betydning for sagens afgørelse, straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov. Det samme gælder den, der handler i strid med vilkår, der er fastsat i en sådan afgørelse, eller som forsøger herpå, jf. stk. 1.

Den, der i øvrigt undlader at give oplysninger, der er afkrævet den pågældende i henhold til denne lov eller de i medfør af loven fastsatte regler, straffes med bøde. Det samme gælder den, som afgiver urigtige eller vildledende oplysninger om sådanne forhold, medmindre højere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov, jf. § 23, stk. 2.

Den, der overtræder landbrugsstøttelovens § 4, stk. 3, sidste pkt., § 4, stk. 6, og § 10, stk. 4, sidste pkt., straffes med bøde. Det samme gælder den, der overtræder bestemmelser om tavshedspligt i de i landbrugsstøttelovens § 1, nr. 4, nævnte forordninger, medmindre højere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov, jf. § 23, stk. 3.

Den, der udfører eller indfører varer i strid med et udførsels- eller indførselsforbud, der er indeholdt i eller udstedt i medfør af de i § 1 nævnte forordninger, eller uden at være i besiddelse af en tilladelse, som kræves efter disse forordninger, eller som forsøger herpå, straffes med bøde, jf. § 23, stk. 4.

Overtrædelse af de kvalitets- og handelsnormer, der er fastsat i de i § 1 nævnte forordninger, straffes med bøde, jf. § 23, stk. 5.

Muligheden for at afslutte overtrædelsessager med vedtagelse af et administrativt bødeforelæg efter landbrugsstøttelovens § 29 anvendes i forbindelse med overtrædelse af kvalitets- og handelsnormer fastsat i Den Europæiske Unions forordninger om den fælles markedsordning for landbrugsvarer, jf. landbrugsstøttelovens § 23, stk. 5. Kvalitets- og handelsnormerne er bl.a. krav til produkternes kvalitet, størrelse, modenhed og mærkning. Det er Fødevarestyrelsen, der meddeler sådanne bødeforelæg. Bødestørrelsen i disse bødeforelæg er baseret på de normalbødestørrelser, som er fastlagt i lovbestemmelserne til fødevarerloven. De nuværende vejledende normalbødestørrelser på fødevarerlovens område blev fastsat ved lov nr. 1549 af 20. december 2006, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 988. De særligt i denne sammenhæng relevante forhold er overtrædelse af regler om varestandarder, handelsnormer, kvalitetsmæssige krav m.v. samt manglende, urigtig eller utilstrækkelig mærkning m.v., hvor normalbøden i begge tilfælde er fastsat til 10.000 kr. Der er tillige fastsat en normalbøde på 20.000 kr. for manglende efterkommelse af påbud eller forbud, da disse har karakter af at være forsætlige overtrædelser af reglerne.

Det foreslås i *stk. 1*, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri efter forhandling med justitsministeren kan fastsætte regler om, at ministeren for

fødevarer, landbrug og fiskeri for nærmere angivne sager om overtrædelse af denne lov, regler fastsat i medfør af denne lov og regler i Den Europæiske Unions forordninger omfattet af § 1, stk. 1, der ikke skønnes at medføre højere straf end bøde, i et bødeforelæg kan tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retssag, hvis den, der har begået overtrædelsen, erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden en nærmere angiven frist at betale en bøde som angivet i bødeforelægget.

Det foreslås endvidere i *stk. 2*, at retsplejelovens regler om krav til indholdet af et anlageskrift og om, at en sigtet ikke er forpligtet til at udtale sig, finder tilsvarende anvendelse på sådanne bødeforelæg.

Videre foreslås det i *stk. 3*, at hvis bøden vedtages, bortfalder videre forfølgning.

Med forslaget til § 29 videreføres muligheden i landbrugsstøttelovens § 29 og foreslås udvidet til hele lovens anvendelsesområde. Bestemmelsen foreslås dog sprogligt tilpasset, så den svarer til lignende bestemmelser i anden lovgivning, f.eks. § 25 i lov om planter og plantesundhed m.v.

Det forudsættes, at den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i *stk. 1* alene anvendes til at give ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling mulighed for at udstede administrative bødeforelæg ved overtrædelse af de i bekendtgørelsen nærmere angivne bestemmelser, hvor overtrædelserne generelt er ensartede, ukomplicerede og uden bevismæssige tvivlsspørgsmål, og når sanktionsniveauet ligger fast. Overtrædelserne skal generelt være klare og umiddelbart konstaterbare, og sagens afgørelse, herunder fastsættelsen af bødens størrelse, skal være uden skønmæssige elementer af betydning.

Det er hensigten, at ministeren vil fastsætte regler, der sikrer, at Fødevarestyrelsen fortsat kan anvende administrative bødeforelæg ved overtrædelse af kvalitets- og handelsnormer på samme måde som hidtil.

Det kan ikke udelukkes, at der vil kunne opstå konkrete tilfælde, hvor overtrædelse af de pågældende bestemmelser konkret ikke kan anses for ukomplicerede og uden bevismæssige tvivlsspørgsmål, eller hvor der kan rejses tvivl om det rette sanktionsniveau. Det forudsættes, at sagen i så fald vil blive overgivet til politiet og anklagemyndigheden til videre foranstaltning.

Det er forudsat, at en udvidelse af det nuværende anvendelsesområde for ordningen med administrative bødeforelæg skal ske efter forhandling med Justitsministeriet under inddragelse af Rigsadvokaten i overvejelserne.

Det er fortsat en forudsætning for, at sagen kan afsluttes ved et administrativt bødeforelæg, at den pågældende fysiske eller juridiske person dels erklærer sig skyldig, dels vedtager sagens udenretlige afgørelse. Hvis den pågældende fysiske eller juridiske person ikke ønsker at acceptere et administrativt bødeforelæg, enten fordi vedkommende ikke ønsker at erkende sig skyldig eller ikke kan erklære sig indforstået med, at sagen afgøres af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, overgår sagen til politi og anklagemyndighed med henblik på en sædvanlig strafferetlig forfølgning.

Vedtagne bøder kan som hidtil inddrives ved udpantning, jf. § 11 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. lovbekendtgørelse nr. 6 af 7. januar 2022.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.13.5.

Til § 30

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. januar 2023.

Det foreslås endvidere i *stk. 2*, at lov om Landdistriktsfonden, jf. lovbekendtgørelse nr. 114 af 6. februar 2020, ophæves den 1. januar 2023.

Det foreslås i *stk. 3*, at de regler, der er udstedt i medfør af lov om Landdistriktsfonden og kapitel 1 i landbrugsstøtteloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 115 af 6. februar 2020, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler fastsat i medfør af denne lov.

Dette indebærer, at reglerne i de bekendtgørelser, der er udstedt i medfør af lovene, forbliver i kraft, indtil bekendtgørelserne ophæves eller afløses af regler fastsat i medfør af nærværende lovforslag. Dette gælder også for evt. strafbestemmelser i de bekendtgørelser, der er udstedt i medfør af lovene.

Det vil bl.a. være følgende bekendtgørelser med hjemmel i lov om Landdistriktsfonden, der forbliver i kraft:

- Bekendtgørelse nr. 2248 af 01/12/2021 om markblok, elektronisk fællesskema og elektroniske tilsagnsskemaer.

- Bekendtgørelse nr. 1226 af 09/06/2021 om tilskud til investeringer på økologiske bedrifter.
- Bekendtgørelse nr. 1077 af 01/06/2021 om økologisk arealtilskud.
- Bekendtgørelse nr. 1076 af 01/06/2021 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer.
- Bekendtgørelse nr. 653 af 14/04/2021 om tilskud til projekter om etablering af konstruerede minivådområder.
- Bekendtgørelse nr. 318 af 01/03/2021 om tilskud til vådområdeprojekter og lavbundsprojekter.
- Bekendtgørelse nr. 107 af 28/01/2021 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler m.v.
- Bekendtgørelse nr. 1861 af 07/12/2020 om krydsoverensstemmelse for kalenderåret 2021.
- Bekendtgørelse nr. 1545 af 30/10/2020 om tilskud til modernisering af kvægstalde.
- Bekendtgørelse nr. 1323 af 08/09/2020 om tilskud til rydning af tilgroede arealer og forberedelse til afgræsning.
- Bekendtgørelse nr. 551 af 28/04/2020 om tilskud til modernisering af slagtesvinestalde.
- Bekendtgørelse nr. 143 af 25/02/2020 om tilskud til projekter om etablering af konstruerede minivådområder.
- Bekendtgørelse nr. 64 af 25/01/2020 om tilskud til projekter vedrørende job- og vækstskabende erhvervsudvikling, forbedring af rammevilkårene i landdistrikterne samt job- og vækstskabende projekter i fiskeri-områder.
- Bekendtgørelse nr. 1523 af 16/12/2019 om tilskud til vådområdeprojekter og naturprojekter på kulstofrige lavbundsgrunde.
- Bekendtgørelse nr. 1108 af 11/11/2019 om krydsoverensstemmelse.
- Bekendtgørelse nr. 1004 af 01/10/2019 om tilskud til investeringer i udvalgte miljøteknologier til kvægsektoren og gartnerisektoren.
- Bekendtgørelse nr. 763 af 11/06/2018 om tilskud til etablering af løsdrift i farestalde.
- Bekendtgørelse nr. 1141 af 20/10/2017 om tilskud til gylleforsuringsanlæg inden for husdyrsektoren.

- Bekendtgørelse nr. 872 af 27/06/2017 om tilskud til landskabs- og biotopforbedrende beplantninger.
- Bekendtgørelse nr. 1006 af 29/06/2016 om tilskud til udvikling og videnovertførsel inden for den primære jordbrugssektor.
- Bekendtgørelse nr. 1835 af 22/12/2015 om oprettelse og drift af lokale aktionsgrupper under hav- og fiskeriudviklingsprogrammet og under landdistriktsprogrammet for perioden 2014-2020.
- Bekendtgørelse nr. 1850 af 15/12/2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder.
- Bekendtgørelse nr. 1366 af 01/12/2015 om tilskud til fremme af produktion og afsætning af økologiske fødevarer.
- Bekendtgørelse nr. 1208 af 27/10/2015 om tilskud til etablering af særlige levesteder for bilag IV-arter.
- Bekendtgørelse nr. 68 af 28/01/2015 om tilskud til ændret afvanding.
- Bekendtgørelse nr. 37 af 22/01/2013 om tilskud til omlægning til økologisk jordbrug.
- Bekendtgørelse nr. 17 af 15/01/2013 om godkendelse af virksomheder og deres medarbejdere til bedriftsrådgivning og til at udarbejde naturplaner.
- Bekendtgørelse nr. 370 af 26/04/2012 om tilskud til fastholdelse af vådområder og naturlige vandstandsforhold.
- Bekendtgørelse nr. 83 af 30/01/2012 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer.
- Bekendtgørelse nr. 59 af 27/01/2011 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer.
- Bekendtgørelse nr. 1019 af 26/08/2010 om tilskud til fastholdelse af vådområder.
- Bekendtgørelse nr. 96 af 28/01/2010 om tilskud til braklagte randzoner langs vandløb og søer.
- Bekendtgørelse nr. 95 af 28/01/2010 om miljøbetinget tilskud.
- Bekendtgørelse nr. 94 af 28/01/2010 om tilskud til omlægning til økologisk jordbrug.
- Bekendtgørelse nr. 93 af 28/01/2010 om tilskud til opretholdelse af ændret afvanding.

- Bekendtgørelse nr. 732 af 25/06/2007 om tilskud til jordbrugere på visse småøer.
- Bekendtgørelse nr. 605 af 14/06/2007 om tilskud til fastholdelse og pleje af vådområder.

Endvidere drejer det sig bl.a. om følgende bekendtgørelser med hjemmel i landbrugsstøttelovens kapitel 1:

- Bekendtgørelse nr. 1496 af 29/06/2021 om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v.
- Bekendtgørelse nr. 2278 af 03/12/2021 om slagtepræmie for kvier, tyre og stude.
- Bekendtgørelse nr. 2248 af 01/12/2021 om markblok, elektronisk fællesskema og elektroniske tilsagnsskemaer.
- Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021 om tilskud til producentorganisationer mv. under markedsordningen for frugt og grønt.
- Bekendtgørelse nr. 1096 af 01/06/2021 om kontrol af overholdelsen af EU's handelsnormer for friske frugter og grøntsager.
- Bekendtgørelse nr. 1080 af 01/06/2021 om toldbehandling.
- Bekendtgørelse nr. 938 af 18/05/2021 om straffebestemmelser for overtrædelse af kontrolforordningen.
- Bekendtgørelse nr. 456 af 17/03/2021 om tilskud til frugt, grønt og mælk til uddeling på skoler og dagtilbud mv.
- Bekendtgørelse nr. 439 af 15/03/2021 om tilskud til støtteforanstaltninger til forbedring af betingelserne for produktion og afsætning af biavl-produkter.
- Bekendtgørelse nr. 2272 af 29/12/2020 om betaling for kontrol af fødevarer, foder og levende dyr m.v.
- Bekendtgørelse nr. 1861 af 07/12/2020 om krydsoverensstemmelse for kalenderåret 2021.
- Bekendtgørelse nr. 1724 af 26/11/2020 om betaling for plantesundhedskontrol m.v.
- Bekendtgørelse nr. 1198 af 10/08/2020 om supplerende dokumentationskrav ved forudgående aktørregistrering for så vidt angår visse toldkontingenter.

- Bekendtgørelse nr. 989 af 26/06/2020 om import af hampefrø og rå hamp.
- Bekendtgørelse nr. 571 af 04/05/2020 om prioritering af ansøgninger om støtte til midlertidig privat oplagring af ost.
- Bekendtgørelse nr. 1397 af 12/12/2019 om fødevarekontrol og offentliggørelse af kontrolresultater.
- Bekendtgørelse nr. 1157 af 22/11/2019 om vejning, klassificering og indberetning af markedspriser for slagtekroppe af svin, kvæg og får.
- Bekendtgørelse nr. 941 af 28/06/2018 om godkendelse af opkøber af råmælk og behandling af data om mælkeleverancer i Danmark.
- Bekendtgørelse nr. 644 af 30/05/2018 om oprettelse af producentorganisationer og sammenslutninger af producentorganisationer i mælkesektoren.
- Bekendtgørelse nr. 613 af 30/05/2017 om administration af og kontrol med Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v.
- Bekendtgørelse nr. 362 af 19/04/2016 om kompensation til landbrugere for manglende direkte arealstøtte og om tildeling af betalingsrettigheder i særlige situationer.
- Bekendtgørelse nr. 1768 af 15/12/2015 om intervention af korn.
- Bekendtgørelse nr. 1767 af 15/12/2015 om intervention af skummetmælkspulver.
- Bekendtgørelse nr. 31 af 20/01/2015 om veterinær kontrol.
- Bekendtgørelse nr. 17 af 15/01/2013 om godkendelse af virksomheder og deres medarbejdere til bedriftsrådgivning og til at udarbejde naturplaner.
- Bekendtgørelse nr. 1278 af 13/12/2004 om støtte til mælk og mejeriprodukter.
- Bekendtgørelse nr. 199 af 10/04/2002 om indførelse af et mindstebeløb for udbetaling af eksportrestitution (Bagatelgrænsebekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse nr. 584 af 08/07/1997 om udligningsordning for omkostninger ved lagerhold af sukker og sirup.

Det skal bemærkes, at listen af bekendtgørelser ikke er udtømmende, men er blot eksempler på en række bekendtgørelser, der forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler fastsat i medfør af denne lov.

Det foreslås i stk. 4, at loven ikke finder anvendelse på ansøgninger om støtte indgivet inden lovens ikrafttræden og støtte og tilsagn om støtte, der er meddelt på grundlag af ansøgninger, der er indgivet inden lovens ikrafttræden. For sådanne ansøgninger om støtte og sådan støtte og tilsagn om støtte finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 4 vil indebære, at ansøgninger om støtte efter skovloven indgivet inden lovforslagets ikrafttræden og støtte og tilsagn om støtte efter skovloven, der er meddelt på grundlag af ansøgninger, der er indgivet inden lovforslagets ikrafttræden, behandles efter de hidtil gældende regler. Tilsvarende vil gøre sig gældende i forhold til ansøgninger om støtte efter tekstanmærkninger på finansloven, der indgivet inden lovens ikrafttræden og støtte og tilsagn om støtte med hjemmel i tekstanmærkninger på finansloven eller regler der er udstedt med hjemmel heri, der er meddelt på grundlag af ansøgninger, der er indgivet inden lovens ikrafttræden.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 4 indebærer desuden, at klager over afgørelser om støtte og tilsagn om støtte, som er truffet i medfør af de hidtil gældende regler, behandles og afgøres efter de regler, der var gældende for meddelelse af støtte og tilsagn om støtte, der er baseret på ansøgninger indgivet inden lovens ikrafttræden.

Til § 31

Til nr. 1 og 2

Det fremgår af klagenævnslovens § 18, stk. 1, at for behandling af klager, der indbringes for nævnet, herunder anmodninger om genoptagelse, betaler klager et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende (2016-niveau).

Det følger dog af klagenævnslovens § 19, nr. 5, at der ikke opkræves og betales gebyr for klager over afgørelser, der træffes efter de love på fødevarer-, landbrugs- og fiskeriets område, som giver klageadgang til nævnet efter bestemmelser i §§ 49-62, 71, 72, 74, 75, 77-89, 93 og 94 samt dyrevelfærdsloven og lov om aflivning af og midlertidigt forbud mod hold af mink.

Efter klagenævnslovens § 49 kan afgørelser truffet i henhold til regler udstedt i medfør af tekstanmærkninger ad § 24 på finansloven, hvis ikke andet er fastsat i medfør heraf, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Ved klagenævnslovens § 74, nr. 1, er der indsat en bestemmelse i landdistriktsfondslovens § 11 a om klageadgang til Miljø- og Fødevareklagenævnet for afgørelser truffet efter landdistriktsfondsloven eller regler udstedt i medfør af loven.

Endvidere er der ved klagenævnslovens § 74, nr. 2, indsat en bestemmelse i landdistriktsfondslovens § 13 a om klageadgang til Miljø- og Fødevareklagenævnet for afgørelser truffet efter landdistriktsloven eller regler udstedt i medfør af loven.

Afgørelser om tilskud til skov omfattet af landdistriktsprogrammet, der er truffet i henhold til regler fastsat i medfør af skovlovens § 29, har siden 2019 kunnet påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet efter regler fastsat i medfør af skovlovens § 61, stk. 1. Klagenævnslovens § 19 indeholder ikke en gebyrundtagelse for så vidt angår klage over disse afgørelser.

Ved klagenævnslovens § 78, nr. 1, er der indsat en bestemmelse i landbrugsstøttelovens § 22 b om klageadgang til Miljø- og Fødevareklagenævnet for afgørelser truffet efter landbrugsstøtteloven eller regler, der udstedt i medfør af loven.

Hensigten med lovforslaget er at samle den regulering, der er nødvendig for at gennemføre Den Europæiske Unions forordninger under den fælles landbrugspolitik om primært støtte til landbrugs- og skovbrugssektoren og landdistrikter, som hidtil har været reguleret af bestemmelser i landbrugsstøtteloven, landdistriktsfondsloven og skovloven. Som konsekvens heraf foreslås landdistriktsfondsloven ophævet, jf. lovforslagets § 30, stk. 2, og landbrugsstøtteloven foreslås ændret på en række punkter, herunder ophævelse af landbrugsstøttelovens § 22 b, jf. lovforslagets § 32, nr. 7.

Som konsekvens heraf foreslås det, at klagenævnslovens § 19, nr. 5, jf. nr. 1, nyaffattes således, at der uanset klagenævnslovens § 18, stk. 1, ikke opkræves og betales gebyr for klager over afgørelser, der træffes efter de love på fødevare-, landbrugs- og fiskeriets område, som giver klageadgang til nævnet efter bestemmelserne i klagenævnslovens §§ 49-51, 56-62, 71-72, 75, 77, 79-83, 85, 87-89, og § 94, samt dyrevelfærdsloven og lov om aflivning af og midlertidigt forbud mod hold af mink.

Med forslaget udgår henvisningerne til landdistriktsfondsloven og landbrugsstøtteloven i gebyrundtagelsen.

Med forslaget udgår endvidere af ordensmæssige grunde en række henvisninger i bestemmelsen til love, som er blevet ophævet siden klagenævnslovens ikrafttrædelse, og hvor der ikke længere er behov for gebyrundtagelsen i § 19, men som ved en fejl ikke er medtaget i forbindelse med forslagene til ophævelse af de pågældende love. Det gælder henvisningerne til love nævnt i klagenævnslovens §§ 52-55 og § 93, som er ophævet ved §§ 7-10 og 12 i lov nr. 1551 af 18. december 2018 om ophævelse af en række love på Miljø- og Fødevareministeriets og Udenrigsministeriets områder. Herudover gælder det de love, der er nævnt i klagenævnslovens §§ 84 og 86, og som er ophævet ved § 26, stk. 2 og 3, i lov om planter og plantesundhed m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1132 af 3. juli 2020.

Det foreslås endvidere, jf. nr. 2, at klagenævnslovens § 19 suppleres med et nyt nr. 10, hvorefter der ikke opkræves og betales gebyr for klager over afgørelser, der indbringes for Miljø- og Fødevareklagenævnet efter lovforslagets § 30. Det følger af lovforslagets § 30, at afgørelser truffet efter denne lov eller regler udstedt i medfør heraf eller i henhold til direkte anvendelige bestemmelser i Den Europæiske Unions forordninger kan, hvis ikke andet er fastsat i regler udstedt i medfør af loven, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Den foreslåede bestemmelse indebærer en videreførelse af gebyrundtagelsen i forbindelse med klage for så vidt angår de sagskategorier, der i dag er undtaget gebyrbetaling i medfør af klagenævnslovens § 19, nr. 5, jf. §§ 49, 74 og 78, som fremover vil blive reguleret i medfør af nærværende lovforslag.

Herudover indebærer den foreslåede bestemmelse en udvidelse af gebyrundtagelsen for så vidt angår klager over afgørelser om tilskud til skov, der i dag er omfattet af landdistriktsprogrammet. Disse afgørelser, som træffes i dag i henhold til regler fastsat i medfør af skovlovens § 29, vil fremover blive reguleret af regler fastsat i medfør af nærværende lovforslag.

Fremadrettet vil afgørelser om tilskud til skov omfattet af nærværende lovforslag således også blive undtaget fra gebyrbetaling i lighed med gebyrundtagelsen for så vidt angår de øvrige projektstøtteordninger omfattet af nærværende lovforslag.

Til § 32

Til nr. 1 og 2

Kapitel 1 i lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordning om ordninger under den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteloven) omfatter administration af markedsordninger m.v.

Efter landbrugsstøttelovens § 1 er ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bemyndiget til at fastsætte de regler og iværksætte de øvrige foranstaltninger, der er nødvendige for anvendelse her i landet af Det Europæiske fællesskab (EF)'s forordninger om bl.a. markedsordninger for landbrugsvarer.

Landbrugsstøtteloven udgør grundlaget for den supplerende danske regulering af de forordningsregulerede direkte betalinger til landbrugere omfattet af den fælles landbrugspolitik, som finansieres af Den Europæiske Union. Ligeledes udgør landbrugsstøtteloven grundlaget for den supplerende danske regulering af de forordningsregulerede markedsordninger omfattet af den fælles landbrugspolitik, som bl.a. også omfatter støtteordninger, der er finansieret af Den Europæiske Union.

Landbrugsstøttelovens kapitel 2 omfatter administration af produktionsafgifter m.v.

Efter landbrugsstøttelovens § 6, stk. 1, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte regler om betaling af afgifter af landbrugsvarer. Afgifterne indgår i en produktionsafgiftsfond for hver sektor. Herudover kan ministeren efter § 6, stk. 2, fordele en del af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris andel af provenuet af de afgifter, der opkræves efter lov om afgift af bekæmpelsesmidler, til Promilleafgiftsfonden for frugtavlen og gartneribruget, Promilleafgiftsfonden for landbrug og Fonden for økologisk landbrug.

Efter landbrugsstøttelovens § 7, stk. 1, anvendes fondenes midler til finansiering af en række i bestemmelsen nærmere opregnede foranstaltninger. Disse foranstaltninger, som således er nationalt finansierede støtteordninger, er omfattet af Den Europæiske Unions statsstøtteregele.

Som en konsekvens af nærværende lovforslag, hvorved reguleringen vedrørende administrationen af den Fælles Landbrugspolitik, herunder ordninger finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v., foreslås samlet i en ny hovedlov, foreslås landbrugsstøttelovens kapitel 1 ophævet, jf. nr. 2.

Med den foreslåede ophævelse af lovens kapitel 1 vil landbrugsstøtteloven herefter alene omfatte reguleringen angående Landbrugets Fonde.

Som konsekvens heraf foreslås landbrugsstøttelovens titel ligeledes ændret, jf. nr. 1. Det foreslås, at lovens titel ændres til lov om produktions- og promilleafgiftsfondene samt Fonden for økologisk landbrug (landbrugsstøtteloven), således at lovens titel afspejler lovens tilpassede anvendelsesområde.

Til nr. 3

Landbrugsstøttelovens kapitel 4 indeholder en række bestemmelser, der vedrører administration relateret til både de forordninger, der er opregnet i landbrugsstøttelovens § 1, stk. 1, og administrationen af produktions- og promilleafgifterne m.v. Kapitlet indeholder således bestemmelser om rentetilskrivning, delegation, samkøring af oplysninger i kontroløjemed og klage. Som en konsekvens af den foreslåede ændring i nr. 2, hvorved det foreslås, at landbrugsstøttelovens kapitel 1 ophæves, således at landbrugsstøtteloven herefter alene vil omfatte reguleringen angående Landbrugets Fonde, foreslås indholdet af landbrugsstøttelovens kapitel 4 tilpasset. Der henvises til de foreslåede ændringer i nr. 4-9 nedenfor.

Som konsekvens af de foreslåede ændringer i landbrugsstøttelovens kapitel 4, foreslås overskriften til kapitel 4 ændret til Renter, klageadgang og samkøring i kontroløjemed.

Til nr. 4 og 5

Efter landbrugsstøttelovens § 22, stk. 1, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte regler, hvorefter visse afgørelser eller dispositioner i henhold til de i lovens § 1, stk. 1, nr. 1, 2 og 3, samt stk. 2, omhandlede forordninger kan træffes af bestemte brancheorganisationer eller af bestemte producentsammenslutninger.

Ministeren kan endvidere efter landbrugsstøttelovens § 22, stk. 2, henlægge sine beføjelser efter loven til en institution under ministeriet eller anden statslig institution.

Som konsekvens af den foreslåede ophævelse af landbrugsstøttelovens kapitel 1, jf. nr. 2 ovenfor, foreslås § 22, stk. 1, ophævet, og stk. 2, bliver herefter stk. 1, jf. nr. 4.

I § 22, stk. 2, som bliver stk. 1, foreslås det, jf. nr. 5, som en konsekvens af den foreslåede ændring i nr. 4, at hele titlen på den ressortansvarlige minister indarbejdes i bestemmelsen. Der er alene tale om en lovteknisk tilpasning af bestemmelsen.

Til nr. 6

Efter landbrugsstøttelovens § 22 a kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller den, ministeren bemyndiger dertil, hos andre offentlige myndigheder indhente de oplysninger, der er nødvendige for at kontrollere overholdelsen af de relevante forordningsbestemmelser, loven samt de regler, der er udstedt i medfør af loven, bl.a. med henblik på registersamkøring og sammenstilling af oplysninger i kontroløjemed.

Som konsekvens af den foreslåede ophævelse af landbrugsstøttelovens kapitel 1, jf. nr. 2 ovenfor, foreslås bestemmelsen i landbrugsstøttelovens § 22 a tilpasset, således at henvisningen til de relevante forordningsbestemmelser udgår af bestemmelsen.

Der er alene tale om en lovteknisk tilpasning af bestemmelsen.

Til nr. 7

Efter landbrugsstøttelovens § 22 b, stk. 1, kan afgørelser truffet i henhold til loven eller regler udstedt i medfør heraf, hvis ikke andet er fastsat i loven eller i henhold til regler udstedt i medfør heraf, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som behandler sagen i en af nævnets afdelinger, jf. § 3, stk. 1, nr. 1, 4, 7 og 8, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, og kan dermed ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Efter landbrugsstøttelovens § 22 b, stk. 2, 1. pkt., skal klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen, ved anvendelse af digital selvbetjening, jf. dog § 21, stk. 2-4, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Myndigheden skal efter landbrugsstøttelovens § 22 b, stk. 2, 2. pkt., hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter modtagelsen af klagen, videresende klagen til klageinstansen. Klagen skal efter landbrugsstøttelo-

vens § 22 b, stk. 2, 3. pkt., ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse, de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, og en udtalelse fra myndigheden med dennes bemærkninger til sagen og de i klagen anførte klagepunkter.

For så vidt angår klager over afgørelser, der træffes af en bestyrelse for produktions- og promilleafgiftsfondene eller Fonden for økologisk landbrug, kan de efter landbrugsstøttelovens § 8, stk. 7, 1. pkt., indbringes for ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri inden 4 uger, efter at afgørelsen er meddelt klageren. Efter landbrugsstøttelovens § 8, stk. 7, 2. pkt., kan ministeren ændre bestyrelsens afgørelse, uden at der foreligger klage.

Varetagelse af opgaven som klagemyndighed i forhold til bestyrelsernes afgørelser er henlagt til Landbrugsstyrelsen, jf. § 16, stk. 1, nr. 1, litra b), i bekendtgørelse nr. 1273 af 27. november 2017 om Landbrugsstyrelsens opgaver og beføjelser. Efter bekendtgørelsens § 16, stk. 2, kan Landbrugsstyrelsens afgørelser i klagesagerne ikke påklages til anden administrativ myndighed. Bestemmelsen i bekendtgørelsens § 16, stk. 2, er fastsat i medfør af landbrugsstøttelovens § 22, stk. 2, der bliver stk. 1, jf. forslaget til ophævelse af § 22, stk. 1, i nr. 7 ovenfor.

Som en konsekvens af ophævelse af landbrugsstøttelovens kapitel 1, jf. nr. 2 ovenfor, og som følge af, at bestemmelsen i landbrugsstøttelovens § 22 b ikke finder anvendelse for afgørelser truffet af bestyrelserne for produktions- og promilleafgiftsfondene og Fonden for økologisk landbrug, jf. landbrugsstøttelovens § 8, stk. 7, foreslås det, at bestemmelsen i landbrugsstøttelovens § 22 b ophæves.

Til nr. 8

Den, der til brug for afgørelser, der træffes i henhold til de i landbrugsstøttelovens § 1 nævnte forordninger, i henhold til landbrugsstøttelovens kapitel 2 i forbindelse med indbetaling eller udbetaling af de i kapitel 2 omtalte midler, i øvrigt i henhold til landbrugsstøtteloven eller de i medfør heraf fastsatte regler giver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger af betydning for sagens afgørelse, straffes efter landbrugsstøttelovens § 23, stk. 1, 1. pkt., med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov. Efter landbrugsstøttelovens § 23, stk. 1, 2. pkt., gælder det samme den, der handler i strid med vilkår, der er fastsat i en sådan afgørelse, eller som forsøger herpå.

Den, der i øvrigt undlader at give oplysninger, der er afkrævet den pågældende i henhold til landbrugsstøtteloven eller de i medfør af landbrugsstøtteloven fastsatte regler, straffes efter landbrugsstøttelovens § 23, stk. 2, 1. pkt., med bøde. Efter landbrugsstøttelovens § 23, stk. 2, 2. pkt., gælder det samme den, som afgiver urigtige eller vildledende oplysninger om sådanne forhold, medmindre højere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov.

Efter landbrugsstøttelovens § 23, stk. 3, 1. pkt., straffes med bøde den, der overtræder § 4, stk. 3, 3. pkt., § 4, stk. 6, og § 10, stk. 4, 5. pkt. Efter landbrugsstøttelovens § 23, stk. 3, 2. pkt., gælder det samme den, der overtræder bestemmelser om tavshedspligt i de i § 1, nr. 4, nævnte forordninger, medmindre højere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov.

Efter landbrugsstøttelovens § 4, stk. 3, 3. pkt., skal virksomheders indehavere og de i virksomhederne beskæftigede personer i forbindelse med kontrol udført som led i administrationen af de forordninger, der er nævnt i landbrugsstøttelovens § 1, yde den fornødne vejledning og hjælp ved myndighedernes kontrol, og skal på begæring af de kontrollerende myndigheder udlevere eller indsende materiale til de kontrollerende myndigheder.

Efter landbrugsstøttelovens § 4, stk. 6, skal den, der modtager ydelser, eller som skal betale afgifter i henhold til de forordninger, der er nævnt i lovens § 1, opbevare de materialer, som myndighederne efter § 4, stk. 3, 2. pkt., er berettiget til at efterse, f.eks. forretningsbøger og øvrigt regnskabsmateriale, i mindst 5 år regnet fra udløbet af det år, hvori ydelsen er modtaget eller afgiften er betalt.

Landbrugsstøttelovens § 10, stk. 4, 5. pkt., vedrører den kontrol, som de kontrollerende myndigheder kan udføre hos virksomheder eller organisationer, der skal betale produktions- og promilleafgifter. Efter denne bestemmelse skal de virksomheder eller organisationer, der skal betale produktions- og promilleafgifter, yde den fornødne vejledning og hjælp i forbindelse med kontrol, samt på begæring af de kontrollerende myndigheder udlevere eller indsende materiale, som f.eks. forretningsbøger og øvrigt regnskabsmateriale, herunder også materiale, der opbevares i elektronisk form, til de kontrollerende myndigheder.

Efter § 23, stk. 3, 2. pkt., straffes med bøde desuden den, der overtræder bestemmelserne om tavshedspligt i de i landbrugsstøttelovens § 1, nr. 4, nævnte forordninger, medmindre højere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov.

Den, der udfører eller indfører varer i strid med et udførsels- eller indførselsforbud, der er indeholdt i eller udstedt i medfør af de i lovens § 1 nævnte forordninger, eller uden at være i besiddelse af en tilladelse, som kræves efter disse forordninger, eller som forsøger herpå, straffes efter landbrugsstøttelovens § 23, stk. 4, med bøde.

Overtrædelse af de kvalitets- og handelsnormer, der er fastsat i de i landbrugsstøttelovens § 1 nævnte forordninger, straffes efter landbrugsstøttelovens § 23, stk. 5, med bøde.

Efter landbrugsstøttelovens § 23, stk. 6, straffes den, der undlader at efterkomme et af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri meddelt påbud i medfør af § 8, stk. 6, med bøde.

Den, der undlader at afgive oplysninger, som er afkrævet i medfør af § 10, stk. 1, straffes efter landbrugsstøttelovens § 23, stk. 7, med bøde.

Et bestyrelsesmedlem, som forsætligt eller groft uagtsomt overtræder § 8, stk. 5, 1. pkt., straffes efter landbrugsstøttelovens § 23, stk. 8, med bøde.

I regler, der fastsættes i medfør af landbrugsstøtteloven, kan der efter landbrugsstøttelovens § 24, fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne eller forsøg herpå. Bestemmelsen er i dag udnyttet via regulering ved de enkelte produktionsafgiftsfondes bekendtgørelser, f.eks. § 10 i bekendtgørelse nr. 1814 af 4. december 2020 om produktionsafgift på frugt og gartneriprodukter, § 10 i bekendtgørelse nr. 2130 af 17. december 2020 om produktionsafgift på frø samt § 6 i bekendtgørelse nr. 1910 af 10. december 2020 om produktionsafgift ved slagtning og eksport af svin.

Efter landbrugsstøttelovens § 27 kan der pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Som en konsekvens af ophævelsen af landbrugsstøttelovens kapitel 1, jf. nr. 2, ovenfor, foreslås bestemmelserne i § 23, tilpasset, således at henvisningerne til overtrædelser, der angår de i landbrugsstøttelovens § 1 nævnte forordninger, udgår af bestemmelsen.

Herudover finder Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri det hensigtsmæssigt, at strafbestemmelsen i § 23 samtidig opdateres, således at bestemmelsen får en mere overskuelig struktur og samles med bemyndigelsen

i landbrugsstøttelovens § 24 og bestemmelsen om juridiske personers strafansvar i landbrugsstøttelovens § 27.

Det foreslås således, at landbrugsstøttelovens § 23 nyaffattes.

Det foreslås, at medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes efter landbrugsstøttelovens § 23, stk. 1, nr. 1, med bøde den, der afgiver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysning af betydning for afgørelser, der træffes i henhold til landbrugsstøtteloven eller de i medfør heraf fastsatte regler eller i forbindelse med indbetaling eller udbetaling af de midler, der er nævnt i landbrugsstøttelovens kapitel 2.

Med den foreslåede bestemmelse videreføres de relevante dele af landbrugsstøttelovens § 23, stk. 1, 1. pkt.

Det foreslås endvidere, at medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes efter landbrugsstøttelovens § 23, stk. 1, nr. 2, med bøde den, der handler i strid med vilkår, der er fastsat i en afgørelse i henhold til landbrugsstøtteloven eller de i medfør heraf fastsatte regler, eller som forsøger herpå.

Med den foreslåede bestemmelse videreføres de relevante dele af landbrugsstøttelovens § 23, stk. 1, 2. pkt.

Herudover foreslås det, at medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes efter landbrugsstøttelovens § 23, stk. 1, nr. 3, med bøde den, der afgiver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger, som den pågældende har pligt til at afgive i henhold til landbrugsstøtteloven eller regler fastsat i medfør heraf.

Med den foreslåede bestemmelse videreføres de relevante dele af landbrugsstøttelovens § 23, stk. 2.

Det foreslås, at medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes efter landbrugsstøttelovens § 23, stk. 1, nr. 4, med bøde den, der som bestyrelsesmedlem forsætligt eller som følge af grov uagtsomhed ikke opfylder forpligtelsen i landbrugsstøttelovens § 8, stk. 5, om forvaltning af midler.

Med den foreslåede bestemmelse videreføres landbrugsstøttelovens § 23, stk. 8.

Det foreslås endvidere, at medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes efter landbrugsstøttelovens § 23, stk. 1, nr. 5, med bøde den, der undlader at efterkomme et påbud meddelt i medfør af landbrugsstøttelovens § 8, stk. 6.

Med den foreslåede bestemmelse videreføres landbrugsstøttelovens § 23, stk. 6.

Herudover foreslås det, at medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes efter landbrugsstøttelovens § 23, stk. 1, nr. 6, med bøde den, der undlader at afgive oplysninger efter landbrugsstøtteloven § 10, stk. 1, der er nødvendige i forbindelse med opkrævning og anvendelse af de midler, der er nævnt i landbrugsstøttelovens § 6.

Med den foreslåede bestemmelse videreføres landbrugsstøttelovens § 23, stk. 7.

Det foreslås som noget nyt i landbrugsstøttelovens § 23, stk. 1, nr. 7, at medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der undlader at give kontrolmyndigheden adgang til virksomheden m.v. efter landbrugsstøttelovens § 10, stk. 4, 1. og 5. pkt.

Efter landbrugsstøttelovens § 10, stk. 4, 1. pkt., har de kontrollerende myndigheder til enhver tid, såfremt det skønnes nødvendigt, mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til enhver virksomhed eller organisation, der skal betale afgifter i henhold til landbrugsstøttelovens § 6. De kontrollerende myndigheder er efter landbrugsstøttelovens § 10, stk. 4, 4. pkt., berettiget til at efterse de pågældende virksomheders eller organisationers varebeholdninger, forretningsbøger, øvrigt regnskabsmateriale, ledsagedokumenter, recepter, analysemateriale samt korrespondance m.v., herunder også materiale, der opbevares i elektronisk form.

Den foreslåede bestemmelse i landbrugsstøttelovens § 23, stk. 1, nr. 7, indebærer, at virksomheder eller organisationer, der skal betale produktionsafgifter, fremover kan blive straffet med bøde, hvis de kontrollerende myndigheder i forbindelse med kontrol nægtes adgang til virksomheden eller organisationen m.v. Den foreslåede bestemmelse svarer til bestemmelser i den øvrige lovgivning på Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris ressortområde, jf. § 53, stk. 4, nr. 7, i lov nr. 133 af 25. februar 2020 om dyrevelfærd (dyrevelfærdsloven).

Det foreslås som i landbrugsstøttelovens § 23, stk. 1, nr. 8, at medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der undlader at udlevere eller indsende materiale eller yde kontrolmyndigheden bistand efter § 10, stk. 4, 5. pkt.

Med den foreslåede bestemmelse videreføres de relevante dele af landbrugsstøttelovens § 23, stk. 3.

Det foreslås i landbrugsstøttelovens § 23, stk. 2, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bemyndiges til i regler, der udstedes i medfør af landbrugsstøtteloven, at fastsætte straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne eller forsøg herpå.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af landbrugsstøttelovens § 24. Som en konsekvens af indarbejdelsen af bemyndigelsen i landbrugsstøttelovens § 23, stk. 2, foreslås § 24 ophævet, jf. nr. 9 nedenfor.

Endelig foreslås det i § 23, stk. 3, at der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af landbrugsstøttelovens § 27. Som en konsekvens af indarbejdelsen af bestemmelsen i landbrugsstøttelovens § 23, stk. 3, foreslås § 27 ophævet, jf. nr. 9 nedenfor.

For så vidt angår landbrugsstøttelovens § 23, stk. 4 og 5, angår disse bestemmelser alene forhold vedrørende de forordninger, der er nævnt i landbrugsstøttelovens § 1. Som det fremgår ovenfor, foreslås landbrugsstøttelovens kapitel 1 ophævet, jf. nr. 2, og bestemmelserne i landbrugsstøttelovens § 23, stk. 4 og 5, er dermed ikke relevante for den resterende regulering i landbrugsstøtteloven. Landbrugsstøttelovens § 23, stk. 4 og 5, foreslås derfor ikke videreført i den nyaffattede bestemmelse i landbrugsstøttelovens § 23.

Til nr. 9

Der kan efter landbrugsstøttelovens § 24 i regler, der fastsættes i medfør af loven, fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne eller forsøg herpå.

Som det fremgår ovenfor af nr. 8, så foreslås strafbestemmelsen i landbrugsstøttelovens § 23 opdateret, således at bestemmelsen får en mere overskuelig struktur, og at bemyndigelsen i § 24 indarbejdes heri som stk. 2.

Som en konsekvens af indarbejdelsen af bemyndigelsen i landbrugsstøttelovens § 23, stk. 2, foreslås bemyndigelsen i landbrugsstøttelovens § 24 ophævet.

Det fremgår af landbrugsstøttelovens § 25, at den, der begår et forhold som nævnt i landbrugsstøttelovens § 23, stk. 1, eller § 24 med forsæt til at unddrage sig eller andre betaling af afgifter i henhold til de i landbrugsstøttelovens § 1 nævnte forordninger eller i henhold til landbrugsstøttelovens § 6 eller med forsæt til at opnå uberettiget udbetaling af ydelser til sig eller andre i henhold til de i landbrugsstøttelovens § 1 omhandlede forordninger eller i henhold til landbrugsstøttelovens § 7, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter straffelovens § 289.

Det fremgår af straffelovens § 289 a, stk. 1, at med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder straffes den, der til brug for afgørelser om betaling eller tilbagebetaling af told eller afgifter til eller udbetaling eller tilbagebetaling af tilskud eller støtte fra danske myndigheder eller De Europæiske Fællesskabers institutioner eller andre fællesskabsorganer giver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger, herunder undlader at opfylde en oplysningspligt af betydning for sagens afgørelse med forsæt til at unddrage sig eller andre betaling eller med forsæt til at opnå uberettiget udbetaling til sig eller andre. Det fremgår endvidere af straffelovens § 289 a, stk. 2, 1. pkt., at på samme måde straffes den, der uretmæssigt udnytter en lovligt opnået fordel med hensyn til betalinger som nævnt i stk. 1, og den, der uretmæssigt anvender udbetalinger som nævnt i stk. 1 til andre formål end dem, de oprindeligt var bevilget til.

Efter straffelovens § 289 a, stk. 4, straffes overtrædelser af stk. 1 eller stk. 2 af særligt grov karakter efter § 289.

Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at anvendelsesområdet for landbrugsstøttelovens § 25, er overflødiggjort af formuleringen af straffelovens § 289 a. Det fremgår dog af straffelovens § 289 a, stk. 3, at bestemmelserne i stk. 1 og 2 kun finder anvendelse, hvor anden lovgivning ikke indeholder en tilsvarende regulering.

Det foreslås derfor, at bestemmelsen i landbrugsstøttelovens § 25 ophæves, således at de pågældende overtrædelser fremover kan straffes efter § 289 a. Overtrædelser af særligt grov karakter vil som hidtil kunne straffes efter straffelovens § 289, jf. straffelovens § 289 a, stk. 4.

Efter landbrugsstøttelovens § 26 kan der pålægges en virksomheds ejer eller bruger bødeansvar, selv om overtrædelserne ikke kan tilregnes denne som forsætlig eller uagtsom. For bødestraf fastsættes ingen forvandlingsstraf. Den pågældende bestemmelse indebærer et objektivt individualansvar, hvilket vil sige, at en person kan straffes, uanset at lovovertrædelserne ikke kan tilregnes vedkommende som hverken forsætlig eller uagtsom.

Det fremgår af Straffelovrådets betænkning nr. 1289 fra 1995 om juridiske personers bødeansvar, at Straffelovrådet finder, at der er alvorlige betænkeligheder ved et strafansvar for enkeltpersoner, hvem det hverken tilregnes som forsætligt eller som uagtsomt, at der er realiseret en lovovertrædelse.

Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderet, at der ikke for så vidt angår de overtrædelser, som fremover vil være omfattet af reguleringen i landbrugsstøtteloven, foreligger så ganske særlige omstændigheder, at de kan betinge opretholdelse af bestemmelsen om objektivt individualansvar.

Det foreslås derfor, at landbrugsstøttelovens § 26 ophæves.

Efter landbrugsstøttelovens § 27 kan der pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Som det fremgår ovenfor af nr. 8, så foreslås straffebestemmelsen i landbrugsstøttelovens § 23 opdateret, således at bestemmelsen får en mere overskuelig struktur, og at bestemmelsen om juridiske personers strafansvar i landbrugsstøttelovens § 27 indarbejdes heri som stk. 3.

Som en konsekvens af indarbejdelsen af bemyndigelsen i landbrugsstøttelovens § 23, stk. 3, foreslås bemyndigelsen i landbrugsstøttelovens § 27 ophævet.

Efter landbrugsstøttelovens § 28 kan ransagning i sager om overtrædelse af landbrugsstøttelovens § 23 og § 24 ske i overensstemmelse med retsplejelovens bestemmelser om ransagning i sager, som efter loven kan medføre frihedsstraf.

Retsplejelovens regler om strafprocessuelle tvangsindgreb, herunder f.eks. ransagning i retsplejelovens § 73, gælder også for politiets efterforskning af særlovsovertrædelser. Det fremgår af retsplejelovens § 794, stk. 2, at det er en betingelse for, at politiet kan foretage ransagning af boliger og andre husrum, dokumenter, papirer og lignende samt indholdet af aflåste genstande, som en mistænkt har rådighed over, at sagen angår en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængselsstraf, eller at der er bestemte grunde til at antage, at bevis i sagen eller genstande, der kan beslaglægges, kan findes ved ransagningen.

Efter retsplejelovens § 795, stk. 1, må ransagning af husrum, andre lokaliteter eller genstanden, som en person, der ikke er mistænkt, har rådighed over, kun ske, såfremt efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængselsstraf, og der er bestemte grunde til at antage, at bevis i sagen eller genstande, der kan beslaglægges, kan findes ved ransagningen.

For overtrædelse af bestemmelserne i landbrugsstøttelovens §§ 23-24 er der alene hjemlet straf af bøde.

Bestemmelsen i landbrugsstøttelovens § 28 indebærer en lempeligere adgang til at foretage ransagning hos både sigtede og ikke-sigtede under efterforskningen af sager for overtrædelse af landbrugsstøtteloven §§ 23 og 24, end den adgang, der er beskrevet i retsplejelovens §§ 794, stk. 2, og 795, stk. 1, nr. 1. Bestemmelsen blev indført ved lov nr. 290 af 27. april 1994, da retsplejeloven ikke længere sondrede mellem statsadvokatsager og politisager, blev § 28 ændret i overensstemmelse hermed.

Idet ransagning er et indgribende tvangsindgreb, og idet ministeriet ikke er bekendt med, hvilke situationer bestemmelsen hidtil har været relevant og taget i brug for så vidt angår overtrædelser på det område, som Landbrugets Fonde har ansvaret for, er det Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurdering, at der ikke er tilstrækkeligt tungtvejende årsager til at opretholde bestemmelsen i landbrugsstøttelovens § 28 vedrørende mulighed for ransagning i bødesager. Det er indgået i ministeriets vurdering, at § 10 i landbrugsstøtteloven, der tilvejebringer mulighed for at få oplysninger udleveret og kontrol med oplysninger m.v., er tilstrækkelig i forhold til behovet for at fremskaffe oplysninger.

Det foreslås derfor, at bestemmelsen i landbrugsstøttelovens § 28 ophæves.

Efter landbrugsstøttelovens § 29 kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, hvis en overtrædelse ikke skønnes at medføre højere straf end bøde, tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retslig forfølgning, såfremt den pågældende erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden for en nærmere angivet frist, der efter begæring kan forlænges, at betale en i tilkendegivelsen angivet bøde.

Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at bestemmelsen efter sin ordlyd ikke har omfattet overtrædelser på det område, som i henhold til landbrugsstøttelovens kapitel 2, er henlagt til administration i Landbrugets Fonde. Det er endvidere vurderingen, at der på grund af meget få overtrædelser på området ikke på nuværende tidspunkt foreligger en tilstrækkelig praksis for sanktionsniveauet i ensartede sager.

Det foreslås derfor, at bestemmelsen i landbrugsstøttelovens § 29 ophæves.

Efter landbrugsstøttelovens § 29 a er forældelsesfristen for strafansvaret i intet tilfælde mindre end 5 år for overtrædelser, der medfører eller er egnede til at medføre, at nogen uberettiget fritages for betaling af afgifter i henhold til de i lovens § 1 nævnte forordninger, i henhold til loven eller i henhold til regler fastsat i medfør af loven, eller at nogen opnår uberettigede udbetaling i henhold til førnævnte bestemmelser.

Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at overtrædelser, der medfører eller er egnede til at medføre, at nogen uberettiget fritages for betaling af produktionsafgifter, der opkræves efter regler fastsat i medfør af landbrugsstøttelovens § 6, stk. 1, eller opnår uberettiget udbetaling til støtteordninger etableret i medfør af landbrugsstøtteloven, er omfattet af den forældelsesfrist, der fremgår af straffelovens § 93, stk. 2, nr. 2, hvorefter forældelsesfristen for overtrædelse af skatte-, told-, afgifts- eller tilskudslovgivningen, hvorved der opnås eller kan opnås uberettiget vinding, i intet tilfælde er mindre end 5 år.

Det foreslås derfor, at bestemmelsen i landbrugsstøttelovens § 29 a ophæves.

Til § 33

Til nr. 1

Det fremgår af § 4, nr. 4, i driftsloven, at ejere eller brugere af landbrugsjorder, der er omfattet af lovens § 3, stk. 1, jf. § 3, stk. 2, skal anvende landbrugsjorderne på forsvarlig jordbrugsmæssig måde ved anvendelse til småbiotoper og småplantninger til og med 0,5 ha.

Det foreslås at erstatte hektargrænsen i lovens § 4, stk. 4 på ”0,5” med ”1,0”, således at landbrugsjorderne kan anvendes til småbiotoper og småplantninger til og med en grænse på 1,0 ha.

Det fremgår desuden af lovens § 5, stk. 2, nr. 3, at arealer med småbiotoper, der består af træer og buske, samt småplantninger til og med 0,5 ha er undtaget fra kravet i § 5, stk. 1, om friholdelse for opvækst af træer og buske.

Det foreslås at erstatte hektargrænsen i lovens § 5, stk. 2, nr. 3 på ”0,5” med ”1,0”, således at småbiotoper, der består af træer og buske, samt småplantninger til og med 1,0 ha fremover vil være undtaget fra kravet i § 5, stk. 1, om friholdelse for opvækst af træer og buske.

Med den foreslåede ændring øges grænsen for, hvor store småbiotoper og småplantninger må være fra 0,5 til 1,0 ha.

Ændringen indebærer først og fremmest, at småbiotoper og småplantninger til og med 1,0 ha vil være et jordbrugsmæssige formål og en forsvarlig jordbrugsmæssig måde at anvende landbrugsjorderne på, selvom der ikke gennemføres dyrkning på arealerne.

Ændringen indebærer dernæst, at rydningspligten i lovens § 5, stk. 1, først vil gælde for småbiotoper, der består af træer og buske, og småplantninger, der overstiger 1,0 ha.

Det vil derfor efter forslaget være muligt at udlægge områder på til og med 1,0 ha som småbiotoper eller med småplantninger. Småplantninger kan f.eks. være et hjørne af en mark, som det er upraktisk at dyrke, og hvor en småplantning samtidig kan gavne vildtet. Småbiotoper med buske, træer, levende hegn, vandhuller, skrænter, diger, vejrabatter og lignende anses ligeledes for jordbrugsmæssige formål i overensstemmelse med ønsket om at få mere naturindhold i anvendelsen af jordressourcen.

Til nr. 2

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan efter § 8 i driftsloven fastsætte nærmere regler om anvendelse af landbrugsjorder, jf. lovens §§ 3-7, herunder om fravigelser af reglerne i særlige tilfælde.

Det foreslås at udvide bestemmelsen derhen, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri også kan fastsætte regler om fravigelse af lovens §§ 3-7 af hensyn til ejeren eller brugeren af arealets overholdelse af forpligtelser for arealbaseret støtte finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) eller Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL).

Den foreslåede bestemmelse giver mulighed for, at ministeren ved regeludstedelse kan fravige driftslovens bestemmelser i §§ 3-7 af hensyn til, at ejeren eller brugeren af arealet kan overholde forpligtelser, som den pågældende er pålagt for at kunne opnå arealbaseret støtte finansieret af EGFL eller ELFUL.

Med arealbaseret støtte finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) menes støtte omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021 om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1305/2013 og (EU) nr. 1307/2013 eller senere forordninger, der måtte afløse den nævnte forordning, og som ydes på baggrund af et areal.

Den foreslåede tilføjelse vil i denne sammenhæng eksempelvis kunne blive anvendt i forhold til forordningernes krav om, at medlemsstaterne skal sikre, at en mindsteandel af landbrugsjorderne ikke dyrkes, men f.eks. anvendes til braklægning eller udlægges som småbiotoper, hvis lovens grænse på 1,0 ha udgør en unødigt hindring i opfyldelsen af sådanne krav, og hvis fravigelsen kan ske i overensstemmelse med bemærkningerne til lovens §§ 3-7.

Der vil ligeledes kunne fastsættes regler om fravigelse af rydningspligten for arealer, der indgår i en særlig støtteordning om etablering af småbiotoper og lignende udyrkede arealer, hvis rydningspligten udgør en hindring for en sådan ordning.

Til nr. 1

Det følger af fødevarerlovens § 45, stk. 4, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at betaling for kontrol, der udføres efter økologiloven, lov om hold af dyr eller lov om frø, kartofler og planter, skal opkræves efter stk. 2, når kontrollen indgår som en del af et overordnet kontrolområde omfattet af denne lov.

Lov om frø, kartofler og planter er blevet ophævet som følge af plantesundhedsforordningen, og bemyndigelsen udnyttes således ikke længere.

Det følger af landbrugsstøttelovens § 5, stk. 1, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om hel eller delvis betaling af omkostningerne ved administrationen af eksportrestitutionsordningen og ved kontrollen med de forordninger, der er nævnt i § 1 i landbrugsstøtteloven. Videre kan ministeren fastsætte regler om hel eller delvis betaling for særlige tjenesteydelser, som de kontrollerede myndigheder udfører efter anmodning, jf. § 5, stk. 2.

Ministerens bemyndigelse efter § 5 er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 2641 af 28. december 2021 om betaling for kontrol af fødevarer, foder og levende dyr m.v.

Bekendtgørelsen angår bl.a. regler om hel eller delvis betaling af omkostningerne ved kontrol af virksomhedernes overholdelse af bestemmelserne om handelsnormer for frugt og grøntsager fastsat i Den Europæiske Unions forordninger om den fælles markedsordning for landbrugsvarer. Handelsnormerne er bl.a. krav til produkternes kvalitet, størrelse, modenhed og mærkning.

Fødevestyrelsen foretager kontrol af virksomhedernes overholdelse af bestemmelserne om handelsnormer for frugt og grøntsager fastsat i Den Europæiske Unions forordninger om den fælles markedsordning for landbrugsvarer for så vidt angår fødevarer i detalj. Handelsnormerne er bl.a. krav til produkternes kvalitet, størrelse, modenhed og mærkning. Denne kontrol udføres som en integreret del af kontrol efter lov om fødevarer. Efter fast praksis beregnes og opkræves betalingen for kontrollen i henhold til både landbrugsstøtteloven og lov om fødevarer som ét samlet beløb, jf. betalingsbekendtgørelsen.

Det foreslås, at i § 45, stk. 4, ændres ”lov om frø, kartofler og planter” til ”lov om administrationen af den fælles landbrugspolitik m.v.”.

Med den foreslåede ændring af bemyndigelsen i § 45, stk. 2, vil ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kunne fastsætte regler om, at betaling for kontrol, der udføres efter lov om administrationen af den fælles landbrugspolitik m.v., skal opkræves efter § 45, stk. 2, når kontrollen indgår som en del af et overordnet kontrolområde omfattet af denne lov.

Den foreslåede bemyndigelse vil blive anvendt til at fastsætte regler om betalingen for Fødevarestyrelsens kontrol af fødevirksomheders overholdelse af handelsnormerne for frugt og grønt fastsat i Den Europæiske Unions forordninger, jf. lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v., når denne kontrol er en integreret del af et overordnet kontrolområde af fødevarer i detalledet, kan opkræves efter lov om fødevarer.

Til § 35

Til nr. 1

Det følger af landbrugsstøttelovens § 5, stk. 1, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om hel eller delvis betaling af omkostningerne ved administrationen af eksportrestitutionsordningen og ved kontrollen med de forordninger, der er nævnt i § 1 i landbrugsstøtteloven. Videre kan ministeren fastsætte regler om hel eller delvis betaling for særlige tjenesteydelser, som de kontrollerede myndigheder udfører efter anmodning, jf. § 5, stk. 2.

Ministerens bemyndigelse efter § 5 er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 1724 af 26. november 2020 om betaling for plantesundhedskontrol m.v.

Bekendtgørelsen angår bl.a. regler om hel eller delvis betaling af omkostningerne ved kontrol af virksomhedernes overholdelse af bestemmelserne om handelsnormer for friske frugter og grøntsager fastsat i Den Europæiske Unions forordninger om den fælles markedsordning for landbrugsvarer. Handelsnormerne er bl.a. krav til produkternes kvalitet, størrelse, modenhed og mærkning.

Landbrugsstyrelsen foretager kontrol af virksomhedernes overholdelse af bestemmelserne om handelsnormer for friske frugter og grøntsager fastsat i Den Europæiske Unions forordninger om den fælles markedsordning for

landbrugsvarer i forbindelse med eksport til tredjelande uden for Den Europæiske Union. Denne kontrol udføres ofte som en integreret del af kontrol efter lov om planter og plantesundhed m.v. Efter fast praksis beregnes og opkræves betalingen for kontrollen i henhold til både landbrugsstøttelovens § 5 og lov om planter og plantesundhed m.v. som ét samlet beløb, når dette er tilfældet.

Det bemærkes, at når modtagerlandet ikke stiller krav om eksempelvis et plantesundhedscertifikat, udføres der alene en kontrol af overholdelsen af bestemmelserne om handelsnormerne ved en eksportkontrol.

Landbrugsstyrelsen opkræver i den forbindelse alene betaling for handelsnormkontrollen. Beregningen og opkrævningen af betalingen vil i den situation være den samme som ved den kombinerede plantesundheds- og handelsnormkontrol.

Det foreslås, at ministeren kan fastsætte regler om, at betaling for kontrol, der udføres efter lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v., skal opkræves efter stk. 1, når kontrollen indgår som en del af et overordnet kontrolområde omfattet af lov om planter og plantesundhed m.v.

Med den foreslåede bemyndigelse vil ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kunne fastsætte regler om, at betaling for kontrol, der udføres efter lov om administrationen af den fælles landbrugspolitik m.v., skal opkræves efter § 13, stk. 1, når kontrollen indgår som en del af et overordnet kontrolområde omfattet af lov om planter og plantesundhed m.v.

Den foreslåede bemyndigelse forudsættes anvendt til at fastsætte regler om, at betalingen for Landbrugsstyrelsens kontrol med eksportørers overholdelse af handelsnormerne for friske frugter og grøntsager fastsat i Den Europæiske Unions forordninger, når denne kontrol er en integreret del af et overordnet kontrolområde i forbindelse med eksport til tredjelande udenfor Den Europæiske Union, jf. lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v., kan opkræves efter lov om planter og plantesundhed m.v.

Til § 36

Det foreslås i § 36, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland. De omfattede forordninger inden for den fælles landbrugspolitik samt støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter, som er omfattet af artikel 107-109 i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, finder

ikke anvendelse for Færøerne og Grønland, der ikke er medlem af Den Europæiske Union.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
<p>Lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet</p>	<p>§ 34. I lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet, som ændret ved § 57 i lov nr. 338 af 2. april 2019 om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag, § 27 i lov nr. 58 af 28. januar 2020 om planter og plantesundhed m.v., § 73 i lov nr. 133 af 25. februar 2020 om dyrevelfærd, og § 2 i lov nr. 784 af 4. maj 2021 om ændring af lov om aflivning af og midlertidigt forbud mod hold af mink og lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, foretages følgende ændringer:</p>
<p>§ 19. Uanset § 18, stk. 1, opkræves og betales ikke gebyr for klager i følgende sager:</p> <p>1-4) ---</p> <p>5) Klager over afgørelser, der træffes efter de love på fødevare-, landbrugs- og fiskeriets område, som giver klageadgang til nævnet efter bestemmelserne i denne lovs §§ 49-62, 71, 72, 74, 75, 77-89, 93 og 94 samt dyrevelfærdsloven og lov om aflivning af og midlertidigt forbud mod hold af mink.</p> <p>6-9) ---</p>	<p>1. § 19, nr. 5, affattes således:</p> <p>»5) Klager over afgørelser, der træffes efter de love på fødevare-, landbrugs- og fiskeriets område, som giver klageadgang til nævnet efter bestemmelserne i denne lovs §§ 49-51, 56-62, 71, 72, 75, 77, 79-83, 85, 87-89 og 94 samt dyrevelfærdsloven og lov om aflivning af og midlertidigt forbud mod hold af mink.«</p> <p>2. I § 19 indsættes som nr. 10:</p>

	»10) Klager over afgørelser, der indbringes for nævnet efter § 30 i lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.«
Landbrugsstøtteloven	§ 35. I lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 115 af 6. februar 2020, foretages følgende ændringer:
Lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbrug m.v. (landbrugsstøtteloven)	1. Lovens <i>titel</i> affattes således: » Lov om produktions- og promilleafgiftsfondene samt Fonden for økologisk landbrug (landbrugsstøtteloven) «.
Kapitel 1 <i>Administration af markedsordninger m.v.</i> § 1. Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling bemyndiges til at fastsætte de regler og iværksætte de øvrige foranstaltninger, der er nødvendige for anvendelse her i landet af Det Europæiske Fællesskab (EF)'s forordninger om: 1) markedsordninger for landbrugsvarer, 2) ordninger for landbrugsvarer omfattet af EF-traktatens bilag II2) uden at være omfattet af en markedsordning,	2. <i>Kapitel 1</i> ophæves.

- 3) ordninger for varer, ved hvis fremstilling der er anvendt landbrugsvarer,
- 4) oplysninger om indkomstforhold og driftsøkonomiske forhold i landbruget og
- 5) foranstaltninger som følge af anvendelsen af særlige omregningskurser inden for den fælles landbrugspolitik.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler og iværksætte foranstaltninger, der er nødvendige for anvendelse her i landet af ordninger, som det i medfør af de forordninger, der er nævnt i stk. 1, nr. 1-3, er frivilligt for medlemslandene at iværksætte.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte bestemmelser om fravigelse af regler i forordningerne i det omfang, disse indeholder adgang hertil.

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte regler om supplerende betingelser for udbetaling af støttebeløb i henhold til de i stk. 1 og 2 nævnte forordninger samt regler om reduktion eller bortfald af støtten ved manglende overholdelse af disse supplerende betingelser.

Stk. 5. Ministeren kan fastsætte regler om støttebetingelser m.v. samt regler om reduktion eller bortfald af støtten ved manglende overholdelse af disse støttebetin-

gelser m.v. i forbindelse med udnyttelsen her i landet af muligheder for etablering af støtteordninger i henhold til de i stk. 1 og 2 nævnte forordninger.

Stk. 6. Landbrugsvarer i denne lov omfatter også frugt og gartneriprodukter, ligesom landbruget også omfatter frugtavlen og gartneribrug.

Stk. 7. For så vidt angår spørgsmål, som henhører under andre ministers ressort, udøves beføjelserne i henhold til denne lov af den pågældende minister.

§ 1 a. Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling fastsætter regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Miljø- og Fødevareministeriet om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør heraf, skal foregå digitalt mellem ministeriet og virksomhederne.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el. lign.

Stk. 3. En digital meddelelse efter denne lov anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør heraf er et krav, at et dokument, som er udstedt af andre end ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling eller virksomhederne, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 5. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 5. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om opfyldelse af underskriftskrav nævnt i stk. 4.

§ 2. Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling nedsætter et udvalg med den opgave at rådgive med hensyn til stillingtagen til Det Europæiske Fællesskabs landbrugspolitik samt med hensyn til tilrettelæggelse af administrationen heraf. Udvalget består af 24 af ministeren udnævnte medlemmer.

Stk. 2. Til udvalget udpeger ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling 2, økonomi- og erhvervsministeren³⁾ 1, Dansk Industri 2, Dansk Erhverv 2, Landbrug & Fødevarer 7, Dansk Gartneri 4, Brancheudvalget for Frugt og Grønt 1, Økologisk Landsforening og Øgruppen (Dansk Økologileverandørforening) i fællesskab 1, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd 1,

Forbrugerrådet⁴⁾ 1, Danmarks Naturfredningsforening 1 og Friluftsrådet 1 medlem.

Stk. 3. Der kan møde stedfortræder for hvert af medlemmerne. Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling udnævner en af Miljø- og Fødevareministeriets repræsentanter i udvalget til formand for udvalget og fastsætter udvalgets forretningsorden. Udvalgets sekretariatsopgaver varetages af ministeriet.

§ 3. Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling kan pålægge importører, eksportører, producenter, handlende og brancheorganisationer at give de oplysninger, der er nødvendige for at opfylde Det Europæiske Fællesskabs regler om medlemsstaternes indberetningspligt på landbrugsområdet.

§ 3 a. Pant i betalingsrettigheder skal meddeles ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling for at opnå beskyttelse mod aftaler, der i god tro indgås med pantets ejer, og mod retsforfølgning.

Stk. 2. Pant i betalingsrettigheder efter stk. 1, der skal fortrænge en ikke meddelt panteret, skal selv være meddelt ministeren, og erhververen ifølge aftalen være i god tro.

Stk. 3. Pant i betalingsrettigheder meddelt ministeren inden den 7.

juli 2017 er fra tidspunktet for meddelelsen beskyttet mod aftaler, der i god tro indgås med pantets ejer, og mod retsforfølgning, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Pant i betalingsrettigheder meddelt ministeren inden den 7. juli 2017 fortrænges af aftaler, der i god tro indgås med pantets ejer, og af retsforfølgning, hvis aftalen er tinglyst eller retsforfølgningen er foretaget inden den 1. april 2018.

Stk. 5. Pant i betalingsrettigheder, der er tinglyst inden den 1. april 2018, er beskyttet mod aftaler og mod retsforfølgning efter reglerne i tinglysningsloven indtil et tidspunkt fastsat af ministeren. Hvis tinglyst pant i betalingsrettigheder meddeles ministeren inden tidspunktet fastsat af ministeren efter 1. pkt., er pantet omfattet af beskyttelsen efter stk. 1 fra tidspunktet for tinglysningen.

Stk. 6. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om pant i betalingsrettigheder, herunder grundlaget for meddelelse af pant til ministeren, de nødvendige oplysninger til registrering af meddelelser, hvornår pant anses for meddelt, og pligt til at give meddelelse om ophørt pant.

§ 3 b. Til hel eller delvis dækning af omkostningerne forbundet med

registrering af pant i betalingsret-
tigheder betaler panthaver et gebyr
pr. meddelelse om pantsætning.

Stk. 2. Ved meddelelse om tinglyst
pant efter § 3 a, stk. 5, 2. pkt., skal
panthaver ikke betale gebyr efter
stk. 1.

Stk. 3. Ministeren for fødevarer, fi-
skeri og ligestilling kan fastsætte
nærmere regler om gebyrets stør-
relse og om opkrævning og beta-
ling af gebyret.

§ 4. Ministeren for fødevarer, fi-
skeri og ligestilling kan fastsætte
regler om kontrol med overholdel-
sen af de i § 1 nævnte forordnin-
ger, herunder med de af disse for-
ordninger omfattede varer, og med
virksomheder, som importerer,
fremstiller, forhandler, opbevarer,
transporterer, bearbejder eller ek-
sporterer disse varer, eller som ud-
gør et tidligere eller senere led i
omsætningskæden vedrørende
disse varer og deres bestanddele.

Stk. 2. De kontrollerende myndig-
heder har til enhver tid, såfremt det
skønnes nødvendigt, mod behørig
legitimation uden retskendelse ad-
gang til ethvert sted, hvor de i stk.
1 nævnte varer i erhvervsmæssigt
øjemed befinder sig, samt til en-
hver af de i stk. 1 nævnte virksom-
heder. Politiet yder om nødvendigt
bistand hertil. Ministeren for føde-

varer, fiskeri og ligestilling kan efter aftale med justitsministeren fastsætte nærmere regler herom.

Stk. 3. De kontrollerende myndigheder er berettiget til at foretage eftersyn af varerne og uden erstatning udtage prøver af varerne i det omfang, det er nødvendigt for at undersøge deres beskaffenhed.

Vedkommende myndighed er endvidere berettiget til at efterse de i stk. 1 nævnte virksomheders varebeholdninger, forretningsbøger, øvrige regnskabsmateriale, ledsagedokumenter, recepter, analysemateriale samt korrespondance m.v., herunder også materiale, der opbevares i elektronisk form. Virksomhedernes indehavere og de i virksomhederne beskæftigede personer skal yde den fornødne vejledning og hjælp ved foretagelse af ovennævnte eftersyn, og ovennævnte materiale skal på de kontrollerende myndigheders begæring udleveres eller indsendes til de kontrollerende myndigheder.

Stk. 4. Rigsrevisionen kan, eventuelt sammen med Den Europæiske Revisionsret, på tilsvarende betingelser som nævnt i stk. 2 efterse de pågældende virksomheders varebeholdninger samt det i stk. 3, 2. pkt., nævnte materiale, som efter de pågældende myndigheders skøn er af betydning for den revisionsmæssige kontrol med administrationen af de i § 1 nævnte forordninger.

Stk. 5. Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling kan fastsætte regler om kontrol med de oplysninger, der skal danne grundlag for udbetaling af ydelser eller opkrævning af afgifter i henhold til de i § 1 nævnte forordninger.

Stk. 6. Den, som modtager ydelser, eller som skal betale afgifter i henhold til de i § 1 nævnte forordninger, skal opbevare det i stk. 3, 2. pkt., nævnte materiale i mindst 5 år regnet fra udløbet af det år, hvori ydelse er modtaget eller afgift er betalt.

Stk. 7. Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling kan fastsætte regler om den regnskabsførelse m.v., der skal følges af virksomheder i forbindelse med udbetaling af ydelser eller opkrævning af afgifter i henhold til de i § 1 nævnte forordninger.

§ 4 a. Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling kan fastsætte regler om offentliggørelse med navns nævnelse af resultater samt art og omfang af sanktioner på grundlag af kontrol, som gennemføres i henhold til loven eller regler udstedt i medfør af loven. Ministeren kan herunder fastsætte regler om, at klage ikke har opsættende virkning.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, på hvilken måde og i

hvilken form virksomheder skal gøre kontrolresultater efter stk. 1 tilgængelige for offentligheden, herunder på hvilke betingelser virksomheder kan fritages for pligten til at gøre kontrolresultater tilgængelige.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om formen for og omfanget af offentliggørelse, herunder at offentliggørelse kan ske elektronisk. Ministeren kan bestemme, at visse resultater ikke skal offentliggøres.

Stk. 4. Ministeren kan bestemme, at offentliggørelse skal ske på grundlag af et af ministeren oprettet edb-informationssystem vedrørende kontrolresultater. Ministeren kan på ethvert tidspunkt, herunder periodisk, videregive såvel enkeltstående oplysninger som masseoplysninger fra informationssystemet til en ubestemt kreds af modtagere. Enhver har adgang til fra informationssystemet at få meddelt oplysninger, som enten har været offentliggjort, eller som skal offentliggøres. Adgangen omfatter såvel enkeltstående oplysninger som masseoplysninger.

§ 5. Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling kan fastsætte regler om hel eller delvis betaling af omkostningerne ved administrationen af eksportrestitutionsordningen og ved kontrollen med de i § 1 nævnte forordninger.

<p><i>Stk. 2.</i> Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling kan endvidere fastsætte regler om hel eller delvis betaling for særlige tjenesteydelser, som de kontrollerende myndigheder udfører efter anmodning.</p> <p>§ 5 a. Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling kan fastsætte regler om, at det skal være en betingelse for udbetaling af støttebeløb i henhold til de i § 1 nævnte forordninger, at støttemodtageren angiver en konto i et pengeinstitut, hvorpå støttebeløbet kan indsættes.</p>	
<p>Kapitel 4 <i>Fælles bestemmelser</i></p>	<p>3. <i>Overskriften</i> til kapitel 4 affattes således:</p> <p>»Kapitel 4 <i>Renter, klageadgang og samkøring i kontroløjemed</i>«.</p>
<p>§ 22. Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling kan fastsætte regler, hvorefter visse afgørelser eller dispositioner i henhold til de i § 1, stk. 1, nr. 1, 2 og 3, samt stk. 2, omhandlede forordninger kan træffes af bestemte brancheorganisationer eller af bestemte producentsammenslutninger. Disse afgørelser kan indbringes for ministeren inden 4 uger, efter at afgørelsen er meddelt klageren. Afgørelsen skal indeholde oplysning om klageadgangen og om fristen herfor. Ministeren kan ændre afgørelsen, uden at der foreligger klage.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Ministeren kan henlægge sine beføjelser efter loven til en institution under ministeriet eller en</p>	<p>4. § 22, <i>stk. 1</i>, ophæves. Stk. 2 bliver herefter stk. 1.</p>

<p>anden statslig institution. Ministeren kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over denne myndigheds afgørelser, herunder om at klage ikke skal kunne indbringes for anden administrativ myndighed og om myndighedens adgang til at genoptage en sag efter, at der er indgivet klage.</p>	<p>5. I § 22, <i>stk. 2, 1. pkt.</i>, der bliver <i>stk. 1, 1. pkt.</i>, indsættes efter »Ministeren«: »for fødevarer, landbrug og fiskeri«.</p>
<p>§ 22 a. Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling eller den, ministeren bemyndiger dertil, kan hos andre offentlige myndigheder indhente de oplysninger, der er nødvendige for at kontrollere overholdelsen af de relevante forordningsbestemmelser, loven samt de regler, der er udstedt i medfør af loven, blandt andet med henblik på registersamkøring og sammenstilling af oplysninger i kontroløjemed.</p>	<p>6. I § 22 <i>a</i> udgår »de relevante forordningsbestemmelser,«.</p>
<p>§ 22 b. Afgørelser truffet i henhold til denne lov eller regler udstedt i medfør heraf kan, hvis ikke andet er fastsat i loven eller i henhold til regler udstedt i medfør heraf, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som behandler sagen i en af nævnets afdelinger, jf. § 3, <i>stk. 1, nr. 1, 4, 7 og 8</i>, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, og kan dermed ikke indbringes for anden administrativ myndighed.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen, ved anvendelse af digital selvbetjening, jf. dog § 21, <i>stk.</i></p>	<p>7. § 22 <i>b</i> ophæves.</p>

<p>2-4, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter modtagelsen af klagen videresende klagen til klageinstansen. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse, de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, og en udtalelse fra myndigheden med dennes bemærkninger til sagen og de i klagen anførte klagepunkter.</p>	
<p>§ 23. Den, der til brug for afgørelser, der træffes i henhold til de i § 1 nævnte forordninger, i henhold til denne lovs kapitel 2 i forbindelse med indbetaling eller udbetaling af de i kapitel 2 omtalte midler, i øvrigt i henhold til denne lov eller de i medfør af loven fastsatte regler giver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger af betydning for sagens afgørelse, straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov. Det samme gælder den, der handler i strid med vilkår, der er fastsat i en sådan afgørelse, eller som forsøger herpå.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Den, der i øvrigt undlader at give oplysninger, der er afkrævet den pågældende i henhold til denne lov eller de i medfør af loven fastsatte regler, straffes med bøde. Det samme gælder den, som afgiver urigtige eller vildledende</p>	<p>8. § 23 affattes således:</p> <p>»§ 23. Medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) afgiver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysning af betydning for afgørelser, der træffes i henhold til denne lov eller de i medfør heraf fastsatte regler eller i forbindelse med indbetaling eller udbetaling af de midler, der er nævnt i kapitel 2, 2) handler i strid med vilkår, der er fastsat i en afgørelse i henhold til denne lov eller de i medfør heraf fastsatte regler, eller som forsøger herpå, 3) afgiver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger, som den pågældende har pligt til at afgive i henhold til denne lov eller regler fastsat i medfør heraf,

<p>oplysninger om sådanne forhold, medmindre højere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Den, der overtræder § 4, stk. 3, sidste pkt., § 4, stk. 6, og § 10, stk. 4, sidste pkt., straffes med bøde. Det samme gælder den, der overtræder bestemmelser om tavshedspligt i de i § 1, nr. 4, nævnte forordninger, medmindre højere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Den, der udfører eller indfører varer i strid med et udførsels- eller indførselsforbud, der er indeholdt i eller udstedt i medfør af de i § 1 nævnte forordninger, eller uden at være i besiddelse af en tilladelse, som kræves efter disse forordninger, eller som forsøger herpå, straffes med bøde.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Overtrædelse af de kvalitets- og handelsnormer, der er fastsat i de i § 1 nævnte forordninger, straffes med bøde.</p> <p><i>Stk. 6.</i> Den, der undlader at efterkomme et af ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling meddelt påbud i medfør af § 8, stk. 6, straffes med bøde.</p> <p><i>Stk. 7.</i> Den, der undlader at afgive oplysninger, som er afkrævet i medfør af § 10, stk. 1, straffes med bøde.</p>	<p>4) som bestyrelsesmedlem forsætligt eller som følge af grov uagtsomhed ikke opfylder forpligtelsen i § 8, stk. 5, om forvaltning af midler,</p> <p>5) undlader at efterkomme et påbud meddelt i medfør af § 8, stk. 6,</p> <p>6) undlader at afgive oplysninger efter § 10, stk. 1, der er nødvendige i forbindelse med opkrævning og anvendelse af de midler, der er nævnt i § 6,</p> <p>7) undlader at give kontrolmyndigheden adgang til virksomheden m.v. efter § 10, stk. 4, 1. og 4. pkt.,</p> <p>8) undlader at udlevere eller indsende materiale eller yde kontrolmyndigheden bistand efter § 10, stk. 4, 5. pkt.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan i regler, der udstedes i medfør af denne lov, fastsætte straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne eller forsøg herpå.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.«</p>
--	---

<p><i>Stk. 8.</i> Det bestyrelsesmedlem, som forsætligt eller groft uagtsomt overtræder § 8, stk. 5, 1. pkt., straffes med bøde.</p>	
<p>§ 24. I regler, der fastsættes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne eller forsøg herpå.</p> <p>§ 25. Den, der begår et forhold som nævnt i § 23, stk. 1, eller § 24 med forsæt til at unddrage sig eller andre betaling af afgifter i henhold til de i § 1 nævnte forordninger eller i henhold til denne lovs § 6 eller med forsæt til at opnå uberettiget udbetaling af ydelser til sig eller andre i henhold til de i § 1 omhandlede forordninger eller i henhold til § 7, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter straffelovens § 289.</p> <p>§ 26. Der kan pålægges en virksomheds ejer eller bruger bødeansvar, selv om overtrædelsen ikke kan tilregnes denne som forsætlig eller uagtsom. For bødestraf fastsættes ingen forvandlingsstraf.</p> <p>§ 27. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.</p> <p>§ 28. Ransagning i sager om overtrædelse af § 23 og § 24 kan ske i overensstemmelse med retsplejelovens bestemmelser om ransagning</p>	<p>9. §§ 24 - 29 a ophæves.</p>

<p>i sager, som efter loven kan medføre frihedsstraf.</p> <p>§ 29. Skønnes en overtrædelse ikke at medføre højere straf end bøde, kan ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retslig forfølgning, såfremt den pågældende erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden for en nærmere angivet frist, der efter begæring kan forlænges, at betale en i tilkendegivelsen angivet bøde.</p> <p><i>Stk. 2.</i> For så vidt angår den i stk. 1 omhandlede tilkendegivelse, finder bestemmelserne i retsplejelovens § 895 tilsvarende anvendelse.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Betales bøden i rette tid, eller bliver den efter vedtagelsen inddrevet eller afsonet, bortfalder videre forfølgning.</p> <p>§ 29 a. Forældelsesfristen for strafansvaret er i intet tilfælde mindre end 5 år for overtrædelser, der medfører eller er egnede til at medføre, at nogen uberettiget fritages for betaling af afgifter i henhold til de i § 1 nævnte forordninger, i henhold til denne lov eller i henhold til regler fastsat i medfør af loven, eller at nogen opnår uberettigede udbetalinger i henhold til førnævnte bestemmelser.</p>	
<p>Lov om drift af landbrugsjorder</p>	<p>§ 36. I lov om drift af landbrugsjorder, jf. lovbekendtgørelse nr.</p>

	103 af 3. februar 2020, foretages følgende ændringer:
<p>§ 4. Ejere eller brugere af landbrugsjorder, der er omfattet af § 3, stk. 1, jf. § 3, stk. 2, skal anvende landbrugsjorderne på forsvarlig jordbrugsmæssig måde ved anvendelse til følgende jordbrugsmæssige formål:</p> <p>1-3) ---</p> <p>4) Småbiotoper og småplantninger til og med 0,5 ha.</p> <p>§ 5. ---</p> <p><i>Stk. 2.</i> Følgende landbrugsjorder er undtaget fra kravet i stk. 1 om friholdelse for opvækst af træer og buske:</p> <p>1-2) ---</p> <p>3) Arealer med småbiotoper, der består af træer og buske, samt småplantninger til og med 0,5 ha.</p>	<p>1. I § 4, nr. 4, og § 5, stk. 2, nr. 3, ændres »0,5« til: »1,0«.</p>
<p>§ 8. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af landbrugsjorder, jf. §§ 3-7, herunder om fravigelser af reglerne i særlige tilfælde.</p>	<p>2. I § 8 indsættes efter »i særlige tilfælde«: »eller af hensyn til ejeren eller brugeren af arealets overholdelse af forpligtelser for arealbaseret støtte finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget eller Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne«.</p>
<p>Lov om fødevarer</p>	<p>§ 34. I lov om fødevarer, jf. lovbekendtgørelse nr. 8 af 6. januar 2022, foretages følgende ændring:</p>
<p>§ 45. ---</p>	

<p><i>Stk. 2-3. ---</i></p> <p>Stk. 4. Ministeren kan fastsætte regler om, at betaling for kontrol, der udføres efter økologiloven, lov om hold af dyr eller lov om frø, kartofler og planter, skal opkræves efter stk. 2, når kontrollen indgår som en del af et overordnet kontrolområde omfattet af denne lov.</p>	<p>1. I § 45, stk. 4, ændres ”lov om frø, kartofler og planter” til: ”lov om administrationen af den fælles landbrugspolitik m.v.”.</p>
<p>Lov om planter og plantesundhed m.v.</p>	<p>§ 35. I lov om planter og plantesundhed m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1132 af 3. juli 2020 foretages følgende ændring:</p>
<p>§ 13. Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling kan fastsætte regler om betaling for omkostninger ved kontrolopgaver, der udføres efter denne lov eller regler fastsat i medfør af denne lov eller af Den Europæiske Unions forordninger om forhold, der er omfattet af denne lov. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om betaling for særlige ydelser og ekspeditioner, herunder autorisationer, certificeringer, godkendelser, registreringer, tilladelser, undersøgelser, attestationer og dispensationer m.v., der ydes i henhold til denne lov eller regler fastsat i medfør af denne lov eller i henhold til Den Europæiske Unions forordninger om forhold, der er omfattet af denne lov.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Bestillinger på plantesundhedscertifikater for frø og konsumvarer, der udføres til stater, der</p>	<p>1. I § 13 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:</p> <p>”Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om, at betaling for kontrol, der udføres efter lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v., skal opkræves efter stk. 1, når kontrollen indgår som en del af et overordnet kontrolområde omfattet af denne lov.”</p>

ikke er medlemmer af Den Europæiske Union, kan mod betaling af et tillæg til certifikatgebyret behandles forud for tidligere modtagne bestillinger. I hastende tilfælde betales et tillæg på 50 pct. af certifikatgebyret fastsat efter stk. 1. I meget hastende tilfælde betales tillige et tillæg på 400 kr.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om betaling for omkostninger ved opgaver vedrørende opfølgende kontrol og genkontrol efter konstatering af manglende overholdelse af pligt til bekæmpelse af uønskede hjemmehørende plantearter efter regler fastsat i medfør af § 12.

Stk. 4. Ministeren kan i regler fastsat efter stk. 1 fastsætte nærmere regler om den private juridiske persons opkrævning af gebyr i forbindelse med opgaver henlagt i medfør af § 22, stk. 3.